

ANTYKWARIAT WU-EL

dr Wojciech Lizak

XXVI AUKCJA

*Raczyński,
Dąbrowski,
Bem*

Aukcja odbędzie się **15 czerwca 2019 r.**
w **Klubie Księgarza**
Rynek Starego Miasta 22/24, Warszawa
początek o **godz. 11.00**

Obiekty można oglądać
w Antykwariacie Wu-eL od 3 do 13 czerwca
(poniedziałek-piątek) w godzinach 11:00-17:00,
oraz w dniu aukcji w Klubie Księgarza
od godziny 8:30.

Katalog aukcyjny dostępny również na stronie
www.antykwariat-wuel.pl
oraz www.artinfo.pl i www.onebid.pl

tel./fax. (91) 488 86 97
tel. w czasie aukcji: 516 173 489
e-mail: biuro@antykwariat-wuel.pl
(także w czasie aukcji)
konto: 94 1020 4795 0000 9302 0005 3561

Katalog opracowali:

Marta Neider
dr Adam Urbanowicz
Karol Lizak

Konsultacja naukowa:

dr Wojciech Lizak
dr Jerzy Grzelak

Współpraca:

Lucyna Kirschenstein

Tłumaczenia:

dr Jerzy Grzelak
Karol Lizak

Zdjęcia:

Krzysztof Lech
Karol Lizak

Projekt i opracowanie graficzne:

Michał Łuczak

ISBN: xxxxxxxxxxxxxxxxx

Wydawca:

Wydawnictwo Szczecińskiego Muzeum Historii i Pamięci
ul. św. Wojciecha 1, 70-410 Szczecin
tel./fax. 91 488 86 97
copyright by © Wojciech Lizak

Drukarnia Kadruk s.c.
Kotarski Mariusz, Kotarska Irena
ul. E. Romera 10E, 71-246 Szczecin
tel. 91 439 00 64
www.kadruk.com.pl

REGULAMIN AUKCJI

1. Osoba biorące udział w aukcji w sposób świadomy akceptuje warunki określone regulaminem.
2. Uczestnikiem aukcji może być każda osoba fizyczna, która posiada zdolność do czynności prawnych, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, ale posiadająca zdolność prawną.
3. Wstęp na aukcję jest wolny i nie wymaga wpłaty wadium.
4. Udział w aukcji można wziąć w następujący sposób:
 - a. udział osobisty,
 - b. obecność na sali i pobranie tabliczki licytacyjnej po dokonaniu rejestracji,
 - c. drogą pocztową, wysyłając stosowne zamówienie,
 - d. drogą mailową,
 - e. licytując telefonicznie,
 - f. licytując online.
5. W wypadku zgłoszenia tego samego limitu cenowego, wygrywa oferta, która napłynęła pierwsza.
6. Wysokość limitów i nazwiska osób oraz instytucji biorących udział w aukcji drogą korespondencyjną są informacjami poufnymi.
7. Wszyscy, którzy podają swoje dane osobowe w celu wzięcia udziału w aukcji wyrażają zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.
8. Licytujący ma prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz do dokonywania w nich poprawek zgodnie z obowiązującym stanem prawnym. Administratorem danych osobowych jest: ANTYKWARIAT WU-EL DR WOJCIECH LIZAK, NIP: 8511807452, ul. św. Wojciecha 1, 70-410 Szczecin.
9. Dane osobowe uczestników licytacji są danymi poufnymi i pozostają do wyłącznej dyspozycji wyżej wymienionego administratora danych.
10. Przedmiotem aukcji są obiekty powierzone do sprzedaży przez komitentów lub stanowiące własność Antykwariatu. Każdy z nich posiada zgodny ze stanem faktycznym opis oraz podane ceny wywoławcze.
11. Ceny podane w katalogu są cenami wywoławczymi. Do cen wylicytowanych dolicza się 10%, a w przypadku sprzedaży poaukcyjnej 15%.
12. Prawo pierwokupu ma Biblioteka Narodowa oraz Biblioteka Jagiellońska po cenach wylicytowanych powiększonych o opłatę organizacyjną wymienioną wyżej. Prawo pierwokupu należy zgłosić bezpośrednio po zakończeniu licytacji danego obiektu.
13. Nabywca może odstąpić od umowy kupna w terminie dwóch tygodni od zakończenia aukcji tylko w przypadku, gdy opis obiektu w sposób ewidentny odbiega od stanu faktycznego.
 14. W sprawach spornych roszczenia nabywcy zostaną uwzględnione po dostarczeniu przez niego wiarygodnej ekspertyzy w terminie wyżej wymienionym.
15. Organizator aukcji nie ponosi odpowiedzialności za ukryte wady fizyczne i prawne wylicytowanych obiektów, co nie wyłącza roszczeń wobec sprzedającego.
16. Zatwierdzenie przez licytującego ostatecznej, wylicytowanej ceny stanowi zawarcie umowy kupna-sprzedaży.
17. Prawo własności przechodzi na kupującego w momencie dokonania wpłaty całości wylicytowanej kwoty.
18. Nabywca zobowiązany jest wykupić wylicytowane obiekty w ciągu 7 dni od zakończenia aukcji.
19. Zakupione obiekty wysyłane są przesyłkami kurierskimi, po doliczeniu opłat związanych z wysyłką. Dla instytucji następuje to kredytowo, dla osób fizycznych po przedpłacie lub za zaliczeniem pocztowym.
20. Niewykupienie obiektu nie zwalnia nabywcy od pokrycia kosztów wynikłych z faktu wylicytowania obiektu, łącznie z roszczeniami dotychczasowego właściciela.
21. Antykwariat przypomina, że zgodnie z Ustawą o ochronie zabytków wywóz obiektów za granicę wymaga stosownej zgody odpowiednich organów.
22. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, klient dokonujący transakcji w kwocie powyżej 10 000 Euro jest obowiązany do podania swoich danych osobowych.
23. Opisy obiektów są objęte ochroną przewidzianą przez przepisy prawa autorskiego.
24. Prowadzący licytację ma prawo do wycofania obiektów bez podania przyczyn, on też ustala postąpienia w licytacji, które wynoszą:
 - od 50 zł – o 10 zł,
 - od 200 zł – o 20 zł,
 - od 500 zł – o 50 zł,
 - od 2000 zł – o 100 zł,
 - od 5000 zł – o 200 zł,
 - od 10 000 – o 500 zł,
 - od 50 000 – o 1000 zł.

SKRÓTY

akwf. – akwaforta;
bdb. – bardzo dobry;
chromolit. – chromolitografia;
cz.-b. – czarno-biały;
db. – dobry;
druk. – drukował;
drzew. – drzeworyt;
fot. – fotografia;
ilustr. – ilustracja/ował/owane;
jęz. – język;
k. – koło;
kolor. – kolorowany;
lit. – litografia;
miedz. – miedzioryt;
niem. – niemiecki;
nlb. – nieliczbowane
(nienumerowane);
nr – numer;
ok. – około;
oprac. – opracował/anie;
pol. – polski;
przedtyt. – przedtytułowa;
ros. – rosyjski
rys. – rysował;
ryt. – rytował;
sł. – słaby;
str. – strona/on;
ss. – suma stron;
st. – stan;
sygn. – sygnatura/owane;
szt. – sztuczny
św. – świętej/go;
tyt. – tytuł/owy;
wyd. – wydał, wydano;

SPIS TREŚCI

	Strona	Pozycje
1. Plany i widoki miast	5	1-74
2. Kartografia	24	75-139
3. Mapy rękopiśmienne	45	140-144
4. Etnografia	46	145-148
5. Portrety	47	149-159
6. Judaica	50	160-174
7. Varia	52	175-201
8. II wojna światowa (1939-1945), emigracja	60	202-220
9. Genealogia i heraldyka	77	221-228
10. Czasopisma	82	229-233
11. Książki, broszury	84	234-317
12. Przewodniki	110	318-340
13. Starodruki	115	341-354
14. Sztambuchy	122	355-361
15. Teki i albumy	125	362-378
16. Rękopisy	134	379-383
17. Fotografie	136	384-396
18. Ze schedy po Edwardzie Raczyńskim	143	397-401
19. Piśsudczana	148	402
20. Medale i odznaczenia	149	403-423
Indeks	155	

LITERATURA

- *Dahlbergh...* – B. Heyduk, *Dahlbergh w Polsce. Dziennik i ryciny szwedzkie z dziejów „potopu” 1656-1657*, wstęp A. Przybosia, Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk 1971.
- *Dantiscum...* – K. Kozica, J. Pezda, *Dantiscum Emporium Totius Europae Celeberrimum. Gdańsk i Bałtyk na mapach, widokach oraz dokumentach ze zbiorów Tomasza Niewodniczańskiego (Bitburg, Niemcy)*, Gdańsk 2004.
- *Ikonoграфия Wrocławia* – red. P. Łukaszewicz, oprac. E. Halawa, M. Szafkowska, K. Bartnik, *Ikonoграфия Wrocławia, tom I. Grafika*, katalog zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu, Wrocław 2008.
- *Imago Silesiae...* – M. Dworsatschek, *Imago Silesiae. Z kolekcji Tomasza Niewodniczańskiego*, Wrocław 2002.
- *Imago Poloniae...* – red. T. Niewodniczański, oprac. K. Kozica, J. Pezda, *Imago Poloniae. Dawna Rzeczpospolita na mapach, dokumentach i starodrukach w zbiorach Tomasza Niewodniczańskiego*, Warszawa 2002.
- *Katalog portretów...* – *Katalog portretów osobistości polskich i obcych w Polsce działających*, Biblioteka Narodowa, tom 1-8, Warszawa 1990-1997.
- *Prussia-Karten...* – E. Jäger, *Prussia-Karten 1542-1810. Geschichte der kartographischen Darstellung Ostpreußens vom 16. bis zum 19. Jahrhundert. Entstehung der Karten – Kosten – Vertrieb Bibliographischer Katalog*, Weißenhorn 1982.
- *Śląsk w dawnej...* – R. Wytyczak, *Śląsk w dawnej kartografii*, Wrocław 1998.
- *Von Danzig...* – *Von Danzig bis Riga – katalog zbiorów Germanisches Nationalmuseum w Norymberdze*, Norymberga 1982.
- *Von Stettin...* – red. W. Pülhorn, *Von Stettin bis Breslau. Ansichten, Stadtpläne und Landkarten von Pommern, Östlicher Mark Brandenburg und Schlesien aus der Graphischen Sammlung des Germanischen Nationalmuseums Nürnberg*, katalog zbiorów Germanisches Nationalmuseum w Norymberdze, Norymberga 1988.
- *Widoki Szczecina...* – E. Gwiazdowska, *Widoki Szczecina. Źródła ikonograficzne do dziejów miasta od XVI wieku do 1945 roku*, Szczecin 2001.

PLANY I WIDOKI MIAST

1

2

1. **BARTOSZYCE.** Widok na zamek krzyżacki, pochodzi z: Meissner, Daniel, *Thesaurus Philopoliticus*, wyd. Eberhard Kieser, Frankfurt n. Menem, 1621-1631; nad górną ramką: *Ein Ross umb ein Pfeiffen geben*; pod dolną ramką sentencje w jęz. łacińskim i niemieckim; miedz. cz.-b., st. bdb., niewielki ślad wilgoci na górnym marginesie, passe-partout; wymiary płyty: 149x98 mm; *Bartenstein*; **Cena: 850 zł**
2. **BOLESŁAWICE.** Plan bitwy pod Bolesławicami (20 VIII – 12 IX 1761); anonim, pochodzi z: Lloyd, gen. Henry, *Geschichte des siebenjahrigen Krieges in Deutschland...*, tom V, wyd. Johann Friedrich Unger, Berlin 1794; miedz. cz.-b., odbity z 2 płyt, st. bdb., ślady wielokrotnych złożów książkowych; wymiary mapy: 837x568; *Plan / des Lager der Armee / des Königs bey / Buntzelwitz / vom 20ten Augt. bis den 12ten September / 1761...*; **Cena: 850 zł**

3. **BRZEG, OŁAWA.** Panorama miasta autorstwa Friedricha Bernharda Wenera, poniżej mapa Księstwa Brzeskiego, pod mapą panorama Oławy (tyt. *Olau*) i scena batalistyczna z bitwy pod Małujowicami; ryt. i wyd. Johann David Schleuen, Berlin 1741; miedz. kolor. st. bdb.; wymiary płyty: ok. 265x330 mm; tyt. panoramy: *die Haupt-Stadt Brieg*; tyt. mapy: *Das Fürstenthum / Brieg / in Nieder-Schlesien*; [Imago Silesiae... 141] **Cena: 2500 zł**

3

4

4. **ELBLĄG.** Panorama miasta, według rys. Friedricha Bernharda Wenera, wyd. spadkobiercy Jeremiasa Wolffa (zapewne Johann Friedrich Probst), Augsburg, ok. 1730; pod dolną ramką legenda; międz. cz.-b., odbity z 2 płyt, st. bdb.; wymiary: 985x300 mm; *Elbing in Polnisch Preussen*; **Cena: 8500 zł**

5 6

5. **GDAŃSK.** Bazylika Mariacka, rys. i lit. Berthold Hellingrath, Gdańsk, ok. 1930; w dole odręczna sygn. autora oraz opis: *Danzig. Marienkirche Radierung um 1930*; akwf. tonowana, st. bdb., na marginesach nieznaczące

ślady wilgoci; wymiary płyty: ok. 510x430 mm; bez tyt.; **Cena: 1500 zł**

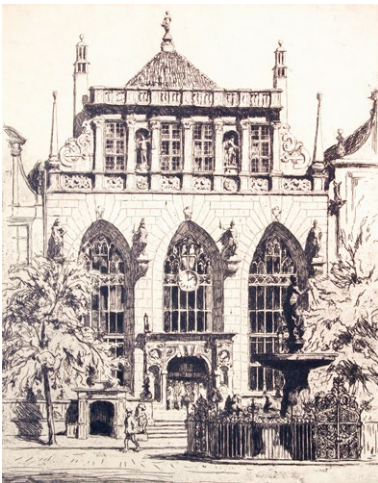
6. **GDAŃSK.** Bazylika Mariacka widziana od str. ulicy Piwnej w czasie zimy, rys. znany wedytysta Arthur Bendrat, Kunstanstalt Wilhelm Hoffmann, Drezno, wyd. B.G. Teubner (w dolnym prawym narożniku łączone inicjały BGT), 1906; w dolnych narożnikach opisy: *SANKT MARIEN IN DANZIG / ARTHUR BENDRAT. 06*; autolitografia kolor., st. bdb.; wymiary widoku: 300x408 mm; *Sankt Marien in Danzig mit der Jopengasse*; **Cena: 450 zł**

7. **GDAŃSK.** Część Długiego Targu z Ratuszem Głównego Miasta i Dworem Artusa – widok w lustrzanym odbiciu z serii tzw. Guckkastenblatt – przeznaczony do oglądania w specjalnych skrzynkach optycznych (tzw. latarni magicznej); ryt. Balthasar Friedrich Leizel, Augsburg, po 1755; w dole opisy w jęz. niemieckim: *Das Recht Städtische Rath-Haus, nebst dem / vordern Theil des langen Marckts* oraz w jęz. francuskim: *La véritable Maison de ville, avec le devant / du long Marché, de la ville de Danzig*; nad górną ramką napis: *Collection des Prospects*; międz. kolor., st. bdb., marginesy przycięte,

7

widok podklejony arkuszem papieru; wymiary widoku: 380x245 mm; tyt. nad górną ramką w lustrzanym odbiciu: LA MAISON DE LA VILLE DE DANZIG; [Von Danzig... 48] **Cena: 2500 zł**

8

9

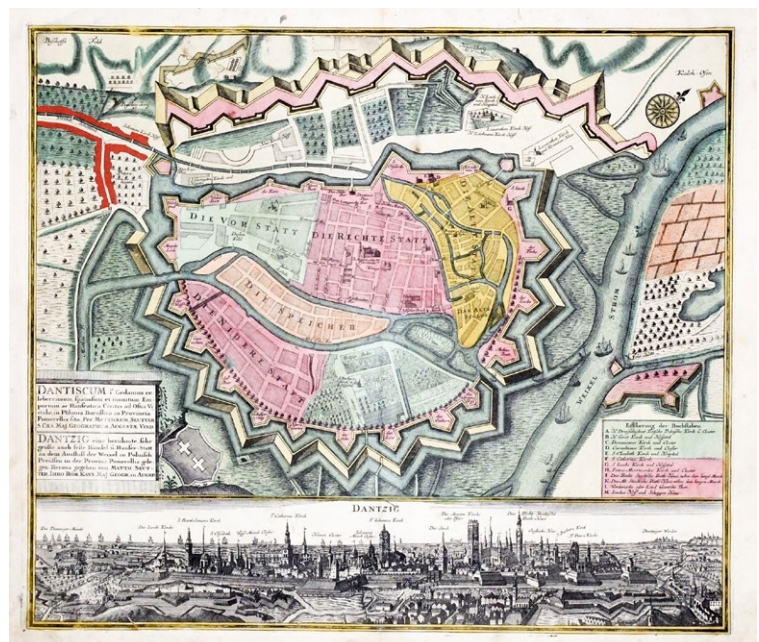
8. **GDAŃSK.** Dwór Artusa, rys. i lit. Berthold Hellingrath, Gdańsk 1925; w dole odręczna sygn. autora; akwf. cz.-b., st. bdb., passe-partout; wymiary płyty: 286x355 mm; bez tyt.; **Cena: 380 zł**
9. **GDAŃSK.** Panorama miasta z Biskupiej Górki (od południowego zachodu), kopia panoramy Gdańska Aegidiusa Dickmanna, wykonana ok. 1640 r. przez Matthäusa Meriana; pochodzi z: Zeiller, Martin, *Topographia Electoratus Brandenburgici et Ducatus Pomeraniae*, wyd. Spadkobiercy Matthäusa Meriana, Frankfurt n. Menem 1652; pod dolną ramką legenda; miedz. kolor., st. bdb., po fachowej konserwacji, zdublowany na papierze, ślady złożenia; wymiary płyty: ok. 480x220 mm; DANTISCVM. / herb miasta / Dantzig; [Dantiscum... G101/1] **Cena: 1200 zł**

10

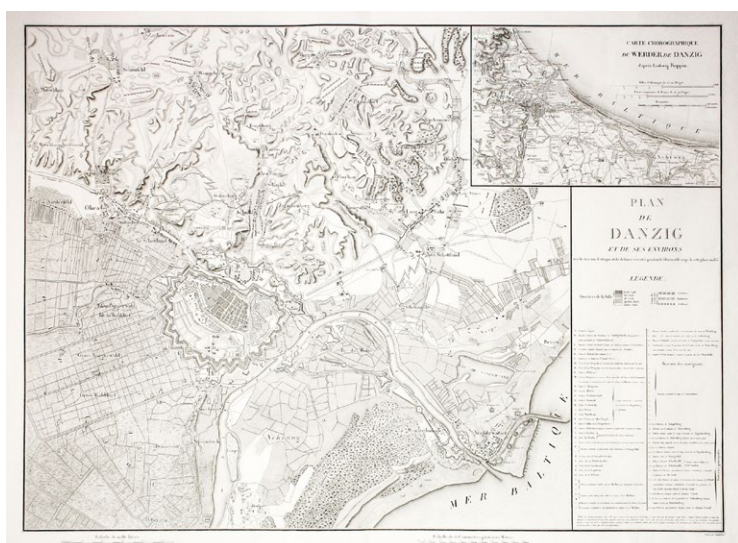
10. **GDAŃSK.** Panorama miasta z Biskupiej Górki (od południowego zachodu), anonim, ok. 1840; drzew. szt. kolor., st. bdb., po konserwacji, passe-partout; wymiary widoku: ok. 170x175 mm; DANZIG / von dem Bischofsberge gesehen; RZADKIE! **Cena: 400 zł**

11. **GDAŃSK.** Plan miasta, wyd. Matthäus Seutter, Augsburg, ok. 1735; jedno z bardziej efektownych przedstawień Gdańska; w dolnej części panorama miasta, wzorowana na widoku Friedricha Bernharda Wernera z 1724 r. (tyt. DANTZIG); miedz. kolor. (panorama cz.-b.), st. bdb., nieznaczone zażółcenia i zabrudzenia, naprawione drobne rozdarcie lewego dolnego narożnika, złożenie atlasowe; wymiary płyty: ok. 583x500 mm; tyt. dwujęzyczny, w kartuszu w formie cokołu: DANTISCUM s. Gedanum Celeberrimum...; / DANZIG eine berühmte...; [Imago Poloniae... K114/3, Dantiscum... G106/5, Von Danzig... 44] **Cena: 3800 zł**

12. **GDAŃSK.** Plan miasta z mapą najbliższej okolicy, ujściem Wisły i Twierdzą Wiśloustę; w górnej części panorama Gdańska – DANTISCVM.; ryt. François de Lapointe (sygn. nad dolną ramką), rys. Erik Jönson Dahlbergh, pochodzi z: Pufendorf, Samuel, *Histoire Du Regne De Charles Gustave Roy De Suede...*, wyd. Christoph Riegel, Norymberga 1696; orientacja północno-zachodnia; międz. kolor., st. bdb., ślad złożenia książkowego, nieznaczące naddarcia górnej krawędzi; wymiary płyty: 385x298 mm; *Ichnographia Urbi Gedani et Castelli ad ostium Uistulae uulgo Weichselmunde...*; [Dantiscum... G95/6, Von Danzig... 35] **Cena: 1200 zł**

13. **GDAŃSK.** Uproszczony plan miasta z mapą okolicy w czasie oblężenia Gdańska w 1813 r., ryt. Dandeleux; w prawym górnym rogu ramka z mapą wybrzeża, oprac. Ludewig Koppin – CARTE CHOROGRAPHIQUE / DU WERDER DE DANZIG...; pod dolną ramką podziałki; stal. cz.-b., st. bdb., minimalne zabrudzenia marginesów; wymiary płyty: 850x635 mm; *PLAN / DE / DANZIG / ET SES ENVIRONS / avec les travaux d'attaque et de défense exécutés pendant le blocus et le siège de cette place en 1813*; **Cena: 1350 zł**

14. **GDAŃSK.** Plan Gdańska w 1940 r., lit. i odbił Pharus-Gutenberg, wyd. Pharus-Verlag G.m.b.H., Berlin 1940; poniżej wykaz ulic; podziałka 1: 8000; na verso reklamy oraz nieaktualna pieczęć własnościowa; chromolit., st. bdb., po fachowej konserwacji, zdublowana na bibule, wielokrotne złożenia, minimalne rozdarcia i przetarcia na złożeniach; wymiary planu: 647x370 mm; *PHARUS-PLAN / DANZIG*; **Cena: 150 zł**
15. **GDAŃSK.** Scena plądrowania przez luteran kościoła św. Józefa i klasztoru karmelitów w czasie zamieszek w 1678 r., anonim, ok. 1680; międz. cz.-b., st. bdb., nieznaczące rozdarcia na lewym marginesie, passe-partout; wymiary widoku: 173x123 mm; bez tyt.; **BARDZO RZADKIE! Cena: 800 zł**

16

17

18

16. **GDAŃSK.** Ulica Mariacka z Bramą Mariacką i wieżą Domu Towarzystwa Przyrodniczego (po przebudowie wieży w 1866 r.) w czasie zimy, rys. znany wedytysta Arthur Bendrat, Kunstanstalt Wilhelm Hoffmann, Drezno, wyd. B.G. Teubner (w dolnym prawym narożniku łączone inicjały BGT), 1905; w lewym dolnym narożniku opis: *ARTHUR BENDRAT 1905, / Die Frauengasse im Rauhre i f.; autolitografia kolor., st. bdb.; wymiary widoku: 300x400 mm; Frauengasse in Danzig; Cena: 450 zł*
17. **GDAŃSK.** Widok na Wisłę pomiędzy Nowym Portem a Legan (obecnie część dzielnicy Młyniska), rys. i lit. Julius Greth, odbili bracia Delius w Berlinie, wyd. Theodor Bertling, Gdańsk, ok. 1860; chromolit., st. bdb., minimalne zażółcenia krawędzi, kilka niewielkich plamek; wymiary widoku: 194x127 mm; *An der Weichsel. / zwischen Neufahrwasser u. Legan; RZADKIE! Cena: 700 zł*
18. **GDAŃSK.** Widok na gospodę Bellevue, powszechnie nazywaną (podobnie jak całe wzgórze) Zinglershöhe, rys. i lit. Julius Greth, odbili bracia Delius w Berlinie, wyd. Theodor Bertling, Gdańsk, ok. 1860; chromolit., st. bdb., minimalne zażółcenia krawędzi; wymiary widoku: 196x126 mm; *Bellevue. / (Zinglershöhe.); RZADKIE! Cena: 1200 zł*

19

20

19. **GDAŃSK.** Wydobycie 600-letniego wraku łodzi na gdańskiej plaży, rys. M. Bischoff, 1873; drzew. szt. kolor., st. bdb., passe-partout; wymiary widoku: 233x169 mm; *Ausgrabung eines 600jährigen Wracks am Ostseestrand bei Danzig; Cena: 380 zł*
20. **GDAŃSK.** Wyspa Spichrzów i Długie Pobrzeże, ryt. Maria Muttray, okres międzywojenny; w dole odręczna sygn. autorki; akwł. cz.-b., st. bdb., przy dolnej krawędzi nieznaczny ślad wilgoci; wymiary płyty: 243x150 mm; tyt. ołówkiem w dole: *Am Packhof – Danzig; Cena: 350 zł*
21. **GDAŃSK, NOWY PORT.** Widok Nowy Port z redy, rys. i lit. Julius Greth, odbili bracia Delius w Berlinie, wyd. Theodor Bertling, Gdańsk, ok. 1860; lit. tonowana, st. bdb., minimalnie zażółcone krawędzie; wymiary widoku: 193x127 mm; *Neufahrwasser. / von der Rhede gesehen; RZADKIE! Cena: 1200 zł*

21

22 a-b

22. **GDAŃSK, NOWY PORT.** Zestaw 2 rycin, dokumentujących spotkanie cesarza Wilhelma I i cara Aleksandra III, dnia 9 IX 1881 r.; 1) oświetlona reda Nowego Portu – *Von der danziger Kaiser Zusammenkunft: Die Beleuchtung der Rhede von Neufahrwasser bei der Rückfahrt des kaiserl. russischen Aviso am Abend des 9. September*, wymiary widoku: 234x120 mm, widok podklejony sztywnym papierem; 2) przejazd obu władców przez Długi Targ – *Von der danziger Kaiser Zusammenkunft: Die Ankunft der beiden Kaiser in Danzig*, według rys. A. Baldingera, wymiary widoku: 234x160 mm, passe-partout; oba widoki pochodzą z: *Illustrierte Zeitung*, ok. 1881; drzew. szt. kolor., st. bdb.; **Cena: 400 zł**

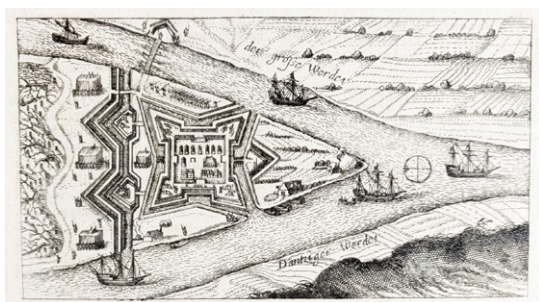

25

24

23. **GDAŃSK, OLIVA.** Panorama Oliwy, rys. i lit. Julius Greth, odbili bracia Delius w Berlinie, wyd. Theodor Bertling, Gdańsk, ok. 1860; chromolit., st. bdb., minimalne zażółcenia krawędzi, niewielkie żółtawe plamki na lewym marginesie; wymiary widoku: 197x129 mm; *Oliwa*; RZADKIE! **Cena: 1200 zł**
24. **GDAŃSK, OLIVA.** Widok na Dolinę Radości, rys. i lit. Julius Greth, odbili bracia Delius w Berlinie, wyd. Theodor Bertling, Gdańsk, ok. 1860; chromolit., st. bdb., minimalne zażółcenia krawędzi, niewielka żółtawa plamka na lewym marginesie; wymiary widoku: 192x127 mm; *Freudenthal. / vom Carlsberge aus gesehen*; RZADKIE! **Cena: 1200 zł**

25

26

27

25. **GDAŃSKA GŁOWA.** Plan twierdzy położonej w ramionach Wisły i Szkaprawy, pochodzi z: Gottfried, Johann Ludwig, *Inventarium Sueciae...*, wyd. Friedrich Hulsius, Frankfurt n. Menem 1632; miedz. cz.-b., st. bdb.; wymiary widoku: 135x74 mm; bez tyt.; **BARDZO RZADKIE! Cena: 400 zł**
26. **GRUDZIĄDZ.** Widok części miasta z ruinami zamku od str. Wisły, anonim, pochodzi z: *Archiv für Natur, Kunst, Wissenschaft und Leben*, Brunszwik 1835; po bokach, a także poniżej grafiki przedstawiające postaci mitologiczne, szczegóły anatomiczne (budowa oka ludzkiego) oraz rośliny; lit. cz.-b., w 2 miejscach przyklejona do arkusza sztywnego papieru, st. bdb., przy krawędziach minimalne ślady wilgoci; wymiary widoku: 98x71 mm, wymiary arkusza: 198x262 mm; bez tyt.; **NIEZWYKLE RZADKIE! Cena: 800 zł**
27. **GIETRZWAŁD.** Widok przedstawiający kościół i kaplicę oraz pielgrzymów przed nią zgromadzonych, powyżej, na tle nieba – wizerunek Matki Boskiej, druk. i wyd. A. Felgner, Berlin, po 1878; lit. kolor., st. bdb., nieznaczne uszkodzenia marginesów (lekkie naddarcia, zabrudzenia, zagniecenia); wymiary widoku: 277x419 mm; *Cudowne objawienie Najświętszej Panny Maryj w Gietrzwałdzie. / Wunderbare Erscheinung der heiligen Jungfrau Maria zu Dietrichswalde*; **Cena: 2500 zł**

Widok nawiązuje do wydarzenia zwanego objawieniem w Gietrzwałdzie. W dniach od 27 VI do 16 IX 1877 r. Matka Boża miała objawiać się trzynastoletniej Justynie Szafryńskiej i dwunastoletniej Barbarze Samulowskiej na przykościelnym klonie. Maryja przemawiała w jęz. polskim (co miało istotne znaczenie dla żyjących na Warmii Polaków) wzywając do modlitwy, a zwłaszcza odmawiania różańca.

28. **HEL.** Domek rybacki, monogramista F.A., ok. 1910; lit. cz.-b., st. bdb., minimalne naddarcia górnej krawędzi; wymiary widoku: 237x178 mm; tyt. pod dolną ramką: *HELA*; **RZADKIE! Cena: 180 zł**

28

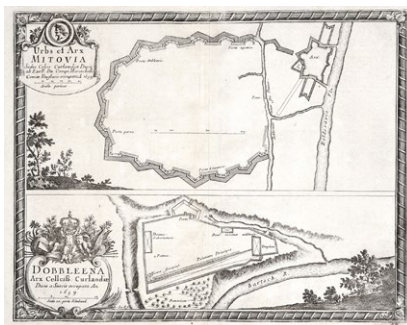

29

30

29. **JAWOR.** Panorama miasta autorstwa Friedricha Bernharda Wernera, poniżej mapa Księstwa Jaworskiego, ryt. i wyd. Johann David Schleuen, Berlin 1741; miedz. kolor. st. bdb.; wymiary płyty: ok. 260x350 mm; tyt. panoramy: *Iauer*; tyt. mapy: *Das / Fürstenthum / IAUER / in Nieder-Schlesien*; [*Imago Silesiae...* 145] **Cena: 2500 zł**
30. **JELEŃIA GÓRA.** Panorama miasta ze Śnieżką, ryt. Friedrich Iwan, okres międzywojenny; w dole odręczna sygn. autora (ołówkiem); akwł. z akwatintą kolor., st. bdb., passe-partout; wymiary płyty: 412x360 mm, wymiary z passe-partout: 695x557 mm; bez tyt.; **Cena: 950 zł**

31. **JELGAWA** (do 1918 r. Mitawa), **DOBELE** (pol. Doblina). Dwa plany na wspólnym arkuszu: 1) uproszczony plan twierdzy w Mitawie – *URBS ET ARX / MITOVIA / Sedes Celsis: Curlandiae Ducis...*; 2) uproszczony plan twierdzy w Doblenie – *DOBBLEENA / Arx Cellciß: Curlandiae / Ducis a Suecis occupata An. / 1659;* ryt. Francois de Lapointe (sygn. ryt. nad dolną ramką: *La P. S.*), rys. Erik Jönsson Dahlbergh, pochodzi z: Pufendorf, Samuel, *Histoire Du Regne De Charles Gustave Roy De Suede...*, wyd. Christoph Riegel, Norymberga 1697; miedz. cz.-b., st. bdb., złożenie książkowe, delikatne zardzewienia; wymiary płyty: 324x260 mm; **Cena: 350 zł**

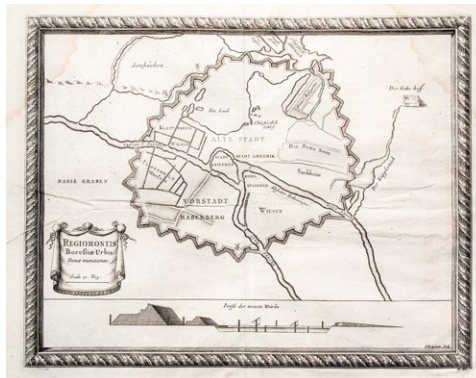
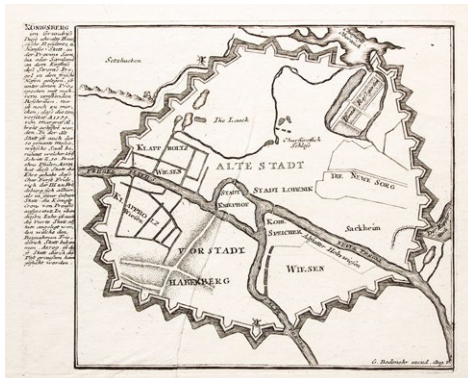

32 ab

32. **KARKONOSZE**. Zestaw 4 pięknych widoków Karkonoszy w czasie zimy, rys. i ryt. Friedrich Iwan, okres międzywojenny; 1) dom z dzwonnica, Wielka Upa, wymiary płyty: ok. 160x210 mm; 2) niezidentyfikowana chata, wymiary płyty: ok. 227x160 mm; 3) widok na chatę, Schwedlerplan, wymiary płyty: 205x145 mm; 4) niezidentyfikowane chaty, wymiary płyty: ok. 197x147 mm, rama i szkło; w dole wszystkich grafik odręczna sygn. autora (ołówkiem); akwf. z akwatintą kolor., st. bdb.; wszystkie bez tyt.; **Cena: 1200 zł**
33. **KRAKÓW**. Kościół św. Wojciecha, ryt. i rys. Józef Pieniżek, 1926; sygn. autora w 2 miejscach: dole na płycie, a także na dolnym marginesie (ołówkiem); akwatinta tonowana, st. db., ślady wilgoci, passe-partout; wymiary płyty: 115x135 mm; tyt. na płycie: *KRAKÓW 1926* oraz ołówkiem na dolnym marginesie: *Kraków / Kościółek św. Wojciecha*; **Cena: 150 zł**

Józef Pieniżek (1888-1953), polski malarz, grafik, nauczyciel. W latach 1908-1913 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie u Józefa Pankiewicza, Leona Wyczółkowskiego i Wojciecha Weissa. W okresie międzywojennym uczył rysunku w lwowskich szkołach średnich. Był członkiem założonej przez Emila Zegadłowicza grupy literackiej i plastycznej Czartak. W 1937r. zasiadł w komisji rewizyjnej Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie. Po wojnie zamieszkał w Krakowie, gdzie zmarł. W swoich pracach (głównie akwaforty i akwatinty, ale również akwarele) przedstawiał architekturę drewnianą, sakralną, a także charakterystyczne dla poszczególnych regionów ówczesnej Polski stroje ludowe.

34 35

34. **KRÓLEWIEC** (ros. Калининград). Plan obwarowań miasta, ryt. i wyd. Gabriel Bodenehr II, Augsburg, ok. 1740; na lewym marginesie obszerny opis, nad dolną ramką sygn. autora; miedz. cz.-b., st. bdb., passe-partout, delikatne sprasowanie papieru; wymiary płyty: 202x163 mm; *KÖNIGSBERG / im Grundriss...*; **Cena: 450 zł**

35. **KRÓLEWIEC** (ros. Калининград). Plan obwarowań miasta, ryt. Francois de Lapointe, rys. Erik Jönson Dahlberg; w dole profil terenu; pochodzi z: Pufendorf, Samuel, *Histoire Du Regne De Charles Gustave Roy De Suede...*, wyd. Christoph Riegel, Norymberga 1697; miedz. cz.-b., st. db., passe-partout, złożenie książkowe, zażółcenia papieru, w górnych narożnikach symetryczne ślady wilgoci; wymiary płyty: 317x251 mm; *REGIOMONTIS / Borussiae Urbis / Nouae munitiones*; [Dahlbergh... 63, Von Danzig... 124, Kartografia... 33] **Cena: 750 zł**

36

37

36. **KRZESZÓW**. Opactwo cysterskie, rys. i ryt. Otto Küssow (w dole odręczna sygn. autora), wyd. Adolf Weiss, Berlin, okres międzywojenny; akwf. tonowana, st. bdb., na marginesach nieznaczne naddarcia, zagniecenia i lekkie zabrudzenia; wymiary płyty: 382x545 mm; bez tyt.; **Cena: 800 zł**
37. **KSIĄŻ** (obecnie dzielnica Wałbrzycha). Panorama zamku Książ z zamkiem Stary Książ; anonim, ok. 1800; na górnym marginesie znak wodny: *C & I Honig*; akwf. kolor., st. bdb., papier zażółcony; wymiary widoku: 476x320 mm, wymiary płyty: ok. 510x400 mm; bez tyt.; **Cena: 1600 zł**

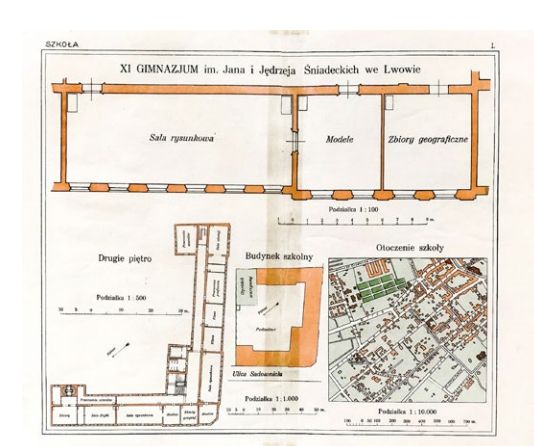

38

39

38. **KWIDZYN**. Widok zamku, sygn. w prawym dolnym rogu W. Grund, II poł. XIX w.; obraz na płótnie, drewniana rama; wymiary w świetle ramy: 885x635 mm, wymiary z ramą: 1045x795 mm; bez tyt.; **Cena: 2500 zł**
39. **LEGNICA**. Panorama miasta autorstwa Friedricha Bernharda Wernera, poniżej mapa Księstwa Legnickiego; po obu str. panoramy legenda; ryt. i wyd. Johann David Schleuen, Berlin 1741; miedz. kolor., podklejony arkuszem papieru z epoki, st. bdb., zabrudzenia marginesów; wymiary ryciny: 273x340 mm; tyt. panoramy: *Liegnitz, die Haupt=Stadt dieses Fürstenthums*; tyt. mapy: *Special-Card / des Fürstenthums / Liegnitz / in / Nieder-Schlesien*; **BARDZO RZADKIE!** [Imago Silesiae... 147] **Cena: 2200 zł**

40

41

40. **LĘBORK.** Wojska pruskie w obozie pod Lęborkiem, anonim, Paryż, ok. 1750; miedz. kolor., st. db., z lewej str. rozlega plama, lekkie przetarcia, zabrudzenia, nieznaczne zagniecenia, rama i szkło; wymiary w świetle passe-partout: 405x257 mm; tyt. pod dolną ramką: *Vuë du Camp de L'armé Prussienne dessinée sur le naturel dans la pleine de Lonwenborg en Pomeranie*; **Cena: 1200 zł**
41. **LWÓW.** Plany XI Gimnazjum im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich we Lwowie (C.K. II Państwowa Szkoła Realna, podczas I wojny światowej w roku szkolnym 1917/1918 przeniesiona do nowo wybudowanego gmachu przy ul. Szymonowiczów, a po odzyskaniu przez Polskę niepodległości przemianowana na XI Państwowe Gimnazjum im. Jana i Andrzeja Śniadeckich we Lwowie), anonim, okres międzywojenny; arkusz przedstawiający trzy plany ogólnego budynku szkoły i mapę jej otoczenia; druk kolor., st. db., po konserwacji, w środkowej części ślad klejenia, na verso rys. ołówkiem; wymiary widoku: 305x255 mm; *XI GIMNAZJUM im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich we Lwowie*; **Cena: 180 zł**

42

43

42. **LWÓW.** Widok na kościół św. Andrzeja i klasztor bernardynów z ulicy Wałowej, ryt. i rys. Józef Pieniążek, 1928; sygn. autora w 2 miejscach: w dole na płycie, a także na dolnym marginesie (ołówkiem); akwf. cz.-b., st. bdb., delikatne przebarwienia krawędzi marginesów, w prawym górnym narożniku niewielki ślad wilgoci, passe-partout; wymiary płyty: 98x145 mm; tyt. na płycie: *LWÓW 1928* oraz ołówkiem na dolnym marginesie: *Lwów / z ul. Wałowej*; **Cena: 400 zł**
43. **MALBORK.** Most na Nogacie, w głębi zamek, rys. i lit. Julius Greth, druk. bracia Delius w Berlinie, wyd. A.W. Kafemann, Gdańsk, ok. 1860; lit. tonowana, st. bdb., delikatne żółtawe zaplamienia; wymiary widoku: 488x345 mm; *DIE NOGAT-BRÜCKE. / und Schloss Marienburg*; **Cena: 2450 zł**

44

44. **MIĘDZYDROJE.** Widoki miasta i okolic w 14 sekcjach, lit. Sukkert, druk. L. Sachse & Co., Berlin, ok. 1850; widoki przedstawiają: 1) *Haupt-Ansicht von Misdroy*; 2) *Das deutsche Haus*; 3) *Bellevue*; 4) *Försterei Latzig*; 5) *Strand und Caffeberg*; 6) *Der Jordan See*; 7) *Der Vietziger See*; 8) *Strasse in Lebbin*; 9) *Das Gesellschaftshaus*; 10) *Pavillon auf dem Caffeberge*; 11) *Das Philipsborn'sche Haus*; 12) *Spitzberg u. Düringshöh*; 13) bez tyt.; 14) *Schlucht am Caffeberge*; lit. tonowana, st. bdb., minimalne uszkodzenie prawego dolnego narożnika; wymiary: 400x305 mm; *Erinnerung an Misdroy*; **Cena: 8950 zł**

45. **MOKRY DWÓR k. Gdańska.** Dom rodzinny Johanna Georga Adama Forstera (1754-1794), polsko-niemieckiego przyrodnika szkockiego pochodzenia, etnologa, podróżnika, profesora historii naturalnej w Szkole Głównej Litewskiej w Wilnie; anonim, na podstawie fot. T. Damma, ok. 1850; drzew. szt. kolor., podklejony sztywnym papierem; wymiary widoku: ok. 123x132 mm; *Georg Forster's Geburtshaus in Nassenhuben bei Danzig*; RZADKIE! **Cena: 380 zł**

45
46

46. **MRAĞOWO.** Wojska napoleońskie w Mragowie; rys. i lit. uczestnik kampanii z 1812 r. Albert Adam, druk. Lacroix, pochodzi z teki: *Voyage pittoresque et militaire de Willenberg en Prusse jusqu'a Moscou fait en 1812...*

47

wyd. I.M. Hermann & Barth, Monachium 1828; lit. kolor., st. bdb.; wymiary widoku: 307x210 mm; *Sensburg Quartier Général le 13 Juin*; **Cena: 900 zł**

47. **NYSA.** Panorama miasta, w dole odręcznie data: 27 Juli 1879; pochodzą ze szkicownika zawierającego widoki Nysy i innych miast – *Scizzen Album von Isenburg, Hauptmann angelegt Mai 1879 in Neisse*, autorstwa pruskiego oficera Felixa Alexandra Franza Isenburga, wykonane zostały w latach 1875-1880, techniką akwareli, st. bdb.; wymiary arkuszy: ok. 260x148 mm; tyt. odręcznie w prawym dolnym rogu: *Blick auf Neisse vom hohen Retrenchement*; UNIKAT! **Cena: 2500 zł**

48

49 ab

Brücke zu Rössel

48. **OLAWA.** Spotkanie Aleksandra II z cesarzem Wilhelmem, pochodzi z: *Illustrirte Zeitung*, 12 XI 1859; drzew. szt. kolor., podklejony tekturą, st. bdb.; wymiary: 240x155 mm; *Begrüßung des Kaisers Alexander II von Rußland durch den Prinz-Regenten von Preußen in Ohlau am 23. Oktober*; **Cena: 350 zł**

49. **RESZEL.** Zestaw 3 cz.-b. lit., rys. Gräfin zu Dohna, Lith. Inst. v. L. Sachse, pochodzi z: *Johannes Voigt, Darstellungen alter preussischer Schlösser gezeichnet von Frau Gräfin zu Dohna*, Berlin 1833; widoki przedstawiają: 1) most gotycki – *Brücke zu Rössel*; 2) widok zamku od str. północnej – *Schloss zu Rössel*; 3) widok zamku od str. zachodniej – *Aeusserer Eingang des Schloss zu Rössel*; wszystkie widoki w st. bdb.; wymiary widoków: 175x133 mm; **Cena: 1150 zł**

Aeusserer Eingang des Schloss zu Rössel

50

50. **RYGA.** Rozległa panorama miasta z zaznaczonymi ważniejszymi budynkami, rys. F.I. Saur, wyd. Georg Balthasar Probst, Augsburg, ok. 1754; rzadki, czwarty stan panoramy z serii zapoczątkowanej rysunkami Friedricha Bernharda Wenera; dodano herb miasta, kilka statków oraz dwujęzyczną, łacińsko-niemiecką legendę; w prawym dolnym rogu nota wyd.: *Georg Balthasar Probst, excud. Aug. Vind.*; w prawym górnym rogu herb miasta; miedz. kolor., odbity z 2 płyt, pod dolną ramką legenda,

st. db., po gruntownej konserwacji, odtworzono dwa fragmenty legendy łącznie z nieznacznymi, przylegającymi do dolnej krawędzi fragmentami panoramy, w obrębie panoramy uzupełniono perforacje oraz pęknięcia; wymiary widoku: 1115x333 mm; tyt. na falującej wstędze, na tle nieba: RIGA, metropolis Livoniae; BARDZO EFEKTOWNE! **Cena: 4950 zł**

51 a-c

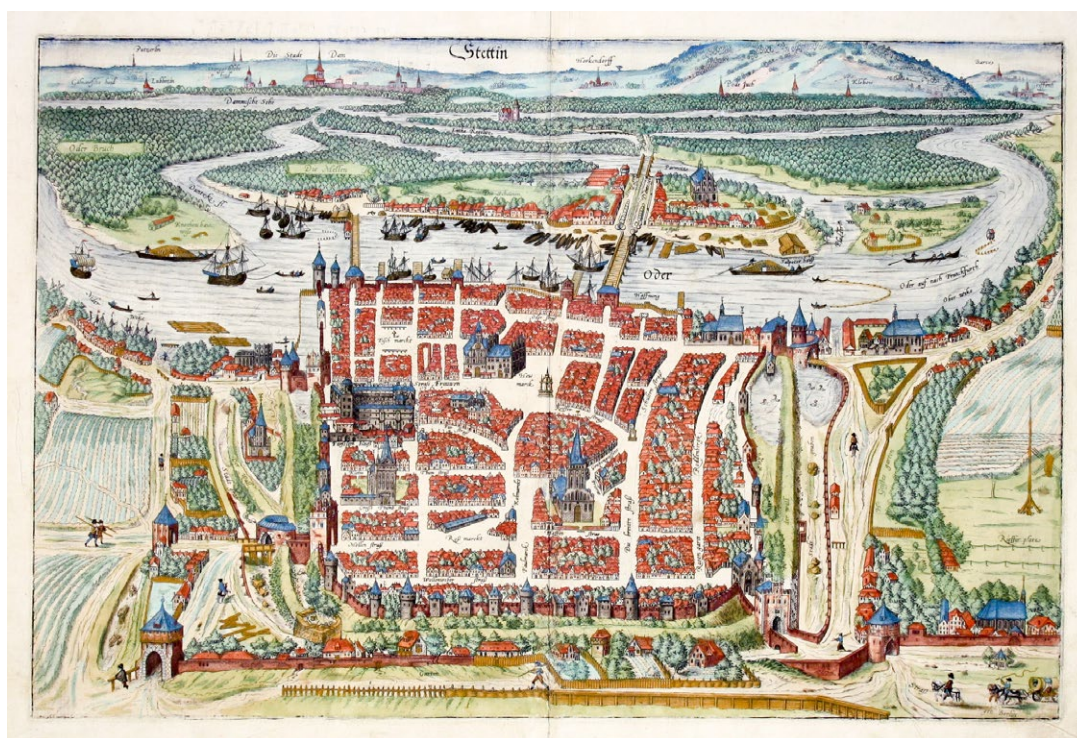
51. **SKIERNIEWICE.** Zestaw 11 kolor. drzew. szt., dokumentujących tzw. zjazd Trzech Czarnych Orłów, czyli spotkanie Franciszka Józefa – cesarza Austro-Węgier, Wilhelma I – cesarza Niemiec oraz Aleksandra III – cesarza Rosji, 15-17 IX 1884; w skład zestawu wchodzi 11 grafik pochodzących z: *Ueber Land und Meer. Allgemeine Illustrirte Zeitung*, X 1884-1885, rys. Hermn Lüders: 1) trzech cesarzy w towarzystwie kobiety na dworcu kolejowym w momencie przybycia cesarza Wilhelma do Skierniewic (cesarz Niemiec ubrany był wówczas w mundur rosyjskiego generała, natomiast Franciszek Józef i Aleksander nosili mundury pruskie, takie nietypowe stroje miały podkreślić przyjaźń panującą między monarchiami) – *Von der Dreikaiserbegagnung in Skierniewice: Ankunft des Kaisers Wilhelm*, passe-partout, wymiary: 155x165 mm; 2) trzech kanclerzy – kanclerz Niemiec Otto von Bismarck w towarzystwie prawdopodobnie Edwarda von Taaffe, premiera Austrii 1879-1893 – *Von der Dreikaiserbegagnung in Skierniewice: Die drei Kanzler*, passe-partout, wymiary: 145x160 mm; 3) obóz konwojentów cesarza – *Von der Dreikaiserbegagnung in Skierniewice: Lager des kaiserlichen Convois*, passe-partout, wymiary: 190x120 mm; 4) powitanie cesarza Franciszka Józefa w mundurze generała wojsk rosyjskich przez cara Aleksandra, noszącego mundur austriackiego pułku piechoty (stroje miały podkreślić przyjaźń panującą między monarchiami) – *Von der Dreikaiserbegagnung in Skierniewice: Ankunft des Kaisers Franz Josef*, passe-partout, wymiary: 155x165 mm; 5) parada gwardii honorowej przed zamkiem – *Von der Dreikaiserbegagnung in Skierniewice: Die Parade der Ehrenwache vor dem Schlosse Skierniewice*, rycina podklejona sztywnym papierem, wymiary: 238x139 mm; 6) mieszkańcy Skierniewic i okolic – *Landleute und Juden aus der Umgebung von Skierniewice*, rycina podklejona sztywnym papierem, wymiary arkusza: 124x117 mm; 7) Kozacy – *Kosaken*, rycina podklejona sztywnym papierem, wymiary arkusza: 138x117 mm; 8) wartownicy przy linii kolejowej – *Wachposten an der Eisenbahn*, rycina podklejona sztywnym papierem, wymiary arkusza: 87x92 mm; 9) namioty oficerów przed zamkiem – *Einfahrt in das Schloß mit den Zelten der Offiziere*, rycina podklejona sztywnym papierem, wymiary: 244x115 mm; 10) powóz cesarski w lesie pod Skierniewicami – *Von der Dreikaiserbegagnung in Skierniewice: Im Walde von Skierniewice*, passe-partout, wymiary: 325x236 mm 11) trzech cesarzy przed oddziałami wojska na paradzie – *Gang der drei Kaiser zur Parade in Skierniewice*, passe-partout, wymiary: 181x125 mm; wszystkie w st. bdb.; **Cena: 2400 zł**

Zjazd trzech cesarzy, do którego doszło 15-17 IX 1884 w Skierniewicach to próba podtrzymania tzw. Sojuszu Trzech Cesarzy, opartego o porozumienie z 22 X 1873 r. zakładające, że władcy Rosji, Niemiec i Austro-Węgier będą prowadzić konsultacje celem zachowania pokoju na kontynencie europejskim. Służył on w szczególności interesowi Cesarstwa Niemieckiego dążącego do izolacji Francji. Wybór Skierniewic na miejsce kolejnego spotkania nie był przypadkowy. Miasto to posiadało korzystne połączenia kolejowe z Petersburgiem, Wiedniem i Berlinem. Spotkanie władców trzech potężnych europejskich monarchii wywołało zainteresowanie prasy – pisał o nim Nowy Czas, National Zeitung, Neue Freie Presse, Le Figaro, The Times i wiele innych. Rozgłos ten wiązał się nie tylko z wagą polityczną spotkania, ale również z jego wymiarem towarzyskim. Władcy przybywali z liczną świtą, powitania na dworcu w Skierniewicach odbywały się z pompą. Na to spotkanie ściągnięto z Warszawy 130 artystów opery i baletu. Zasadniczo spotkanie odbywało się w skierniewickim pałacu i nie przyniosło wymiernych rezultatów. Było to jednak bardzo ważne wydarzenie w dziejach Skierniewic, jako miasta-gospodarza wydarzenia, które dzisiaj określibyśmy mianem spotkania na szczycie. Sojusz Trzech Cesarzy załamał się ostatecznie w 1892 r., kiedy zawarto sojusz francusko-rosyjski.

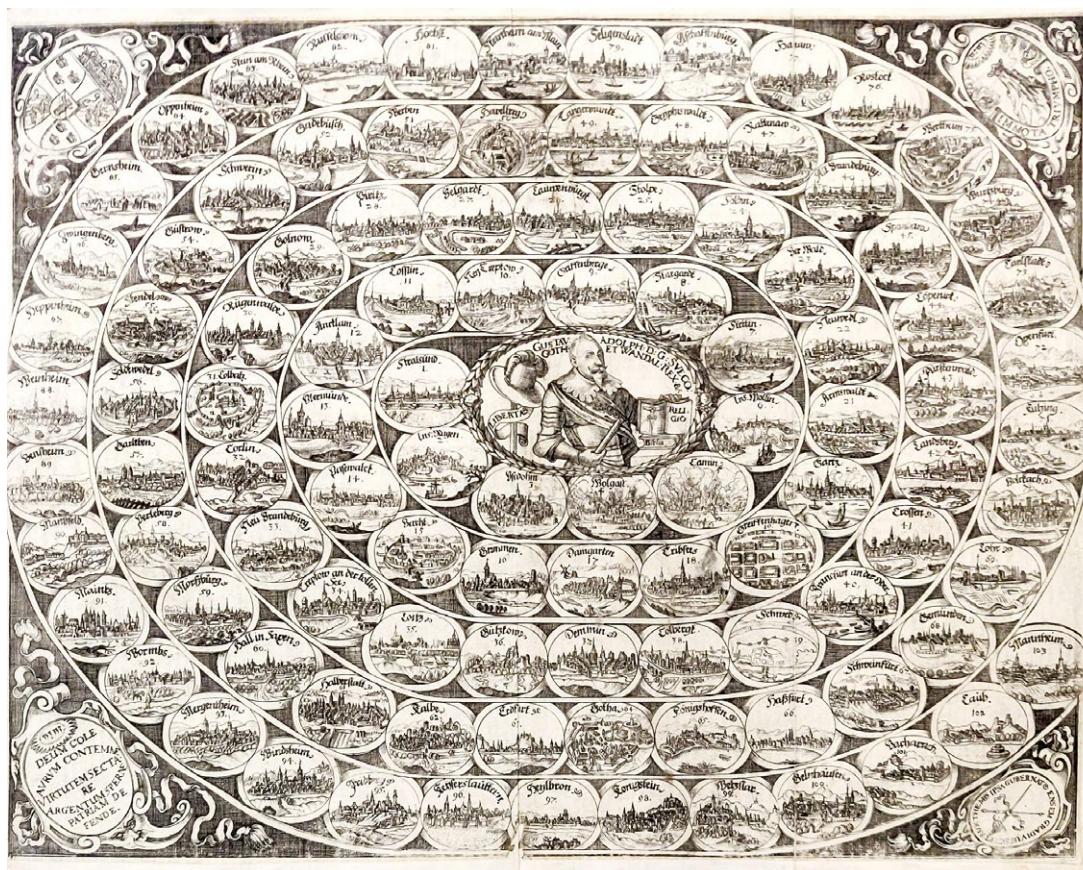
52 a-c

52. **SOPOT.** Zestaw, w skład którego wchodzi 4 kolor. drzew. szt. (wszystkie w passe-partout) z 2 poł. XIX w. oraz komplet cz.-b. rotograviur: 1) dawny Dom Zdrojowy – *Ostseebad Zoppot bei Danzig*, rys. W. Geißler, nieznaczne zażółcenia marginesów, wymiary widoku: 234x162 mm; 2) plaża – *Strand bei Zoppot*, ryt. Adolf Closs, rys. Gustav Schönleber, wymiary widoku: ok. 115x130 mm; 3) plaża – *Am Strande bei Zoppot*, widok podklejony papierem, wymiary widoku: 146x92 mm; 4) widok części miasta – *Seebad Zoppot bei Danzig*, widok podklejony papierem, wymiary widoku: 121x81 mm; 5) zestaw 12 rotograviur z widokami miasta, zebranych razem w tekturowe etui – *Das schöne Zoppot. 12 Fotos in echt Kupfertiefdruck*, wśród widoków m.in. dzisiejszy Grand Sopot Hotel, widoki plaży i molo, dom i park zdrojowy, promenada; wydawca nieznany, ok. 1940, wymiary: 93x65 mm, minimalne przetarcia etui; st. całości bdb.; **Cena: 950 zł**

53

53. **SZCZECIN.** Perspektywiczny plan miasta – niezwykle rzadko spotykana edycja, która została szybko zastąpiona nową wersją (zatytułowaną *Alten Stettin*), pochodzi z IV tomu *Civitates Orbis Terrarum*, oprac. Georg Braun, Frans Hogenberg, Kolonia 1588; na verso tekst w jęz. łacińskim: *STETINVM*; międz. kolor., st. bdb., nieznaczne zabrudzenia, passe-partout; wymiary płyty: 502x333 mm; tyt. w górze, na tle nieba: *Stettin*; [Widoki Szczecina... str. 76-87] **OGROMNA RZADKOŚĆ! Cena: 5800 zł**

54. **SZCZECIN, STARGARD, KOSZALIN, KAMIEN POMORSKI.** Widoki 103 miast i terytoriów na terenie ówczesnego cesarstwa niemieckiego opanowanych przez Gustawa Adolfa w trakcie wojny trzydziestoletniej; wszystkie widoki ponumerowane i rozmieszczone w formie ślimaka, rozwijającego się wokół centralnie umiejscowionego portretu Gustawa Adolfa; spiralę otwierają miasta i terytoria pomorskie: Strzałów (Stralsund), Rugia, Uznam (Usedom), Wołogoszcz (Wolgast), Kamień, Wolin, Szczecin, Stargard, Gryfice, Trzebiatów, Taglim (Anklam), Wkryujście (Ueckermünde), Pozdawilk (Pasewalk), Bardo (Barth), Grzymie (Grimmen), Dębogóra (Damgarten), Trzebusz (Tribsees), Gryfino, Gardziec (Gartz), Choszczno, Drawno, Mieszkowice, Myślibórz, Słupsk, Lębork, Białogard, Pyrzyce, Goleniów, Darłowo, Kołbac, Karlino, Nowy Branibórz (Neubrandenburg), Trzebiatów nad Tolężą, Łozica (Loitz), Choćków (Gützkow), Dymin (Demmin), Kołobrzeg, Świecie (Schwedt), Słubice (Frankfurt), Krosno Odrzańskie, Gorzów Wielkopolski, Przybór (Fürstenwalde), Kopanica (Köpenick), Gryfia (Greifswald), w dalszej kolejności miasta meklemburskie oraz miasta w centralnych Niemczech; widać, że artysta opierał się na wizerunkach miast pomorskich zawartych na Wielkiej

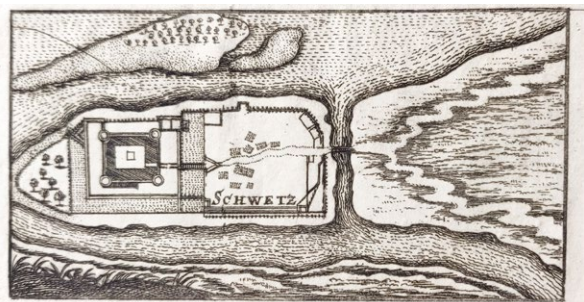

55

Mapie Księstwa Pomorskiego Eilharda Lubinusa grafika wydana na dwa lata przed śmiercią Bogusława XIV, zapowiada schyłek Księstwa Pomorskiego i szwedzkie pretensje do sukcesji po Gryfitach; anonim, ok. 1635; w lewym górnym rogu, w owalnym kartuszu zwijanym, herb Szwecji, w pozostałych narożnikach – kartusze z sentencjami w jęz. łacińskim; na verso odręczny tekst opatrzony datą 6 XI 1632; miedz. cz.-b., st. bdb./db., podklejony arkuszem papieru z epoki, nieznaczące uszkodzenie w dolnej części złożenia, lewe narożniki arkusza uszkodzone, lekkie przetarcia, minimalne zabrudzenia; wymiary: 353x275 mm; bez tyt.; **Cena: 12 000 zł**

55. **ŚWIDNICA.** Panorama miasta autorstwa Friedricha Bernharda Wenera, poniżej mapa Księstwa Świdnickiego; ryt. i wyd. Johann David Schleuen, Berlin 1741; na verso nieaktualna pieczęć

własnościowa; międz. kolor. z cz.-b. panoramą, st. bdb., zabrudzenia marginesów, pod widokiem miasta przebite pieczęci z verso, przycięty górny odcisk płyty; wymiary ryciny: 253x303 mm; tyt. panoramy: *Schweidnitz, die Haupt-Stadt dieses Fürstenthums*; tyt. mapy: *Das Fürstenthum / Schweidnitz / zum Bresslaurischen Ober // Amt gehörig*; [Imago Silesiae... 152 – różnice w tyt.] **Cena: 1900 zł**

56

56. **ŚWIECIE.** Plan zamku krzyżackiego, anonim, ok. 1650; międz. cz.-b., st. bdb., passe-partout; wymiary planu: 112x58 mm; tyt. w obrębie planu, bez ramki: SCHWETZ; BARDZO RZADKIE! **Cena: 400 zł**

57

57. **TCZEW.** Most na Wiśle, rys. i lit. Julius Greth, druk. bracia Delius w Berlinie, wyd. A.W. Kafemann, Gdańsk, ok. 1860; lit. tonowana, st. bdb., delikatne zabrudzenia, nieznaczne zagniecenia krawędzi, z prawej str. niewielkie przetarcie; wymiary widoku: 490x347 mm; *DIE WEICHSEL-BRÜCKE. / bei Dirschau*; **Cena: 2400 zł**

58

59

58. **WARSZAWA.** Obserwatorium astronomiczne, lit. Jean Jacottet i Charles Riviere, pochodzi z albumu *Widoki Warszawy*, nakładem Juliusza Schmidta, Warszawa 1852; chromolit., st. bdb., nieznaczne zabrudzenia marginesów, passe-partout; wymiary widoku: 155x108 mm; *OBSERWATORIUM ASTRONOMICZNE*; **Cena: 400 zł**

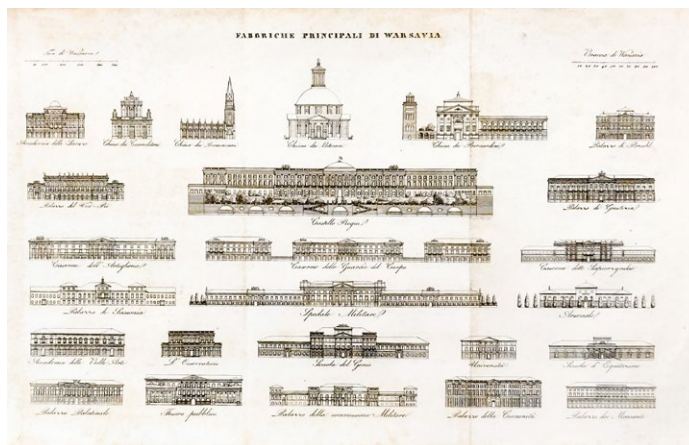
60

59. **WARSZAWA.** Panorama miasta od str. Wisły, anonim, ok. 1750; na tle nieba 2 polskie orły oraz interesująca postać mitologiczna przypominająca syrenę; międz. cz.-b. na delikatnym papierze czerpanym, st. bdb., ślady zagięć, passe-partout; wymiary płyty: ok. 265x180 mm; tyt. w górze, na falującej wstędze: *Warschau*; **Cena: 1800 zł**

60. **WARSZAWA.** Plan miasta, ryt. i wyd. Gabriel Bodenehr II, Augsburg, ok. 1740; na lewym marginesie opis; międz. kolor., st. bdb., nieznaczne ślady wilgoci przy górnej krawędzi, lekkie zażółcenia marginesów; wymiary płyty: 263x167 mm; *WARSCHAU / die Haupt Stadt...*; **Cena: 980 zł**

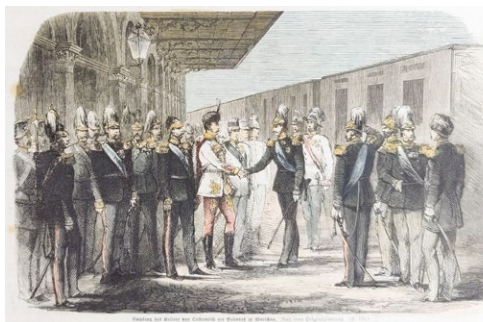
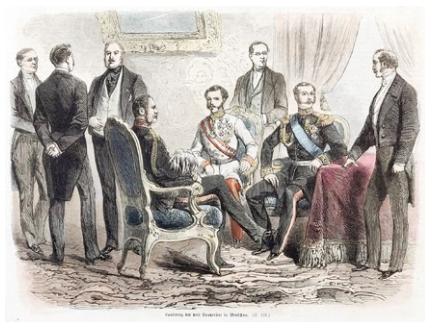

61

62

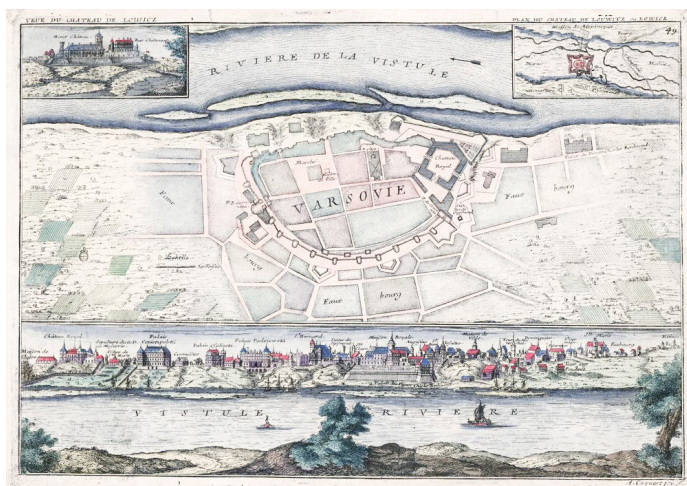
61. **WARSZAWA.** Widok na pałac w Łazienkach, anonim, pochodzi z: *Meyer's Universum*, wyd. Kunstanstalt der Bibliographischen Institut, Hildburghausen (1833-1860); stal. kolor., st. bdb., passe-partout; wymiary widoku: 159x110 mm; *DER PALAST LAZIENKI / IN WARSCHAU*; **Cena: 280 zł**
62. **WARSZAWA.** Widoki 25 warszawskich pałaców i kościołów na wspólnym arkuszu: 1) pałac Staszica – siedziba Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk; 2) kościół karmelitów; 3) kościół dominikanów; 4) ewangelicko-augsburski kościół św. Trójcy; 5) kościół bernardynów; 6) pałac Brühla; 7) Pałac Namiestnikowski; 8) Zamek Królewski; 9) Pałac Krasińskich; 10) Koszary Artylerii (Wołyńskie); 11) Koszary Koronne; 12) Koszary Sapieżyńskie; 13) Pałac Saski; 14) Główny Szpital Wojskowy; 15) Arsenał; 16) Oddział Sztuk Pięknych; 17) Obserwatorium Astronomiczne; 18) Szkoła Artylerii i Inżynierów; 19) Uniwersytet Królewski; 20) Giełda (Ujeżdżalnia); 21) Komisja Województwa Mazowieckiego; 22) dzisiejszy gmach Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy; 23) Pałac Prymasowski; 24) Ratusz Główny (Pałac Jabłonowskich); 25) Dom Jarmarczny; anonim, ok. 1850; identyfikacja na podstawie: *Zbiór celniejszych gmachów miasta stołecznego Warszawy : częścią z natury zdjętych, a częścią podług istniejących planów rysowany i litografowany przez Leonarda Schmidtnera*; lit. cz.-b., st. db., rdzawe zaplamienia, złożenia książkowe; wymiary arkusza: 390x240 mm; *FABBRICHE PRINCIPALI DI WARSAVIA*; **Cena: 1500 zł**

63 ab

63. **WARSZAWA.** Zestaw 2 anonimowych rycin, przedstawiających zjazd trzech monarchów (cara Aleksandra II, cesarza Franciszka Józefa I oraz pruskiego następcy tronu księcia Wilhelma Hohenzollerna) w 1860 r. w Warszawie – celem spotkania

było m.in. zwalczanie ruchów niepodległościowych: 1) powitanie na dworcu – *Empfang des Kaisers von Oesterreich am Bahnhof zu Warschau*, wymiary widoku: 225x143 mm; 2) w czasie konferencji – *Conferenz der drei Gouveräne in Warschau*, wymiary widoku: 225x165 mm; drzew. szt. kolor., oba podklejone sztywnym papierem, st. bdb.; **Cena: 880 zł**

64

64. **WARSZAWA, ŁOWICZ.** Plan Warszawy, poniżej ramka z panoramą Warszawy od str. Wisły; w górnych narożnikach 2 niewielkie ramki z widokiem ogólnym zamku w Łowiczu (*VEÛE DU CHATEAU DE LOWICZ*) i uproszczonym planem zamku (*PLAN DU CHATEAU DE LOUWITZ OU LOWICZ*); ryt. Antoine Coquart (1668-

1707) według Nicolasa de Fera, plan zamieszczony w atlasach de Fera *L'atlas curieux ou le monde représente dans des cartes générales et particulières du ciel et de la terre...*, Paryż 1700-1735; miedz. kolor., st. bdb., w prawym dolnym narożniku niewielkie ślady kornika; wymiary płyty: 345x240 mm; plan i widok Warszawy bez tyt.; dołączona karta z opisem: *DESCRIPTION DE VARSOVIE, par N. de Fer*;
Cena: 2200 zł

65

66

65. **WILNO.** Widok na Skopówkę, jedną z największych ulic Wilna, ryt. i rys. Józef Pieniążek, okres międzywojenny; sygn. autora w 2 miejscach: w dole na płycie, a także na dolnym marginesie (ołówkiem); akwf. sepia, st. bdb., passe-partout, zabrudzenia marginesów; wymiary płyty: 85x135 mm; tyt. na płycie: *WILNO* oraz ołówkiem na dolnym marginesie: *Wilno / „Skopówka”*; **Cena: 400 zł**
66. **WROCLAW.** Ostrów Tumski, ryt. Georg Gottfried Winckler, rys. Friedrich Bernhard Werner, wyd. Georg Balthasar Probst, Augsburg, ok. 1760; w dole opisy w jęz. łacińskim: *Prospectus Ecclesiae cathedralis S^t. Iohannis, Ecclesiam versus S^t. Crucis collegia= / tam, Vratislaviae; / Vuë de l'église Cathédrale de S^t. Jean, vis à vis l'Eglise Collégiale de la S^{te}. / Croix à Breslau; oraz włoskim: *Prospetto della Chiesa Cattedrale di S. Giovanni, diripetto alla Chiesa Collegiale della Santa Croce à Breslavia; / Prospect der Dom Kirche zu S. Iohan, gegen der Collegial Kirche zum Heil: / Creuz, zu Breslau*; widok z serii Guckkastenblatt – przeznaczony do oglądania w specjalnych skrzynkach optycznych (w tzw. latarni magicznej); miedz. z akwf. kolor., st. bdb., na marginesach ślady wilgoci, w lewym dolnym narożniku brunatne zabrudzenie; wymiary widoku: 415x280 mm, wymiary płyty: ok. 443x320 mm; tyt. nad górną ramką w lustrzanym odbiciu: *VUË DE L'ÉGLISE CATHÉDRALE DE S^t. IEAN, À BRESLAU*; [Ikonografia Wrocławia 101, Wrocław na dawnej... 224] **Cena: 2500 zł***

67. **WROCLAW.** 25 widoków miasta na wspólnym arkuszu, rys. z natury Nay, lit. Friedrich Julius Tempeltei, wyd. W. Zawitz, Berlin, ok. 1840 (w prawym dolnym rogu tłoczony znak wyd.), druk. J. Hesse: 1) w centralnej części panorama miasta – *Breslau von der Oderseite*; dookoła pozostałe widoki: 2) ratusz – *Rathhaus*; 3) Teatr Polski – *Schauspielhaus*; 4) Zarząd Rejencji (pałac Hatzfeldów) – *Regierungsgebäude*; 5) zamek w Leśnicy – *Schloss Lissa*; 6) kościół św. Krzyża – *Kreuz-Kirche*; 7) Wyższy Sąd Krajowy – *Oberlandesgericht*; 8) katedra od str. rzeki – *De-*

chanei und der Dom; 9) gmach Stanów Śląskich – *Staendehaus*; 10) kościół Opieki św. Józefa (dawniej św. Urszuli i Jedenastu Tysięcy Dziewic) – *Kirche der 11,000 Jungfrauen*; 11) restauracja Szwajcarka w Parku Szczytnickim – *Schweizerhaus in Scheitnig*; 12) klasztor urszulanek i kościół św. Wincentego – *Ursuliner Kloster u. Vincenz-Kirche*; 13) pałac królewski – *Schloss*; 14) kościół św. Magdaleny – *Magdalenen-Kirche*; 15) uniwersytet – *Universitaet*; 16) kościół św. Elżbiety – *Elisabeth-Kirche*; 17) kaplica na Wzgórzu Kaplicznym pod Lasem Osobowickim – *Capelle bei Osswitz*; 18) *Gouvernement*; 19) Stara Giełda – *Boerse*; 20) katedra – *Dom*; 21) pomnik Fryderyka Wielkiego – *Friedrich des Grossen Denkmal*; 22) dworzec Kolei Górnośląskiej – *Bahnhof der Oberschl. Eisenbahn*; 23) pomnik Tauentziena – *Thauentziens Denkmal*; 24) dworzec Kolei Dolnośląskiej (tzw. Marchijski) – *Bahnhof der Niederschl. Eisenbahn*; 25) pomnik Blüchera – *Bluechers Denkmal*; lit. sepia, podklejona papierem z epoki, delikatne zażółcenia krawędzi; wymiary całości: 633x466 mm; *Erinnerung an Breslau*; **Cena: 6950 zł**

68

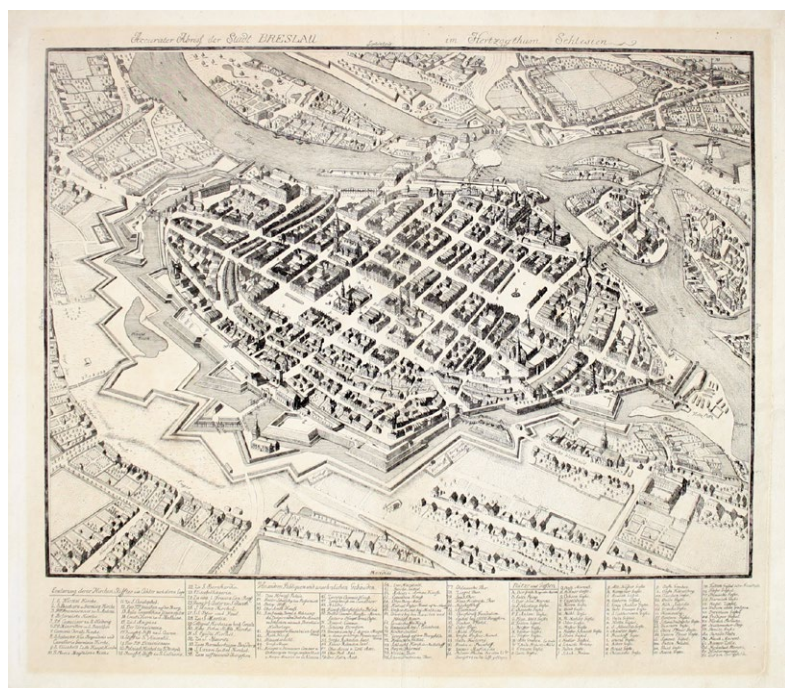
69

68. **WROCLAW.** Panorama miasta od południa, pochodzi z: Zeiller, Martin, *Topographia Bohemiae Moraviae et Silesiae...*, wyd. Spadkobiercy Matthäusa Meriana, Frankfurt n. Menem 1650; pod dolną ramką odręczna adnotacja z epoki; międz. z akwf. kolor., st. bdb., nieznaczne zażółcenia, w górnych narożnikach nieznaczne ślady podklejania; wymiary płyty: ok. 420x205 mm; tyt. na falującej wstędze, podzielony herbem: WRATISLAVIA. / herb miasta / Breslau; [Ikonoграфия Wrocławia 15, Wrocław na dawnej... 65, por. Von Stettin... 25] **Cena: 850 zł**
69. **WROCLAW.** Perspektywiczny plan miasta, ryt. Wenzel Hollar (?), wyd. Matthäus Merian, Frankfurt n. Menem 1641; plan miasta wzorowany na oprac. Brauna / Hogenberga, zamieszczony w kilku dziełach wydawanych przez Meriana w latach 1641-1650 (m.in. *Topographia Bohemiae, Moraviae et Silesiae*); międz. cz.-b., st. bdb., nieznaczne zażółcenia marginesów, niewielkie rozdarcia na marginesach; wymiary płyty: 367x295 mm; tyt. w górze, na falującej wstędze: WRATISLAVIA. Breslau; [Ikonoграфия Wrocławia 11, Von Stettin... 24, Imago Silesiae... 239] **Cena: 950 zł**

70. **WROCLAW.** Perspektywiczny plan miasta, wyd. Matthäus Seutter, Augsburg, ok. 1740, drugi wariant efektownego dzieła Seuttera (pierwszy wyd. ok. 1730, w drugim dorytowano tekst przywileju i tytuł Geografa Cesarskiego); w dole panorama miasta (tyt.: BRESLAU) oraz dwie alegoryczne sceny; międz. kolor., st. bdb., passe-partout, ślady naddarć i zagnieciań, uzupełniony nieznaczny ubytek papieru na dolnym marginesie; wymiary płyty: ok. 585x505 mm; tyt. w górze: WRATISLAVIA antiquissima et celeberrima...; / BRESLAU die uhralte...; [Von Stettin... 30, Imago Silesiae... 251, Ikonoграфия Wrocławia 37] **Cena: 2950 zł**

70

71

71. **WROCLAW.** Perspektywiczny plan miasta, według rys. Friedricha Bernharda Wernera, ryt. Johann David Schleuen, Berlin 1741; pod dolną ramką objaśnienia; międz. cz.-b., st. bdb., minimalne zagniecenia; wymiary płyty: 587x505 mm; tyt. nad górną ramką: *Accurater Abriss der Stadt BRESLAU im Hertzogthum Schlesien*; [Ikonografia Wrocławia nie notuje, por. *Imago Silesiae...* 253, *Wrocław na dawnej...* 81] **Cena: 4800 zł**

72

72. **WROCLAW.** Widok miasta z lotu ptaka; rys. Adolf Eltner, pochodzi z: *Illustrierte Zeitung*, 1870; pod tyt. legenda; drzew. szt. kolor., podklejony sztywnym papierem, st. bdb., niewielkie rdzawe plamki i uzupełnione ubytki papieru na złożeniu; wymiary widoku: 480x345 mm; *Breslau aus der Vogelschau...*; **Cena: 550 zł**

73. **WROCLAW.** Widok miasta z wieży kościoła Najświętszego Serca Jezusowego, rys. z natury Grossmann, ryt. Salathé, druk. Bougeard, wyd. F. Behrend, Wrocław, ok. 1820; akwa-tinta cz.-b., st. bdb.; wymiary płyty: 1088x582 mm; tyt. dwujęzyczny: w jęz. francuskim – *PANORAMA DE BRESLAU / pris de la galerie de l'Eglise de Ste Croix*, a także w jęz. niemieckim – *PANORAMISCHE ANSICHT VON BRESLAU / aufgenommen von der galerie der Korenzkirche*; **BARDZO EFEKTOWNE!** **Cena: 13 800 zł**

73

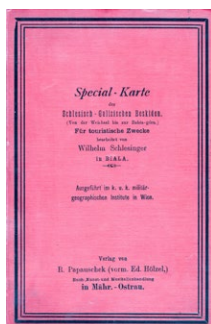
74. **ZGORZELEC.** Otwarcie dworca w Zgorzelcu 1 IX 1847 r., anonim; lit. tonowana, podklejona papierem (lekko zażółconym), st. bdb.; wymiary widoku: 148x87 mm; tyt. w dole, na szyldziku: *Bahnhof bei Görlitz*; BARDZO RZADKIE! **Cena: 950 zł**

74

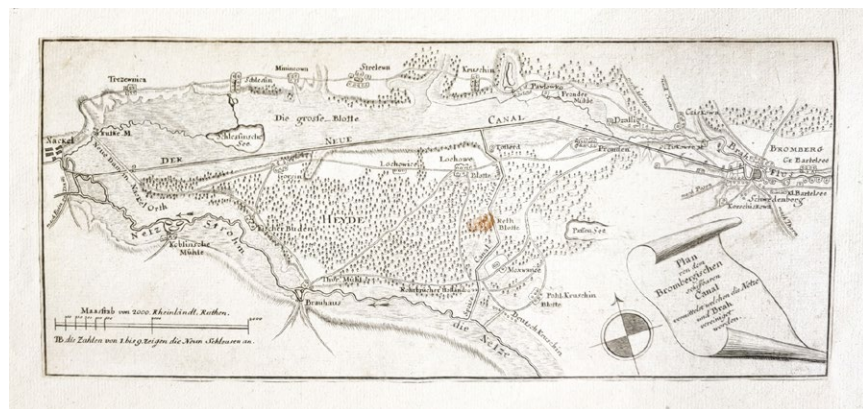

KARTOGRAFIA

75 ab

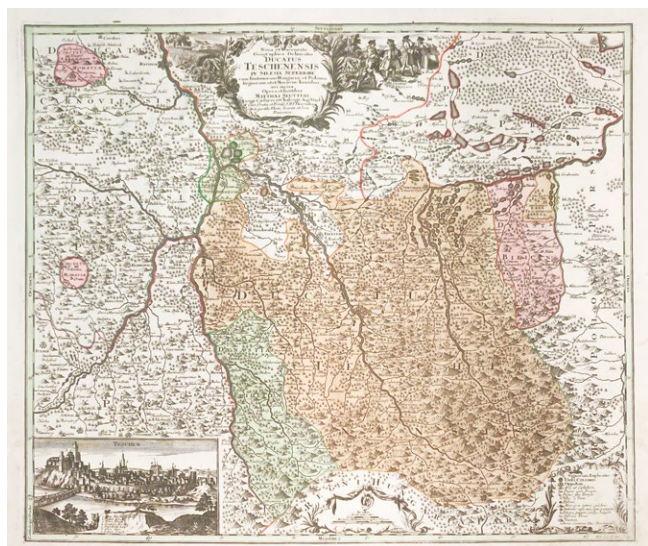

75. **BIELSKO-BIAŁA.** Turystyczna mapa Beskidów, oprac. Wilhelm Schlesinger, wyd. R. Papauschek (dawniej Ed. Hölzel), Buch-, Kunst- und Musikalien-Handlung in Mähr.-Ostrau, k. u. k. militär-geographischen Institute, Wiedeń, przed 1896; mapa podzielona na 21 części podklejonych wspólnie płótnem, składana w formę książki; druk cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., zabrudzenia płótna, okładka twarda, płócienna; wymiary arkusza: 895x600 mm; *Special-Karte / der schlesisch-galizinischen Beskiden / (Von der Wiechsel bis zur Babia-góra.) / Für touristische Zwecke bearbeitet von Wilhelm Schlesinger in Biala...*; tyt. okładkowy: *Special-Karte / der / Schlesisch-Galizinischen Beskiden. / (Von der Wiechsel bis zur Babia-góra.) / Für touristische Zwecke / bearbeitet von / Wilhelm Schlesinger / in BIALA...*; BARDZO RZADKIE! **Cena: 750 zł**

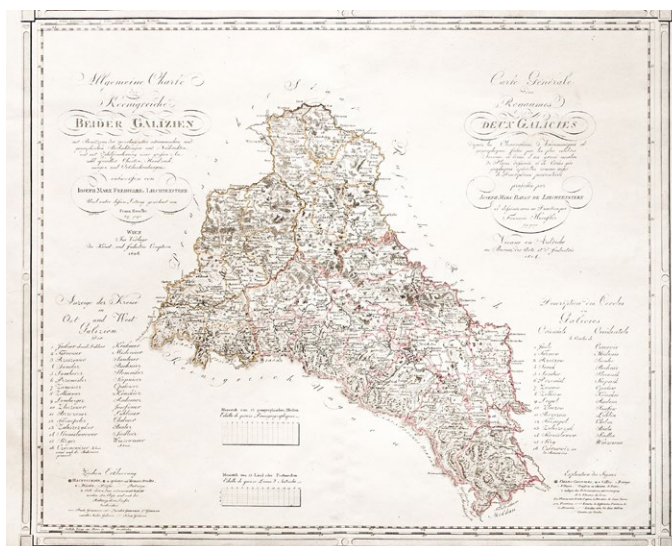

76

76. **BYDGOSZCZ.** Mapa przedstawiająca cały bieg Kanálu Bydgoskiego (od Nakła n. Notecią do Bydgoszczy), oprac. inż. C. Dornstein, Berlin 1774; miedz. cz.-b., podklejony papierem z epoki, st. bdb., w środkowej części rdzawa plamka; wymiary mapy: 214x92 mm; *Plan / von dem / Brombergischen / schiffbaren / Canal / vermittelt welchen die Netze / und Brah / vereinigt / worden*; **Cena: 1200 zł**

77

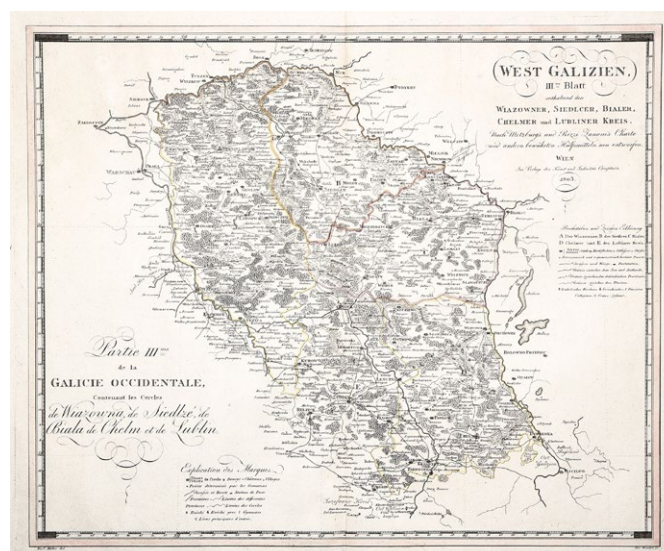

78

77. **CIESZYN.** Mapa Księstwa Cieszyńskiego autorstwa Matthäusa Seuttera, ryt. Tobias Conrad Lotter, Augsburg, po 1742; w lewym dolnym rogu niewielka ramka z cz.-b. panoramą Cieszyna (tyt.: TESCHEN); na verso odręczna notka: *Ducatus Teschinensis*; miedz. kolor., st. bdb., delikatne zardzewienia marginesów; wymiary płyty: 582x495 mm; tyt. w górze, w ozdobnym kartuszu: *Nova et accurata / Geographica Delineatio / DUCATUS / TESCHENENSIS / IN SILESIA SUPERIORE...*; [Von Stettin... 586, *Imago Silesiae...* 105] **Cena: 1900 zł**
78. **GALICJA.** Mapa całego zaboru austriackiego, czyli Galicji i Lodomerii oraz Galicji Zachodniej od Czerniowców na południu po Wyszaków na północy i od Białej na zachodzie do Terespolu na wschodzie, oprac. Joseph Marx von Liechtenstern, ryt. I. Stoeber, rys. Franz Haeufler, wyd. Kunst und Industrie Comptoirs, Wiedeń 1804; miedz. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., złożenie atlasowe; wymiary mapy: ok. 630x525 mm; tyt. dwujęzyczny: w jęz. niemieckim – *Allgemeine Charte / der / Koenigreiche / BEIDER GALIZIEN...*, a także w jęz. francuskim – *Carte Gènerale / des / Royaumes / de / DEUX GALICIES...*; **Cena: 1850 zł**

79

80

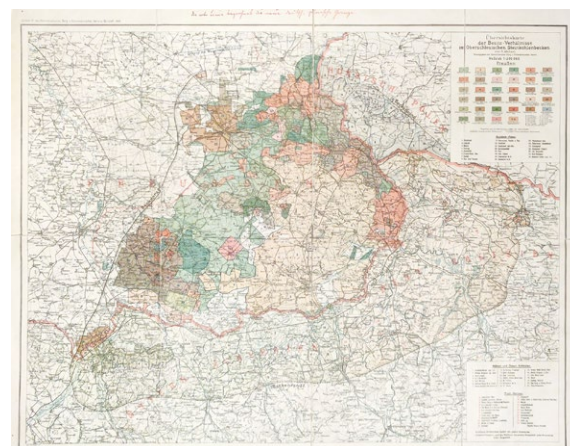
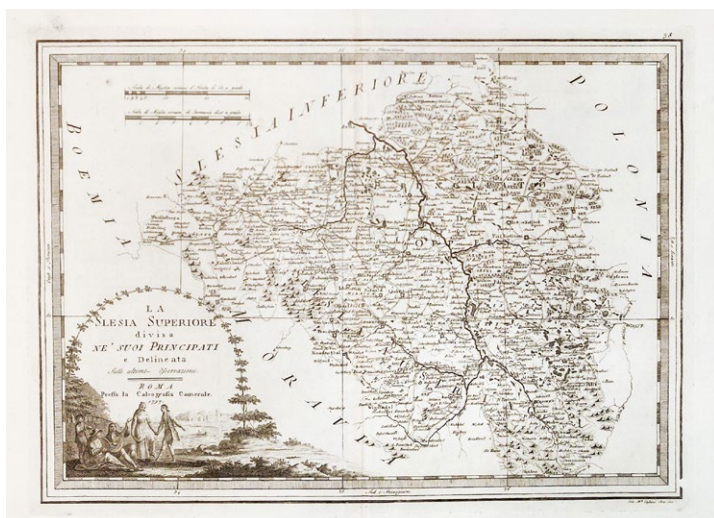
79. **GALICJA.** Mapa Galicji z utraconą przez Austrię tzw. Zachodnią Galicją, która weszła w skład Królestwa Kongresowego, rys. G.R. von Schmidburg, wyd. Geographischen Instituts, Weimar 1817; miedz. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., w dole, na złożeniu atlasowym, drobne rozdarcie; wymiary płyty: 630x507 mm; *CHARTE / von / GALIZIEN / nach den neuesten astronomischen / Ortsbestimmungen entworfen, und revidirt / auf der / Sternwarte Seeberg bey Gotha...*; **Cena: 1850 zł**

80. **GALICJA ZACHODNIA.** Mapa Galicji Zachodniej (tzw. Nowej Galicji – jednostka podziału terytorialnego ziem polskich zagarniętych przez Austrię na mocy III rozbioru Polski; obszar ten należał do Austrii w latach 1795-1809); granice od Krasnegostawu na południu do Wyszkowa na północy i od Garwolina na zachodzie do Terespolu na wschodzie; III arkusz trzyczęściowej mapy; oprac. na podstawie wcześniejszej mapy Georga Ignaza von Metzburga i Giovanniego Antonia Rizzi Zannoniego, ryt. Anton Benedicti (Benedict), projektował Karl Müller, wyd. Kunst und Industrie Comptoir's, Wiedeń 1803; pierwsza tak szczegółowa mapa administracyjna nowego wówczas kraju koronnego Austro-Węgier; miedz. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., złożenie atlasowe, minimalny ubytek papieru w górnym prawym narożniku; wymiary płyty: ok. 590x485 mm; tyt. dwujęzyczny: w jęz. francuskim – *Partie IIIme / de la / GALICIE OCCIDENTALE, / Contenant les Cercles / de Wiazowna, de Siedlże, de / Biala de Chelm et de Lublin*; a także w jęz. niemieckim – *WEST GALIZIEN. / III^{tes} Blatt / enthaltend den / Wiazowner, Siedlcer, Bialer, / Chelmer und Lubliner Kreis...*; **OGROMNA RZADKOŚĆ!**
Cena: 1800 zł

81 a-b

81. **GŁOGÓW, OLEŚNICA, WOŁÓW, ŻAGAŃ.** Zestaw 4 map pochodzących z *Atlas Silesiae...*, oprac. Johann Wolfgang Wieland i Matthaues Schubarth, wyd. Spadkobiercy Homanna, Norymberga 1736 i 1739; w skład zestawu wchodzi 4 mapy: 1) Księstwa Głogowskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / GLOGOVIENSIS / novissima Tabula Geographica / sistens / VI. ejusdem Circulos GLOGAV, FREYSTADT, GVHRAV, / SPROTTAV, GRVNBERG et SCHWIEBVS, cum districtu POLCKWITZ...*, 1739; 2) Księstwa Oleśnickiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / OELSNENSIS / in suos Districtus OELS, BERNSTADT et / TREBNITZ divisi exactissima Tabula geographica...*, 1739; 3) Księstwa Wołowskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / WOLANI / in suos Circulos, WOHLAV, WINTZIG, HERRN // STADT, RÜTZEN, STEINAV und RAVDEN...*, 1736; 4) Księstwa Żagańskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / SAGANENSIS / in suos Circulos SAGAN, PRIEBUS et NAUMBURG...*, 1736; każda mapa podzielona na 18 części podklejonych wspólnie płótnem; miedz. kolor., każda mapa w st. bdb., wymiary arkuszy: ok. 840x565 mm; [Von Stettin... 580, 583, 588; Śląsk w dawnej... 57, 81, 96, 103; *Imago Silesiae...* 168F, I, M i T] **Cena: 1950 zł**

82

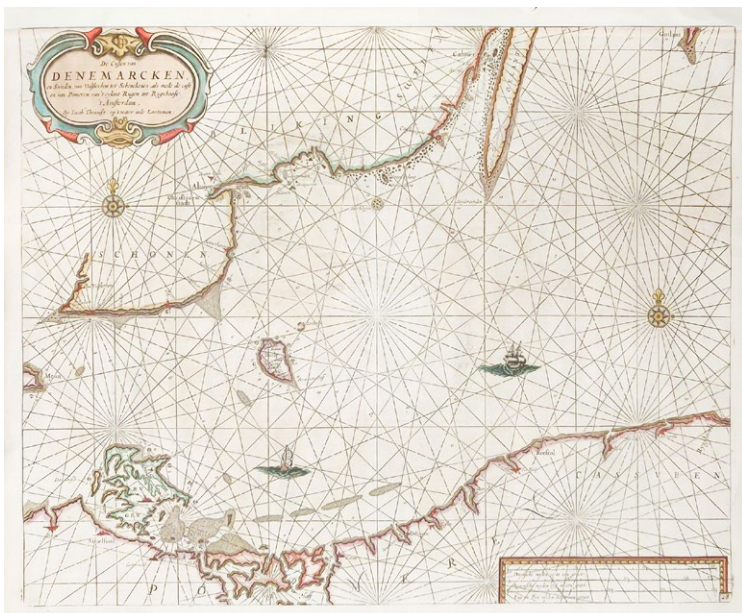
83

82. **GÓRNY ŚLĄSK.** Mapa Górnego Śląska, ryt. i wyd. włoski malarz i rytownik Giovanni Maria Cassini na podstawie mapy J.M. Haasa, pochodzi z: *Nouovo atlante geografico universale...*, tom II, Rzym 1797; pod dolną ramką sygn. autora: *Gio. M^a. Cassini. Som. inc.*; miedz. cz.-b., st. bdb., złożenie atlasowe, nieznaczące zażółcenia krawędzi, delikatne rdzawe zaplamienia; wymiary płyty: 490x358 mm; *LA / SLESIA SUPERIORE / divisa / NE' SUOI PRINCIPATI / e Deliaeata / Sulle ultime Osservazioni; [Imago Silesiae... 134] Cena: 1900 zł*
83. **GÓRNY ŚLĄSK, ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE, GALICJA ZACHODNIA, ŚLĄSK CIESZYŃSKI.** Mapa Górnośląskiego Okręgu Węglowego, leżącego wówczas w Prusach, oprac. R. Michael, Lith. Anst. von Bogdan Gisevius, Berlin, wyd. Zeitschrift des Oberschlesischen Berg- u. Hüttenmännischen Vereins Märzheft 1909; zaznaczono obszar występowania złóż kopalnych na terenie Górnego Śląska, Zagłębia Dąbrowskiego, Okręgu Przemysłowego Chrzanów-Oświęcim oraz na Śląsku Cieszyńskim między Bielskiem a Ostrawą; ponadto wymieniono 31 właścicieli złóż i kopalń na Górnym Śląsku, 23 w Zagłębiu Dąbrowskim, 21 na Śląsku Cieszyńskim i 23 w Zachodniej Galicji; odpowiednimi kolorami zaznaczono na mapie poszczególne własności gruntów – przykładowo jako właściciel terenu zaznaczonego kolorem żółto-czerwonym (z nr. 10) widnieje Georg von Giesche's Erb., natomiast jasnozielonym (z nr. 23) – Guttman & Springer; druk kolor., st. db., wielokrotne złożenia, drobne rozdarcia i naddarcia na złożeniach, na górnym marginesie odręczny dopisek z epoki, od str. verso złożenia wzmocnione papierową taśmą; wymiary mapy: ok. 627x485 mm; *Übersichtskarte / der Besitz-Verhältnisse / im Oberschlesischen Steinkohlenbecken; BARDZO RZADKIE! CENNY PRZYCZYNEK DO HISTORII WŁASNOŚCI W TYM REGIONIE POLSKI I CZECH; Cena: 600 zł*

84

84. **JAWOR.** Mapa Księstwa Jaworskiego, oprac. Friedrich Kühn, wyd. Petrus Schenk, Amsterdam, po 1686; w górnych narożnikach panoramy Jeleniej Góry – *HIRSCHBERG* (w kartuszu w formie draperii podtrzymywanej przez 2 putta) oraz Jawora – *IAURER ohne die Vorstätte* (w ramce); w lewym dolnym rogu legenda; miedz. kolor., st. bdb./db., nieznaczące zażółcenia, minimalne naddarcia krawędzi, nieznaczące uszkodzenia lewego marginesu, z prawej str. minimalna dziurka, z lewej – rdzawa plamka; wymiary płyty: 593x495 mm; *DUCATUS / SILESIAE / IAU-RANUS; [Śląsk w dawnej... 61, Imago Silesiae... 81] RZADKIE! Cena: 3500 zł*

85

85. **KASZUBY, POMORZE, MORZE BAŁTYCKIE** Mapa wybrzeży Bałtyku – obejmuje część Danii, Niemiec z Rugią i Pomorza – od wysp Uznam i Wolin na zachodzie, po Żarnowiec na wschodzie; oprac. Jacob Theuniusz i Jacob Lootsmann, Amsterdam, ok. 1660; na mapie zaznaczono m.in. następujące pomorskie miejscowości: Wolin (Vollin), Kamień Pomorski (Camin), (Southborn), Kołobrzeg (Kolbergen), Koszalin (Coslin), (De Wipper), Darłowo (Ruwolde), (Garshoost), Słupsk

(Ter Stolp), (Reefcol), Łeba (Lyda), (Walsacken), Żarnowiec (Sernevisse), (Rygshoofft); jedna z nielicznych map, na których zaznaczono Kaszuby; międz. kolor., st. bdb., uzupełniony górny margines, nieznaczące naddarcia krawędzi; wymiary mapy: 530x428 mm; *De Custen van / DENEMARCKEN, / en Sweden, van Valsterbon tot Schenckenes, als mede de cust: // en van Pommern van't eylant Rugen tot Rygshoost...*; **Cena: 3800 zł**

86. **KASZUBY, POMORZE, MORZE BAŁTYCKIE.** Mapa wybrzeży Bałtyku – obejmuje część Danii, Niemiec z Rugią i Pomorza – od wysp Uznam i Wolin na zachodzie, po Żarnowiec na wschodzie, zaznaczono Kaszuby (między Słupskiem a Żarnowcem); oprac. Johannes van Keulen, Amsterdam, ok. 1680; na mapie zaznaczono m.in. następujące pomorskie miejscowości: Wolin (Vollin), Kamień Pomorski (Camin), Trzebiatów (Tripton), Kołobrzeg (Kolbergen), Koszalin (Coslin), Królewo (Crolow), Słupsk (Ter Stolp), Ustka (Stolpermunde), Łeba (Liba), (Wolsakken), Żarnowiec (Sernevisse); międz. kolor., st. bdb., nieznaczące naddarcia krawędzi (jedno podklejone od verso); wymiary płyty: 585x510 mm; *PASKAART / Voor een Gedeelte van de / OOST ZEE / Beginnende van Valsterbon tot / Schenckenes als mede van Straal // sund, tot Sernevisse...*;

86

87. **LITWA.** Mapa części Litwy – województwo mińskie, mścisławskie; ryt. A. Peyrounin (sygn. nad dolną ramką), oprac. Nicolas Sanson D'Abbeville, Paryż 1666; międz. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., nieznaczące zażółcenia marginesów, minimalne naddarcie lewej krawędzi; wymiary płyty: 564x410 mm; tyt. w ozdobnym kartuszu w prawym górnym rogu: *PARTIE DE / LITHUANIE / ou sont en partie les PALATINATS de / MINSK, et MSE-ISLAW, / et les SEIGN^{RIES} ou TERRES de / ROHACZOW, RZECZICA, ZERNOBEL, / et partie des DUCHÉS de / NOVOGRODECK, SEWIERSKI, / et de ZERNIKOW...*; **Cena: 3800 zł**

87

88. **LITWA.** Mapa części Litwy – województwo nowogrodzkie i brzeskie; ryt. A. Peyrounin (sygn. nad dolną ramką), wyd. Pierre Mariette, Paryż 1665; międz. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., nieznaczące zażółcenia marginesów, prawy margines w jednym miejscu wzmocniony papierem; wymiary płyty: 565x414 mm; tyt. w ozdobnym kartuszu w le-

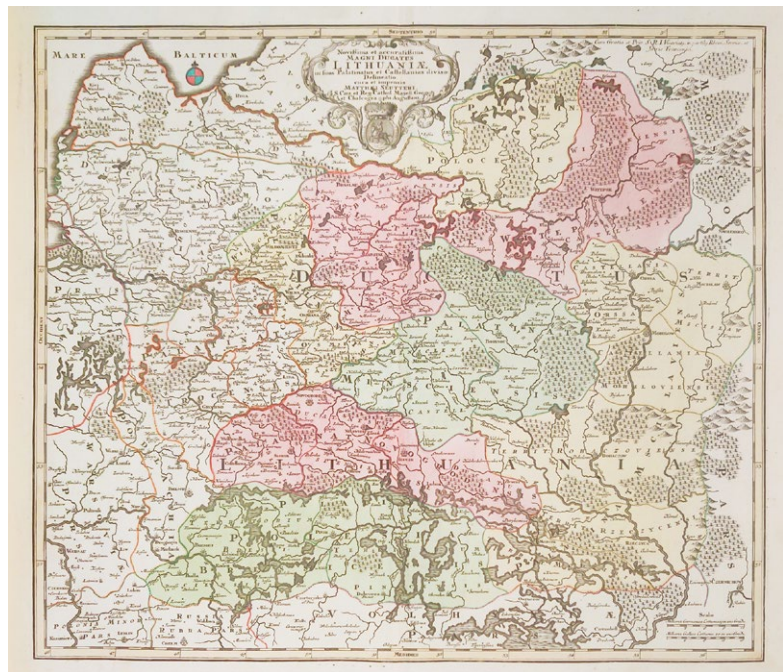
88

wym górnym rogu: *PARTIE DE / LITHUANIE. / ou est le PALATINAT de / NOWOGRODECK LITAWISKI, / subdivisé en SES CHASTELLENIES. / le PALATINAT de / BRESSICI en POLESIE, Avec les Duchés de / NESWIES, et SLUSCK, / et Partie du PALATINAT de / MINSK...*; **Cena: 1500 zł**

89

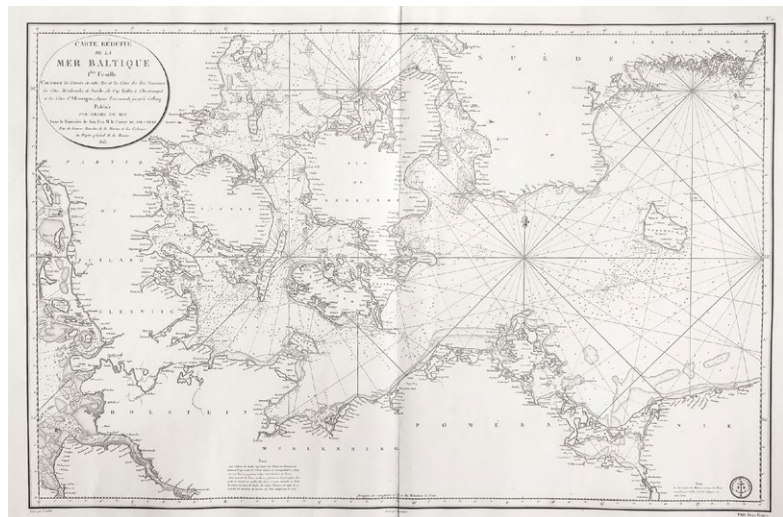
89. **LITWA.** Mapa części Litwy – województwo połockie, witebskie i część mścisławskiego; ryt. A. Peyrounin (sygn. nad dolną ramką), oprac. Nicolas Sanson D'Abbeville, Paryż 1665; miedz. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., nieznaczne zażółcenia marginesów, wzdłuż prawej krawędzi ślady wilgoci, częściowo brak dolnego odcisku płyty; wymiary płyty: 560x430 mm; tyt. w ozdobnym kartuszu w prawym górnym rogu: *PARTIE DE / LITHUANIE / ou sont les PALATINATS de / POLOCK, WITEPSK, / MSEISLAW, / Et partie de MINSK. / Avec le DVCHÉ de SMOLENSKO...*; **Cena: 1500 zł**

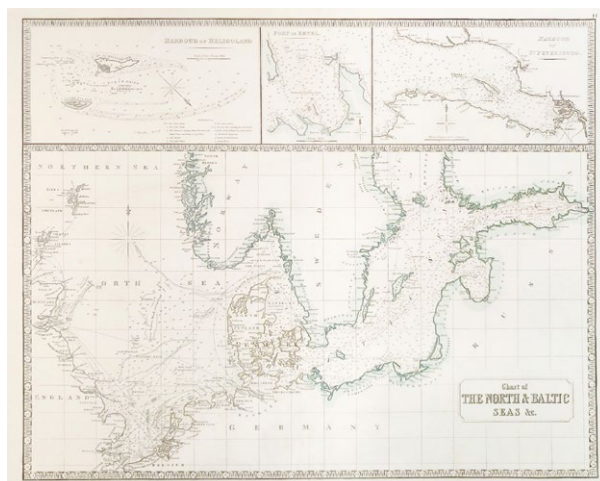
90

90. **LITWA.** Mapa Wielkiego Księstwa Litewskiego, wyd. Matthäus Seutter, Augsburg, ok. 1735; w prawym górnym narożniku tekst przywileju; miedz. kolor., st. bdb., lekkie zagięcia, minimalne zabrudzenia marginesów; wymiary płyty: ok. 580x500 mm; *Novissima et accuratissima / MAGNI DUCATUS / LITHUANIAE / in suos Palatinatus et Castellnias divisa / Delinestio...*; [Imago Poloniae K92/6] **Cena: 4000 zł**

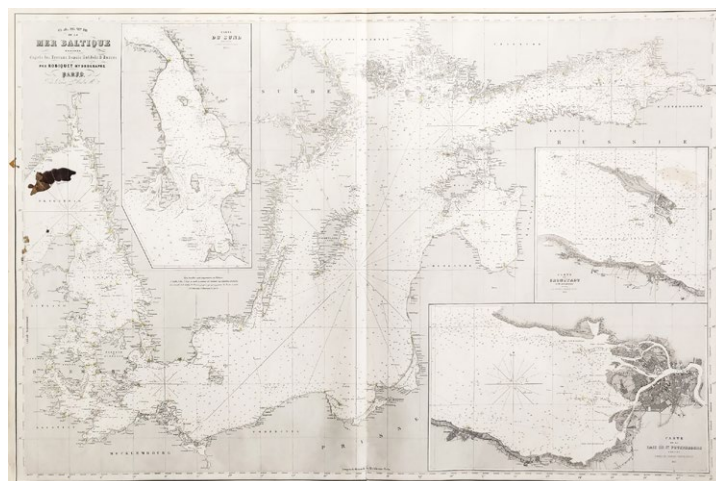
91. **MORZE BAŁTYCKIE** Mapa zachodnich wybrzeży Bałtyku – obejmuje część Danii, Szwecji, Niemiec, Pomorza; ryt. E. Collin, opis: Besançon, wyd. Dépôt general de la Marine, Paryż 1825 (w nocie nad dolną ramką informacja o naniesieniu na mapę latarni morskich wybudowanych między 1815 a 1825 r.); miedz. cz.-b., st. bdb.; wymiary płyty: ok. 940x640 mm; *CARTE RÉDUITE / DE LA / MER BALTIQUE / 1ère Feuille / Contenant les Entrées de cotte Mer et les Côtes des Îles Danoises / les Côtes Méridionales de Suède...*; **Cena: 3750 zł**

91

92

93

92. **MORZE BAŁTYCKIE** Mapa wybrzeży Bałtyku – obejmuje Danię, część Norwegii, Anglii, Niemiec, Pomorza i Prus; George Philip & Son, Liverpool, ok. 1820; w górze 3 ramki z powiększeniem okolic portów w Heligoland, Rewalu (obecnie Tallin) i Sankt Petersburgu; lit. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., po fachowej konserwacji, minimalne naddarcia krawędzi; wymiary mapy: 617x497 mm; *Chart of / THE NORTH & BALTIC / SEAS &c.*; [por. *Dantiscum... G56/1*] **Cena: 1300 zł**
93. **MORZE BAŁTYCKIE** Mapa wybrzeży Bałtyku – obejmuje część Danii, Norwegii, Szwecji, Niemiec, Pomorza, Rosji i Finlandii; oprac. Robiquet, ryt. Raynard, druk. Louis Antoine, Paryż 1855, na dolnym marginesie tłoczony znak wyd.; 3 ramki z powiększeniem okolic Kopenhagi, Kronsztadu i Sankt Petersburga; lit. cz.-b. z kolorem punktowym, st. db., nieznaczne zabrudzenia, naddarcia i zagniecenia krawędzi, przy lewej krawędzi (na obszarze Cieśniny Skagerrak) brunatna plama; wymiary mapy: 1020x683 mm; *CARTE / DE LA / MER BALTIQUE / DRESSÉE / d'après les Travaux Danois Suédois & Russes*; **Cena: 800 zł**

94

94. **OŚWIĘCIM, ZATOR.** Mapa Księstwa Oświęcimsko-Zatorskiego, powiększony wariant mapy Stanisława Porębskiego w edycji Abrahama Orteliusa, pochodzi z największego atlasu oficyny wydawniczej Blaeu'ów: *Atlas Maior sive Cosmographia Blaviana*, wyd. Joan Blaeu, Amsterdam 1662; na verso tekst w jęz. łacińskim: *DESCRIPCION / DE POLONIA* (arkusz naklejony na tekst francuski); międz. kolor., st. db., na marginesach symetryczne ślady kornika, niewielkie naddarcia; wymiary płyty: 520x413 mm; *DVCATVS / OSWIECZENSIS, / et / ZATORIENSIS*; [*Imago Poloniae... K87/9*] **Cena: 2500 zł**

95

95. **POLSKA.** Mapa Polski i Śląska, oprac. John Speed, ryt. Dirck Gryp (Grijp), pochodzi z atlasu Johna Speeda *A Prospect of the Most Famous Parts of the World*, druk. John Dawson dla George'a Humble, Londyn 1627; naniesiono wzniesienia, lasy, sieć hydrograficzną miasta z uwzględnieniem ich rangi; wzdłuż bocznych ramek umieszczono sztafaż przedstawiający typy polskie i śląskie oraz herby Polski i Śląska; wzdłuż górnej – panoramy Krakowa, Gdańska, Poznania, Krosna, Sandomierza i Wrocławia, rozdzielone pośrodku portretem Zygmunta III; w prawym górnym rogu kartusz tyt., w dolnym sygnatura sztycharza, w dolnym lewym cokół z podziałką; na odwrocie opis Polski w jęz. angielskim: *The Description of POLAND*; międz. kolor., st. bdb., po fachowej konserwacji, uzupełnione marginesy (górny i dolny); wymiary: 515x405 mm; *A. NEWE. MAPE / of / POLAND / Done into English by I. Speede*; [Imago Poloniae... K78/1, Dantiscum... G75/1] JEDNA Z NAJBARDZIEJ EFEKTOWNYCH MAP POLSKI!
Cena: 7500 zł

96

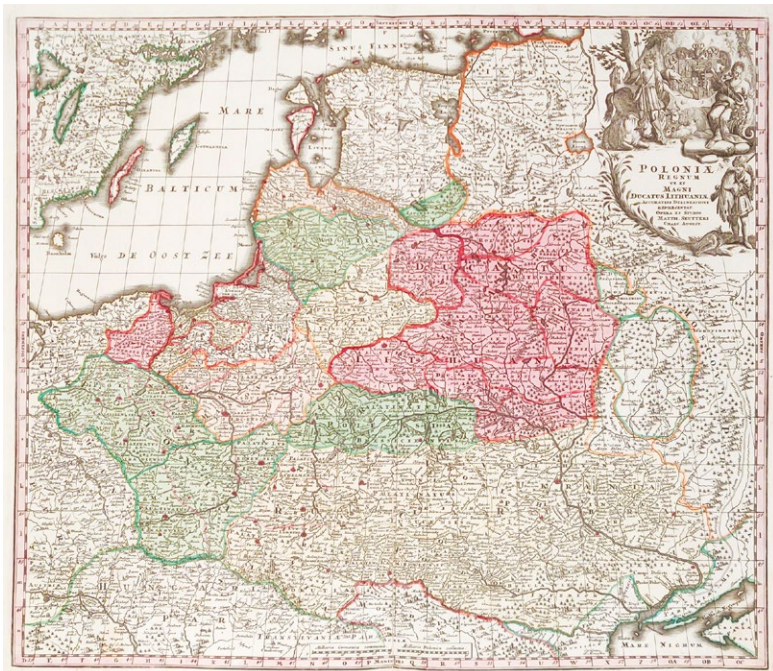
97

96. **POLSKA.** Mapa ziem polskich, oprac. Louis Brion de la Tour, pochodzi z: *Histoire universelle depuis le commencement du monde jusqu a present*, Paryż 1779; międz. cz.-b., st. bdb., złożenia książkowe; wymiary płyty: 285x255 mm; tyt. w prawym górnym rogu, bez kartusza: *CARTE / DE LA PRUSSE, / DE LA GRANDE et PETITE / POLOGNE, / avec le démembrement / des Palatinats / de Cracovie et Sandomirz, / faisant aujour d'hui partie / DE LA LODOMERIE*; **Cena: 600 zł**
97. **POLSKA.** Mapa ziem polskich, ryt. P. Starckman, wyd. Nicolas de Fer, Paryż 1736; prawym górnym rogu ramka z tyt. i herbami: Polski, Litwy, Prus, Kurlandii i Rusi; międz. kolor., st. bdb., nieznaczące zagniecenia marginesów; wymiary płyty: ok. 595x480 mm; *LES ÉTATS DE LA COURONNE DE POLOGNE, / sous les quels sont compris / LA GRANDE ET LA PETITE POLOGNE, / LE GRAND DUCHE DE LITHUANIE, LES PRUSSES ET LA CURLANDE. / DIVISEZ EN PROVINCES ET PALATINATS...*; [Imago Poloniae... K3/9] **Cena: 4500 zł**

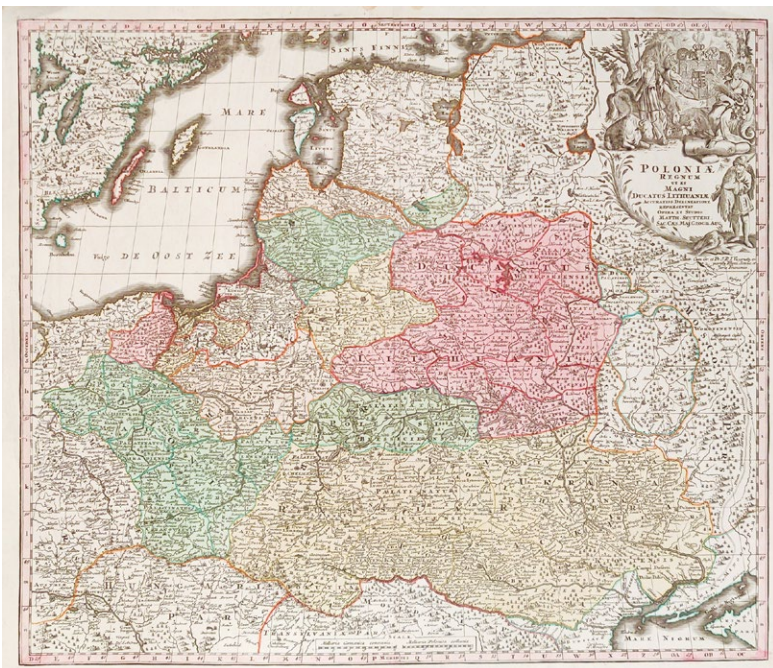

98

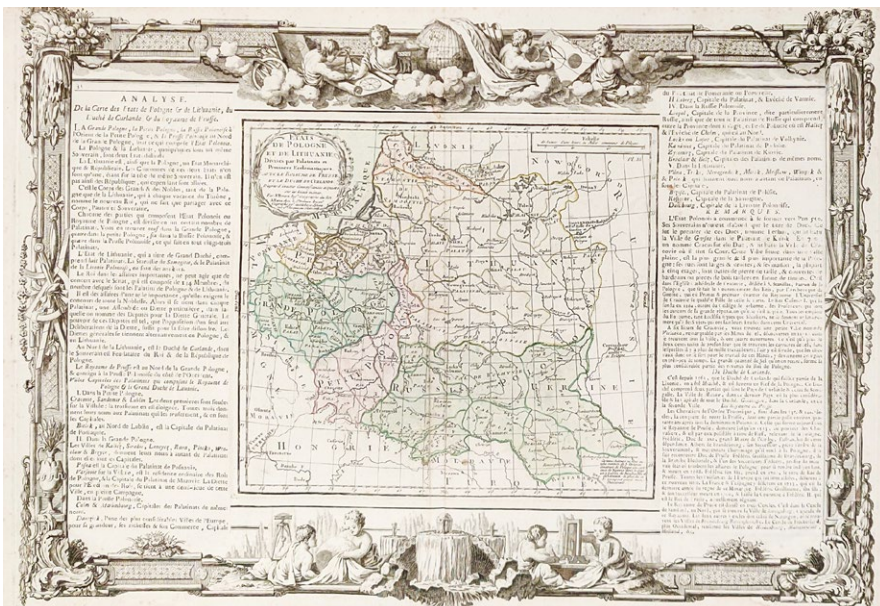
98. **POLSKA.** Mapa ziem Polski, Litwy i Ukrainy, wyd. zaraz po zatwierdzeniu II rozbioru, oprac. Daniel Friedrich Sotzmann, kartusz ryt. Harry John Penningh, wyd. K.P.Ac. Kunst u. Buchhandlung, Berlin 1793; mapa podzielona na 16 sekcji podklejonych wspólnie płótnem, całość umieszczona w tekturowym etui; w dole wymienione 19 dystryktów Galicji: *Erklärung der Zahlen / in Galizien*; mapa wyd. zaraz po zatwierdzeniu drugiego rozbioru Polski – zaznaczono zarówno nowe, jak i przedrozbiorowe granice Rzeczypospolitej; międz. kolor., st. bdb./db., zabrudzenia, minimalne naddarcia arkuszy; wymiary po rozłożeniu: 1185x965 mm; tyt. w lewym górnym rogu, w ozdobnym kartuszu: *Karte / von / POLEN / und den angränzenden Provinzen / in XVI Blättern...*; [Imago Poloniae... K125] **BARDZO RZADKIE! Cena: 7800 zł**

99. **POLSKA, LITWA.** Mapa Polski i Litwy, stan drugi – z indeksem miejscowości, specjalnie wydany dla tej mapy, dołączonym na osobnym arkuszu, ryt. Matthäus Seutter, wyd. Matthäus Roth, Augsburg 1728; kartę z indeksem wyd. Johann Peter v. Ghelen, Wiedeń 1727; miedz. kolor., st. bdb., złożenie atlasowe, nieznaczące zażółcenia na marginesach; wymiary płyty: ok. 585x504 mm; *POLONIAE / REGNUM / UT ET / MAGNI / DUCATUS LITTHUANIAE...*; [Imago Poloniae K18/2] **BARDZO RZADKIE! Cena: 3900 zł**

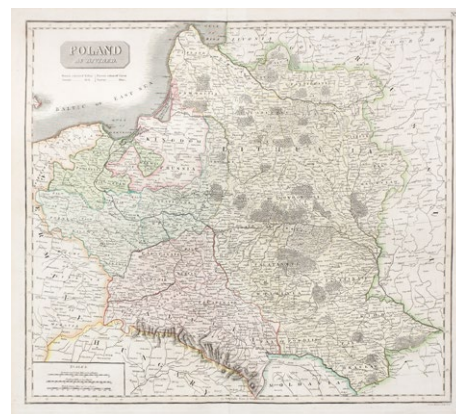
100. **POLSKA, LITWA.** Mapa Polski i Litwy, stan czwarty, ryt. i wyd. Matthäus Seutter, Augsburg, po 1741; poniżej kartusza tyt. napis odnoszący się do przywileju Seuttera; miedz. kolor., st. bdb., złożenie atlasowe, nieznaczące brunatne zaplamienie na górnym marginesie; wymiary mapy: 587x503 mm; *POLONIAE / REGNUM / UT ET / MAGNI / DUCATUS LITTHUANIAE...*; [Imago Poloniae K18/4] **Cena: 2500 zł**

101. **POLSKA, LITWA.** Mapa Rzeczypospolitej w 2 poł. XVIII w., oprac. Louis Brion de la Tour, wyd. Louis Charles Desnos, Paryż 1766; w lewym górnym rogu kartusz tyt., po obu str. mapy doklejone arkusze z obszernym opisem w jęz. francuskim – *ANALYSE*, wokół całości ozdobna bordiura; miedz. kolor., st. bdb., na dolnym marginesie ślad wilgoci; wymiary arkusza: 575x383 mm; *ETATS / DE POLLOGNE / ET DE LITHUANIE, / Divisés par Palatinats et / Provinces Eclésiastiques, / AVEC LE ROYAUME DE PRUSSE / ET LE DUCHÉ DE CURLANDE, / D'après d'exactes Connaissances acquises / sur les Lieux mêmes...*; **Cena: 5500 zł**

102

103

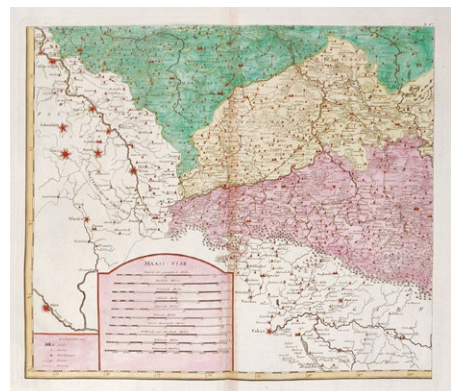
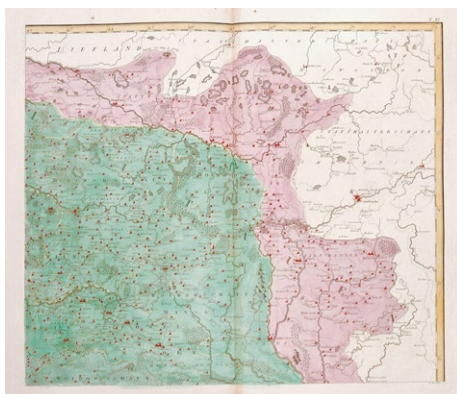
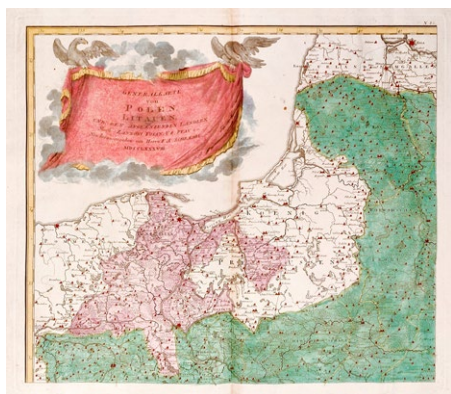
104

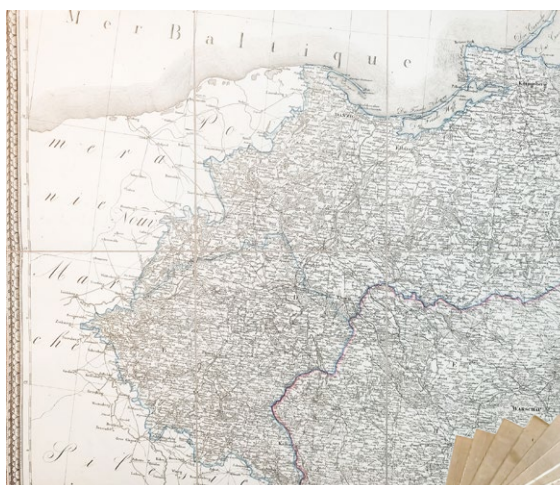
102. POLSKA, LITWA. Mapa ziem polskich, ryt. i wyd. Jean Latre, Paryż 1783; z prawej str. ramka z objaśnieniami; międz. częściowo kolor., st. bdb., w środkowej części ślad złożenia i minimalny ślad kornika; wymiary płyty: 270x200 mm; *ROYAUMES / DE POLOGNE / ET DE PRUSSE...*; [Imago Poloniae... nie notuje] **Cena: 1500 zł**

103. POLSKA, LITWA. Mapa ziem polskich po Kongresie Wiedeńskim, ryt. J. & G. Menzies, pochodzi z: *New general atlas*, oprac. John Thompson, Edynburg 1817; kolorami zaznaczone ziemie poszczególnych zaborów; stal. kolor., st. bdb., po konserwacji; wymiary płyty: 510x458 mm; *POLAND / AS DIVIDED*; **Cena: 950 zł**

104. POLSKA, LITWA. Mapa ziem polskich, z zaznaczonymi roszczeniami Rosji, Prus i Austrii, ryt. Barlow, pochodzi z: *A General View of the World*, wyd. C. Brightly & E. Kennersly, Bungay, Suffolk 1807; międz. cz.-b., st. bdb., lekkie naddarcia i zażółcenia krawędzi; wymiary mapy: 213x178 mm; *POLAND / Shewing the Claims of / RUSSIA, PRUSSIA / and AUSTRIA / from the best Authorities*; **Cena: 180 zł**

105. POLSKA, LITWA. Mapa Polski i Litwy na 4 osobnych arkuszach, oprac. Giovanni Antonio Rizzi Zannoni, Georg Friedrich Uz, Bartolomeo Folino, J.H. Pfau, ryt. Hieronimo Benedicti (sygn. pod kartuszem tyt.: *H. Benedicti Sculp.*), wyd. Franz Anton Schrämbl, Wiedeń 1788; tyt. na jednym z arkuszy, w kartuszu w formie drapeirii podtrzymywanej przez 2 orły, na innym – kartusze z podziałkami i legendą; międz. kolor., st. bdb., delikatne ślady wilgoci przy krawędziach; wymiary arkuszy: ok. 830x615 mm; *GENERALKARTE / von / POLEN, / LITAUEN, / UND DEN ANGRAENZENDEN LAENDERN*; **Cena: 7500 zł**

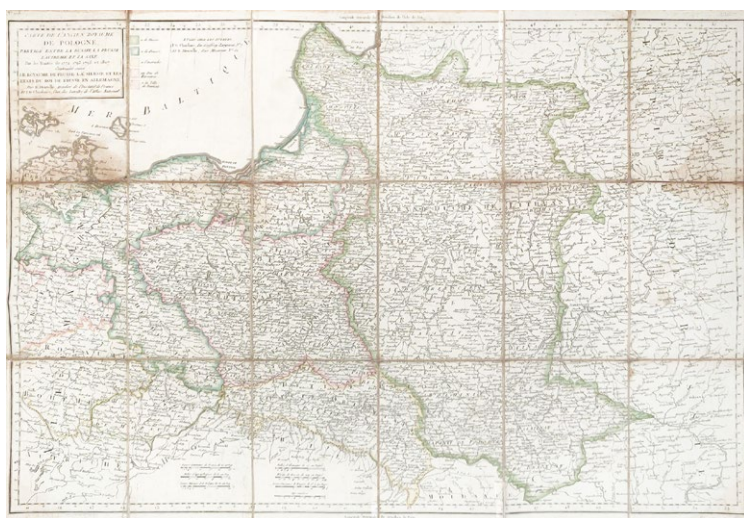

106 a-c

- 106. POLSKA, LITWA.** Wielkoformatowa mapa Królestwa Polskiego i Litwy na 9 osobnych arkuszach, oprac. A.P.H. Nordmann, wyd. Artaria et Comp., Wiedeń 1830; każdy arkusz dodatkowo podzielony na kilka sekcji podklejonych wspólnie płótnem (7 arkuszy po 6 sekcji, w 2 przypadkach sekcji jest więcej: 9 i 14), całość umieszczona w tekturowym etui i zaopatrzona w mapę poglądową (wymiary: 373x288 mm), na jednym z arkuszy tyt. (bez ramki), na innym – legenda, objaśnienia i podziały; stal. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., minimalne zabrudzenia, lekkie przetarcia na etui; wymiary arkuszy po rozłożeniu: ok. 560x470 mm i 808x757 mm; tyt. dwujęzyczny: w jęz. francuskim – *Carte / du ci-devant / ROYAUME DE POLOGNE / dans son état actuel...*; a także niemieckim – *CARTE / des vormaligen ganzen / Königreichs Pohlen / NACH SEINER / dermaligen Eintheilung...*; **RZADKIE! Cena: 4950 zł**

- 107. POLSKA, LITWA, KSIĘSTWO WARSZAWSKIE, WIELKOPOLSKA.** Mapa ziem polskich – kolorem zaznaczone granice rozbiorów oraz Księstwa Warszawskiego i Wolnego Miasta Gdańska, oprac. E. Mentelle i P.G. Chanlaire, Paryż, po 1807; miedz. cz.-b. z kolorem liniowym, mapa podzielona na 18 części podklejonych wspólnie płótnem, st. db., zabrudzenia, podklejenia od verso; wymiary arkusza: 645x450 mm; *CARTE DE L'ANCIEN ROYAUME / DE POLOGNE, / PARTAGÈ ENTRE LA RUSSE, LA PRUSSE / L'AUTRICHE ET LA SAXE. / Par les Traités de 1772 1793 1795 et 1807...*; **BARDZO RZADKA! PIERWSZA WERSJA GRANIC KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO PO POKOJU W TYLŻY! Cena: 3950 zł**

- 108. POLSKA, NIEMCY, DANIA.** Mapa Polski, Niemiec, Liwonii, Danii, a także części Szwecji i Norwegii, ryt. Herman van Loon (sygn. w prawym dolnym rogu, w obrębie ramki), wyd. Nicolas de Fer, Paryż, po 1705; miedz. kolor., st. bdb., złożenie atlasowe, z prawej str. lekkie zaprasowanie papieru; wymiary płyty: 693x438 mm; tyt. w ozdobnym kartuszu w lewym górnym rogu: *ESTATS DES COURONNES / DE*

DANNEMARK, / SUEDE, ET POLOGNE / sur la Mer Baltique...; w prawym dolnym rogu drugi, mniejszy kartusz: CARTE DES ESTATS / DE SUEDE, DE DANNEMARE, ET DE POLOGNE, / sur la Mer Baltique...; **Cena: 3500 zł**

109

110

109. POLSKA, ŚLĄSK. Mapa Polski i Śląska, ryt. i wyd. Willem Janszoon Blaeu (1571-1638, uczeń duńskiego astronoma Tychona de Brahe, znany holenderski kartograf i wydawca), stan pierwszy, Amsterdam 1634, mapa zamieszczana w atlasach oficyny (z niewielkimi poprawkami) aż do lat 60. XVII w.; w prawym dolnym rogu nota wydawnicza: *Guiljelmus / Blaeu excudit.*; na verso tekst w jęz. łacińskim: *POLONIA*; w prawym górnym rogu herb Polski, w lewym dolnym – Śląska; miedz. kolor., st. bdb., nieznaczne zażółcenia, minimalne zabrudzenie na dolnym marginesie; wymiary płyty: 518x422 mm; *POLONIA / Regnum, et / SILESIA / Ducatus*; [*Imago Poloniae... K80/1, Śląsk w dawnej... 8*, jednak inna numeracja na verso] **Cena: 2200 zł**

110. POZNAŃ. Mapa okolic Poznania, anonim, ok. 1850; mapa obejmuje tereny mniej więcej od Stargardu i Krosna Odrzańskiego na zachodzie do Łęczycy na wschodzie, na południu natomiast obejmuje Kępno, Ostrzeszów, Odolanów i Ostrów Wielkopolski; wokół ozdobna bordiura; na verso niewielki szyldzik z uproszczoną mapką poglądową; lit. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., mapa podzielona na 12 sekcji podklejonych wspólnie płótnem; wymiary arkusza: 565x500 mm; tyt. w górze, w obrębie bordiury: *POSEN*; **Cena: 600 zł**

111

112

111. PRUSY. Mapa Prus, pochodzi z francuskiego wyd. dzieła Gerarda Merkatora, Amsterdam 1609; nad dolną ramką nota wyd.: *Per Gerardum Mercatorem / Cum Priuilegio*; na verso tekst w jęz. francuskim: *LA PRVSSIE*; miedz. kolor., st. bdb., minimalne naddarcia krawędzi, niewielka rdzawa plamka na lewym marginesie; wymiary płyty: ok. 495x373 mm; tyt. w ozdobnym kartuszu: *PRVSSIA*; **Cena: 1750 zł**

112. PRUSY. Mapa Prus Królewskich i Książęcych, oprac. Gilles Robert de Vaugondy, ryt. Guillaume Delahay, 1751, pochodzi z: Gilles i Didier Robert de Vaugondy: *Atlas Universel*, Paryż 1757; miedz. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., górny odcisk płyty przycięty; wymiary mapy: 613x485 mm; tyt. w ozdobnym kartuszu: *LA PRUSSE / divisée en / PRUSSE ROYALE, et / PRUSSE DUCALE laquelle a été / érigée en Royaume par l'Empereur...*; [Prussia-Karten... 130] **Cena: 1200 zł**

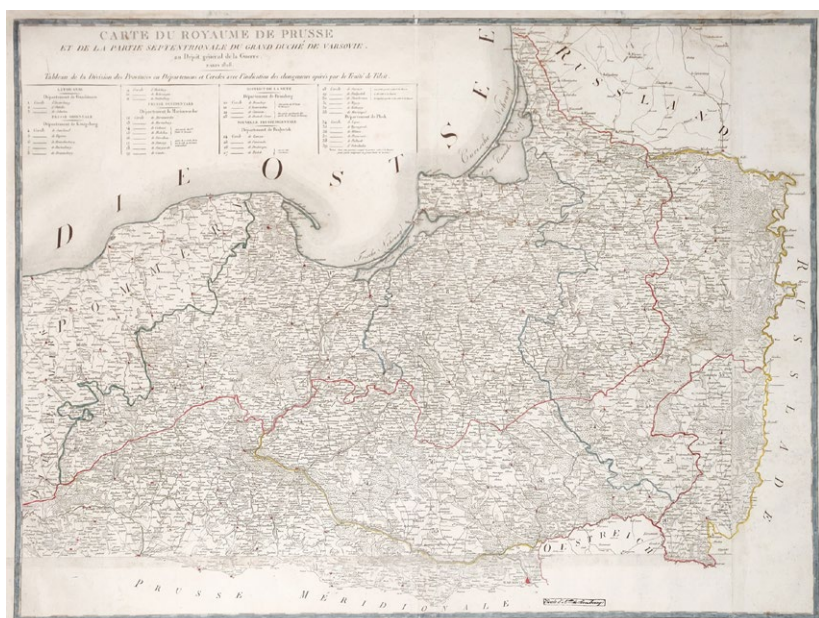
115

113. PRUSY WSCHODNIE.

Mapa Prus Wschodnich przed wybuchem II wojny światowej, oprac. Hellmuth Unger, wyd. Gräfe und Unzer, Królewiec 1938; zaznaczono nowy podział administracyjny, a także dwujęzyczne nazwy miejscowości (w 1938 r. pod kierownictwem gauleitera Ericha Kocha komisja z królewskiej Albertyny dokonała aż kilku tysięcy zmian nazw geograficznych w Prusach Wschodnich); druk kolor., st. db./sł., wielokrotne złożenia, rozdarcia na złożeniach, od verso wklejona część okładki; wymiary arkusza: 1125x1400 mm; *Neue Ortsnamenkarte / der Provinz / OSTPREUSSEN*; **BARDZO RZADKA!** **Cena: 1150 zł**

114. PRUSY, KSIĘSTWO

WARSZAWSKIE. Mapa Prus i północnej części Księstwa Warszawskiego, opublikowana po traktatach w Tylży (7 i 9 VII 1807), na mocy których Prusy traciły ziemie drugiego i trzeciego oraz część ziem pierwszego rozbioru Polski, a także utworzono Wolne Miasto Gdańsk; Paryż 1808; w dole tłoczona pieczęć francuskiego kartografa, Charlesa Picqueta; pod tyt. tabela pokazująca podział administracyjny kraju na prowincje, departamenty i okręgi z uwzględnieniem zmian dokonanych po traktacie z Tylży: *Tableau de la Division des Provinces en Départemens et Cercles avec l'indication des changemens opérés par le Traité de Tilsit*; miedz. cz.-b. z kolorem liniowym, na 3 płytach, st. bdb., passe-partout, ślady złożenia, rdzawe zaplamienia, w górze nieznaczne ślady wilgoci, rozdarcie prawej krawędzi (podklejone od verso), klejenia, nad dolną ramką nieaktualna pieczęć własnościowa; wymiary

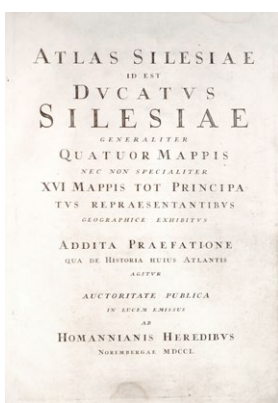
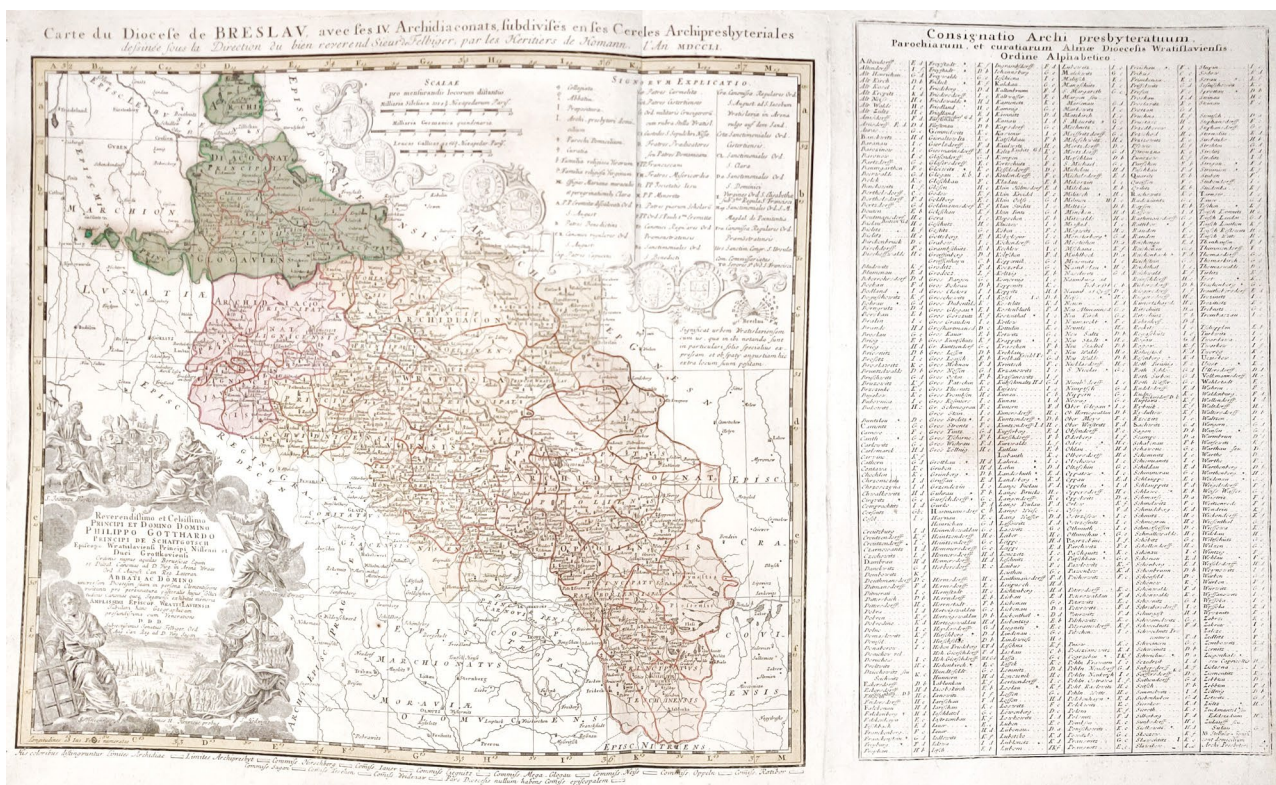
114

115

mapy: 774x580 mm; tyt. w lewym górnym rogu, bez ramki: CARTE DU ROYAUME DE PRUSSE / ET DE LA PARTIE SEPTENTRIONALE DU GRAND DUCHÉ DE VARSOVIE / au Dépôt général de la Guerre; Cena: 2950 zł

115. **PRUSY, KSIĘSTWO WARSZAWSKIE.** Mapa pocztowa Księstwa Warszawskiego i Prus, ryt. F. Reisser, Wiedeń, wyd. Tranquillo Mollo (1767-1837, włoski grafik i drukarz, sprzedawca dzieł sztuki i muzyki oraz główny wydawca dzieł sztuki w Wiedniu), Wiedeń 1810; w lewym dolnym rogu legenda; miedz. cz.-b. z kolorem liniowym, st. db., mapa podzielona na 32 części podklejone wspólnie płótnem, naddarcia i miejscowo zaplamienia; wymiary po rozłożeniu: ok. 1100x790 mm; tyt. dwujęzyczny: w jęz. niemieckim – *Post Karte / von / DEUTSCHLAND / und den angrenzenden Laendern / vorzüglich der Preussischen Staaten*, a także w jęz. francuskim – *Carte des Postes / D' ALLEMAGNE et pays limitrophes...*; Cena: 3950 zł

116
ab

116. **ŚLĄSK.** *ATLAS SILESIAE / ID EST / DVCATVS / SILESIAE / GENERALITER / QUATUOR MAPPIS / NEC NON SPECIALITER / XVI MAPPIS TOT PRINCIPATVS REPRaesentantibus / GEOGRAPHICE EXHIBITVS...*, atlas map Śląska, oprac. Johann Baptist Homann (1664-1724), wyd. Oficyna Spadkobierców Homanna, Norymberga 1750; wśród autorów map: Johann Wolfgang Wieland, Mattheus von Schubarth, Tobias Mayer, Johann Ignatz Falbiger; wszystkie zamieszczone w atlasie mapy z ozdobnym kartuszem tyt., miedz. kolor.; wewnątrz mapy następujących księstw śląskich: 1) mapa generalna Śląska – *DVCATVS SILESIAE / Tabula geographica generalis...* (nad górną ramką drugi tyt.: *LE DVCHE DE SILESIE, suivant l'état présent. dressé par Tobie Maier...*); 2) mapa Dolnego Śląska – *DVCATVS SILESIAE / TABVLA GEOGRAPHICA PRIMA / INFERIOREM EIVS PARTEM...* (nad górną ramką drugi tyt.: *LA BASSE SILESIE, qui comprend les Principautés de Schweidnitz, de Iauer, de Glogau, de Breslau, de Liegnitz, de Brieg, de Wolau, d'Oels, de Sagan...*); 3) mapa Górnego Śląska – *DVCATVS SILESIAE / TABVLA ALTERA / SVPERIOREM / SILESIAM...* (nad górną ramką drugi tyt.: *LA HAUTE SILESIE, qui comprend les Principautés de Neise, de Munsterberg, de Laegerndorf, de Troppau, d'Oppeln, de Ratibor, de Teschen...*); 4) mapa diecezji wrocławskiej – *Carte du Diocese de BRESLAV, avec ses IV. Archidiaconats, subdivisés en ses Cercles Archipresbyteriales...*; 5) mapa Księstwa Grodkowskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / GROTKANI...*; 6) mapa Księstwa Oleśnickiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / OELSNENSIS...*; 7) mapa Księstwa Opawskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / OPPAVIENSIS...*; 8) mapa Księstwa Karniowskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / KARNOVIENSIS...*;

9) mapa Księstwa Żagańskiego – *PRINCIPATUS SILESIAE / SAGANENSIS...*; 10) mapa Księstwa Ziębickiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / MVNSTERBERGENSIS...*; 11) mapa Księstwa Świdnickiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / SCHWIDNICENSIS...*; 12) mapa Księstwa Jaworskiego – *PRINCIP. SILESIAE / IAVORIENSIS...*; 13) mapa Księstwa Głogowskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / GLOGOVIENSIS...*; 14) mapa Księstwa Opolskiego – *PRINCIPATVS / SILESIAE / OPPOLIENSIS...*; 15) mapa Księstwa Raciborskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / RATTIBORIENSIS...*; 16) mapa Księstwa Wrocławskiego – *PRINCIPATUS SILESIAE / WRATISLAVIENSIS...*; 17) mapa Księstwa Legnickiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / LIGNICENSIS...*; 18) mapa Księstwa Brzeskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / BREGENSIS...*; 19) mapa Księstwa Wołowskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / WOLANI...*; 20) mapa Księstwa Cieszyńskiego – *PRINCIPATVS SILESIAE / TESCHINENSIS...*; 21) mapa Księstwa Kłodzkiego – *COMITATUS / GLACIENSIS...* (nad górną ramką drugi tyt.: *LA COMTE DE GLATZ avec le Principauté de MVNSTERBERG, dressée sur des dessins Autographes...*); st. poszczególnych map bdb., nieznaczące zabrudzenia, oprawa po konserwacji, twarda, półskórek; format folio; **Cena: 16 200 zł**

117

118

117. ŚLĄSK. Mapa generalna Śląska, ryt. Galeazzo Gualdo Priorato, pochodzi z: *Historia di Ferdinando terzo Imperatore...*, wyd. Matteo Cosmerovio, Wiedeń 1672; miedz. cz.-b., st. bdb., lekko przycięta dolna krawędź; wymiary mapy: 470x360 mm; *SILESIA / DVCATVS*; [Imago Silesiae... 28] **Cena: 1350 zł**

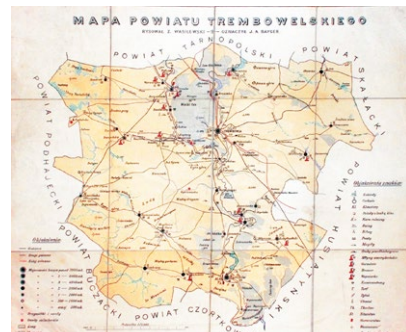
118. ŚLĄSK. Mapa generalna Śląska, ryt. i wyd. Tobias Conrad Lotter, Augsburg 1758; w lewym dolnym rogu plan Wrocławia – *PROSPECTUS / VRATISLAVIAE / METROPOLIS DUCATUS / SILESIAE. / PROSPECT DER HAUPTSTADT / BRESLAU / IN SCHLESIEN*; miedz. kolor., st. bdb., minimalne zabrudzenia i zażółcenia na marginesach, drobne zagniecenia; wymiary płyty: 580x490 mm; tyt. w prawym górnym rogu, w ozdobnym kartuszu: *NOVA / MAPPA GEOGRAPHICA / TOTIUS DUCATUS / SILESIAE / TAM SUPERIORIS QUAM INFERIORIS...*; [por. *Śląsk w dawnej...* 41] **Cena: 1450 zł**

119

120

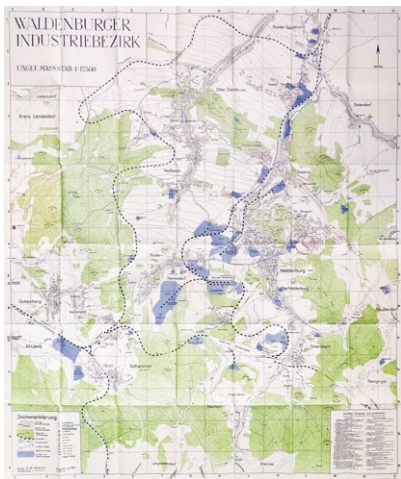

121

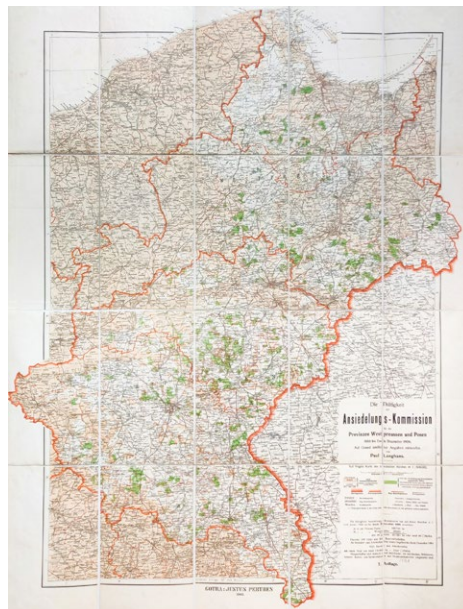
119. ŚLĄSK, CZECHY, MORAWY. Mapa Łużyc, Czech, Moraw, Śląska, części Austrii i Węgier, pochodzi z: *Atlas historique, ou Nouvelle Introduction à l'histoire, à la chronologie et à la Géographie Ancienne et Moderne...*, wyd. Księgarnia Braci Chatelain, Amsterdam 1705-1739; w górnej części zaznaczone województwo poznańskie i Księstwo Krośnieńskie, naniesiono również ówczesny podział Śląska na księstwa: Wrocławskie, Brzeskie, Głogowskie, Jaworskie, Karniowskie, Legnickie, Ziębickie, Nyskie, Oleśnickie, Opolskie, Opawskie, Raciborskie, Żagańskie, Świdnickie i Cieszyńskie; w górnych narożnikach herby

Czech, Moraw, Śląska i Łużyc; po obu str. ramki z objaśnieniami; miedz. cz.-b., st. bdb., złożenia atlasowe; wymiary płyty: 627x480 mm; *CARTE DU ROYAUME DE BOHEME. LA CHRONOLOGIE DE SES ROIS. LES ETATS DE SILESIE, MORAVIAE, ET LUSACE*; **Cena: 950 zł**

120. **TATRY.** Mapa środkowej części Tatr, oprac. Tadeusz Zwoliński, nakład Księgarni L. Zwolińskiego, Zakopane 1923, z zakładu kartograficznego G. Freytaga & Berndta w Wiedniu; w lewym dolnym rogu ramka z legendą o podziałką; druk kolor., st. db., mapa podzielona na 18 części podklejonych wspólnie płótnem, tyt. ucięty, nieznaczne zażółcenia, delikatne zagięcia; wymiary: 807x538 mm; brak tyt. (*Tatry polskie – tutaj ucięty*); **Cena: 180 zł**
121. **TREMBOWLA** (ukr. Теребовля). Mapa powiatu trembowelskiego, według rys. Z. Wasilewskiego, oznaczenia Jan Aleksander Bayger, druk. A. Przyszlak, Lwów, ok. 1920; druk kolor., st. db., nieznaczne zabrudzenia i zagniecenia, mapa podzielona na 12 części podklejonych wspólnie płótnem; wymiary arkusza: 600x503 mm; *MAPA POWIATU TREMBOWELSKIEGO*; **Cena: 400 zł**
122. **WAŁBRZYCH.** Mapa Wałbrzyskiego Okręgu Przemysłowego, oprac. Erich Postulka, druk. F.A. Brockhaus, Lipsk, wyd. G.W. Knorn, Wałbrzych 1931; podziałka 1 : 12500; druk kolor., st. bdb., wielokrotne złożenia; wymiary mapy: 800x950 mm; *WALDENBURGER / INDUSTRIEBEZIRK*, tyt. okładkowy: *Plan / des / Waldenburger Industriebezirks / in 5 Farben...*; **Cena: 350 zł**

122

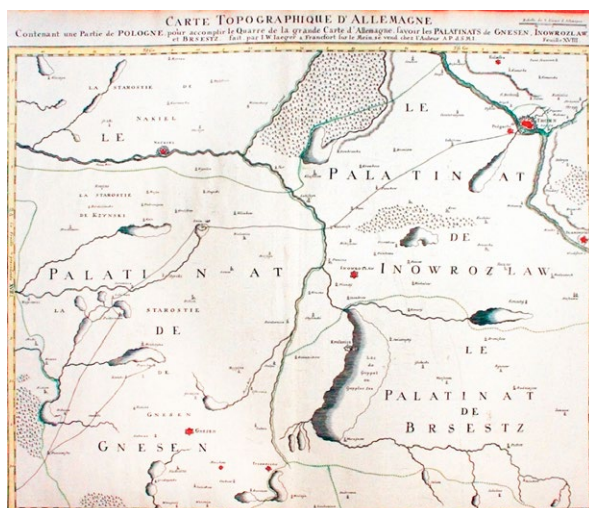
123

123. WIELKIE KSIĘSTWO

POZNAŃSKIE. Mapa pokazująca działalność Pruskiej Komisji Kolonizacyjnej w latach 1866-1904 na terenie Prus Zachodnich i Wielkopolski autorstwa niemieckiego kartografa i geografa Paula Langhansa (1867-1952), wyd. Justus Perthes, Gotha 1905; na mapie zaznaczono dobra ziemskie wykupione przez Pruską Komisję Kolonizacyjną; druk kolor., st. bdb., mapa podzielona na 20 części podklejonych wspólnie płótnem, całość składana w formę książki i umieszczona w półtwardej,

płóciennej okładce (lekkie przetarcia, odręczne dopiski), nieznaczne zabrudzenia; wymiary arkusza: 660x857 mm, format okładki: 8°; tyt. w prawym dolnym rogu: *Die Thätigkeit / der / Ansiedelungs-Kommission / für die / Provinzen Westpreussen und Posen / 1866 bis Ende Dezember 1904...*; **BARDZO RZADKIE!**

Cena: 2850 zł

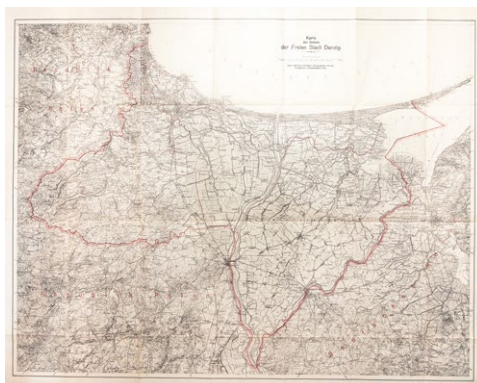
124

125

124. WIELKOPOLSKA. Mapa woj. gnieźnieńskiego, inowrocławskiego i brzeskiego (brzesko-kujawskiego), XVIII arkusz, ryt. Berndt, wyd. J.W.A. Jäger w kompilacyjnym wydawnictwie *Grand Atlas d'Allemagne en LXXXI Feullies [...]*, Frankfurt n. Menem, 1789; miedz. z kolorem liniowym, st. bdb., lekko zażółcone krawędzie, lekkie zaprasowania papieru; wymiary mapy: 580x465 mm; *CARTE TOPOGRAPHIQUE D'ALLEMAGNE / Contenant une Partie de POLOGNE, pour accomplir le Quarre de la grande Carte d'Allemagne, savoir les PALATINATS de GNESEN, INOWROZLAW, / et BRSESTZ...;*
Cena: 1850 zł

125. WIELKOPOLSKA. Mapa woj. kaliskiego, XXVII arkusz, wyd. J.W.A. Jäger w kompilacyjnym wydawnictwie *Grand Atlas d'Allemagne en LXXXI Feullies [...]*, Frankfurt n. Menem, 1789; miedz. cz.-b., st. bdb., minimalne naddarcia krawędzi, fachowo uzupełniony prawy górny narożnik; wymiary mapy: 588x464 mm; *CARTE TOPOGRAPHIQUE D'ALLEMAGNE / Contenant une petite anget de la SILESIAE et les CONFINS du GRAND POLOGNE...;* **Cena: 1850 zł**

128

126 127

126. WIELKOPOLSKA, KRÓLESTWO KONGRESOWE, PRUSY. Mapa ziem polskich po Kongresie Wiedeńskim w 1815 r.; zaznaczono granice Cesarstwa Rosyjskiego (łącznie z ziemią Królestwa Polskiego), Pruskiego (z Gdańskiem) i Austriackiego (łącznie z Wolnym Miastem Kraków); mapa podzielona na 4 arkusze; w prawym górnym rogu II arkusza ramka ze schematycznym planem Warszawy i mapą najbliższej okolicy; rys. F. Handtke, druk. i wyd. Carl Flemming, Głogów, ok. 1870; stal. cz.-b. z kolorem liniowym, st. bdb., rozległe ślady wilgoci, zabrudzenia, na 3 arkuszach niewielkie ślady kornika; wymiary arkuszy: 422x358 mm; *GENERAL-KARTE / VOM / WESTLICHEN RUSSLAND / nebst / PREUSSEN, POSEN / und / GALIZIEN;* **Cena: 750 zł**

127. WOLNE MIASTO GDAŃSK. Mapa Wolnego Miasta Gdańsk, oprac. Preußischen Landesaufnahme, wyd. Reichsamts für Landesaufnahme, Berlin 1921; podziałka: 1: 100 000; jedna z pierwszych map topograficznych WMG po ostatecznej delimitacji granic z Polską i Prusami Wschodnimi; lit. dwubarwna (kolorem oznaczono granicę), st. bdb., wielokrotne złożenia, minimalne naddarcie lewej krawędzi; wymiary mapy: 880x685 mm; *Karte / des Gebiets / der Freien Stadt Danzig;* **Cena: 280 zł**

128. ZATOKA GDAŃSKA. Mapa Zatoki Gdańskiej z niewielką częścią Pomorza, anonim, ok. 1650; orientacja południowa; miedz. cz.-b., st. bdb., passe-partout; wymiary mapy: 111x57 mm; tyt. w górze, bez ramki: *Prospect von DANZIG biß BAUZIG;* **Cena: 400 zł**

129. ZIELONA GÓRA. Mapa okręgu zielonogórskiego – 42 arkusz z serii 52 map Prowincji Śląskiej Carla Flemminga: *Carl Flemmings Schulkarten der Provinz Schlesien / (52 Schulkarten)*, wyd. Carl Flemming, Głogów, ok. 1850; w dole podziałka i legenda; chromolit. umieszczona w papierowej oprawie, st. bdb., złożenia, niewielkie zabrudzenie prawego marginesu, minimalne naddarcia na złożeniach, st. okładki db., drobne uszko-

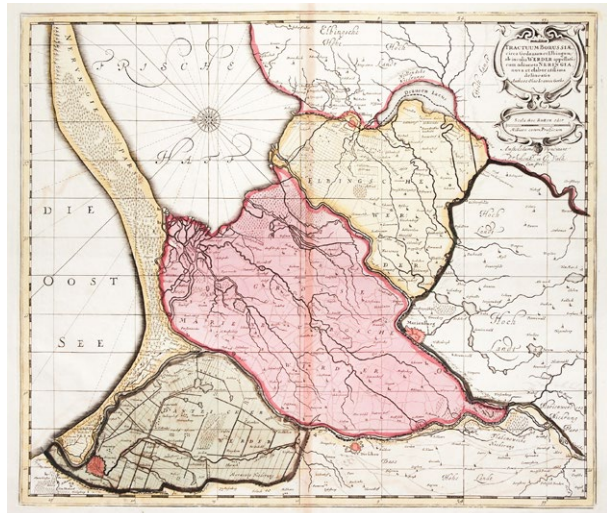
129

130

dzenia (naddarcie, zagięcia krawędzi, zabrudzenie prawego brzegu); wymiary mapy: 392x242 mm; tyt. nad górną ramką: *KREIS GRÜNBERG IN SCHL.*; tyt. okładkowy: *Kreis / Grünberg i. Schl. / (Regierungsbezirk Liegnitz)*; **Cena: 180 zł**

- 130. ZIĘBICE.** Mapa Księstwa Ziębickiego, oprac. Johann Wolfgang Wieland i Matthäus Schubarth, pochodzi z: *Atlas Silesiae...*, wyd. Oficyna Spadkobierców Homanna, Norymberga 1736 (wyd. atlasowe 1752); w prawym górnym rogu w dekoracyjnej ramce legenda, w lewym dolnym rogu kartusz tyt., ozdobiony m.in. motywem muszli; miedz. kolor., st. bdb., brak górnego odcisku płyty, nieznaczne naddarcia dolnej krawędzi; wymiary mapy: 825x555 mm; *PRINCIPATVS SILESIAE / MVNSTERBERGENSIS / exatissima Tabula Geographica / exhibens / CIRCVLOS ejusdem MVNSTERBERG et / FRANKENSTEIN...*; [Śląsk w dawnej... 102, *Imago Silesiae...* 168]

Cena: 1200 zł

- 131. ŻUŁAWY WIŚLANE.** Schematyczny plan Gdańska z mapą Żuław Wiślanych; różnymi kolorami oznaczono Żuławę Gdańską, Malborską i Elbląską; oprac. dla celów wojskowych przez szwedzkiego kartografa wojskowego Olausu Johanesa Gothusa (Olafa Hansona Swarta) w okresie wojny trzydziestoletniej; pierwszy raz wyd. przez Johanesa Janssoniusa w 1641 r., ten egzemplarz wyd. Petrus Schenk i Gerard Valck (pod kartuszem tyt. nota wyd.: *Amstelodami Venditanti P. Schenk, et G. Valk. Cum Priv.*), Amsterdam po 1686, orientacja wschodnia; miedz. kolor., st. bdb., złożenie atlasowe, na verso miejscowo podklejenia papierem, ślady wilgoci; wymiary płyty: 480x410 mm; *TRACTUUM*

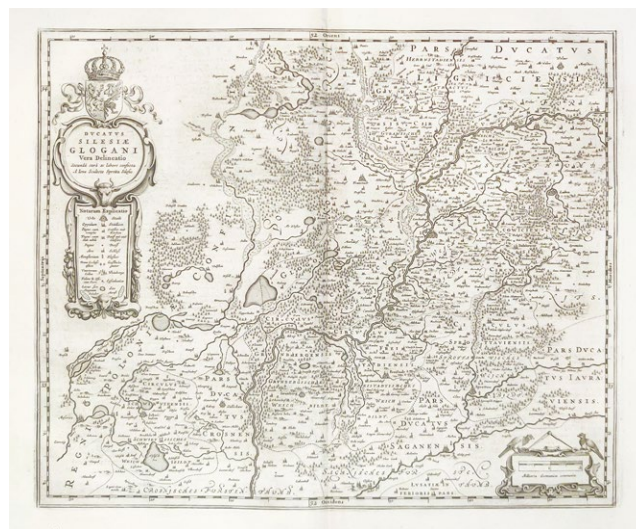
131

*BORUSSIAE, / circa Gedanum et Elbingam; / ab incolis WERDER apellati; / cum adiuncta NERINGIA, / nova et elaboratissima / delineatio; [por. *Dantiscum...* G81/1, ale inny wydawca, a sygn. wydawcy pod kartuszem tyt., a nie nad dolną ramką]* **Cena: 1500 zł**

MAPY ŚLĄSKA (generalne oraz poszczególnych księstw), **edycja hiszpańska**, oprac. Jonas Scultetus, pochodzą z hiszpańskiej edycji *Atlas Maior sive Cosmographia Blaviana*, największego atlasu oficyny wydawniczej Blaeu'ów, wyd. Joan i Cornelis Blaeu, Amsterdam 1662; miedz. cz.-b., wszystkie w st. bdb., na bocznych marginesach delikatne ślady wilgoci, nieznaczne naddarcia krawędzi; na na verso każdej mapy tekst w jęz. hiszpańskim:

132

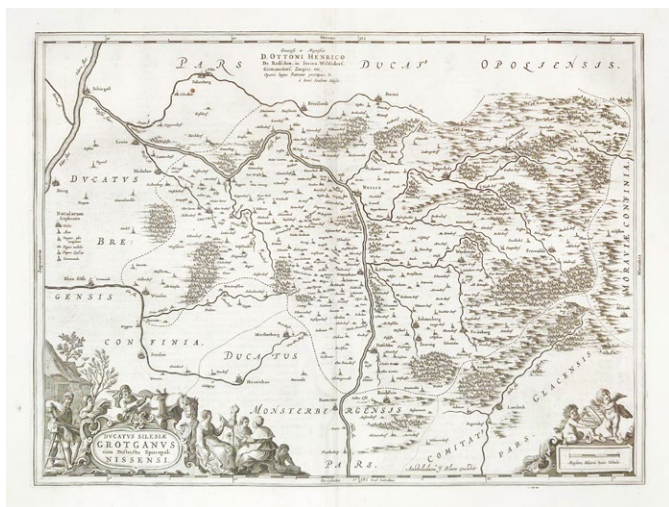

133

- 132. DOLNY ŚLĄSK – SILESIA / INFERIOR.** / *Sereniss. ac Celsiss, Principibus ac Dominis / Dn. GEORGIO, Dn. LVDOVICO, / Dn. CHRISTIANO, Fratribus, / Ducibus Silesiæ. Ligniciens. ac Bergensibus, / Dominis gratiosissimis dicata / à Jona Sculteta Sprotta-Silesio, nad dolną ramką nota wydawnicza: Joh: et Corn: Blaeu*

excud., wymiary płyty: 517x417 mm, [por. *Imago Silesiae...* 37, por. *Śląsk w dawnej...* 7, por. *Von Stettin...* 560]; BARDZO RZADKIE HISZPAŃSKIE WYDANIE! **Cena: 1500 zł**

133. **KSIĘSTWO GŁOGOWSKIE** – DVCATVS / SILESIAE / GLOGANI / Vera Delineatio / Secundâ curâ ac labore confecta / A Iona Sculteto Sprotta Silesio, wymiary płyty: 513x421 mm, [por. *Imago Silesiae...* 49, por. *Śląsk w dawnej...* 55]; BARDZO RZADKIE HISZPAŃSKIE WYDANIE! **Cena: 1500 zł**

134

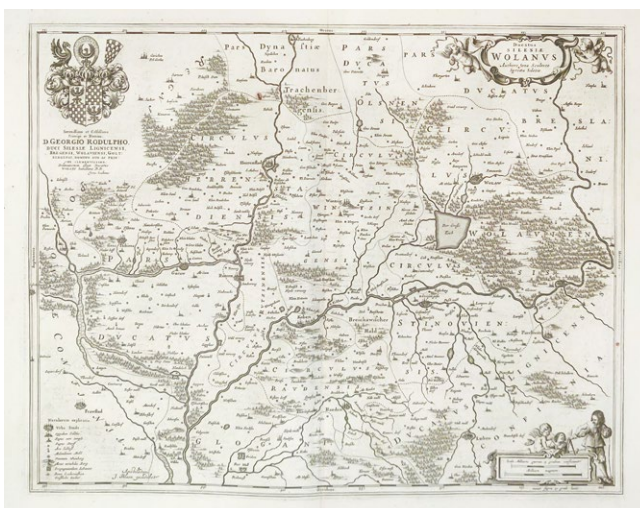
135

134. **KSIĘSTWO GRODKOWSKIE I BISKUPSTWO NYSKIE** – DVCATVS SILESIAE / GROTGANVS / cum Districtu Episcopali / NISSENSI, nad dolną ramką nota wydawnicza: Amstelaedami J. Blaeu excudit, w górze dedykacja (bez kartusza), wymiary płyty: 533x392 mm, [por. *Imago Silesiae...* 55]; BARDZO RZADKIE HISZPAŃSKIE WYDANIE! **Cena: 1500 zł**

135. **KSIĘSTWO KŁODZKIE** – COMITATVS / GLATZ / Authore Jona Sculteto, w prawym dolnym rogu herb księstwa, wymiary płyty: 507x417 mm, [por. *Imago Silesiae...* 60, por. *Śląsk w dawnej...* 67]; BARDZO RZADKIE HISZPAŃSKIE WYDANIE! **Cena: 1500 zł**

136

137

136. **KSIĘSTWO LEGNICKIE** – DVCATVS / SILESIAE / LIGNICIENSIS. / Auctore / Iona Sculteto Sprotta Silesio, nad dolną ramką nota wydawnicza: Amstelaedami J. Blaeu excud., w prawym górnym rogu herb księstwa, poniżej kartusz z dedykacją, wymiary płyty: 532x415 mm, [por. *Imago Silesiae...* 67]; BARDZO RZADKIE HISZPAŃSKIE WYDANIE! **Cena: 1500 zł**

137. **KSIĘSTWO WOŁOWSKIE** – Ducatus / SILESIAE / WOLANVS / Authore Jona Sculteto / Sprotta Silesio, nad dolną ramką nota wydawnicza: Amstelaedami / J. Blaeu excudebat, w lewym górnym rogu herb księstwa i dedykacja, wymiary płyty: 535x422 mm, [por. *Imago Silesiae...* 71]; BARDZO RZADKIE HISZPAŃSKIE WYDANIE! **Cena: 1500 zł**

138

139

138. **KSIĘSTWO WROCŁAWSKIE** – DVCATVS / BRESLANVS / sive / WRATISLAVIENSIS, nad dolną ramką nota wydawnicza: *Amstelaedami / apud Joan Blaeu*, w lewym górnym rogu herb Wrocławia, w górze kartusz (w formie draperii) z dedykacją, wymiary płyty: 560x422 mm, [por. *Imago Silesiae...* 78]; BARDZO RZADKIE HISZPAŃSKIE WYDANIE! **Cena: 1500 zł**
139. **ŚLĄSK**, mapa generalna – SILESIA / DVCATVS / A Martino Helwigo Nißense / descriptus, oprac. Martin Helwig, w prawym górnym rogu herb Śląska, wymiary płyty: 505x385 mm, [*Imago Silesiae...* 27, por. *Śląsk w dawnej...* 6]; BARDZO RZADKIE HISZPAŃSKIE WYDANIE! **Cena: 1500 zł**

MAPY RĘKOPIŚMIENNE

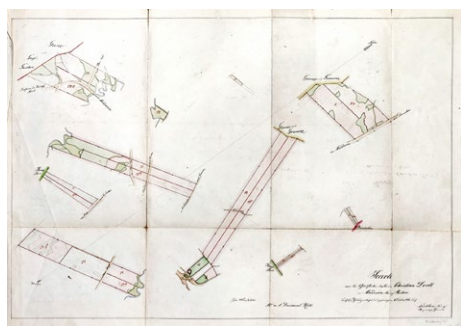

140

141

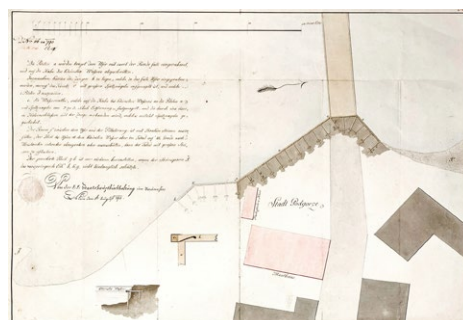
140. **CIEŻKOWICE, KAŚNA DOLNA**, pow. tarnowski (wówczas sądecki). Plan biegu rzeki Białej w Ciężkowicach, 1827; w prawym dolnym rogu nieczyt. sygn. autora; rys. kolor. (tusz i akwarela), st. bdb., ślady złożeń, zagniecenia lewej krawędzi, nieznaczone naddarcia; wymiary arkusza: 390x236 mm; *Biala Fluss / bey / Kąsnadolna und Ciężkowice / in / Sandecer Kreise...*; UNIKAT; **Cena: 650 zł**
141. **MYŚLENICE k. Krakowa**. Plan biegu Wisły w okolicy Myślenic, projekt przekopu rzeki autorstwa powiatowego inżyniera, 1787; zaznaczone zarośla, tereny piaszczyste; plan niezwykle dokładny i staranny; rys. kolor. (tusz i akwarela), st. db., złożenia, zagniecenia, zabrudzenia, nieznaczone naddarcia; wymiary arkusza: 606x605 mm; *Plan / des am Przeczyszower Cameral Walde / vorbei strömenden Weichsel Flusses, / nebst einem dreifachen Stromleitungs Dessenin. / Im Jahre 1787 auf und abgenommen / durch den Myslenicer Kreis Ing. Poglayn*; UNIKAT; **Cena: 950 zł**

142

143

144

142. NIEDARZYNO k. Bytowa. Plany przekopu rzeki w Niedarzynie, X 1856; oprac. Leistikow – w prawym dolnym rogu sygn. autora; rys. kolor. (tusze i akwarela), st. db., złożenia, nieznaczące naddarcia i rozdarcia na złożeniach, zagięcia lewej krawędzi; wymiary: 640x432 mm; *Karte / von den [nieczyt.] Christian Dorll / in Meddersin, Kreis Bütow...*; UNIKAT; **Cena: 350 zł**

143. NIEPOGLĘDZIE, pow. słupski, BYTÓW. Zestaw 5 rękopiśmiennych map stanowiących ewidencję dóbr rodu Puttkamer, 2 IX 1930; każda mapa z odrębnym, urzędowym opisem i opatrzona pieczęcią: *PREUSS. KATASTER AMT. BÜTOW*; wszystkie arkusze wielokrotnie składane, umieszczone we wspólnej kopercie z opisem: *Abs.: Amtsgericht Bütow (Bez. Köslin)*; st. bdb. (jedna mapa w st. sł.), na niektórych arkuszach niewielkie rozdarcia, zagniecenia, miejscami krawędzie przebarwione, z niewielkimi naddarciami i zagnieceniami; wymiary arkuszy: ok. 670x505 mm (jeden z arkuszy: 660x490 mm); **Cena: 300 zł**

144. PODGÓRZE k. Krakowa. Plan budowy wału nadrzecznego, opatrzone urzędowym opisem, 21 VIII 1793; przy lewej krawędzi pieczęć opłatkowa; rys. kolor. (tusze i akwarela), st. bdb., złożenia, nieznaczące naddarcia, lekkie zabrudzenia; wymiary mapy: 660x450 mm; *Die Piloten a werden laengst dem Ufer mit samt der Rinde feste eingerahmet, / und auf die Hoehle des Kleinsteu Wassers abgeschnitten...*; UNIKAT; **Cena: 820 zł**

ETNOGRAFIA

145 ab

146

145. KASZUBY. 4 arkusze przedstawiające różne wzory haftu kaszubskiego, malował Jan Łoś; na verso odręcznie opis: *Wzór haftu kaszubskiego, mal. Jan Łoś*; okres międzywojenny (?); akwarela, st. bdb., nieznacznie podniszczone krawędzie; wymiary arkuszy: ok. 250x335 mm; bez tyt.; **Cena: 790 zł**

146. POZNAŃ. Mieszkańcy okolic Poznania, lit. E. Simon i synowie w Strasbourgu, rys. Jan Lewicki, pochodzi z rzadkiego wydawnictwa, przedstawiającego stroje ludowe charakterystyczne dla poszczególnych części Polski: Leon Zienkiewicz, *Les costumes du peuple Polonais (Ubiory ludu polskiego)*, Paryż 1841; lit. barwna, st. bdb., ślad zagięcia; wymiary arkusza: 233x292 mm; tyt. w jęz. polskim, francuskim, niemieckim i angielskim: *Wielkopolsanie; / Paysans Polonais des environs de Posen; / Polnische Landleute aus der Gegend von Posen; / Polish peasants in the neighbourhood of Posen*; **Cena: 950 zł**

147

148

147. **WARSZAWA.** Obchody Wigilii św. Jana w Warszawie (zabawa świętojańska); ryt. E. Hallberger, rys. Oppenheim, pochodzi z: *Ueber Land und Meer. Allgemeine Illustrirte Zeitung*, 1862; drzew. szt. kolor., st. bdb., passe-partout; wymiary widoku: ok. 315x225 mm; *Das Johannisfest in Warschau*; **Cena: 480 zł**
148. **WIELKOPOLSKA.** Koniec karnawału – ostatki w małej miejscowości w ówczesnej Prowincji Poznańskiej, rys. Franz Jüttner, ryt. E. Rau (?), ok. 1880; drzew. szt. kolor., st. bdb., passe-partout; wymiary widoku: 237x321 mm; *Fastnachtsmorgengruß der Kinder in einer kleinen Stadt der Provinz Posen*; **Cena: 600 zł**

PORTRETY

149. **GDAŃSK – JOACHIM HOPPE;** półpostać, ryt. Johann Georg Mentzel, Lipsk ok. 1740; miedz. cz.-b., st. bdb., lekkie zagniecenie prawego dolnego narożnika, passe-partout; wymiary: 134x178 mm; *Joachimus Hoppe / Civitatis Gedanens. Prae-Consul, Montanorumq Administ.*; [Katalog portretów... 1562] **Cena: 600 zł**

149

150

Joachim Hoppe (1656-1712). Burmistrz Gdańska; w 1704 r. odegrał w historii miasta istotną rolę – udał się wówczas razem z rajcą Johannem Ernstem von der Linde i syndykiem Albrechtem Rosenbergiem do Malborka. Jego celem było przekonanie króla Polski Augusta II, aby wybaczył miastu jego poparcie dla Stanisława Leszczyńskiego w okresie dwukrólewa. Pertraktacje zakończyły się pomyślnie dla gdańszczan. Miasto miało zapłacić władcy 600 tysięcy florenów, ale w zamian król potwierdził jego prawa i przywileje.

150. **GRUNWALD – JAN ŽIŽKA Z TROCNOWA** (1360-1424), czeski bohater narodowy, przywódca taborców w czasie wojen husyckich; pełna postać w zbroi, ryt. Dominicus Custos według Giovanniego Battisty Fontany, pochodzi z: Schrenck von Notzing, Jacob, *Der aller Durchleuchtigsten und Grossmächtigen Kayser...*, 1603; bogaty sztafaż; na verso opis portretu Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła; miedz. cz.-b., st. bdb., nieznaczne naddarcia, delikatne zagniecenia i zabrudzenia, minimalne ślady wilgoci na marginesach; wymiary płyty: 295x430 mm; bez tyt.; [Katalog portretów... nie notuje] **Cena: 1200 zł**

151

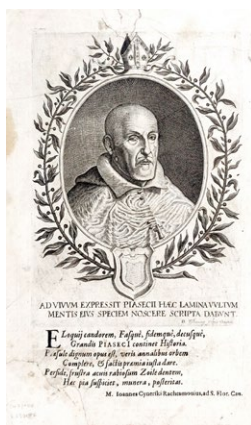

152

- 151. LEGNICA – AUGUSTA VON HARRAH** (1800-1873), księżna legnicka i hrabina von Hohenzollern, morganatyczna żona Fryderyka Wilhelma III Pruskiego, malował Franz Krüger; portret w stroju jeździeckim, półpiersie w owalu, z prawej str. niewyraźny podpis: *Bo...*; gwasz i akwarela na kości słoniowej, st. bdb., owalna ramka i szkło; wymiary z ramką: 75x94 mm; bez tyt.; **Cena: 3800 zł**
- 152. LITWA – MARIA RADZIWIŁŁOWA** z Lupulów zwana Wołoszką (ok. 1625-1660), córka Bazylego, hospodara Mołdawii, żona Janusza, wojewody wileńskiego i hetmana wielkiego litewskiego, antybohatera *Potopu Sienkiewicza*; pochodzi z: *Theatrum Europaeum*, Frankfurt n. Menem 1652; popiersie 3/4, w owalu; miedz. cz.-b., st. bdb., passe-partout; wymiary płyty: 123x176 mm; *MARIA, BASILIJ, PER DEI CLEMENTIAM VTRIVSQ MOL // DAVIAE PRINCIPIS FILIA, DESPONSATA HOC HABITV ILLVSTRIS // SIMO PRINCIPI IANO RADZWILIO, BIRZAE ET DVBINI DVCI, etc.*; [Katalog portretów... 4512] **Cena: 1600 zł**

153

154

155

156

- 153. LWÓW, WROCŁAW – JERZY OSSOLIŃSKI** herbu Topór (1595-1650), ryt. Balthasar Moncornet według obrazu Bartłomieja Strobla, ok. 1654; w dole sygn. autora: *B. Moncornet excudit, Auec priuilege du Roy*; popiersie 3/4, w owalu; miedz. cz.-b., st. bdb., na górnym marginesie niewielki ślad kornika, na dolnym – zażółcenia, passe-partout; wymiary płyty: 116x164 mm; *Illustrissimus et Excellentissimus Princeps Dominus Dnus. / GEORGIVS Dux in Ossolin S.R.I. Princeps Comes à Theczyn / Ossolinski, Lubomlen, Adzelen, Rycen, & c. & c. Praefectus Supre // mus Regni Poloniae Cancellarius*; [Katalog portretów... 3800] **Cena: 600 zł**
- 154. PRZEMYŚL, CHEŁM, KAMIENIEC PODOLSKI – PAWEŁ PIASECKI** (1579-1649), biskup kamieniecki, chełmski, potem przemyski, autor pism teologicznych, historyk; popiersie 3/4 w owalu,

ryt. David Tscherning, na verso str. tyt. dzieła Piaseckiego: *Chronica gestorum in Europa singularium...*, Kraków 1645; miedz. cz.-b., st. db., zagniecenia, nieznaczne zabrudzenia i zażółcenia, lewy dolny narożnik uzupełniony; wymiary płyty: 146x205 mm; *ADVIVVM EXPRESSIT PIASECII HAEC LAMINA VVLTVM / MENTIS EIVS SPECIEM NOSCERE SCRIPTA DABVNT...*; [Katalog portretów... nie notuje]
Cena: 800 zł

155. **WARSZAWA – FIODOR BERG** (1794-1874); portret do kolan, anonim, pochodzi z: *L'Univers Illustré*, 1863; drzew. szt. kolor., podklejony sztywnym papierem, st. bdb.; wymiary arkusza: 147x189 mm; *Le général de Berg, gouverneur de Varsovie.* – Page 11; **Cena: 480 zł**

Fiodor Fiodorowicz Berg (ros. Фёдор Фёдорович Берг, właściwie Friedrich Wilhelm Rembert von Berg), hrabia Wielkiego Księstwa Finlandii, generał kwatermistrz rosyjski, od 1865 r. feldmarszałek, geodeta, nadbałtycki Niemiec wyznania luterańskiego; przyjechał do Warszawy w czerwcu 1863 r.; namiestnikiem był do 1874 r.

157

156. **WARSZAWA – JOSIF HURKO** (1828-1901, ros. Иосиф Владимирович Гурко, pierwotnie Romeyko-Hurko); pochodził ze zrusyfikowanej szlachty kresowej; literackim zapisem rządów Hurki są *Syzyfowe prace* S. Żeromskiego; popiersie, G. Brynaert, pochodzi z: *L'illustration européenne*, 1888; drzew. szt. kolor., st. bdb.; wymiary: 169x186 mm; *Le général Gourko. Commandant en Chief des Troupes russes en Pologne;* **Cena: 600 zł**

157. **WIELKIE KSIĘSTWO POZNANSKIE – AKIWA** (Akiba; używał też imienia Jakub – anagram Aki-by) **EGER** (1761-1837), związany z Poznaniem rabin, wybitny talmudysta, uczonec, znawca halachy; półpostać, wyd. Winckelmann & Söhne, Berlin, ok. 1840; lit. cz.-b., st. bdb., po konserwacji; wymiary: 257x287 mm; *Jacob Eger, / Ober-Landes-Rabbiner zu Posen;* [Katalog portretów... nie notuje] **BARDZO RZADKIE! Cena: 2600 zł**

158. **WILANÓW – JAN III SOBIESKI** (1629-1696), król Polski i wielki książę litewski w latach 1674-1696, ryt. N. L'Armessin, wyd. P. Bertrand, Paryż, ok. 1690; portret w owalu, poniżej herb królewski, opis i nota wyd. z adresem: *A Paris Chez P Bertrand rue St. Jacques àinzug der la pomine dór proche St. Seuerin;* miedz. cz.-b., st. bdb., nieznaczne zabrudzenia, passe-partout; wymiary płyty: 163x230 mm; *IEAN SOBIESKI / Par La Grace de Dieu / ROY DE POLOGNE et / Grand Duc de Lithuanie...*; [Katalog portretów... nie notuje] **Cena: 750 zł**

158

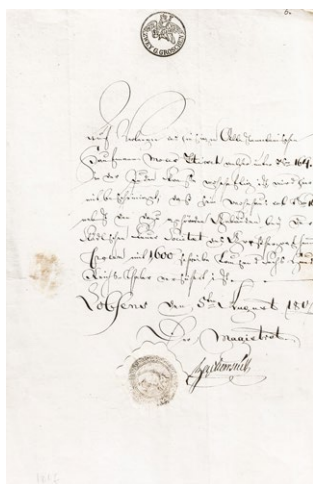

159

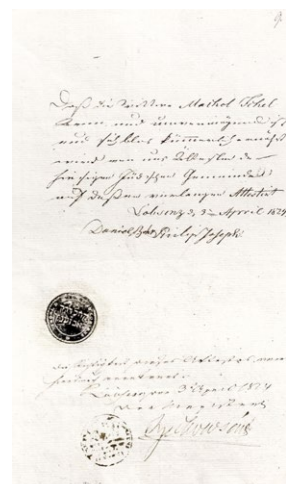
159. **WILNO – MICHAŁ MURAWJOW** (1796-1866), nazywany *Wieszatkiem*; niegdyś dekabrysta i zagrażały wróg caratu, później jego gorliwy zwolennik, tłumiał powstania z wyjątkową zaciekłością; półpostać, anonim (z lewej str. łączone inicjały autora: AS), pochodzi z: *L'Univers Illustré*, 1863; drzew. szt. kolor., podklejony sztywnym papierem, st. bdb.; wymiary arkusza: 150x187 mm; *Le général, Mouravief II, d'après une photographie envoyée de Saint-Petersbourg.* – Page 379; **Cena: 550 zł**

JUDAICA

- 160. ŁOBŻENICA.** Weksel (niem. *Sola Wechsel*) na 2000 marek wystawiony 26 III 1878 przez małżonków J. i A. Holz kupcowi M.H. Cohnowi w Łobżenicy, z datą płatności na 12 V 1878; na verso dwa znaczki wekslowe; rękopis, st. db., ślady złożeń; wymiary arkusza: ok. 180x165 mm; **Cena: 150 zł**
- 161. ŁOBŻENICA.** Zaświadczenie magistratu w Łobżenicy z dnia 5 VIII 1807, potwierdzające, że dom kupca Mosesa Hirscha wraz z przyległościami, znajdujący się pod nr. 164 przy ul. Żydowskiej (niem. *Judenstrasse*) jest ubezpieczony w miejskiej kasie ogniowej Wielkiego Księstwa Poznańskiego na kwotę 1600 talarów; podpis burmistrza *Bądkowski* (pełnił funkcję w latach 1815-1838); rzadka, bardzo dobrze zachowana pieczęć opłatkowa z odyńcem (herbem miasta) oraz napisem na otoku: *Sigilium proconsulare civitatis Lobsensis ad 1617*, przypominająca czasy I RP – miasto należało wówczas do hr. Franciszka Ignacego Łochockiego h. Junosza; u góry stempel opłaty urzędowej; rękopis, 2 str. (tekst na jednej), st. bdb., nieznaczne zabrudzenia, żółtawe zaplamienia, naddarcia dolnej krawędzi; wymiary arkusza: 220x360 mm; **Cena: 450 zł**

162

163

- 162. ŁOBŻENICA.** Sądowe poświadczenie pełnomocnictwa udzielonego nieustalonej osobie przez Mosesa Hirscha, wydane przez sąd pokoju w Łobżenicy (niem. *Friedensgericht*); brak wcześniejszej części dokumentu; podpisy urzędników sądowych: *Hanow* i *Rymarkiewicz*; bardzo rzadka pieczęć opłatkowa z napisem w jęz. polskim i niemieckim na otoku: *Sąd pokoju w Łobżenicy / Friedensgericht zu Lobsenz*; u góry stempel opłaty urzędowej; rękopis, 2 str. (tekst na jednej), st. bdb., ślady złożeń, nieznaczne zażółcenia i naddarcia krawędzi; wymiary arkusza: ok. 220x355 mm; **Cena: 420 zł**

- 163. ŁOBŻENICA.** Świadczenie o biedzie i znajdowaniu się na utrzymaniu gminy dla wdowy Machol Ichel (*która żywi się wyjątkowo nędznie*),

wystawione przez gminę żydowską w Łobżenicy 3 IV 1824; podpisy starszych gminy: Daniel Behr, Philip Joseph; rzadka pieczęć tuszowa gminy, na otoku napis: *Siegel d:[er] Sinegoge zu Lobsens*; poniżej słaba odbitka pieczęci magistratu oraz podpis burmistrza *Bądkowski* (pełnił funkcję w latach 1815-1838); rękopis, 2 str. (tekst na jednej), st. bdb., ślady złożeń, minimalne zabrudzenia; wymiary arkusza: ok. 190x325 mm; **Cena: 400 zł**

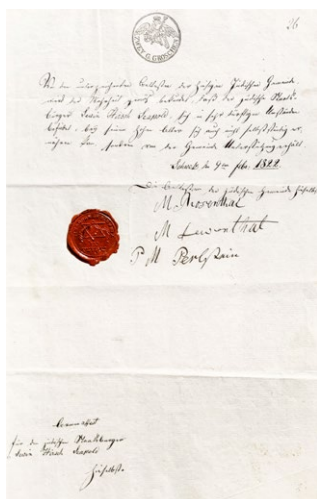
- 164. ŁOBŻENICA.** Abram Dawid i Joseph Itzik potwierdzają na prośbę p. Feibescha Nathana, że jego żona Chane z domu Meyer Falck rzeczywiście urodziła się w Łobżenicy 16 VI 1776 r.; wystawiono w Łobżenicy 10 V 1822; podpisy Abrama Dawida i Josepha Itzika w alfabecie hebrajskim oraz łacińskim; poniżej dopisek urzędnika magistratu, zatwierdzającego dokument; tuszowa pieczęć miejska już z orłem pruskim – w 1820 r. miasto odebrano polskiemu właścicielowi, hr. Franciszkowi Ignacemu Łochockiemu h. Junosza; podpis burmistrza *Bądkowski* (pełnił funkcję w latach 1815-1838); u góry stempel opłaty urzędowej; rękopis, 2 str. (tekst na jednej), st. bdb., ślady złożeń; wymiary arkusza: ok. 210x340 mm; **Cena: 300 zł**

- 165. ŁOBŻENICA.** Potwierdzenie zgonu Meyera Falka (zm. 8 IX 1804) i jego żony Liepke Mosses (zm. 6 I 1811) wystawione na prośbę ich zięcia, Feibischa Nathana, przez gminę żydowską w Łobżenicy 10 V 1822; podpisani starsi gminy: Daniel Behr, Philip Joseph; atramentowa pieczęć gminy, napis na otoku: *Siegel d:[er] Sinegoge zu Lobsens*; dopisek urzędnika miejskiego, zatwierdzającego dokument; tuszowa pieczęć miejska już z orłem pruskim – w 1820 r. miasto odebrano polskiemu właścicielowi, hr. Franciszkowi Ignacemu Łochockiemu h. Junosza; podpis burmistrza *Bądkowski* (pełnił funkcję w latach 1815-1838); u góry stempel opłaty urzędowej; rękopis, 2 str. (tekst na jednej), st. bdb.,

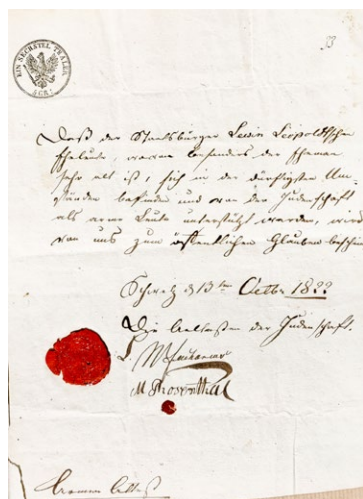
nieznaczny ubytek papieru w lewym dolnym rogu, ślady złożeń; wymiary arkusza: ok. 210x335 mm;
Cena: 450 zł

166. **ŁOBŻENICA.** Odpis postanowienia sądu pokoju (niem. *Friedensgericht*) z dnia 4 II 1820, potwierdzającego ważność umowy, w której Chaim Abraham jako pełnomocnik mieszkającej w Golubiu wdowy Adel Salomon Levin z domu Ruben i jej córki Schane sprzedaje nauczycielowi Seeligowi Hirschowi i handlarzowi pasmanterii Josephowi Abrahamowi położoną pod nr. 234 parcelę wraz z przynależnościami oraz prawem do ubezpieczenia za kwotę 150 talarów; odpis zaadresowany do: Joseph Abraham i Seelig Hirsch; rękopis, 8 str. (tekst na sześciu), st. bdb., nieznaczne rdzawe zaplamienia, ostatnia str. częściowo przycięta, z zażółceniami; wymiary: ok. 205x345mm; **Cena: 450 zł**
167. **ŁOBŻENICA.** Obwieszczenie publiczne komornika sądu ziemskiego i miejskiego w Łobżenicy (niem. *Land- und Stadtgericht*) Lindnera z dnia 24 VI 1842, dotyczące domu mieszkalnego Lewina Faibuscha położonego pod nr. 214A przy ul. Żydowskiej (niem. *Jüdischestrasse*), które z powodu zaległych opłat poddaje się przymusowemu rocznemu wynajmowi, poczynwszy od IX 1842; niezwykle rzadka pieczęć lakowa komornika z napisem na otoku: *Executor des Kon. Pr[euß.] La[nd-] u. Stadtgerichts [zu Lobse]ns* oraz podpis komornika *Lindner*; poniżej poświadczenie, że ogłoszenie zostało podane do publicznej wiadomości i uiszczono za nie 5 groszy opłaty urzędowej oraz pieczęć magistratu w Łobżenicy i podpis urzędnika *Borzycki*; rękopis, 2 str. (tekst na jednej), st. bdb.; wymiary arkusza: 200x335 mm; **Cena: 450 zł**
168. **ŁOBŻENICA.** Zaświadczenie wystawione przez magistrat w Łobżenicy dnia 8 XI 1821 stwierdzające, że handlarz pasmanterią Joseph Abraham odbudował dom mieszkalny pod nr. 235, który spłonął 11 VI 1819; pieczęć magistratu oraz podpis burmistrza *Bądkowski* (pełnił funkcję w latach 1815-1838); rękopis, 2 str. (tekst na jednej), st. bdb., nieznaczne zabrudzenia, zagięcie prawego dolnego narożnika, ślady złożeń; wymiary arkusza: ok. 200x350 mm; **Cena: 320 zł**
169. **ŁOBŻENICA, PIŁA.** Pismo Moritza Machola jako kuratora niepełnoletnich spadkobierców Mosesa Hirscha do sądu ziemskiego w Pile (niem. *Landgericht*) z dnia 14 IV 1835, dotyczące uporządkowania kwestii wierzytelności spadkowych; sprawa ma związek z osobami Lewina Feibuscha i Philipa Josepha, wykazującymi się według powoda podstępnyymi zamiarami (niem. *dolose Absicht*); pismo odrzucone przez sąd 25 VIII 1835; sygnatura poczty w Łobżenicy *LOBSENS 14 04*; przełamana pieczęć lakowa Mosesa Hirscha z inicjałami *M H*; rękopis, 4 str., st. db., jeden z boków przycięty (nieznaczne uszkodzenie tekstu), lekkie zaplamienia; wymiary arkusza: ok. 215x340 mm; **Cena: 450 zł**
170. **ŁOBŻENICA, PIŁA.** Tłumaczenie z hebrajskiego umowy sprzedaży nieruchomości, sporządzone 22 VIII 1830 w Pile przez Salomona Bernsteina, tłumacza przysięgłego jęz. hebrajskiego; w umowie tej Rachel, wdowa po Salmen Bran z Łobżenicy, sprzedaje Raphelowi Marcusowi połowę domu w Łobżenicy (niem. *Halbenhaus*); umowę zawarto 9 dnia miesiąca Siwan 5573 roku od stworzenia świata (7 VI 1813); pieczęć lakowa tłumacza w stanie sł. wraz z podpisem; rękopis, 8 str. (tekst na sześciu), st. bdb., ślady złożeń; wymiary: ok. 210x345 mm; **Cena: 450 zł**

171. **ŁOBŻENICA, PIŁA.** Tłumaczenie z hebrajskiego umowy sprzedaży nieruchomości, sporządzone dnia 12 III 1830 w Pile przez Salomona Bernsteina, tłumacza przysięgłego języka hebrajskiego; w umowie

172

173

tej Hantke de domo Abraham i jej mąż Gamliel Lipman sprzedaje Raphelowi Marcusowi połowę domu w Łobżenicy (niem. *Halbenhaus*); umowę zawarto 11 II 1805; pieczęć lakowa tłumacza w stanie bdb. wraz z podpisem; rękopis, 4 str.; wymiary: 203x338 mm; **Cena: 450 zł**

172. **ŚWIECIE.** Świadcstwo o biedzie i znajdowaniu się na utrzymaniu gminy (niem. *Armenatest*) dla Lewina Hirscha Leopolda, wystawione przez gminę żydowską w Świeciu 9 II 1822; podpisy starszych gminy: M. Rosenthal, M. Lewenthal, P.M. Perlstein; niezwykle rzadka pieczęć lakowa gminy żydowskiej w doskonałym sta-

nie zachowania, na otoku pieczęci napis *Sinagoge zu Schwetz*; u góry stempel opłaty urzędowej; 2 str. (tekst na jednej), rękopis, 2 str. (tekst na jednej), st. bdb., ślady złożeń; wymiary arkusza: ok. 205x320 mm; **Cena: 480 zł**

173. **ŚWIECIE.** Świadczenie o biedzie i znajdowaniu się na utrzymaniu gminy (niem. *Armenatest*) dla Lewina Leopolda i jego żony, wystawione przez gminę żydowską w Świeciu 13 X 1822; podpisy starszych gminy: M. Rosenthal, M. Juhorms; pieczęć lakowa gminy żydowskiej (w całości, ale nieczytelna); u góry stempel opłaty urzędowej; rękopis, 2 str. (tekst na jednej), st. bdb., ślady złożeń; wymiary arkusza: ok. 205x270 mm; **Cena: 320 zł**

174

174. **WOLSZTYN.** Zestaw 14 dokumentów metrykalnych, aktów ślubu, aktów zgonu, wystawionych głównie w 1938 r. przez urzędników stanu cywilnego w Wolsztynie oraz parafie katolickie i ewangeliczne; dotyczą one następujących rodzin mieszkających w Wolsztynie od XVIII w.: Peschel, Wascher, Hoffmann, Galescy, Grade; jeden z dokumentów poświadcza urodziny z 1787 r., reszta dotyczy urodzeń, małżeństw i zgonów od XIX w. aż do odzyskania przez Polskę niepodległości;

jak wynika z dokumentów, były one wystawione na życzenie rodziny Wascher i Peschel, które zostały podejrzane w Niemczech o pochodzenie żydowskie – z zaświadczeniami tego typu usiłowali udowodnić swoje pochodzenie aryjskie i po to właśnie przyjechali do Wolsztyna; w obliczu narastającego zagrożenia dla Żydów, czego dowodem była późniejsza noc kryształowa, takie dokumenty stanowiły polisę ubezpieczeniową; CENNE DOKUMENTY DLA DZIEJÓW ŻYDÓW W NIEMCZECH LAT 30!

Cena: 900 zł

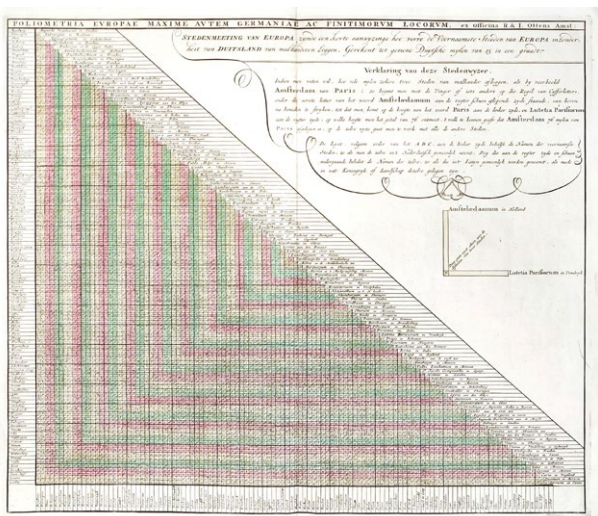

175 176

175. **BYDGOSZCZ, BERLIN.** Świadczenie przynależności do Kongregacji Mariańskiej, przyznane Wandzie Nierzwickiej (najprawdopodobniej emigrantka z Bydgoszczy), *Marianische Congregation für Jungfrauen, errichtet unter dem Titel der unbefleckten Empfängnis Mariens*, w kościele św. Piusa w Berlinie (potocznie nazywano go *kościółem polskim*), 8 V 1921, wyd. Max Hirmer, Monachium; podpis prezeski kongregacji, M. Małyszczyk, w dole pieczęć: *MARIANISCHE FRAUEN CONGREGATION / ST. PIUS BERLIN*, na verso pieczęć: *SKŁAD OBRAZÓW / Józef Kwella / Bydgoszcz, Dworcowa 68*; rzadki przykład dokumentu religijnego, świadczącego o organizacji Polonii w Berlinie; chromolit. ze złoceniami, st. bdb., rama i szkło; wymiary z ramą: 358x245 mm; **Cena: 380 zł**

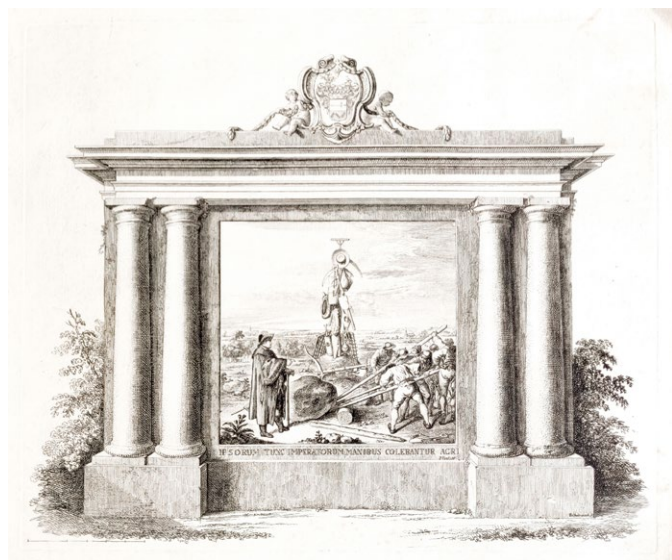
176. **DŁUŻYNA, PLESZEW.** Pamiątka I komunii świętej Józefa Kalka, w kościele parafialnym w Dłużynie, 14 V 1899, nakładem S. Bendlewicza i Sp. w Pleszewie; podpis ks. Rybickiego; chromolit. ze złoceniami, druk uzupełniony odręcznie, st. db., po fachowej konserwacji; wymiary arkusza: 240x348 mm; **Cena: 300 zł**

177

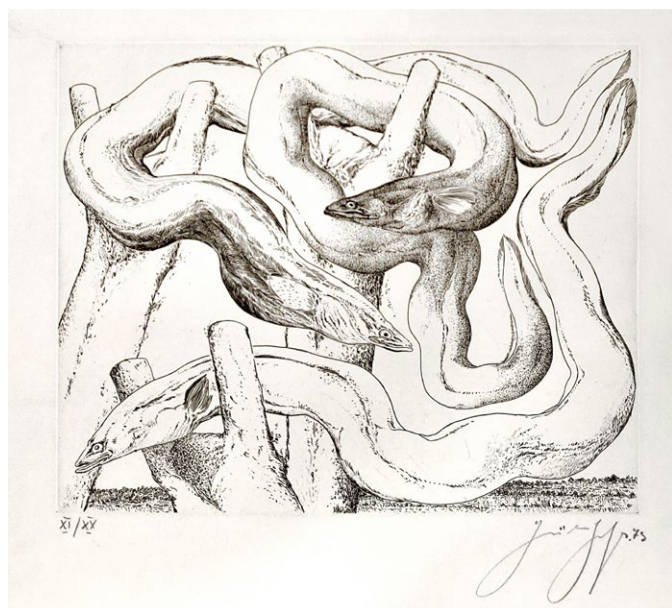
177. **EUROPA.** Tablica dystansowa – pokazuje odległości między wybranymi 114 europejskimi miastami (przykładowo między Merseburgiem a Gdańskiem jest to 80, prawdopodobnie mil pruskich), wyd. Reinier & Josua Ottens, Amsterdam, ok. 1730; wymieniono następujące polskie miasta: Wrocław, Kraków, Gdańsk, Zgorzelec, Legnica, Poznań i Szczecin; nazwy miast podane w jęz. niemieckim i łacińskim; przyczynek do funkcjonowania poczty towarowej i osobowej w ówczesnej Europie i na ziemiach polskich; międz. kolor., st. bdb., na dolnym marginesie 2 niewielkie plamki, minimalne naddarcia krawędzi; wymiary płyty: 590x505 mm; tyt. pod górną ramką: *POLIOMETRIA EVROPAE MAXIME AVTEM GERMANIAE AC FINITIMORVM LOCORVM*; poniżej drugi tyt.: *STEDENMEETING VAN EUROPA zynde een korte aanwyzinge hoe verre de Voornaamste Steeden van EUROPA inzonder // heit van DUITSLAND van malkanderen Leggen...*; **Cena: 1500 zł**

178

179

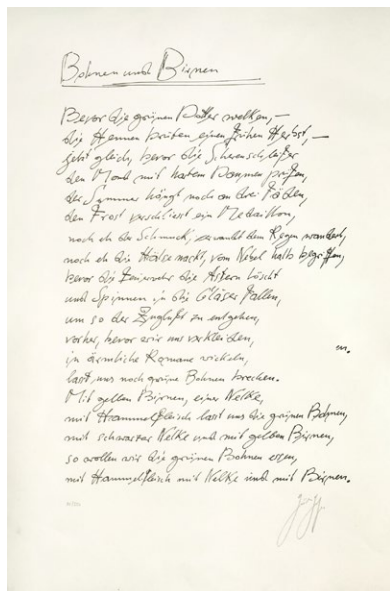
178. **GDAŃSK.** Alegoria zwycięstwa na cześć gdańskiego kupca Johanna Labesa (1754-1809), rys. znany gdański artysta, Daniel Chodowiecki (1726-1801), Gdańsk 1770; Labes jako bohater alegorii widoczny przy kierowaniu grupą robotników przesuwających głaz; specyficzne trofeum z narzędzi rolniczych i ujęcie w bramie triumfalnej symbolizuje sukcesy na polu rolnictwa i ekonomii (Labes zajmował się handlem zbożowym); u zwieńczenia bramy herb Labesa; sygnatura autora wryta u dołu fundamentu bramy po prawej: *D. Chodowiecki flectit*; u progu bramy napis: *IPSORUM TUNC IMPERATORUM MANIBUS COLEBANTUR AGRİ – Plinius* (pol. *Wówczas ziemia uprawiana była rękami samych cesarzy – Pliniusz Starszy*); międz. cz.-b., stan bdb., przy prawej krawędzi niewielkie rdzawe plamki; wymiary płyty: 343x288 mm; bez tyt.; **Cena: 3850 zł**

Johann Labes (1754-1809). Gdański kupiec, senator Wolnego Miasta Gdańska, który zasłużył się miastu zagospodarowaniem terenów rekreacyjnych w kompleksie leśnym Jaśkowej Doliny we Wrzeszczu. Był synem kupca Kaspra Labesa (1715-1763), po którym odziedziczył firmę Kaspar Labes Erben

handlującą zbożem i drewnem. W 1808 r. był właścicielem 6 statków towarowych o łącznej pojemności 1700 łasztów (ok. 4000 t), kamienic przy ul. Długiej 34 i ul. Chlebnickiej 30 oraz spichlerza na Wyspie Spichrzów.

179. **GDAŃSK.** Węgorze, rys. i ryt. Günter Grass (1927-2015); w lewym dolnym rogu numeracja (ołówkiem): XI/XX, w prawym dolnym rogu odręczna sygn. autora z datą 1975; akwf. cz.-b., st. bdb.; wymiary płyty: 393x317 mm; bez tyt.; **Cena: 2800 zł**

180

181

182

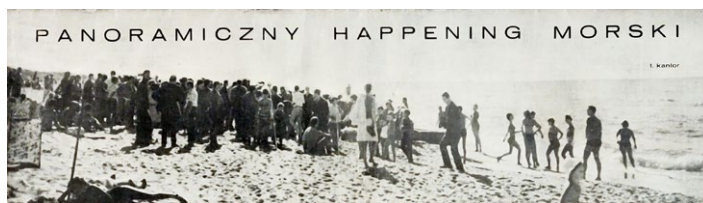
180. **GDAŃSK.** Faksymile wiersza autorstwa Güntera Grassa (1927-2015), pt. *Bohnen und Birne*, ryt. G. Grass; w lewym dolnym rogu numeracja (ołówkiem): 25/350, w prawym dolnym rogu odręczna sygn. autora; lit. cz.-b., st. bdb.; wymiary arkusza: ok. 525x785 mm; **Cena: 1200 zł**

181. **GDYNIA.** Rozkład rejsów; druk. *Grafia*, nakładem Izby Przemysłowo-Handlowej, Gdynia, 31 VII 1939; przyjazdy i odjazdy statków naniesione w jęz.: polskim, angielskim, czeskim, niemieckim, węgierskim i rumuńskim; wymienione porty docelowe, zarówno europejskie (m.in. Helsinki, Turku, Sundsvall, Tallinn, Ryga, Kłajpeda, Kopenhaga, Göteborg, Sztokholm, Oslo, Kilonia, Hamburg, Brema, Amsterdam, Antwerpia, Londyn, Manchester, Dunkierka, Marsylia, Genua, Neapol, Palermo, Saloniki i in.), jak również północno- i południowoamerykańskie (Nowy Jork, Boston, Baltimore, Nowy Orlean, Savannah, Rio de Janeiro, Buenos Aires), Wyspy Kanaryjskie, pacyficzne wybrzeże Ameryki Południowej (Buenaventura i in.), Morze Czerwone i Zatoka Perska (Port Said, Suez, Port Sudan i in.), Daleki Wschód (Penang, Singapur, Hongkong, Jokohama), Afryka Południowa (Kapsztad, Durban), Indie (Madras i in.); ponadto wypisane poszczególne okręty (*Śląsk, Capella, Nurgis, Halfdan, Arethus, Hector, Nixe, Theseus, Marieholm, Sleipner, Helen, Iwan, Blenda, Egon, Libau, Rozewie, Hundvaag, Mailand, Balzac, Diana, Jaederen, Baltrover, Cieszyn, Hinrich, Bernhard, Olga, E. Russ, Käte, Oksywie, Fauna, Statek, Puck, Chorzów, Pax, Butt, Zander, Nordland, Wiborg, Hel, Cieszyn, Bravore, Ellavore, Rita Maersk, Lech, Lwów, Lublin, Knud, Uffe, Minorca, Warszawa, Sicilia, Spezia, Casablanca, Oldenburg, Harriet, Isa, Boreland, Lechistan, Wiśła, Lewant, Piłsudski, Batory, Vigrid, Hedrun, Vigilant, Scanpenn, Mormacport, Scanstates, Mormachawk, Scanyork, Mormacport, Mormacsea, Tabor, Vasaholm, Toronto, Lagaholm, Trafalgar, Bore, Atlanta, Equator, Navigator, Morska Wola, Chrobry, Stalowa Wola, Sobieski, Nordstjernan, Bandar, Shahpour, Dolius, Diomed, Achilles, Bellerophon, Vaalaren, Gullmaren i Kaaparen*) oraz maklerzy okrętowi (*Żegluga Polska, F.G. Reinhold, Bergtrans, Aug. Wolff, Polska Agencja Morska, Behnke & Sieg, United Baltic Corporation, Żegluga Polska, Ferdynand Prowe Sp. z o.o., Polsko-Bryt. Tow. Okręt., Rothert & Kifaczycki, Gdynia Ameryka Linie Żegl., American Sentic Line, Ocean Ang. Okręt Sp. z o.o.*); na verso pieczęcie pocztowe z Gdyni oraz szyldzik: *Tomaszowska Fabr. Sztucznego Jedwabiu / Tomaszów Mazowiecki*; druk cz.-b., st. db., wielokrotne złożenia, naddarcia krawędzi; wymiary arkusza: 513x720 mm; *LINIE REGULARNE GDYNI / PRZYJAZDY I ODJAZDY STATKÓW...*; **Cena: 600 zł**

182. **GOTTLIEB, LEOPOLD.** Pojenie spragnionego, okres międzywojenny; w dole odręczna sygn. autora; chromolit., st. bdb.; wymiary arkusza: 303x406 mm; bez tyt.; **Cena: 1400 zł**

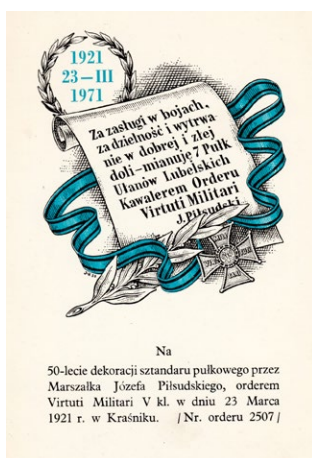
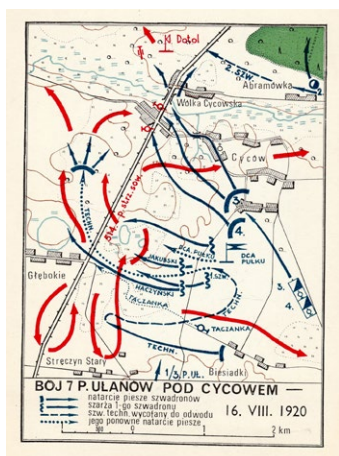
Leopold Gottlieb (1879-1934). Polski malarz, najmłodszy brat malarza Maurycego. W latach 1896-1902 studiował w krakowskiej ASP u Jacka Malczewskiego i Teodora Axentowicza. W 1904 r. zamieszkał na stałe w Paryżu. W 1914 r. wstąpił do Legionów Polskich, służył w tzw. Pułku Piłsudskiego. od połowy 1915 r. walczył w 5 pułku piechoty I Brygady legionów, dowodzonej przez Józefa Piłsudskiego. Zajmował się wtedy m.in. dokumentacją rysunkową wojskowego życia będąc malarzem urzędowym w stopniu tytularnego chorążego. Wykonał wówczas ponad tysiąc portretów żołnierzy i oficerów.

- 183. ŁAZY k. Koszalina.** *Panoramiczny Happening Morski*, folder dokumentujący happening autorstwa Tadeusza Kantora (1915-1990); wyd. Koszalińskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, układ Tadeusz Kantor, red. Hanna Ptaszkowska, oprac. graficzne Zygmunt Targowski, przełożył Piotr Graf.; oryginały zdjęć sprzedane na jednej z aukcji fotografii za niebotyczną kwotę (ponad 20 tys. zł); wewnątrz łącznie 36 cz.-b. fot. autorstwa Eustachego Kossakowskiego; tekst w jęz. polskim i angielskim, autorstwa Tadeusza Kantora, Wiesława Borowskiego i Hanny Ptaszkowskiej; 24 nlb. str., st. bdb., w środkowej części ślad złożenia; format folio; **Cena: 1450 zł**

183

Wydarzenie miało miejsce 23 VIII 1967 r. w Łazach (pow. koszaliński), w ramach V Pleneru Koszalińskiego. Wzięli w nim udział uczestnicy plenerów osiekich (odbywających się w tym samym czasie w pobliskich Osiekach), jak również turyści będący w tym czasie na plaży. Wśród uczestników wymieniono następujące nazwiska: Tadeusz Kantor – malarz, Wiesław Borowski – krytyk sztuki, Jerzy Ludwiński – krytyk sztuki, Jan Ziemiński – malarz, Maria Stangret – malarka, Teresa Tyszkiewicz – malarka, Edward Krasiński – rzeźbiarz, Stanisław Fijałkowski – malarz, Barbara Gostomska – architekt, Ireneusz Pierzgalski – malarz, Maria Bogucka – historyk sztuki, Jerzy Beres – rzeźbiarz, Hanna Ptaszkowska – krytyk sztuki, Zbigniew Gostomski – malarz, Mariusz Tchorek – krytyk sztuki, Janusz Bogucki – krytyk sztuki, Jola, Eustachy Kossakowski – fotografik (niektóre z tych osób zostały podpisane na zdjęciach). Happening składał się z 4 części: 1) Koncert Morski – Edward Krasiński jako dyrygent stał przodem do fal i dyrygował morzu, następnie obrócił się w stronę publiczności, siedzącej w leżakach na plaży, i zaczął obrzucać ją rybami; 2) Tratwa Meduzy – żywe odwzorowanie obrazu *Tratwa Meduzy* Théodore'a Géricaulta; modeli wybrano spośród zgromadzonych; przebieg akcji kontrolował sam Kantor, ubrany w pasiasty szlafrok i w czarnym kapeluszu na głowie; 3) kultura agrarna na piasku – sadzenie w rzędach gazet na piasku; 4) barbujaż erotyczny – kilka studentek z obozu ZSP wcierało w siebie masę sporządzoną z soku pomidorowego, oliwy, krochmalu i piasku. Całość została dokładnie opisana i sfotografowana w prezentowanym wydawnictwie.

194
ab

195

- 184. LONDYN, CYCÓW.** Zestaw 2 kart pocztowych: 1) plan bitwy pod Cycowem (16 VIII 1920 r.), stoczonej przez 7 Pułk Ułanów Lubelskich z 172 sowiecką brygadą Grupy Mozyrskiej, tyt. pod dolną ramką: *BÓJ 7 P. UŁANÓW POD CYCOWEM*, poniżej legenda, na verso znaczek pocztowy, pieczętka z napisem: *CAVALRY AND HORSE ARTILLERY DOCUMENTARY / PHILATELIC / EXHIBITION / 25 OCT 1970 / LONDON* i odręcznie napisany adresat: *Mrs. H. Smoleńska / 58 FIRS DRIVE / CRANFORD- HOUNSLO / Hidde*; Wyd. Arch. I Muz. 7 P. Uł. Ser. I Nr. 5; druk kolor, st. bdb., wymiary: 108x155 mm; 2) druk dwubarwny przedstawiający Order Virtuti Militari oraz napis: *1921 / 23-III / 1971 / Za zasługi w bojach, / za dzielność i wytrwa // nie w dobrej i złej / doli – mianuje 7 Pułk / Ułanów Lubelskich / Kawalerem Orderu / Virtuti Militari / J. Piłsudski...*, na verso autograf generała brygady Józefa Smoleńskiego i pieczętka

z orłem w koronie oraz napisem: 7 PUŁK UŁANÓW; wyd. Koło Żołnierzy 7 Pułku Ułanów Lubelskich im. gen. K. Sosnkowskiego, Ser. I Nr. 6; karta wzd. z okazji 50-lecia dekoracji w dniu 23 III 1921 r. w Kraśniku sztandaru pułkowego przez Marszałka Józefa Piłsudskiego orderem Virtuti Militari V klasy; st. bdb., wymiary: 109x160 mm; **Cena: 150 zł**

185. **LUBICHOWO**, pow. starogardzki. Pamiątka I komunii świętej Ludwika Kolaski, Lubichowo, 5 IX 1915, podpisane przez ks. J. Bruskiego, administratora parafii w Lubichowie; chromolit. ze złoceniami, st. bdb., ślady złożeń, rama i szkło, rama bardzo ozdobna, złocona; wymiary w świetle passe-partout: 190x325 mm, wymiary z ramą: 325x460 mm; **Cena: 280 zł**

186

187

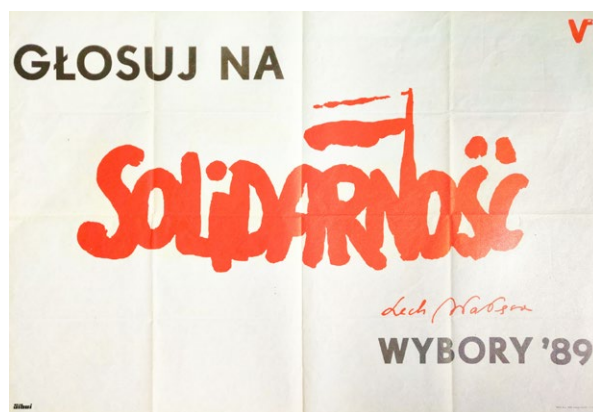
186. **LWÓW, SZCZECIN**. Zestaw 2 telegramów z życzeniami z okazji ślubu Michała Jaremy (późniejszego rektora Akademii Medycznej w Szczecinie) i Stefanii: 1) Lwów, E. John, Nowoczesna Spółka Wydawnicza S.A., 1935, modernistyczna grafika, st. bdb., nieznaczne zagniecenia i naddarcia, wymiary arkusza: 298x208 mm, odręczny tekst: *Lwów 8, 703, 15, 30/6 10.15 / Dużo szczęścia na nowej drodze życia ślą / Szwajzerowie*; 2) Hrebenów, Drukarnia Narodowa w Krakowie, kolor. grafika przedstawiająca rycerzy i żołnierzy polskich w latach: 1410 (bitwa pod Grunwaldem), 1683 (Odsiecz Wiedeńska), 1812

(inwazja Napoleona na Rosję), 1863 (Powstanie Styczniowe), 1914 (wybuch I wojny światowej), 1920 (wojna polsko-bolszewicka), st. bdb., nieznaczne zabrudzenia, delikatne zażółcenia, niewielkie zagięcia dolnego narożnika, wymiary arkusza: 222x270 mm, odręczny tekst: *Najlepsze życzenia na / nowej drodze życia / zasyłają / Mazankowie*; **Cena: 280 zł**

187. **PIOTRKÓW TRYBUNALSKI**. Ekslibris Biblioteki Oddziałowej 25 pułku piechoty, który w okresie międzywojennym stacjonował w garnizonie Piotrków Trybunalski (teren Okręgu Korpusu Nr IV); ilustr. przedstawiająca zbroję rycerską z książkami w tle oraz napisem: *BIBLIOTEKA ODDZIAŁOWA 25 P.P. / XYĘGY / O RICERS // KICH RZE // CZACH...*; drzew. cz.-b., st. db., słabsza jakość odbitki; wymiary arkusza: 70x90 mm; **Cena: 120 zł**

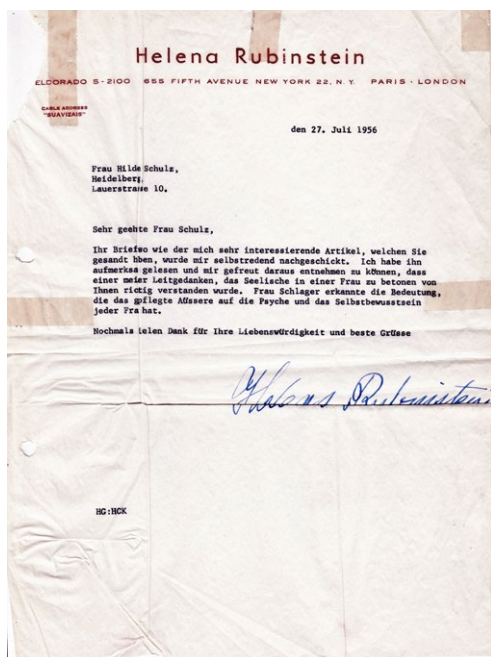
188

189

188. **POLSKA**. Oryginalny album na płyty gramofonowe, z tekturowymi kieszeniami na 12 płyt, okres międzywojenny; wewnątrz płyty z wytwórni Odeon: 1) *Żołnierze i Flisacy* (piosenki z filmu *Dziesięciu z Pawiaka*), płyta uszkodzona; 2) *Pieśń miłosna poganina i Paloma*; 3) *Pieśń o Vilji* (z operetki *Wesoła wdówka*) i *Na wieki jestem twój* (z operetki *Kraina uśmiechu*); 4) *Nie mówmy o tem, szkoda słów i Przytul, uściśnij, pocałuj*; 5) *Serenada (pragnę twoich ust) i Miljony Arlekina*; 6) *Pijackie tango i Sweet Marie*; 7) *Tercina Paso dobre i Kto dziś całuje twe usta*, płyta uszkodzona, niewymieniona w spisie; 8) *Penso i Addio*; 9) *Voca, voca i L'ariatella*; 10) *Mattinata i Vorrei morire*; 11) *Miłość Cię zgubiła i Dla Twego szczęścia, madame*, płyta uszkodzona; 12) *Czeremcha i Pieśń wiosenna*; na przedniej wyklejce umieszczona kartka z odręcznie wypisanymi tyt.; st. bdb., nieznaczne przetarcia kieszeni, oprawa twarda, płócienna, na grzbiecie perforacja wzmocniona okuciami i numer 12; format 4°; **Cena: 450 zł**

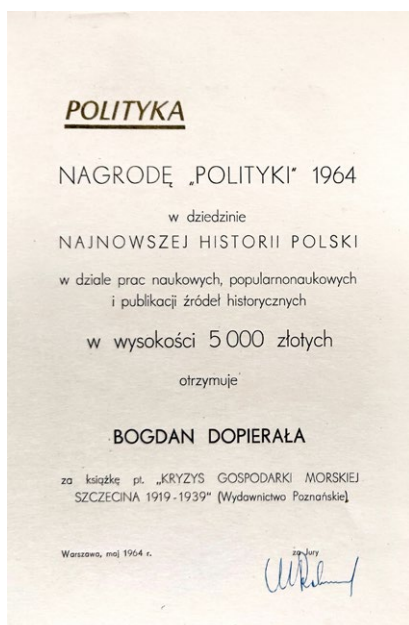
189. **POLSKA.** Plakat wyborczy Solidarności do tzw. sejmu kontraktowego, *Głosuj na / Solidarność / Lech Wałęsa / wybory '89*, druk. Sibui; druk kolor., st. bdb., wielokrotne złożenia, z lewej str. minimalny ślad klejenia; wymiary arkusza: 975x665 mm; **Cena: 400 zł**
190. **POLSKA.** Zestaw 8 numerów popularnej gazety *Wiek Nowy* – polskiego dziennika, ukazującego się we Lwowie w latach 1901-1939, wyd. Hipolit Śliwiński, założyciel i red. naczelny Bronisław Laskownicki; dziennik powstał jako organ demokratów galicyjskich, potem Polskiego Stronnictwa Postępowego, po przewrocie majowym w 1926 r. poparł rządu sanacji; numery od 14 do 21 V 1935; 12 str (w jednym numerze 16 str.), st. bdb., nieznaczne zabrudzenia i naddarcia krawędzi; format folio; **Cena: 280 zł**

191

191. **RUBINSTEIN, HELENA.** Korespondencja Heleny Rubinstein z Hilde Schulz: 1) firmowa koperta, w górze czerwona pieczęć: *Helena Rubinstein / c'est la beauté / Helena Rubinstein / c'est la beauté*, w prawym górnym rogu stempel pocztowy: *REPUBLIQUE / FRANCAISE / 38 F / POSTES*, niżej, maszynowo, adresat: *Frau Hilde Schulz / Lauerstrasse 10, / Heidelberg, / GERMAN FEDERAL REPUBLIC*; na verso drukowany adresat: *Helena Rubinstein INC / 655 FIFTH AVENUE, NEW YORK 22. N. Y.*; st. bdb., ślad po zszywce; wymiary: 165x93 mm; 2) list do Hilde Schulz na papierze filmowym, datowany na 27 VII 1956 r., w jęz. niemieckim, pisany na maszynie, w dole odręczny podpis Heleny Rubinstein, na cienkim papierze, w górze drukowany na czerwono napis: *Helena Rubinstein / ELDORADO 5-2100 655 FIFTH AVENUE, NEW YORK 22. N. Y. PARIS LONDON*; w liście Helena Rubinstein dziękuje za przesłanie przez Hilde listu i interesującego artykułu; st. db., przy lewej krawędzi perforacja, ubytek papieru w lewym górnym narożniku, w kilku miejscach naklejona taśma klejąca, zagniecenia; wymiary arkusza: ok. 215x280 mm; **Cena: 1450 zł**

Helena Rubinstein (1872-1965). Założycielka firmy Helena Rubinstein Inc., twórczyni znanej linii kosmetyków, jedna z najbogatszych kobiet w historii. Pierwszy salon piękności otworzyła w Melbourne 1902 r., następne salony powstały w Londynie (1908), Paryżu (1912), Mediolanie (1932) i w Wiedniu (1934). W czasie I wojny światowej wraz z rodziną przeniosła się do Nowego Jorku, gdzie zaczęła otwierać nowe salony i wkrótce, dzięki swej inteligencji, uporowi, ciężkiej pracy i zmysłowi handlowca zbiła fortunę. W latach 40. XX w. Rubinstein otworzyła kolejne salony w Bostonie, Filadelfii, Waszyngtonie, Chicago oraz San Francisco. Podczas II wojny światowej organizowała specjalne dostawy dla armii – dostarczała amerykańskim żołnierzom środki na oparzenia, ale także kosmetyki do kamuflażu. Wspierała Polski Czerwony Krzyż. W 1950 r. jej konsern liczył 154 fabryki i 32 instytuty na całym świecie.

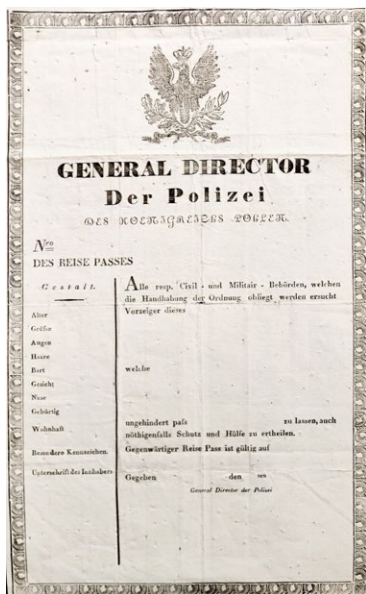

192

193

192. **SZCZECIN, WARSZAWA.** Dyplom – nagroda *Polityki* 1964 w dziedzinie najnowszej historii Polski dla Bogdana Dopierały za książkę pl. *Kryzys gospodarki morskiej Szczecina 1919-1939*; odręczny podpis Mieczysława Rakowskiego, Warszawa, V 1964, oryginalna okładka ze złożonym tyt. *Nagrody „Polityki”*; st. bdb.; wymiary okładki: ok. 215x305 mm; **Cena: 2500 zł**
193. **TORUŃ.** Plakat *Lutnia w Toruniu / Okręgowy Zjazd / KÓŁ SPIEWACKICH W TORUNIU / z okazji 10-letniego Jubileuszu / odbędzie się / w pierwsze Święto Zielonych Świąt / dnia 26-go maja 1912 r. / w uroczym parku „Wiktoryi”, w środkowej części dwubarwna lit. przedstawiająca fantazyjny widok Torunia; poniżej program; wyd. Pilczek i Putiatycki, Poznań 1912; lit. tonowana, st. db., złożenia, nieznaczące naddarcia, odręczne podkreślenia i dopiski; wymiary arkusza: 480x755 mm; **Cena: 2800 zł***

194

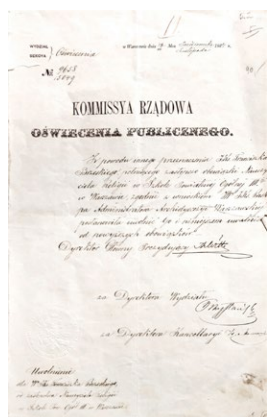
195

194. **WARSZAWA.** Blankiet paszportu, Królestwo Polskie, przed 1831; filigran, całość otoczona ozdobną bordiurą, na górze orzeł w koronie (herb Królestwa Polskiego), pod nim napis: *GENERAL DIRECTOR / Der Polizei / DES KOENIGREICHES POHLEN / N^o / DES REISE PASSES*, poniżej tabela złożona z dwóch kolumn: 1) *Gestalt* – następujące dane do wypełnienia: *Alter / Grösse / Augen / Haare / Bart / Gesicht / Nase / Gebürtig / Wohnhaft / Besondere Kennenzeichen / Unterschrift des Inhabers* (dokument miał więc opisywać: wiek, wzrost, oczy, włosy, brodę, twarz, nos, urodzenie, miejsce zamieszkania, cechy szczególne, oraz zawierać podpis właściciela); 2) *Alle resp. Civil- und Militair-Behörden, welchen die Handhabung der Ordnung obliegt werden ersucht Vorzeiger dieses*; stal. cz.-b., st. db., nieznaczące rozdarcia (podklejone od verso), ślady złożenia, bardzo liczne, drobne otwory w papierze; wymiary arkusza: ok. 210x345 mm; **Cena: 250 zł**
195. **WARSZAWA.** Posiedzenie rosyjskiego sztabu generałów w Warszawie w okresie popowstaniowym, ryt. H. Thiriat według fot. Jana Mieczkowskiego, ok. 1890; pod dolną ramką nazwiska uczestników spotkania, od lewej siedzą: gen. Runnow, płk. Krompetter, gen. Depp, gen. Spadier, generał-gubernator Hurko, gen. Krüdener, gen. Nagłowski oraz 2 urzędników cywilnych: radca Radko i radca Lazarenko; drzew. szt. kolor., podklejony sztywnym papierem, st. bdb.; wymiary: 500x301 mm; *Eine russische Generalstabssitzung in Warschau. Nach photographischer Aufnahme von I. Mieczkowski in Warschau*; **Cena: 1500 zł**

196

196. **WARSZAWA.** Patent oficerski wystawiony na wniosek Ministra Spraw Wojskowych dla Dominika Stanisława Witolda Bociarskiego, mianowanego podporucznikiem w korpusie oficerów piechoty od dnia 1 X 1937 r.; data: 15 X 1937 r., podpis Ministra Spraw Wojskowych (gen. dyw. Tadeusz Kasprzycki), prezydenta RP (Ignacy Mościcki) i szefa Biura Personalnego Ministerstwa Spraw Wojskowych; wokół ozdobna bordiura (motywy roślinne i 5 różnych wersji orła w koronie) autorstwa Jana Wojnarskiego i W. Jastrzębowski, w dole tłoczona pieczęć prezydenta; drzew. cz.-b., st. bdb., lekkie zabrudzenia arkusza; wymiary płyty: 490x345 mm; **Cena: 150 zł**

197

198

199

197. **WARSZAWA.** Patent oficerski wystawiony na wniosek Ministra Spraw Wojskowych dla Jana Kościelnego, mianowanego podporucznikiem rezerwy w korpusie oficerów piechoty od dnia 1 I 1938 r.; data 22 IX 1938, podpisane przez ministra spraw wojskowych (gen. dyw. Tadeusz Kasprzycki), prezydenta RP (Ignacy Mościcki) i szefa Biura Personalnego Ministerstwa Spraw Wojskowych, w dole tłoczona pieczęć prezydenta; st. db., drobne rdzawe plamki; wymiary arkusza: ok. 250x355 mm; **Cena: 150 zł**

198. **WARSZAWA.** Pismo urzędowe Komisji Rządowej Oświecenia Publicznego o zwolnieniu ks. Franciszka Brzeskiego z obowiązków nauczyciela religii w szkole powiatowej; na górze informacja o tym, że pismo to zostało wystosowane przez wydział / sekcję: Oświecenia, Warszawa, 24 X / 10 XI 1864 r.; poniżej napis: KOMISSYA RZĄDOWA / OŚWIECENIA PUBLICZNEGO, niżej tekst pisany odręcznie: *Z powodu innego przeznaczenia J. Ks. Franciszka / Brzeskiego pełniącego obowiązki Nauczyciela Religii w Szkole Powiatowej Ogólnej III^{ej} / w Warszawie, zgodnie z wnioskiem W. J. Ks. Bisku // pa Administratora Archidiecezyji Warszawskiej, / postanowiła uwolnić Go i niniejszym uwalnia / od powyższych obowiązków;* poniżej nieczytelne podpisy zastępców Dyrektora Wydziału i Dyrektora Kancelarii; st. sł., zabrudzenia, naddarcia krawędzi, ślady złożeń; wymiary arkusza: 207x325 mm; tyt. w lewym dolnym rogu: *Uwolnienie / dla W. J. Ks. Franciszka Brzeskiego / od zastępstwa Nauczyciela Religii / w Szkole Pow. Ogól. III nr w Warszawie;* **Cena: 150 zł**

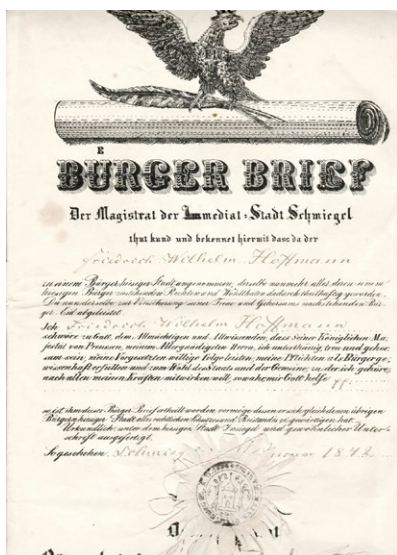
W okresie, w którym powstał ten dokument dyrektorem głównym prezydującym w Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego był znany rzecznik ugody z władzami rosyjskimi Aleksander Wielopolski (od 27 III 1861), starał się na tym stanowisku spolszczyć szkolnictwo i planował powiększenie liczby szkół tak elementarnych, jak i średnich. W 1862 r. doprowadził do powstania w Warszawie Szkoły Głównej na bazie Akademii Medyko-Chirurgicznej.

199. **WARSZAWA, KRAKÓW, KATOWICE.** Koperta firmowa Pocztovej Kasy Oszczędności, adresowana do Piotra Zamińskiego, 1934; na kopercie w okrągłych i owalnych ramach 4 przedstawienia siedzib PKO: w Krakowie, Warszawie (gmach przy ul. Świętokrzyskiej i drugi – od str. ogrodów zamkowych z poziomu ul. Bugaj) oraz Katowicach; st. bdb., lekkie przetarcia krawędzi, delikatne zagięcia, miejscami długopis; wymiary: 245x178 mm; wewnątrz niewielki arkusz – wyciąg z umowy o grupowe ubezpieczenie, zawartej między Pocztową Kasą Oszczędności, Działem Ubezpieczeń na życie, a Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy Pracowników Dyrekcji Wileńskiej Polskich Kolei Państwowych w Wilnie, pieczęć PKO, st. bdb., niewielkie zabrudzenie, nieznaczny ubytek papieru w lewym górnym rogu, wymiary arkusza: 117x171 mm; **Cena: 150 zł**

200. **WIELKOPOLSKA, OSIECZNA.** Szyld cechu płócienników w Osiecznej; z przodu napis: *Der Löblichen Zünfft der Zichner in Storchnest* (w jęz. polskim: *Czcigodnemu cechowi płócienników w Osiecznej*); poniżej godło cechu – potrójne czółenka tkackie wpisane w wieniec z gwiazdą u szczytu; u dołu rok pochodzenia: 1793; z tyłu nazwiska członków cechu: *Casper Langner, Anton Magaufke, Daniel Tauchman, Andreas Medler, Michael Kihn, Christian Winkler*; szyld cynkowy, w kształcie tarczy herbowej, u góry przebitą otwór do zawieszenia w siedzibie cechu; napisy i godło cechowe ręcznie grawerowane; wymiary: 190x210 mm; UNIKAT Z DZIEJÓW RZEMIOSŁA WIELKOPOLSKIEGO; **Cena: 1950 zł**

200

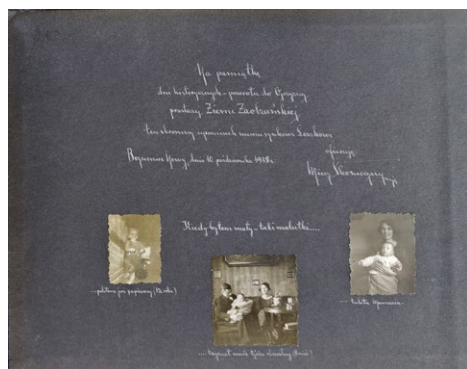

201

201. WIELKOPOLSKA, ŚMIGIEL, ŻAGAŃ. Świadectwo otrzymania obywatelstwa miasta Śmigła przez Friedricha Wilhelma Hoffmanna, mistrza młynskiego (niem. Müllermeister), wystawione przez radę miejską Śmigła w dniu 21 I 1842 r.; zawiera typową dla tzw. *Bürgerbrief* formułę o wciągnięciu w poczet pełnoprawnych obywateli i uroczystą przysięgę na wierność królowi pruskiemu. W okresie kiedy dokument ten został wystawiony Śmigiel należał do księżny Johanny Kathariny Biron von Curland, czyli był miastem prywatnym (stąd użyte w dokumencie określenie *Mediatsadt*); zgodnie z legendą w Śmiglu funkcjonowało 100 wiatraków, a dowodem na żywotność młynarskiej tradycji miasta jest ten XIX-wieczny dokument; jęz. niemiecki, na pierwszej str., w górze, cz.-b. lit. przedstawiająca pruskiego orła, poniżej napis: *BÜRGER BRIEF / Der Magistrat der Immediat-Stadt Schmiegel / thut kund und bekennet hiermit dass da der* dalej dopisek odręczny: *Friedrich Wilhelm Hoffmann*, poniżej tekst świadectwa, w dole pieczęć opłatkowa z herbem Śmigła (wieża z dwoma dębami po bokach) i podpisy ówczesnego burmistrza, Leonharda Matthausa Dietricha oraz radnych; do dokumentu dołączony arkusz (4 str.) z odręcznymi dopiskami związanymi z uzyskaniem obywatelstwa oraz z przekreśloną okrągłą pieczęcią poświadczającą wniesienie opłaty skarbowej (*EIN HALBER THALER / 15 GR*); 4 str. (tekst na 1), st. db., drobne uszkodzenia brzegów i zagięcia rogów; wymiary arkusza: 215x340 mm; **Cena: 1650 zł**

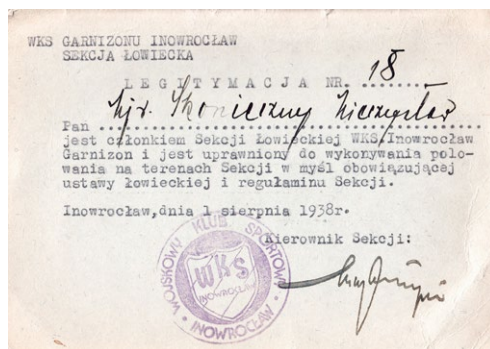
II WOJNA ŚWIATOWA (1939-1945), EMIGRACJA

202 a-c

202. BIAŁYSTOK, DOBIEGNIEW, GRUDZIĄDZ, INOWROCŁAW, TORUŃ. Archiwum rodziny mjr. WP Mieczysława Wojciecha Skoniecznego; oprócz pamiątek po M.W. Skoniecznym zbiór tworzą pamiątki po innych członkach rodziny i materiały dotyczące działalności Klubu Żołnierzy B. 59 Pułku Piechoty Wielkopolskiej w Inowrocławiu, dokumentujące starania polskich weteranów o zachowanie pamięci o przeszłości ich jednostki wojskowej:

Mieczysław Wojciech Skonieczny (1897-1971), urodzony w Inowrocławiu na terenie zaboru pruskiego; w czasie I wojny światowej walczył w wojsku niemieckim (m.in. w Palestynie), uczestniczył w powstaniu wielkopolskim, służył w armii II RP w Grudziądzu (59 pp zwany Pułkiem Dzieci Kujaw), a od 1933 r. w garnizonie białostockim. W 1938 r. dowodził batalionem Drwęca GO Śląsk w trakcie zajmowania Zaolzia; w 1939 r. dowodził I baonem 59 Pułku Piechoty Wielkopolskiej stacjonującym w Inowrocławiu (pułk ten walczył w ramach Armii Pomorze: w rejonie Bydgoszczy i Gogolina, na linii Solec Kujawski-Kobylarnia, w rejonie Łęgnowa, a potem Brześcia Kujawskiego; uczestniczył w bitwie nad Bzurą i obronie Warszawy; rozwiązano go po kapitulacji 28 IX); trafił do niewoli i został oskarżony o mordowanie niemieckich cywili, więziony w oflagu II c w Woldenbergu-Dobiegiewie, po wojnie mieszkał w Bydgoszczy.

202 d-h

PAMIĄTKI PO M.W. SKONIECZNYM:

I. Mapy: 1) zbiór 5 niemieckich wojskowych map rejonu Bliskiego Wschodu, 1918 (60. Lubban; *Zusammendruck es Salt-Ammān; 51. Nāblus; Hermon; Samaria*); st. db. i bdb.; 2) mapa frontowa z okresu I wojny światowej autorstwa Waltera Pasche, Stuttgart 1917: *Der westliche Kriegsschauplatz / Rußland, Italien, Balkan*; st. sł., naddarcia;

II. Dwudziestolecie międzywojenne: 1) karta rowerowa, 8 VIII 1935; 2) Świadectwo Państwowej Odznaki Sportowej, 21 VII 1932; 3) Świadectwo Państwowej Odznaki Sportowej, 31 VIII 1935; 4) legitymacja nr 18 członka sekcji łowieckiej Wojskowego Klubu Sportowego garnizonu w Inowrocławiu, 1 VIII 1938; 5) album fot. z 1938 r., zawiera 43 cz.-b. zdjęcia dotyczące zarówno życia rodziny Skoniecznych, jak i przejścia przez II RP kontroli nad Zaolziem; na wewnętrznej str. okładki dedykacja: *Na pamiątkę / dni historycznych – powrotu do Ojczyzny / prastarej Ziemi Zaolziańskiej / ten skromny upominek memu synkowi Leszkowi / ofiaruje. / Bogumin Nowy, dnia 10 października 1938 r. / Mieczysław Skonieczny*, przykładowe opisy: *Zdjęcia z historycznych dni / obejmowania Ziemi Zaolziańskiej / przez Armię Polską; / Przed starą wieżą Piastowską / w Frysztać; / Pomnik prezydenta Czecho-Słowacji / ś.p. prof. Masaryka zakryty barwami / narodowymi po zajęciu Karwiny; / Pomnik-Kaplica w Cierlicku – / w miejscu śmierci Bohaterów / przestworzy ś.p. Żwirki i Wigury* (opis nawiązuje do katastrofy lotniczej w lesie pod Cierlickiem Górnym, w której zginęli Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura w dniu 11 IX 1932); st. sł. (fot. w st. bdb.), oprawa twarda, brzegi i rogi okładki oraz grzbiet uszkodzone, grzbiet spięty sznurem; format 4°; 6) zbiór 23 zdjęć luźnych włożonych do albumu upamiętniającego zajęcie Zaolzia w 1938, wykonane zarówno w okresie II RP jak i po wojnie, różne wymiary; 7) zbiór 11 zdjęć mjr Mieczysława Wojciecha Skoniecznego i członków jego rodziny, wykonanych do 1945 r.;

III. Okres niewoli jenieckiej: 1) list z niewoli od mjr. M.W. Skoniecznego do Marii Skoniecznej napisany 31 XII 1939 r., ołówek, st. db.; 2) zdjęcie (współczesne) portretu Mieczysława Skoniecznego, namalowanego w obozie jenieckim;

IV. Gazety dotyczące sprawy procesu Kazimierza Balcerzaka: 1) 5 egzemplarzy czasopisma *Głos Pomorza* (był to organ Polskiej Partii Socjalistycznej): **1 XII 1947** r. (2 egzemplarze), poniedziałek, dziennik: na ostatniej 8 str. anonimowy artykuł: *Wyrok śmierci na konfidenta Gestapo / który oskarżył polskich oficerów o mordowanie volksdeutschów* – mowa w nim o procesie jaki odbył się przed sądem okręgowym w Inowrocławiu przeciwko Kazimierzowi Balcerzakowi; przypomniano w nim, że 5 IX 59 pp. otrzymał rozkaz wycofania się z Inowrocławia do Piotrkowa Kujawskiego, a odwrotem kierował major Mieczysław Skonieczny (wiódł on przez niemiecką wieś Radojewice gdzie zdaniem autora artykułu nie doszło do żadnych incydentów); po kapitulacji Warszawy major Skonieczny znalazł się w Oflagu II C Woldenberg (obecnie Dobiegniew), stamtąd go jednak zabrano i wraz

z porucznikiem Tomaszewskim postawiono przed sądem pod zarzutem rozstrzeliwania Niemców w Radojewicach; świadkami oskarżenia byli: były nauczyciel z Szubina Hans Friedrich i porucznik polski Kazimierz Balcerzak; obciążali oni polskich oficerów, ale ich twierdzenia stały w sprzeczności z zeznaniami innych świadków; po wojnie K. Balcerzak został oskarżony w tej sprawie i pomimo, że zaprzeczał aby to on zeznawał w procesie przeciwko M. Skoniecznemu został skazany na śmierć; **nr 143 z dnia 27 V 1948: B. podoficer niemiecki / z Oflagu w Murnau / stanie przed sądem polskim; nr 225 z dnia 17 VIII 1948: Przed głośnym procesem sądowym / Oficerowie b. inowroc. 59 pułku piechoty zadencuncjowani / przez fałszywego podporucznika / stawali przed b. specjalnym sądem niemieckim; nr 237 z dnia 29 VIII 1948: K. Balcerzak skazany po raz drugi na karę śmierci; wszystkie numery w st. db., drobne uszkodzenia, złożenia, wymiary: ok. 320x485 mm; 2) 5 egzemplarzy czasopisma Ziemia Kujawska (wydawała je kierowana przez Jerzego Borejszę Spółdzielnia Wydawnicza Czytelnik): **nr 221 z dnia 12 X 1947**; na str. 3 (str. nienumerowane) anonimowy artykuł: *Przed rewelacyjnym procesem / Szpieg w mundurze oficera polskiego / wyszukiwał w „Oflagu” oficerów, którzy mieli „rozstrzeliwać volksdeutschów” / w kampanii wrześniowej* – w artykule mowa o zbliżającym się procesie K. Balcerzaka, któremu zarzucano to, że w Oflagu II C Woldenberg był konfidentem, który fałszywie oskarżył pułkownika piechoty Bolesława Mirgałowskiego (dowódcę 59 pp), mjr. M. Skoniecznego i porucznika Tomaszewskiego o zbrodnię na Niemcach w trakcie kampanii wrześniowej; **nr 270 z dnia 30 XI 1947: Czy było dwóch K. Balcerzaków / – wyjaśni proces; nr 271 z dnia 1 XII 1947: Za zdradę narodu – / Kazimierz Balcerzak skazany został na śmierć** (dwa egzemplarze tego numeru); **nr 237 (534) z dnia 29 VIII 1948: Na karę śmierci po raz drugi / skazano Kazimierza Balcerzaka**; wszystkie numery w st. db., drobne uszkodzenia, złożenia; wymiary: ok. 320x470 mm; próbę Niemców postawienia przed sądem polskich oficerów pod zarzutem zbrodni na przedstawicielach mniejszości niemieckiej można wiązać z niemiecką propagandą odnośnie tzw. *Bromberger Blutsonntag* (*Bydgoskiej krwawej niedzieli*), jak określano wymierzone w niemieckich dywersantów działania Wojska Polskiego i miejscowej Straży Obywatelskiej w dniach 3 i 4 IX 1939 r.;**

V. Odznaczenia i legitymacje – okres powojenny: 1) legitymacja Odznaki Grunwaldzkiej, 23 XI 1946; 2) legitymacja odznaczenia wojskowego Medal za Warszawę, 9 III 1947; 3) legitymacja odznaczonego Srebrnym Krzyżem Zasługi, 2 XI 1957; 4) legitymacja odznaczonego Wielkopolskim Krzyżem Powstańcym, 6 XII 1957; 5) legitymacja członkowska Polskiego Czerwonego Krzyża, 1 IV 1958; 6) legitymacja członkowska Nr 2 Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, 12 V 1961; 7) legitymacja Odznaki Tysiąclecia Państwa Polskiego z instrukcją; 8) legitymacja Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski, 22 XII 1966 wraz z odpisem; 9) legitymacja Medalu Za długoletnie pożycie małżeńskie, 3 V 1971; st. bdb. i db., wymiary ok.: 80x110 mm;

VI. Pamiątki mjr. M.W. Skoniecznego jako członka Związku Bojowników o Wolność i Demokrację: 1) mandat delegata na zjazd nr 19, 14 VI 1959; 2) zaświadczenie o wyborze na delegata na II Ogólnokrajowy Kongres ZBoWiD w Warszawie, 11 VIII 1959; 3) zaproszenie wystosowane przez Zarząd Okręgowy ZBoWiD w Bydgoszczy, 14 VIII 1959; st. bdb. i db., drobne zabrudzenia;

VII. Pamiątki związane ze zgonem mjr. M.W. Skoniecznego: 1) odpis skróconego akt zgonu, 1 III 1971 (trzy egzemplarze); 2) zbiór 10 cz.-b. fot. wykonanych w trakcie pogrzebu, st. bdb., z ząbkami, wymiary: ok. 95x65 mm; 3) dwie fot. grobu (pomnika) Mieczysława Skoniecznego; 4) wycinek z *Ilustrowanego Kuriera Polskiego*, nr 52 (8117) 3 III 1971: nekrolog informujący o śmierci Mieczysława Skoniecznego dnia 1 III 1971 r. i uroczystościach pogrzebowych w dniu 4 III 1971; 5) wycinek z *Ilustrowanego Kuriera Polskiego*, nr 67 (8132) z 20 III 1971 w którym żona z dziećmi dziękuje za oddanie ostatniej posługi Mieczysławowi Skoniecznemu;

MATERIAŁY DOTYCZĄCE CZŁONKÓW RODZINY M.W. SKONIECZNEGO:

I. Leszek (syn M.W. Skoniecznego), okres do 1939 r.: 1) legitymacja szkolna nr 478 na rok 1938/1939; 2) legitymacja osobista nr 186/33 przeznaczona dla PKP; 3) książeczka służbowa harcerza, 1935; st. sł., zabrudzenia, zagięcia, rozdarcia; wymiary: ok. 85x130 mm;

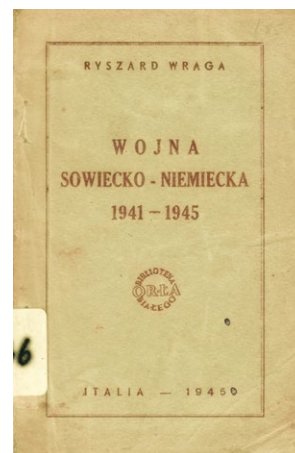
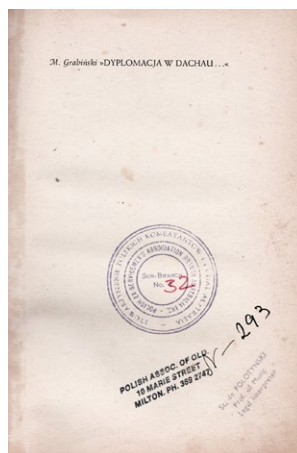
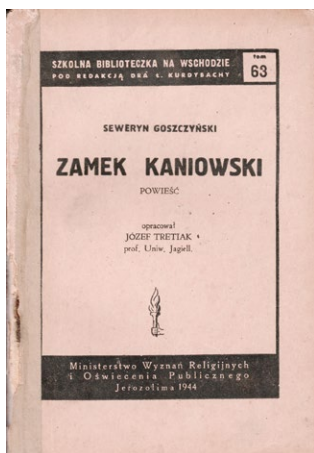
II. Leszek, okres II wojny światowej: 1) dokument meldunkowy: *Anmeldung zur polizeilichen / Einwohnererfassung*; 2) dowód osobisty wystawiony przez pracodawcę: *Ausweiskarte*; 3) dowód osobisty nr 582: *Nichtdeutscher / Dienstaussweis*; 4) zaświadczenie do dowodu nr 582: *Bescheinigung*; 5) zaświadczenie o zatrudnieniu w fabryce amunicji wojskowej w Toruniu: *Sonderneinsatzbefehl!*; 6) zaświadczenie o przyznaniu w dniu 25 IV 1944 r. urlopu: *Urlaubsbescheinigung*; 7) dokument: *Ausweis Nr. 69. / (bei Fliegeralarm)*; 8) zaświadczenie od fabryki amunicji z 2 I 1945 r. (pieczętka z napisem:

Heeres-Munitionsanstalt / Thorn), Bescheinigung; 9) Kenkarta z wklejonym dowodem zameldowania, Toruń 18 IV 1945; 10) nocna przepustka, 30 IX 1942: *Nacht-Passierschein*;

III. Leszek, okres powojenny: 1) Dyplom Żołnierzowi Demokracji nr 39; 2) trzy listy: a) koperta z napisem odręcznym: *W. Państwo / dr. A. i L. Skonieczni / Szczecin 5 / al. Wyzwolenia 66 / 14*, wewnątrz list pisany odręcznie, *Bydgoszcz, dnia 28.06.1969*, początek listu: *Ukochana nasza Haneczko / i Wszyscy Lelkowie!...*; b) list Leonardy zwanej Lolą, do członków jej rodziny, Zakopane 7 IV 1971; c) list Leszka Bełdowskiego do Leszka Skoniecznego oraz dwa zdjęcia w zaadresowanej kopercie, 21 IX 1992 (*W Pan Dr. Leszek Skonieczny...*, z drugiej strony napis odręczny: *L. Bełdowski...*); 3) dwa kolor. zdjęcia grobów członków rodziny M.W. Skoniecznego, ok. 1994; 4) odpis skrócony akt zgonu Marii Skoniecznej Marii, Bydgoszcz 15 II 1999; 5) 3 zdjęcia żony M.W. Skoniecznego (Marii Dybowskiej) i jedno jego córki, Loli; 6) zbiór 25 cz.-b. fot. z wycieczki w góry (Tatry?), wykon. po 1945 a przed 1989 r., wymiary: ok. 90x65 mm;

IV. Kombatanci 59 pp: 1) wycinek z *Ilustrowanego Kuriera Polskiego* nr 186 z dnia 12 VIII 1986: *Złot kombatantów / 59 Pułku Piechoty*; 2) zaproszenie na I Koleżeński Zjazd Żołnierzy dawnego 59 pp z okazji 47 rocznicy wybuchu II wojny światowej; dołączona karta informacyjna dla uczestników zjazdu, 6 IX 1986 r.; 3) 2 broszury: Z. Kurek, *Zarys historii 59 Pułku Piechoty Wielkopolskiej od 1919 do 1939 roku*, Inowrocław, 1986 oraz S. Wyrzycki, *2 Pułk Piechoty Legionów*; 4) trzy numery tygodnika *Nowiny Inowrocławskie* (materiały odnośnie 59 pp): nr 33 (205) z 4 IX 1986 r., nr 34 (206) z 11 IX 1986 r., nr 36 (208) z 25 IX 1986 r.; 5) 9 wycinków z *Gazety Pomorskiej*, 1986 r.: artykuły o historii 59 pułku piechoty; 6) 4 numery *Biuletynu Informacyjnego Klubu Żołnierzy B. 59 Pułku Piechoty Wielkopolskiej w Inowrocławiu*: I 1988, 1 IX 1989, 22 VIII 1992, 15 VIII 1993; 7) zaproszenie (w kopercie) dla Lenardy Bąkowej na Tradycyjny VI Zjazd Koleżeński z okazji 70 rocznicy Święta Pułkowego; 8) 2 zdjęcia byłej kwatery Hitlera; 9) współczesne zdjęcie przedstawiające grupę starszych osób (weteranów 59 pułku piechoty?);

Cena: 2500 zł

203 a-d

203. BIBLIOTEKA ŻOŁNIERZY GENERAŁA ANDERSA. LONDYN. CHICAGO. JEROZOLIMA. WARSZAWA. RZYM. TEL AVIV. Zbiór 20 pozycji książkowych będących własnością żołnierzy gen. Andersa, bądź należących do księgozbiorów, z których mogli oni korzystać. W jego skład wchodzi pozycje opublikowane przed II wojną światową, w jej trakcie i po 1945 r. Większość książek opatrzona różnymi pieczęciami, m.in.: *Stowarzyszenie Polaków / POLONIA...*; *POLISH PAROCHIAL LIBRARY...*; *USZANUJ MNIE! / CHCĘ SŁUŻYĆ WIELU RODAKOM!*; *STOWARZYSZENIE POLSKICH KOMBATANTÓW ODDZIAŁ AUSTRALIA...*; *POLISH ASSOC. OF OLD...*; *LIBRARY BOARD OF QUEENSLAND...*; *POLSKA Y.M.C.A. w LIBANIE...*; *POLSKA RODZ WOJ. / BAABDAT*; na szczególną uwagę zasługują publikacje z lat 1939-1945:

1) Bogusławska, Anna, *Ludzie walczącej Warszawy*, wyd. Zachodnie Niemcy 1947; książka powstała w oparciu o wspomnienia autorki jako uczestniczki powstania warszawskiego; 184 str.; st. db., drobne zabrudzenia, na dole strony tyt. nieznaczne rozdarcie; okładka miękka, zafoliowana; format 8°;

Anna Bogusławska (z domu Hanna Dobrowolska, 1907-2001). Była pedagogiem, zajmowała się teorią czytania. W okresie II wojny światowej należała do AK, wzięła udział w powstaniu warszawskim i była więziona

w obozie na terenie Niemiec. W Niemczech pozostała po wojnie. Należała do United Kingdom Reading Association oraz Guild of Teachers of Backward Children i Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie. Zmarła na emigracji w Londynie.

2) Fryszkiewicz, Melchior, *W cieniu krematoriów. Wspomnienia z Obozów Koncentracyjnych w Niemczech*, wyd. 2, Chicago 1948; książka powstała w oparciu o wspomnienia autora, byłego więźnia obozów koncentracyjnych; 80 str., st. db., zabrudzenia, rozdarcia, odręczne dopiski, okładka miękka, zafoliowana; format 8°;

Melchior Fryszkiewicz (1909-1983). Franciszkanin (O.F.M. Conv.), w latach II wojny światowej więziony przez Niemców w obozach koncentracyjnych.

3) Goszczyński, Seweryn, *Zamek kaniowski*, oprac. prof. Józef Tretiak, tom LXIII serii: *Szkolna Biblioteczka na Wschodzie pod redakcją dra T. Kurdybachy*, wyd. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Jerozolima 1944; poemat romantyczny napisany w 1828 r., akcja którego rozgrywa się podczas koliszczyzny – dzieło to uznawane jest za przykład *polskiego czarnego romantyzmu*; 134 str., st. db., minimalne zabrudzenia, odręczne dopiski, okładka miękka, uszkodzenia grzbietu; format 4°;

Goszczyński Seweryn (1801-1876). Poeta, uważany za przedstawiciela szkoły ukraińskiej polskiego romantyzmu, autor m.in. powieści gotyckiej *Król zamczyska*. Pisał patriotyczne wiersze i działał na rzecz niepodległości Polski. Należał do grupy mesjanistów skupionych wokół Andrzeja Towiańskiego.

4) Grabiński, Mieczysław, *Dyplomacja w Dachau*, Monachium 1946; książka powstała w oparciu o wspomnienia autora – byłego więźnia obozu koncentracyjnego; 128 str., st. sł., zabrudzenia, odręczne dopiski, okładka twarda, uzupełniona; format 8°;

Mieczysław Grabiński (1893-1960). W okresie I wojny światowej był legionistą i członkiem POW. W czasach II Rzeczypospolitej pracował w dyplomacji jako: sekretarz Konsulatu R.P. w Odessie, Królewcu i Moskwie, wicekonsul przy poselstwie R.P. w Belgradzie, konsul R.P. w Zagrzebiu, radca Komisariatu Generalnego R.P. w Gdańsku; konsul R.P. w Czerniowcach, radca MSZ w Warszawie, Konsul Generalny R.P. w Wiedniu. Od 1 XI 1939 do 14 IV 1941 r. był Konsulem Generalnym R.P. w Zagrzebiu. Po agresji Niemiec na Jugosławię aresztowany i więziony przez Niemców, najpierw w więzieniach w Gratzu i Monachium, a potem w obozie koncentracyjnym w Dachau. Po zakończeniu II wojny światowej został prezesem Polskiego Związku b. Więźniów Politycznych Obozów Koncentracyjnych oraz prezesem Międzynarodowego Komitetu Uchodźców Politycznych w Niemczech. Od 1949 r. mieszkał w Londynie. Tam działał w IV Radzie Narodowej, Tymczasowej Radzie Jedności Narodowej, Lidze Niepodległości Polski, Instytucie Marszałka Józefa Piłsudskiego. Został także prezesem Stowarzyszenia Pracowników Polskiej Służby Zagranicznej.

5) Halpern, Ada, *Spokojne życie*, wyd. Oddział Kultury i Prasy 2. Korpusu, Drukarnia Polowa 2 Korpusu W.P., Rzym 1946; książka powstała w oparciu o wspomnienia z okresu zesłania w głąb ZSRR; okładka zaprojektowana przez St. Lipińskiego; 134 str., st. sł., w kilku miejscach odręczne dopiski, blok poluzniony, okładka miękka, zafoliowana; format 16d;

6) *Jak to na wojence ładnie! Zbiór polskich pieśni żołnierskich i patriotycznych w łatwym układzie fortepianowym* J. Barańskiego, wyd. Książnica Polska, Glasgow 1942; 84 + 6 nlb. str., st. db., zabrudzenia, ślady wilgoci, na okładce odręczne dopiski, okładka miękka, podniszczona, częściowo oderwana; format 16d;

7) Korniszewski, Feliks, *Książka dla wszystkich*, nakładem Wszechświatowego Komitetu YMCA w Genewie, Szwajcaria 1944; publikacja wydana w ograniczonej ilości egzemplarzy, do użytku żołnierzy polskich na obczyźnie; 428 str., st. db., blok poluzniony, okładka miękka, osobno, zabrudzenia; format 8°;

8) Krzczunowicz, Kornel, *Wspomnienie o generale Tadeuszu Rozwadowskim*, dodatek do *Przeglądu Kawalerii i Broni Pancerniej*, tom 109/110, wyd. Przegląd Kawalerii, Londyn 1983; zawiera cz.-b. ilustracje autorstwa K. Jodzewicza; 16 str., st. db., na pierwszej i ostatniej str. zabrudzenia i ślady klejenia, okładka miękka, zafoliowana; format 8°;

Kornel Krzczunowicz (1894-1988). Polski ziemianin, oficer, polityk i pisarz emigracyjny. Pochodził z rodziny pochodzenia ormiańskiego. Jako oficer służył kolejno w armiach: cesarskiej i królewskiej (Austro-Węgry), Wojsku Polskim i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. W latach 1935-1938 był posłem na Sejm IV kadencji. Autor licznych monografii historycznych: *Ułani księcia Józefa. Historia 8 Pułku Ułanów ks. Józefa Poniatowskiego 1784-1945*, Londyn 1960; *Uzupełnienia do Ułanów księcia Józefa*, Londyn 1962; *Leon Sapieha 1883-1944*, Londyn 1967; *Ostatnia kampania konna. Działania jazdy polskiej przeciw armii konnej Budiennego w 1920 roku*, Londyn 1971; *Historia jednego rodu i dwu emigracji*, Londyn 1973; *Rodowody pułków jazdy polskiej 1914-1947*, Londyn 1983 (redaktor pracy zbiorowej).

9) Morcinek, Gustaw, *Listy spod morwy (Sachsenhausen – Dachau)*, pochodzi z serii *Biblioteka Orła Białego*, wyd. II, druk. Ciężka Drukarnia Polowa 2. Korpusu, nakładem Oddziału Kultury i Prasy 2. Korpusu, Rzym 1946; książka powstała w oparciu o wspomnienia autora – byłego więźnia obozów koncentracyjnych; okładka projektu Stanisława Westfalewicza; 124 str., st. sł., blok minimalnie poluźniony, lekkie zabrudzenia, okładka miękka, zafoliowana; format 16 d;

10) Sten, Jur Jerzy, *Kwiaty na bruku. Powieść*, Główna składnica: Fil. Agencja, Schwandorf/Opf., Bawaria 1946; powieść, której akcja rozgrywa się w Warszawie w okresie okupacji; 192 str., st. db., lekkie ślady wilgoci, okładka miękka, grzbiet podniszczony; format 8°;

11) Sten, Jur Jerzy, *Światła we mgle*, Główna składnica: Fil. Agencja, Schwandorf, wyd. NA OBCZYŹNIE 1946-1948; 112 str., st. db., okładka miękka, zafoliowana; format 8°;

12) Świącicki, Marek, *Za siedmioma rzekami była Bolonia*, pochodzi z serii *Udział Polaków w walkach wolnościowych*, wyd. Wydawnictwo Światowego Związku Polaków z Zagranicy – Biuro Wydawnicze Światopol, Londyn 1946; książka powstała w oparciu o wspomnienia autora byłego korespondenta wojennego na froncie włoskim; 104 str., st. db., zardzewienia na kilku pierwszych str., odręczne dopiski, okładka miękka, zafoliowana; format 16d;

Marek Świącicki (1915-1994). Korespondent wojenny (w czasie bitwy pod Arnhem i na froncie włoskim) i dziennikarz. Po zakończeniu II wojny światowej pracował w *Dzienniku Polskim* w Londynie, w *Rozgłośni Radia Wolna Europa* (jako zastępca Jana Nowaka-Jeziorańskiego) i w *Głosie Ameryki*. Autor publikacji: *Czerwone diabły pod Arnhem*; *Ostatni rok wojny. Wrażenia korespondenta wojennego*; *Gentleman z Michigan*; *Pasażer na gapę. Opowiadania*; *Z mikrofonem przez USA: audycje „Głosu Ameryki”*; 40 lat w Waszyngtonie. Książka niedokończona.

13) Wierzyński, Kazimierz, *Ziemia – Wilczyca*, tomik poezji, pochodzi z serii *Biblioteka Orła Białego*, Drukarnia Polowa 2 Korpusu A.P., wyd. Kultury i Prasy 2. Korpusu, Rzym 1945; okładkę projektował Stanisław Westfalewicz; 64 str., st. sł., blok luźny, nieliczne odręczne dopiski, okładka miękka (osobno); format 16d;

14) Wraga, Ryszard, *Wojna sowiecko-niemiecka, 1941-1945*, pochodzi z serii *Biblioteka Białego Orła*, wyd. Oddział Kultury i Prasy 2. Korpusu, Italia 1945; zbiór zapisków i artykułów (publikowanych na łamach *Dziennika Polskiego*) z lat 1941-1944; w książce autor analizuje zagadnienie wojny sowiecko-niemieckiej, łącząc to z ogólnymi rozważaniami na temat ustroju ZSRR i rosyjskiego charakteru narodowego; 164 str., st. sł., blok poluźniony, nieznaczne zabrudzenia, miejscami odręczne dopiski, okładka miękka, zafoliowana; format 16d;

Jerzy Antoni Niebrzycki (1902-1968), używane pseudonimy: Ryszard Wraga, Bernard Andrews. Kapitan piechoty Wojska Polskiego i oficer polskiego wywiadu wojskowego. Po zakończeniu II wojny światowej pozostał na emigracji. Był wówczas znany jako sowietolog i pisarz.

15) Zahorska, Stefania, *Smocza 13.*, dramat, druk. Staples Press Limited, wyd. nakładem *Nowej Polski*, Londyn 1945; 72 str., st. sł., blok poluźniony, minimalne zabrudzenia, odręczne dopiski, okładka twarda, ćwierćpłócienna, grzbiet podniszczony; format 16d;

Stefania Zahorska, znana także pod pseudonimem Pandora (1890-1961). Literatka, historyk i krytyk sztuki. Od 1939 r. przebywała na emigracji. Wybrane publikacje: *Matejko*; *Dzieje malarstwa polskiego*; *Ofiara*; Warszawa - Lwów 1939: powieść; *Stacja Abbesses*; *Ziemia pojona gniewem*.

16) Zakrzewska, Helena, *Dzieci Lwowa*, wyd. 7, Dom Książki Polskiej Spółka Akcyjna, Warszawa 1931, Drukarnia Narodowa w Krakowie; 1366 z 4000 numerowanych egzemplarzy; ilustr. i okładkę wykonała Molly Bukowska; 222 str., st. db., okładka twarda, zafoliowana; format 8°;

Helena Zakrzewska (1880-1952). Polska pisarka. Jej książki zaliczane są do literatury dziecięcej i młodzieżowej; mają one charakter patriotyczny. Jej najbardziej znane utwory to: *Białe Róże: Powieść dla młodzieży z czasów inwazji bolszewickiej*; *Dzieci Lwowa*; *Pojednanie: Opowieść o niedźwiedziu tatrzańskim*; *Płomień na śniegu*; *Zaklęty dwór*; *Zasypana sztolnia. Baśń śląska*.

17) Żeromski, Stefan, *Zamieć*, wyd. *Przez lądy i morza na Wschodzie (Pelim)*, Tel Aviv 1943, Drukarnia Coop *Hapoel Hacair*; krótki utwór, który stanowi 2. część cyklu: *Walka z szatanem* (część 1: *Nawracanie Judasza*, część 3: *Charitas*); egzemplarz wchodził w skład biblioteczki w świetlicy głównego szpitala cywilnego w Teheranie; 24 str., st. sł., zaplamienia, ślady kornika, podniszczone krawędzie, odręczne dopiski, okładka miękka (broszurowa); format 8°;

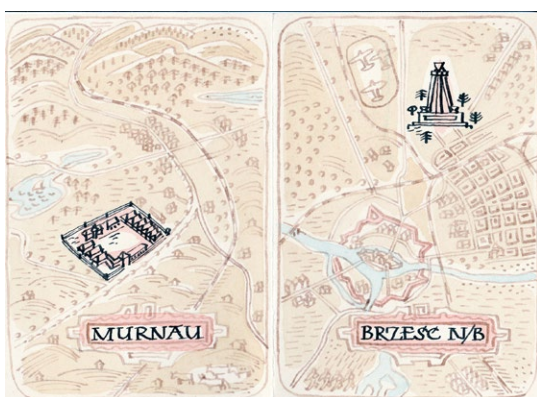
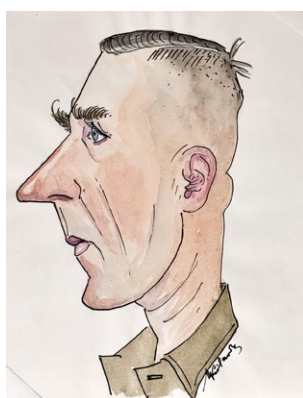
18) Piłsudski, Józef, *Wybór pism*, przedmowa Walerego Sławka, Amerykański Instytut Józefa Piłsudskiego poświęcony badaniu najnowszej historii Polski, Nowy Jork 1944, wydane z Funduszu Wydawniczego imienia prof. Tomasza Siemiradzkiego, okładkę projektowała Irena Lorentowicz; na str. tyt. i kolejnej podpisy własnościowe: *J. Nitecki*; na przedniej wyklejce dedykacja: *Kochanemu Dziadkowi na Jego promocję Irena, Tadeusz i Krzych Munnichowie, Szkocja 1945 r.*; zawiera cz.-b. fot.; XV + 368 str., st. db., blok w tylnej części przełamany, wewnątrz nieznaczne ślady wilgoci, oprawa twarda, płócienna, przetarcia, uszkodzenia grzbietu, zabrudzenia; format 8°;

Tadeusz Aleksander Stefan Münnich ps. Żegota (1893-1959). Pułkownik dyplomowany piechoty Wojska Polskiego. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim. Był członkiem Związku Walki Czynnej. Od 1914 r. służył w I Brygadzie Legionów Polskich jako oficer 5 pułku piechoty. W kampanii wrześniowej 1939 r. służył jako główny adiutant Naczelnego Wodza marszałka Polski Edwarda Rydza Śmigłego. 7 VI 1941 r., rozkazem Sikorskiego internowany w obozie w Rothesay na wyspie Bute. W I 1944 r. powołany do czynnej służby. Pozostał na emigracji. W 1947 r. był jednym z założycieli Instytutu Józefa Piłsudskiego. Zmarł 12 X 1959 r. w Londynie.

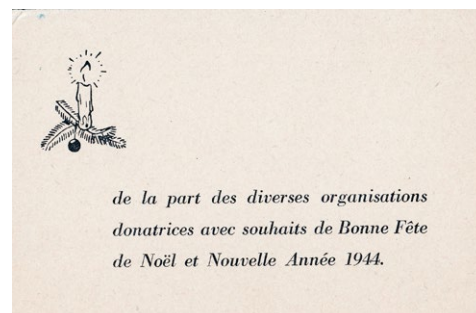
19) Słomkowski, Kamil (zebrał i oprac.), *Nasze pieśni*, zbiór 134 pieśni różnych kompozytorów, a także żołnierskich, harcerskich, ludowych, trzygłosowych, Centrala Szkolnictwa Polskiego w Niemczech, Lubeka-Bargfeld 1946; 122 str., st. db., okładka miękka, lekko przybrudzona, grzbiet uszkodzony; format 8°;

20) *Czytanki, Drugi rok nauczania*, Komisja Wydawnicza, Paryż 1945; na str. tyt. pieczęć: *Rada Narodowa / Polaków / we Francji / Stiring-Wendel / (Moselle)*; wewnątrz liczne cz.-b. ilustr.; 112 str. + 8 nlb. str., st. db., oprawa miękka, zabrudzenia, przetarcia, zagięcia; format 16d;

Cena: 1750 zł

204 a-f

de la part des diverses organisations
donatrices avec souhaits de Bonne Fête
de Noël et Nouvelle Année 1944.

204. BRZEŚĆ NAD BUGIEM, KALISZ, MURNAU AM STAFFELSEE.

Archiwum kapitana Teodora Białobrzęskiego: zbiór pamiątek po polskim oficerze okresu II RP (w III 1939 r. był on adiutantem w 82 Syberyjskim Pułku Strzelców im.

Tadeusza Kościuszki), który w okresie II wojny światowej był więźniem Oflagu VII A Murnau. Zbiór obejmuje album ze zdjęciami, zdjęcia luźne, mapki, listę oficerów, kartki świąteczne, korespondencję Teodora Białobrzęskiego z bratową jego żony Zofią Sumińską w latach 1940-1945:

I. Album ze zdjęciami, wykonany przez jeńca przebywającego w Oflagu VII A Murnau, kapitana Izbickiego; część zdjęć opatrzona pieczęciami obozowymi i odręcznymi opisami, wewnątrz, na 14 kartach, następujące fot.: 1) zdjęcie Marii Białobrzeskiej, żony Teodora; 2) oryginalna gwiazda betlejemską z życzeniami, prawdziwymi kwiatami i banderolą, w którą włożony był opłatek (poniżej odręczny opis: *Przystany opłatek / przez Maryle*); 3) zdjęcie okupacyjne Marii Białobrzeskiej z 1942 r.; 4) *popis muzyczny u Sułkowskich*, na fot. widoczna Maria; 5) scena ogrodowa z dziećmi i Marią, VII 1939; 6) nieustalony budynek – najprawdopodobniej miejsce zamieszkania Marii podczas okupacji; 7) zdjęcie polskiego żołnierza wykonane w zakładzie W. Michnowskiego w Bydgoszczy; 8) obozowy portret Teodora Białobrzeskiego pastelem, autorstwa obozowego artysty, M. Poznańskiego, 10 X 1941 (*M. Poznański / Murnau 10.X.41*); 9) zdjęcie majora Rosińskiego, dowódcy I batalionu 82 syberyjskiego pułku piechoty (*mjr. Rosinski dowódca I baonu / 82 syb., p. strz. – poległ 2 września / 1939 r. pod Dziadkami...*); 10) wnętrze nieustalonego kościoła w czasie mszy (*Fotografie nadesła // ne przez kapłana / pułkowego ks. Micha // luka z Podlasia*); 11) duchowni wchodzący do kościoła zapewne podczas tej samej uroczystości; 12) zdjęcie nieustalonego oficera; 13) zdjęcie zbiorowe grupy oficerów z naniesionym numerem 479 w lewym dolnym rogu (*Oficerowie 82 Syberyjskiego Pułku Strzelców (...) od lewej: Białobrzesci st. st. [służba stała], Soczewiński ppor. rez [podporucznik rezerwy] (nad B), por. st. st. Jarek, / Dąbiewicz kpt. st. st., Pach mjr. st. st.; (w binoklach nad J. – ppor. Rez. Matyja), mjr. wet. [weteran?] 30 Dyw Pol. / Switaj kpt st. st. w binoklach) nad J – Rutkowski ppor rez., w prawo od R. / Kaczmarek ppor rez. nad / pr. Brąkowiecki (za Zaborszczykiem), Orinczyc ppor rez. (w tyle) / kpt. Zaborszczyk – J. Krajny, Klepacki za Switaj*); 14) zdjęcie obozu w Murnau – widok ogólny na plac apelowy ze zgromadzonymi; 15) jeńcy na tle baraków; 16) zdjęcie zbiorowe oficerów w mundurach, wykonane przez komendanturę obozu (*Gen. Dyw. Römmel Juliusz (w rogatywce) / pułk. Art. Korycki najstarszy obozu (w prawo od gen. R.) / Buczek (po lewej od gen. R.) / pułk. dypl. Wiloch b. dea. 82 sps. (drugi od prawej) / ks. Kirszne – kapelan obozu / kpt. Kokociński Zygmunt – adjutant najst. Obozu – stoi za kapelanem / w butach*); 17) zdjęcie zbiorowe jeńców, w lewym dolnym rogu naniesiony numer 219, na verso autografy 15 oficerów widocznych na zdjęciu – brak dwóch (*Mieszkańcy izby 101 bloku B z przyjaciółmi / pod zdjęciem tekst w trzech kolumnach: stoją od lewej: / Por. Zimmer / przy Ppor. Kapko / Ppor. Krzyżamiarz (?) / Ppor. Tomaszewski Kazimierz / Por. Ciuruś / (...) / przyj. kpt. / kpt. Jagodziński / przyj. kpt. / Siedzą od lewej / Por. Zakrzewski / Por. Zakrzewski / kpt. Chodań / Karczewski / Izbicki (wykonawca tego albumu) / Foltyn / Cichorzewski / Białobrzesci / Guliński*); 18) grupa wyższych oficerów, w lewym dolnym rogu naniesiony numer 45; 19) grupa 26 oficerów, w lewym dolnym rogu naniesiony numer 277, na verso autografy 16 oficerów (*Siedzą od lewej: kpt. Sikorski / Konociński / Pułk. / ppor. Ranus / kpt. Dąbciewicz / Białobrzesci*); 20) grupa 22 oficerów, w lewym dolnym rogu naniesiony numer 775 (*stoję nad cyfrą / w środku w furazerce na pierwszym planie najwyższy – mjr dypl. Szatkowski / (mąż Kossak- Szczuckiej) / za nim Por. Rowiński z 70 pp.*); 21) grupa 24 oficerów, w lewym dolnym rogu naniesiony numer 80 (*w prawo ode mnie: Por. Jarek z 82 sps. / Ppopr. Matyja / Rutkowski za mną / Nowik / rtm Gajewski*); 22) zdjęcie z premiery popularnej farsy *Papa się żeni* w teatrze obozowym, V 1941 (prapremiera spektaklu w Wilnie w 1926 r.); zadziwia jakość kostiumów, zwłaszcza kobiecych; 23-27) zdjęcia z premiery sztuki *Kłopoty babuni*, X 1941 (w roli babuni mjr Dobrzański); 28) wnętrze kaplicy obozowej w Murnau i modlący się oficer; 29) zdjęcie kpt. Mamunowa i odręcznie wpisany nekrolog – kpt. Mamunow jest bohaterem reportażu literackiego Melchiora Wańkowicza, który puścił wodze fantazji i opisał dwie szczęśliwie zakończone ucieczki Mamunowa: jedną z więzienia obozowego na teren obozu, gdzie ukrywał się wśród kolegów, a drugą z obozu na Bałkany; w rzeczywistości kpt. Mamunow, oskarżony przez Niemców o rozstrzelanie cywilów (tak naprawdę niemieckich dywersantów), uciekł na teren obozu, ukrywał się na strychu jednego z baraków, jednak po 3 miesiącach nie wytrzymał i popełnił samobójstwo; 30) zdjęcie nagrobków 4 oficerów zmarłych w Murnau: kpt. Edwarda Mamunowa, mjr. Jacka Decowskiego, chór. Jana Lewickiego, Franciszka Stachowicza; 31) kwatery polskich oficerów na cmentarzu w Murnau – widocznych 10 nagrobków; 32) portret obozowy Białobrzeskiego, rys. ołówkiem autorstwa Jana Jagmin-Sadowskiego (*28 XII 39 / JSadowski / Murnau*); 33) zdjęcie 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej z Krotoszyna (*Krotoszyniacy / od lewej siedzi chor. Fątorerz, nad kapelanem P. Zbierski / w środku: płk. Siuda, dca Baonu 56 p.p. wlkp. na wojnie 1920 r.*); 34) zdjęcie oficerów (*Przeważnie oficerowie z Dywizji Syberyjskiej*); 35) karykatura Białobrzeskiego, tusz lawowany, sygnatura nieczyt.; st. db., okładka twarda, półpłócienna, z przetarciami, bok spięty sznurem; format 4°;

II. Zdjęcia luźne, różne wymiary: 1-2) dwie identyczne fot. opisane jako zdjęcia ze święta pułkowego 82 Syberyjskiego Pułku Strzelców im. Tadeusza Kościuszki, które miało miejsce 1 VIII 1942 r., pokrywające się ze zdjęciem 13. z albumu; na verso jednego ze zdjęć opis działań bojowych z informacją, że poddali

się w twierdzy Modlin, a sztandar pułkowy został zakopany na jej terenie i odkopany w 1949 r.; na verso drugiego zdjęcia opis: z wyjątkiem rotmistrza nad cyframi fotogr. / – oficerowie 82-go i mjr. wet. dywizji / w środku; zdjęcia sprzed 1939; 3) wycieczka garnizonu śremskiego do Kórnika, fot. na tle zamku, w środku Maria Białobrzaska (*Wycieczka do Kórnika / ze Śremu / Fotografia na tle zamku / 1935 r.*); 4) korpus oficerów 56 pp. Strzelców Wielkopolskich z Krotoszyna 1935-1938; 5-7) trzy zdjęcia oficerów 82 Syberyjskiego Pułku Piechoty podczas obozu w Worochcie, na fot. widać kpt. Białobrzieskiego oraz dowódcę pułku Stanisława Wilocha; 8-20) zdjęcia z Włoch, gdzie kpt. Białobrzieski służył w jednostkach generała Andersa po wyjściu z Murnau – sześć zdjęć z wycieczki na Monte Cassino z 24 II 1946 r., zdjęcie z wycieczki do Pompejów, zdjęcie z obozu przejściowego pod Neapolem przed odjazdem do Anglii, dwa zdjęcia z ćwiczeń wojskowych, dwa zdjęcia ze statkiem *S.S. Marine Raven* z VII 1946 r., który przewoził oficerów do Anglii, zdjęcie Białobrzieskiego i jego kolegów przed koszarami (w środku siedzi Sawa, biskup Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, pełniący obowiązki wojskowego biskupa prawosławnego Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, generał brygady na czas wojny Wojska Polskiego); wszystkie fot. cz.-b., w st. bdb.; wymiary: od 52x63 do 160x116 mm;

III. Pamiątki: 1) zaproszenie na święto pułkowe 56 pp. Wielkopolskiej dla kpt. Teodora Białobrzieskiego, Murnau 3 VI 1942 r.; 2) zaproszenie na opłatek organizowany w święta Bożego Narodzenia 1940 r. przez oficerów 56 pp., wewnątrz rysunek odznaki pułkowej oraz podpisy trzech oficerów; 3) Wielkanoc 1941 r. – życzenia dla kpt. Białobrzieskiego z autografami 14 oficerów, z podpisem m.in. dowódcy 82 pp. Stanisława Wilocha i wizerunkiem odznaki pułkowej; 4) wizytówka kpt. Białobrzieskiego z okazji świąt Bożego Narodzenia 1941 r. z życzeniami, wyrysowana odznaka pułkowa; 5) książeczka pamiątkowa kpt. Białobrzieskiego z autografami m.in. gen. Jana Kruszewskiego, gen. Waleriana Czumy, gen. Leopolda Cehaka, gen. Franciszka Dindorfa-Ankowicza (?), płk. Stanisława Wilocha itd., łącznie 35 oficerów, na okładkach odznaka pułkowa 82 pp. i emblemat pułkowy wyobrażający stylizowanego orła z literą S na tarczy biało-zielonej, w środku odręczny plan Brześcia nad Bugiem i obozu w Murnau; 6) kartka z życzeniami w jęz. francuskim z okazji Bożego Narodzenia 1944 r.; 7) lista oficerów sporządzona najprawdopodobniej ręką kpt. Białobrzieskiego, zawierająca listę towarzyszy z baraku; 8) bilet komunikacji miejskiej z Monachium, z którym podróżował po mieście Białobrzieski; 9) wycinek gazetowy o poszukiwaniu Kazimierza Krajeckiego, oficera 82 pp.; 10) kartka z odręcznym napisem: *Święto pułkowe / 82 Syberyjskiego / Pułku Strzelców / im. T. Kościuszki / Brześć nad Bugiem / dnia 1 VII. 1942 / w Murnau / Oflag VII a;*

IV. Korespondencja Teodora Białobrzieskiego: 9 listów na blankietach obozowych, z lat 1940-1945 do szwagierki (bratowej żony), Zofii Sumińskiej, żony zamordowanego w Charkowie oficera, Tadeusza Sumińskiego, która podczas wojny pracowała w aptece w Kaliszu; opowiadają m.in. o przybyciu jeńców z Powstania Warszawskiego; wszystkie listy w st. bdb. i db., miejscami nieznaczne naddarcia, niewielkie zabrudzenia; wymiary po rozłożeniu: ok. 150x345 mm, jedna karta o wymiarach: 148x98 mm; pieczętki oflagowe, np. *Oflag VII A / 13 / Geprüft*, napisy administracji obozu: *Auf diese Seite schreibt nur der / Kriegsgefangene! / Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben! / Na tej stronie pisze wyłącznie jeniec wojenny! / Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!*, itd.;

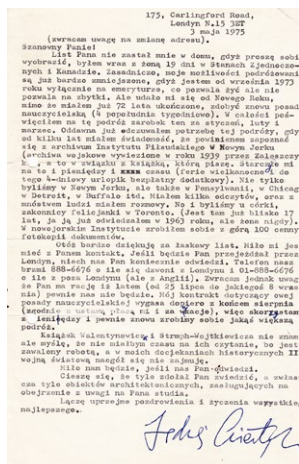
Cena: 2950 zł

Teodor Białobrzieski był żołnierzem 82 Syberyjskiego Pułku Strzelców im. Tadeusza Kościuszki. Określenie syberyjski użyty w jego nazwie wywodził się z sytuacji w jakiej znalazło się wielu polskich żołnierzy pod koniec I wojny światowej. Tworzono z nich oddziały polskie, takie jak sformowany w Ufie 1 VII 1918 r. Pułk Strzelców Polskich im. Tadeusza Kościuszki, który od 25 I 1919 r. wchodził w skład 5 Dywizji Strzelców Polskich (dowodzonej przez Kazimierz Rumszę). Żołnierze tej jednostki walczyli na terenie Syberii z bolszewikami. W II 1920 r. znajdowali się w Harbinie w Mandżurii, skąd pułk został ewakuowany angielskim okrętem i przybył 1 VII 1920 r. do Gdańska. W VIII 1920 r. 1 Syberyjski Pułk Piechoty wszedł w skład 5 Armii i brał udział w walkach przeciwko bolszewickim oddziałom 4 Armii i 3 Korpusu Konnego Gaj-Chana. 22 VIII 1921 r. zmieniono nazwę 1 Syberyjskiego Pułku Piechoty na 82 Syberyjski Pułk Piechoty. Od X 1921 r. pułk stacjonował w Brześciu nad Bugiem, na terenie Okręgu Korpusu Nr IX. Decyzją Józefa Piłsudskiego jako Ministra Spraw Wojskowych w dniu 19 V 1927 r. jako data święta pułkowego został ustalony dzień 1 lipca. Minister Spraw Wojskowych generał dywizji Tadeusz Kasprzycki 31 XII 1937 r. nadał mu ostatecznie nazwę 82 Syberyjski Pułk Strzelców imienia Tadeusza Kościuszki. We IX 1939 r. pułk walczył w składzie 30 Dywizji Piechoty, którą dowodził gen. Leopold Cehak m.in. w obronie twierdzy Modlin. Po klęsce wrześniowej wielu oficerów 82 Syberyjskiego Pułku Strzelców imienia Tadeusza Kościuszki znalazło się w niewoli – wśród nich był Teodor Białobrzieski, którego więziono w Oflagu VII A Murnau. Obóz ten utworzono w zbudowanych w 1939 r. koszarach batalionu pancernego w bawarskim mieście Murnau am Staffelsee. W niewoli przebywali w nim m.in. kontradmirał Józef Unrugg oraz wielu generałów (Roman Abraham, Franciszek Alter, Władysław Bończa-Uzdowski, Władysław Bortnowski,

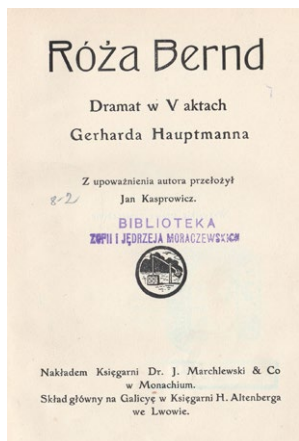
Leopold Cehak, Jan Chmurowicz, Walerian Czuma, Franciszek Dindorf-Ankowicz, Juliusz Drapella, Janusz Gašiorowski, Edmund Knoll-Kownacki, Wincenty Kowalski, Emil Krukowicz-Przedrzymirski, Jan Kazimierz Kruszewski, Tadeusz Kutrzeba, Józef Kwaciszewski, Stanisław Małachowski, Czesław Młot-Fijałkowski, Bernard Mond, Zygmunt Piasecki, Waław Piekarski, Tadeusz Piskor, Zygmunt Podhorski, Zdzisław Przyjałkowski, Juliusz Römmel, Jan Jagmin-Sadowski, Antoni Szylling, Stanisław Taczak, Wiktor Thommée, Juliusz Zulauf). Jeńcy rozwinęli szeroką działalność samokształceniową i kulturalną (stworzono np. teatr). Istotne znaczenie miało dla nich to, że mogli drogą pocztową utrzymywać łączność z rodzinami i przyjaciółmi w okupowanym kraju. Otrzymywali tą drogą także paczki żywnościowe, które pomagały im przetrwać trudne obozowe warunki. 29 IV 1945 r. do obozu wkroczyli żołnierze amerykańskiej 12 Dywizji Pancerniej gen. mjr. Rodericka R. Allena. Wyzwolenie nie oznaczało jednak dla wielu żołnierzy powrotu do kraju. Sprzeciw wobec narzuconego przez ZSRR reżimu i niezgoda na zmianę granic państwa sprawiała, że często wybierali oni życie na obczyźnie.

- 205. BOGUSŁAWSKI, ANTONI**, *Tereska*, zbiór wierszy dla dzieci, wyd. II Książnica Polska. The Polish Library, Glasgow 1944, ilustr. autorstwa Mariana Walentynowicza, przekład na jęz. angielski Agnes Turner Walker; wewnątrz liczne, dwubarwne ilustr.; tekst każdego wierszyka dwujęzyczny (w jęz. polskim i angielskim): *Pasaliśmy stadko owiec* (*The Little Shepherds*), *Mała Tereska* (*Little Theresa*), *Dwa wróbelki Izabelki* (*Two Little Sparrows*), *Miś panny Neli* (*Nell's Teddy Bear*), *Przygoda Andrzeja* (*Andrew's Adventures*), *Sroczi* (*Two Little Magpies*), *Żabka-Kropiatka* (*The Frog's Football*), *Kocie radio* (*The Cat's Wireless*), *Niespodzianka* (*A Surprise*), *Kasienka* (*Little Kate*), *Krasnoludki i grzyby* (*The Pixie's Mushroom*), *Niezabudki* (*Forget-me-nots*), *Pani Zajączkowska* (*Mrs. Hare*), *Ciocia Sowińska* (*Mrs. Owl*), *Psinka Malwinka* (*Malvinka the Puppy*), *Stary Mróz* (*Jack Frost*); na str. przedtł. odręczna dedykacja z 1945 r.; 34 nłb. str., st. db., pięknie wyklejki na linii zagięcia; oprawa twarda, ćwierćpłócienna, zabrudzona, z przetarciami; format 4°; **Cena: 100 zł**

Antoni Jan Bogusławski (1889-1956). Podpułkownik dyplomowany kawalerii Wojska Polskiego, polski wojskowy, poeta, pisarz, tłumacz, dziennikarz i autor książek dla dzieci. Książkę zatytułował Tereska najprawdopodobniej dlatego, że takie imię nosiła jego córka.

206

207

- 206. GIERTYCH, JĘDRZEJ**. Listy Jędrzeja Giertycha do Krzysztofa Sałacińskiego; na zbiór składają się: 1) koperta ze znaczkiem pocztowym i stemplem z Tottenham w Londynie, 1975, zaadresowana do Krzysztofa Sałacińskiego zamieszkałego w Warszawie przy ulicy Brazylijskiej, na verso stempel z Warszawy, st. db., wymiary: ok. 150x90 mm; 2) kartka maszynopisu podpisana na dole odręcznie przez Jędrzeja Giertycha, Londyn 3 V 1975; w treści listu jego autor deklaruje chęć zapoznania się ze zbiorami archiwum Instytutu Piłsudskiego w Nowym Jorku, pisze o własnej działalności, dziękuje za list nadesłany wcześniej przez adresata i zachęca go do przyjazdu do Londynu; st. db., ślady złożenia, z lewej str. perforacja, na verso odręczne dopiski, prawa krawędź przycięta, wymiary: 152x239 mm; 3) kartka maszynopisu, dwukrotnie podpisana odręcznie przez Jędrzeja Giertycha, Londyn, 7 IX 1975; w treści listu autor informuje adresata o sprawach prywatnych, m.in. o przebiegu wakacji, które spędzał z żoną, wstąpieniu syna, Wojciecha, do nowicjatu Ojców Dominikanów, wydrukowaniu pisma *Opoka*, w postscriptum daje wyraz niechęci do środowiska polskiej emigracji w Londynie: „Establishment” emigracyjny jest idiotyczny. Jestem z nim w nieustannej walce od ćwierć wieku. Moje poglądy są całkiem inne; st. bdb., ślady złożenia, z lewej str. perforacja, wymiary: 210x303 mm; 4) koperta ze znaczkiem pocztowym i stemplem z Tottenham w Londynie, 1980, zaadresowana do Krzysztofa Sałacińskiego, st. bdb., wymiary: 150x89 mm; korespondencja ta dowodzi utrzymywania przez emigracyjnego polityka i publicystę bliskich kontaktów z krajem; **Cena: 600 zł**

- 207. HAUPTMANN, GERHART**, *Róża Bernd. Dramat w V aktach*, tłum. Jan Kasprovicz, wyd. Nakładem Księgarni Dr. J. Marchlewski & Co, Monachium 1903; polski przekład dramatu Gerharta Johanna Roberta Hauptmanna (1862-1946), laureata literackiej Nagrody Nobla z 1912 r.; dzieło reprezentujące nurt naturalistyczny w teatrze; wewnątrz 2 ekslibrisy: Zofii i Jędrzeja Moraczewskich (drzew. cz.-b., *BIBLIOTEKA / ZOFII I JĘDRZEJA / MORACZEWSKICH...*) oraz Centrali Biblio-

tek Ruchomych (druk dwubarwny, *EX LIBRIS / CZY / TEL / NIK / CBR*); nieaktualne pieczęcie własnościowe i odręczny wpis własnościowy Moraczewskich z 1904 r.; 120 str., st. db., lekkie zabrudzenia, blok przełamany, oprawa twarda, półpłócienna, z przetarciami, na grzbiecie podniszczona naklejka z tyt.; format 16d; **Cena: 300 zł**

Centrala Bibliotek Ruchomych to instytucja zajmująca się wypożyczaniem polskich książek brytyjskim bibliotekom publicznym. Została utworzona w 1948 r. i miała zaspokajać potrzeby kulturalne polskiej emigracji w Wielkiej Brytanii poprzez tworzenie punktów bibliotecznych.

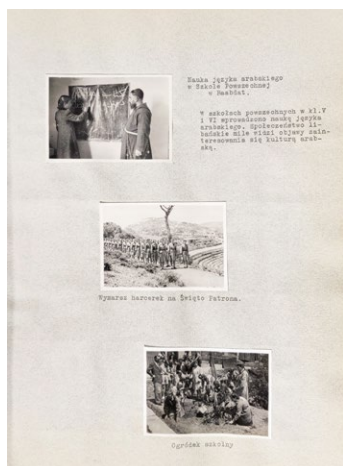
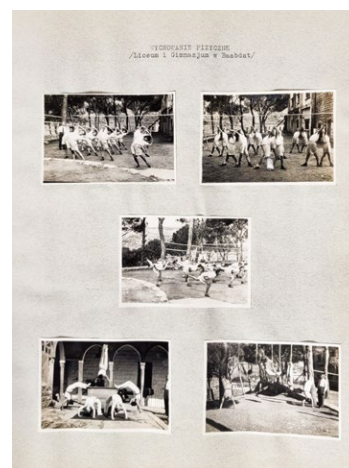
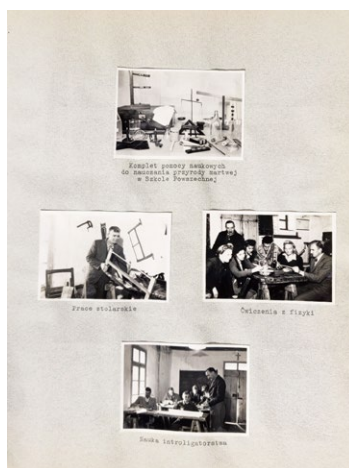
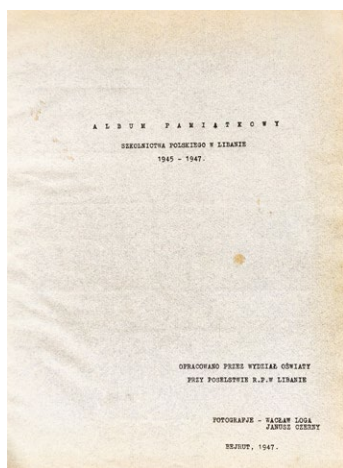
- 208. KAIR, RZYM.** Kartka z dwutygodnika: *Łazik na nowym m./p. Dodatek do Dziennika Żołnierza APW*, nr 6, 2 I 1944, red. i wykon. W. Kowańko; na str tyt. karykatura Adolfa Hitlera zatytułowana: *Adolf w piątym roku „blitzu”*, na verso cztery karykatury: 1) *Na rozdrożu / Kocha? - nie kocha...?*; 2) *Astronomiczne kłopoty Hitlera*; 3) *Ostatnio w Niemczech są duże opady*; 4) *Czarodziejski flet nie działa...;* druk cz.-b., st. db., lewy brzeg lekko postrzępiony; wymiary arkusza: 193x252 mm; **Cena: 150 zł**

Czasopismo Dziennik Żołnierza APW było periodykiem wydawanym przez Armię Polską na Wschodzie. Ukazało się po raz pierwszy 10 IX 1943 r. w Tel Awiwie, potem wydawano je w Egipcie i we Włoszech.

- 209. KRZEMIENIECKA, LUCYNA**, *The Three Little Sisters*, wyd. William Collins Sons & Co. Ltd, Londyn, Glasgow, 1942; książka dla dzieci polskiej autorki w jęz. angielskim; ilustr. przez Helen Kruger; na przedniej wyklejce odręcznie dedykacja z 1943 r., liczne kolor. ilustracje; 54 str., st. db., zabrudzenia, oprawa twarda, ćwierćpłócienna, zabrudzona, z drobnymi uszkodzeniami brzegów i rogów; format 8°; **Cena: 180 zł**

Lucyna Krzemieniecka, pierwotne nazwisko Wiera Zeidenberg (1907-1955). Poetka i autorka utworów dla dzieci, po wojnie znana z twórczości gloryfikującej Józefa Stalina (O wielkim Stalinie).

- 210. LEKARZ WOJSKOWY.** *Journal of the polish army medical corps*, tom XXXVII, numer 2-3 czasopisma, red. dr H. Kompf, Wielka Brytania, 1946; The Allen Lithographic Co. LTD., Kirkcaldy; wydawnictwo emigracyjne; 213 str., st. bdb., okładka miękka (broszurowa), lekko przybrudzona, nieznaczne uszkodzenia krawędzi; format 8°; **Cena: 150 zł**

211. LIBAN. Album pamiątkowy szkolnictwa polskiego w Libanie 1945-1947, album 174 fot. z widokami z Libanu oraz zdjęciami polskich uczniów i studentów w tym kraju, oprac. przez Wydział Oświaty przy Poselstwie R.P. w Libanie, Bejrut 1947; fot. autorstwa Waclawa Logi i Janusza Czernego; komentarz w maszynopisie; wszystkie zdjęcia opisane w dole (niekiedy opis jest wspólny dla dwóch lub więcej fot. lub kilka fot. opatrzonych jest z osobna tym samym tyt.): *Krajobraz górski; Wybrzeże morskie; Groty Gołebie; Bejrut; Fragment Bejrutu; Siedziba Rządu; Minister Zawadowski [1899-1978, minister spraw zagranicznych w Rządzie RP na uchodźstwie w latach 1976-1978] dekoruje Prezydenta Libanu [Biszar al-Churi, 1890-1964, pierwszy prezydent niepodległego Libanu w latach 1943-1952] Wielką Wstęgą Orła Białego; Polacy u Prezydenta Libanu; Gen. Wiatr [1889-1977] wręcza Prezydentowi Libanu buńczuk; Ghazir; Szkoła powszechna; Dożywianie dzieci; Siatkówka; Lekcja fizyki; Lekcja religii; Podczas lekcji; College francuskie w Bejrucie; Scena końcowa; Fragment przedstawienia; Kościół OO. Jezuitów w Ghazirze; Wnętrze kościoła; Polskie groby w Ghazirze; Wejście do cmentarza; broszurka W hołdzie Wieszczeniowskiemu Juljuszowi Słowackiemu Autorowi „Anhellego” Rodacy na uchodźstwie w Libanie; Tablica; Klasztor św. Antoniego; transport tablicy; fragment uroczystości odsłonięcia; szkoła powszechna; widok ogólny [chodzi o widok Azaltunu]; Klasztor sióstr; Kaplica klasztorna; Grupa dzieci; Po wyjściu z biblioteki; Powrót z gimnastyki; Lekcja geografii Polski; Widok na gimnazjum i liceum (na wzgórzu); Krajobraz; Widok ogólny [miasta Baabdat]; Budynek szkolny [szkoła w Baabdat]; Lekcja arytmetyki; Wycieczka szkolna; Grupa dzieci; Budynek szkolny [liceum i gimnazjum w Baabdat]; Chór szkolny; W drodze do kościoła na nabożeństwo szkolne; Zabawa szkolna (na pomoc dzieciom w Polsce); Przy pracy; Podręcznik fizyki w zeszytach; Pracownia pomocy naukowych; Komplet pomocy naukowych do nauczania przyrody martwej w Szkole Powszechnej; Prace stolarskie; Ćwiczenia z fizyki; Nauka introligatorstwa; Wychowanie fizyczne (Liceum i Gimnazjum w Baabdat); Nauka języka arabskiego w Szkole Powszechnej w Baabdat; Wymarsz harcerek na Święto Patrona; Ogródek szkolny; Widok ogólny [miasta Bdadoun]; Budynek szkolny; Zastęp harcerek; Siatkówka; Sklepik szkolny; Roboty ręczne; Modlitwa poranna; Wycinanki z blachy; Nauka śpiewu; Krakowianka; Widok ogólny [miejsowości Beit-Chebab]; Krajobraz; Budynek szkolny; Widok od strony Bikfai; Podczas lekcji; Grupa dzieci; Lekcja języka polskiego; Gazetka ścienna; Pisanie wypracowania; Lekcja rachunków; Nauka pisania; Grupa dzieci najmłodszych; II klasa; Budynek szkolny [szkoła w Boumy]; Lekcja geografii; Nauka rysunków; Lekcja geometrii; Grupa dzieci; Pielgrzymka dzieci szkolnych; Widok ogólny [widok Zouku]; Gazetka szkolna; Podczas lekcji; Przyszły artysta; Grupa młodzieży; Podczas lekcji; Liceum Handlowe; Lekcja gimnastyki; Wymarsz na ćwiczenia; Zajęcia praktyczne; Przed budynkiem szkolnym [Żeńskie Gimnazjum Krawieckie w Zouku]; Zajęcia praktyczne; Lekcja języka polskiego; Nauka kroju; Przy maszynie; Budynek internatu; Grupa dzieci; Nauka muzyki; Przy obiedzie; Przy prasowaniu; dalsze zdjęcia poprzedzone kartą z tyt. kolejnej części (Polscy studenci na wyższych uczelniach w Bejrucie): Uniwersytet Francuski; O. Maksymilian Ryłto; Święcenia Kapłańskie; Wykład na Wydziale Lekarskim; Wręczenie dyplomów lekarskich; Praca w laboratorium; Studenci Farmacji przy pracy; Laboratorium chemiczne; Widok z parku uniwersyteckiego [Uniwersytet Amerykański]; Jeden z budynków uniwersyteckich; Prace laboratoryjne na Szkole Farmacji; Uroczyste wręczenie dyplomów na Uniwersytecie Amerykańskim...; Na „plenerze”; Z wystawy malarskiej polskich studentów; Proseminarium historyczne; Wykład Historii; Studenci Polonistyki; Egzamin z gramatyki polskiej; Z Wystawy Druków w Instytucie Polskim; Prace w bibliotece; Dom Studentów zorganizowany i prowadzony przez Polską Y.M.C.A. w Bejrucie; Dom Studentek; Kierowniczkę Domu Studentek; W Domu Studentek przy pracy; Msza św. na Kolonii; Walne Zebranie Bratniej Pomocy; Przy obiedzie; Studenci Nauk Politycznych na wakacjach; Przyjęcie dziennikarzy libańskich; Z wycieczki do Baalbeku (dawny Heliopolis)...; Na plaży w Bejrucie; ostatnie zdjęcie opisane: W maju 1946, jako w 10-tą rocznicę ślubów Jasnogórskich młodzież akademicka w Bejrucie odnowiła ślubowanie w tutejszej Katedrze w obecności kardynała obrządku ormiańskiego, Agageaniana; ss. 50, karty wypełnione jednostronnie, st. bdb., na str. tyt. drobne zabrudzenia, ubytek papieru w dolnej części str. przedtyt., minimalne naddarcia i lekkie zażółcenia krawędzi, oprawa twarda, płócienna, drobne przetarcia i minimalne uszkodzenia w górnej i dolnej części grzbietu; format 4°; UNIKAT! **Cena: 6500 zł***

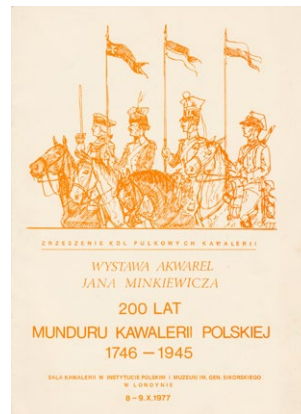
Polscy uchodźcy napływali do Libanu między 1943-1946 (ok. 6000 osób). Byli to głównie ludzie, którzy przez Iran wydostali się z ZSRR. Opiekowało się nimi Poselstwo Polskie reprezentujące oficjalny Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w Londynie. Wielu uchodźców wyjechało z Libanu w VII 1950 r. i zimą 1951 r. W okresie licznego pobytu Polaków powstawały przeznaczone dla nich szkoły. Istniało w sumie 15 placówek oświatowych, w których w 1947 r. uczyło się 1286 osób. W Bejrucie Polacy podejmowali studia na Uniwersytecie św. Józefa, w Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych oraz na Uniwersytecie Amerykańskim.

212. LONDYN. Autograf Edwarda Raczyńskiego, złożony na blankiecie podziękowania Prezydenta Rzeczypospolitej, ok. 1980; druk cz.-b. na sztywnym papierze, w górze tłoczony wizerunek orła białego w koronie, st. bdb.; wymiary: 151x100 mm; **Cena: 150 zł**

Edward Bernard Raczyński (1891-1993), polski dyplomata, polityk i pisarz, prezydent RP na uchodźstwie w latach 1979-1986. Od 1919 r. pracownik MSZ; przebywał na placówkach dyplomatycznych w Kopenhadze, Londynie i Genewie. Od 1932 r. reprezentant Rzeczypospolitej jako stały delegat przy Lidze Narodów w Genewie, potem ambasador RP w Londynie, a w latach 1941-1943 minister spraw zagranicznych.

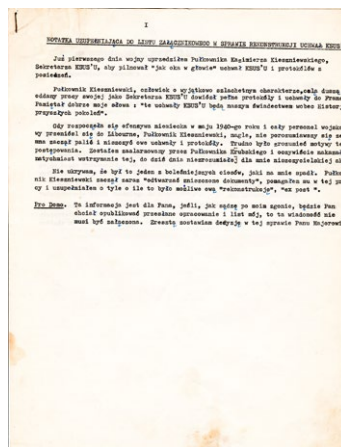
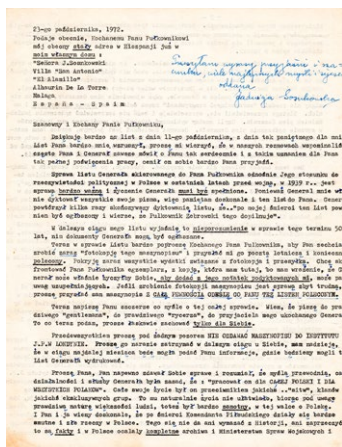
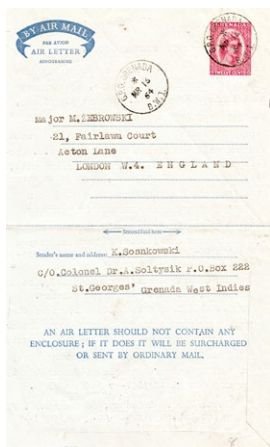
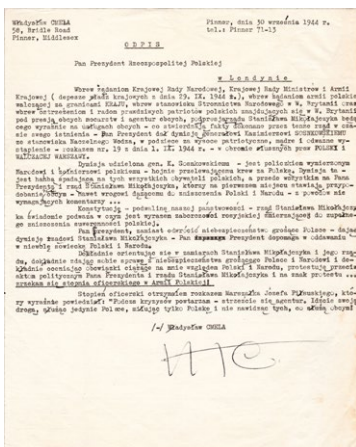

212

213

213. LONDYN. Katalog informujący o wystawie akwael autorstwa Jana Minkiewicza, zorganizowanej staraniem Zrzeszenia Kół Pułkowych Kawalerii, druk. POW-POL, Londyn 1977; autograf Minkiewicza, egzemplarz nr 100 (wyd. w nakładzie 250 numerowanych egzemplarzy); w katalogu prezentowane prace uporządkowane zostały w 5 serii: I. *Jazda Rzplitej Obojga Narodów...*; II. *Jazda Legionów i Księstwa Warszawskiego...*; III. *Jazda Królestwa Polskiego i Powstania Listopadowego...*; IV. *Jazda polska okresu niewoli...*; V. *Kawaleria niepodległej Rzeczypospolitej i II wojny światowej...*; 4 str., st. bdb., okładka miękka (broszurowa), z rysunkiem przedstawiającym 4 kawalerzystów z różnych epok; format 4°; *Wystawa akwael Jana Minkiewicza. 200 lat mundurów kawalerii polskiej, 1746-1945*; **Cena: 180 zł**

214 a-d

214. LONDYN, GRENADA, MALAGA. Archiwum Kazimierza Sosnkowskiego – zbiór 4 dokumentów:

1) odpis listu Władysława Cmeli do prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie dymisji Kazimierza Sosnkowskiego, Pinner, 30 IX 1944 r.; podany został adres zamieszkania Władysława Cmeli: 58, *Bridle Road Pinner, Middlesex*; autor pisma wskazuje na to, że decyzja o dymisji K. Sosnkowskiego podjęta została wbrew stanowisku Krajowej Rady Narodowej, Krajowej Rady Ministrów, a także armii polskiej i AK, uznaje ją za wyraz ulegania presji ze strony obcych mocarstw oraz premiera (wobec tego ostatniego formułuje zarzut, że był: *wyraźnie na usługach obcych*); autor solidaryzuje się z treścią rozkazu nr 19, wydany w jego opinii: (...) *w obronie słusznych praw POLSKI i WALCZĄCEJ WARSZAWY*; w liście nadawca daje wyraz swym emocjom pisząc o tej dymisji, że jest: (...) *policzkiem wymierzonym Narodowi i żołnierzowi polskiemu*; niedwuznacznie krytykował prezydenta, który, jego zdaniem, powinien zdymisjonować raczej Stanisława Mikołajczyka; na znak protestu ogłosił rezygnację ze stopnia oficerskiego; zakończenie pisma wskazuje na to, że jego autor to zdecydowany piłsudczyk, w ostatnim zdaniu cytuje bowiem Józefa Piłsudskiego; maszynopis z odręcznymi poprawkami, st. db., drobne zagniecenia, w karcie niewielkie otwory; wymiary arkusza: 203x254 mm;

Kazimierz Sosnkowski herbu Godziemba (1885-1969). Jeszcze przed I wojną światową zaangażował się w walkę o niepodległość Polski i związał się z Józefem Piłsudskim (działał w Polskiej Partii Socjalistycznej i Organizacji Bojowej PPS, a także był założycielem Związku Walki Czynnej). W latach Wielkiej Wojny został szefem sztabu

I Brygady Legionów Polskich. W czasach II RP odgrywał istotną rolę jako wiceminister (1919-1920) i minister spraw wojskowych (1920-1924), oraz przedstawiciel Polski w Lidze Narodów (1925). W okresie przewrotu majowego nie poparł J. Piłsudskiego, lecz próbował popełnić samobójstwo. We IX 1939 r. dowodził Frontem Południowym. Znalazł się na emigracji gdzie był jednym z najważniejszych polskich polityków i wojskowych jako minister bez teki w rządzie gen. Władysława Sikorskiego (1939-1940), komendant główny Związku Walki Zbrojnej (1939-1941), Wódz Naczelny Polskich Sił Zbrojnych (1943-1944), przewodniczący Komitetu Ministrów dla Spraw Kraju od 8 XI 1939 r. Był krytycznie nastawiony do polityki prowadzonej przez rząd polski na emigracji, a z premierem Stanisławem Mikołajczykiem popadł w otwarty konflikt. Wpływ na to miały bliskie związki naczelnego wodza z środowiskami sanacyjnymi (które szef rządu jako przywódca ruchu ludowego zwalczał), oraz jego niechęć do ulegania naciskom brytyjskim w kwestii ustępstw na rzecz ZSRR (kwestia granicy wschodniej i kształt powojennego rządu).

2) list Kazimierza Sosnkowskiego do majora Mariana Włodzimierza Żebrowskiego (1896-1992, major broni wojsk pancernych Wojska Polskiego, mianowany przez władze RP na uchodźstwie pułkownikiem), Grenada, 15 III 1964 r.; list był odpowiedzią na pismo majora z 6 II 1944 r.: autor wyraża radość, że materiały przez niego nadesłane okazały się użyteczne w prowadzeniu badań historycznych (Żebrowski był wydawcą zeszytów historycznych *Ułani Lubelscy* i redaktorem *Przeglądu Zrzeszenia Kół Pułkowych Kawalerii*, a także *Przeglądu Kawalerii i Broni Pancерnej* oraz autorem m.in. publikacji: *Generał broni Kazimierz Sosnkowski: szef 7. Pułku Ułanów Lubelskich, Koło Żołnierzy 7. Pułku Ułanów Lubelskich*), zapewnia o wdzięczności żony za imponujące dary filatelistyczne; maszynopis, 4 str. (arkusz składany do formatu koperty), na ostatniej str. odręczny dopisek, st. db., drobne uszkodzenia brzegów; wymiary po rozłożeniu: ok. 125x205 mm;

Kazimierz Sosnkowski udał się do Kanady w XI 1944 r. Z kraju tego nie mógł już wyjechać ponieważ do 1949 r. zarówno władze brytyjskie, jak i amerykańskie odmawiały wydania mu wize. Z dniem 1 V 1947 r. został zwolniony z Polskich Sił Zbrojnych. Po 1949 r. Sosnkowski zyskał większą swobodę działania, otrzymał również wizę do USA, gdzie wygłosił szereg odczytów. W latach 50. ambicją generała było zażegnanie wewnętrznego rozłamu w środowisku polityków emigracyjnych. W tym celu czterokrotnie udał się do Wielkiej Brytanii: w XII 1952 r., IV-VII 1953 r., w III 1954 r. (podpisany został wówczas w dniu 14 III 1954 r. Akt Zjednoczenia) i w IV-V 1956 r. W swej publicystyce Sosnkowski wyrażał przekonanie co do nieuchronnego konfliktu między ZSRR a mocarstwami zachodnimi i nadzieję na przywrócenie Polsce dawnej granicy na wschodzie. Nie popierał natomiast działalności Radia Wolna Europa pod kierownictwem Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Wpływ na jego aktywność miał stan zdrowia. Od 1958 r. chorował na serce.

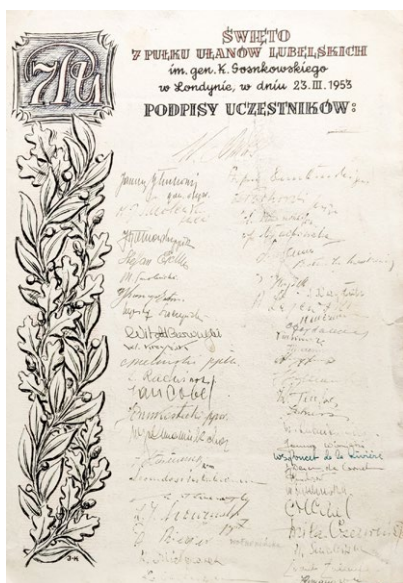
3) list Jadwigi Sosnkowskiej do płk. Mariana Włodzimierza Żebrowskiego (majora broni wojsk pancernych Wojska Polskiego, mianowanego przez władze RP na uchodźstwie pułkownikiem), Malaga 23 X 1972 r. Pismo zaczyna się od podziękowania za list, otrzymany 11 X (czyli w rocznicę śmierci jej męża); dalej mowa o liście Sosnkowskiego, napisanym do Żebrowskiego, w którym generał zajmował stanowisko odnośnie sytuacji politycznej w Polsce w latach rządów sanacji (poruszana była kwestia jego ewentualnej publikacji oraz przekazania do Instytutu Józefa Piłsudskiego w Londynie, czemu wdowa była przeciwna). Autorka wyraża także swój negatywny stosunek do osób, które jej zdaniem źle traktowały jej męża, określanych przez nią mianem *pseudo-piłsudczyków* – wydaje się, że na taką ocenę wpływ miały wydarzenia po śmierci Piłsudskiego. Istniała wówczas koncepcja, w myśl której politycznym kontynuatorem dzieła *komendanta* miał być Walery Sławek, a Sosnkowski odpowiadałby za sprawy wojskowe. Ostatecznie kontrolę nad obozem sanacyjnym przejęli prezydent Ignacy Mościcki i Edward Śmigły-Rydz, jako Generalny Inspektor Sił Zbrojnych. Rozpatrywano także kandydaturę K. Sosnkowskiego na następcę Mariana Zyndrama-Kościńskiego, jako szefa rządu. Ostatecznie premierem został Felicjan Sławoj Składkowski. W liście zawarta jest natomiast pozytywna ocena generała Smoleńskiego (chodziło o Mariana Józefa Smoleńskiego, generała brygady Wojska Polskiego, 1894-1978). Sosnkowska pisała też o swym stosunku do kwestii Muzeum 7-go pułku Ułanów (przy okazji krytycznie oceniając Muzeum Polskie w Chicago). Na zakończenie wdowa zwraca się z prośbą o załatwienie w księgarniach londyńskich: *Orbis* i *Veritatis* spisu ich wydawnictw; 4 str. maszynopisu (list niekompletny), st. db., w prawym górnym rogu dopisek odręczny Jadwigi Sosnkowskiej, odręczne poprawki, miejscami zażółcenia, niewielkie plamy; wymiary arkuszy: 217x278 mm;

Jadwiga Sosnkowska z domu Żukowska (1901-1993). Druga żona Kazimierza Sosnkowskiego (małżeństwo z pierwszą Stefanią Sobańską zostało anulowane). Przeżyła męża, który zmarł 11 X 1969 r. w kanadyjskim Arundel, list ten został więc napisany po jego śmierci.

4) uwagi, napisane po 1945 r. najprawdopodobniej przez Kazimierza Sosnkowskiego do bliżej nieokreślonej pracy historycznej (autorstwa samego Sosnkowskiego, albo Mariana Włodzimierza

Żebrowskiego w oparciu o jego wspomnienia), odnoszące się do okresu II RP, II wojny światowej i powojennej emigracji; być może chodzi o jedną z prac pióra Sosnkowskiego (napisał m.in.: *Nakazy chwili*, Londyn 1951; *W obronie praw Polski*, Londyn 1964; *Materiały historyczne*, Londyn 1966; *Przyczynki do sprawy zbrojeń polskich w okresie 1935-1939*, Londyn 1973); dokument składa się z trzech notatek: pierwsza z nich (NOTATKA UZUPEŁNIAJĄCA DO LISTU ZAŁĄCZNIKOWEGO W SPRAWIE REKONSTRUKCJI UCHWAŁ KSUS'U) mówi o tym jak doszło do zniszczenia uchwał i protokołów posiedzeń Komitetu do Spraw Uzbrojenia i Sprzętu (KSUS) oraz o próbie ich rekonstrukcji; druga (NOTATKA UZUPEŁNIAJĄCA DO STRONY 13 MASZYNOPISU) dotyczy rozmowy z ministrem spraw zagranicznych J. Beckiem o kwestii polskiej reakcji dyplomatycznej na niemieckie plany remilitaryzacji Nadrenii (doszło do niej 7 III 1936 r.); trzecia (PRÓBA PRZEWIDYWANIA ROZWOJU SYTUACJI MIĘDZYNARODOWEJ) to relacja na temat poglądów pułkownika Józefa Mateckiego w 1951 r.; 6 str. (tekst na trzech), maszynopis, st. db., odręczne poprawki w tekście, niewielkie zabrudzenia; wymiary arkuszy: ok. 215x275 mm;

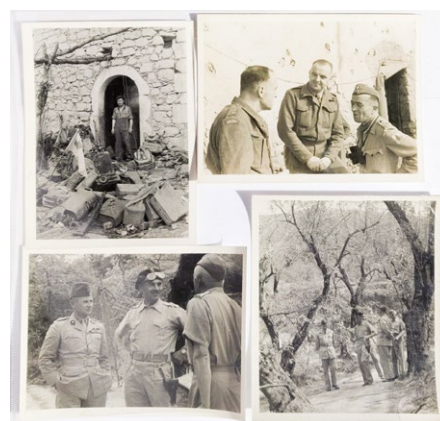
Cena: 2500 zł

215

216

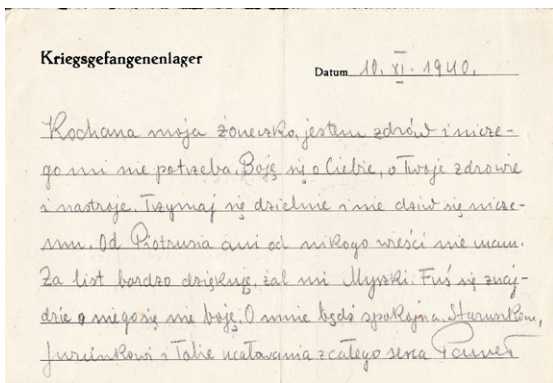
217

215. LONDYN, MIŃSK MAZOWIECKI. Lista uczestników święta 7 Pułku Ułanów Lubelskich im. gen. K. Sosnkowskiego, które odbyło się 23 III 1953 w Londynie; zawiera 51 autografów, w tym gen. Władysława Andersa, gen. Janusza Głuchowskiego (pierwszego dowódcy pułku) oraz jego żony, Mariana Józefa Smoleńskiego (zastępcy dowódcy 3 Dywizji Strzelców Karpackich) oraz wielu innych oficerów polskich znajdujących się na emigracji w Londynie, także z innych formacji; z lewej str. odręcznie motyw roślinny, st. db., zabrudzenia, nieznaczne zagniecenia; wymiary arkusza: 260x374 mm; **Cena: 1500 zł**

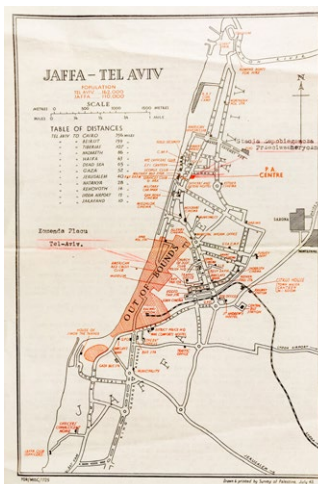
7 Pułk Ułanów Lubelskich im. gen. Kazimierza Sosnkowskiego (7 p.uł). Oddział kawalerii Wojska Polskiego II RP i pułk rozpoznawczy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Pułk wziął udział w walkach 1918-1919 oraz w wojnie polsko-bolszewickiej i II wojnie światowej. W okresie międzywojennym stacjonował w garnizonie Mińsk Mazowiecki.

216. MAKUSZYŃSKI, KORNEL, *The Adventures of Piki-Miki*, książka dla dzieci o przygodach małej małpki Fiki-Miki autorstwa Kornela Makuszyńskiego przetłumaczona na jęz. angielski przez E.A. Arthurtona, ilustr. przez Mariana Walentynowicza, wyd. Willow Press Ltd, Londyn 1946; na przedniej wyklejce odręcznie dedykacja z 1948 r., liczne kolor. ilustracje; 32 nlb. str., st. bdb., oprawa twarda, ćwierćpłócienna, zabrudzona, z przetarciami; format 4°; **Cena: 250 zł**

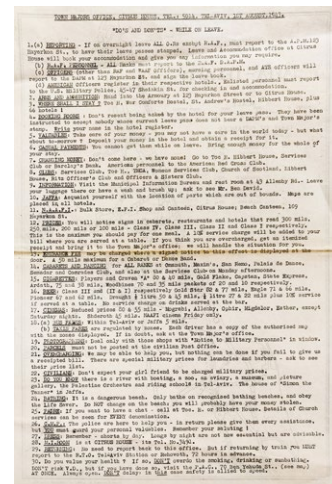
217. MONTE CASSINO. Zestaw 8 fot. przedstawiających sztab gen. Andersa na Monte Cassino (m.in. gen. Władysław Anders, ppłk Henryk Piątkowski, gen. Bronisław Duch, ppłk Józef Matecki, mjr Jan Bielecki), 1944; fot. pochodzą z archiwum III Dywizji Strzelców Karpackich, uratowane ze śmietnika w Londynie; fot. cz.-b., st. bdb.; wymiary: ok. 120x90 mm (pięć fot.) i 120x100 mm (trzy fot.); **Cena: 480 zł**

218

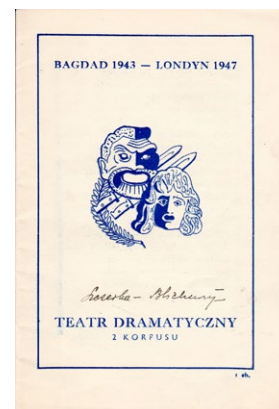
219 ab

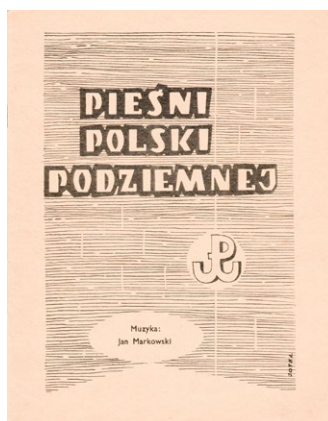
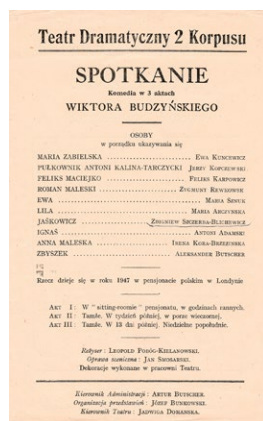
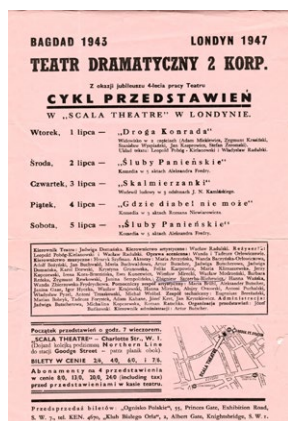
218. MURNAU. Korespondencja Pawła Zaremby z żoną, Zofią Zarembiną: 1) kartka pocztowa: na pierwszej stronie podane zostały dane nadawcy (imię i nazwisko, numer więźnia: 1167. Block „J” i numer obozu: Oflag VII A oraz dane odbiorcy, pieczętka: Oflag VII A / 7 / Geprüft, poniżej tekst pisany ołówkiem, w prawym górnym rogu data: 10 XI 1940, st. db., ślad złożenia, wymiary: 150x100 mm; 2) list z niewoli od: na pierwszej str. dane nadawcy (imię i nazwisko, numer więźnia: 1167. Block „J” i numer obozu: Oflag VII A oraz dane odbiorcy, arkusz składany, treść wpisana ołówkiem, w prawym górnym rogu stempel z napisem: 23.11.40-15, w lewym górnym rogu pieczętka: Oflag VII A / 15 / Geprüft (napis częściowo zatarty), na odwrocie wydrukowany napis w jęz. niemieckim i polskim: *Auf diese Seite schreibt nur der/ Kriegsgefangene! / Deutlich nur mit Bleistift auf die Zeilen schreiben! / Na tej stronie pisze wyłącznie jeńiec wojenny! / Pisać tylko ołówkiem, wyraźnie i nad liniami!*, poniżej treść napisana ołówkiem, w prawym górnym rogu data: 17 XI 1940, st. db., odręczne dopiski ołówkiem, wymiary po rozłożeniu: ok. 145x345 mm; **Cena: 800 zł**

Paweł Zaremba (1915-1979). Polski historyk (autor Historii Stanów Zjednoczonych), pisarz i dziennikarz (związany z BBC i Radiem Wolna Europa). We wrześniu 1939 r. służył jako podporucznik w 60 Pułku Piechoty Wielkopolskiej (walczył o Łęczycę). Dostał się do niewoli i trafił do Oflagu VII A Murnau. Brat Piotra Zaremby (1910-1993), pierwszego polskiego prezydenta Szczecina.

219. TELAWIW-JAFA. Plan miasta wydany na potrzeby żołnierzy alianckich, w tym polskich, stacjonujących w Palestynie w 1943 r., druk. Survey of Palestine, VII 1943; na planie oznaczone punkty związane z rozlokowaniem wojsk (także kwatera główna wojsk polskich, *Polish H.Q.*) oraz rozmaite punkty użyteczności: banki, przystanki, kościoły, kina, kasyna, kluby oficerskie itd.; plan należał do Polaka z oddziałów Andersa, przebywającego w Palestynie po ewakuacji z ZSRR – dopiski maszynopisem po polsku: *Komenda Placu Tel-Awiw*, a także *Stacja Zapobiegawcza Przeciwweneryczna (!)*; na verso maszynopisem regulamin-poradnik przepustki wydany 1 VIII 1943 przez ówczesnego burmistrza miasta Izraela Rokacha, z dużą ilością ciekawych szczegółów z życia żołnierskiego, m.in. specjalnymi cennikami dla wojskowych, lokalnymi atrakcjami, zaleceniami przeciwwenerycznymi itd.; druk dwubarwny, st. bdb., odręczne podkreślenia, drobne zagięcia, ślad złożenia; wymiary mapy: 228x313 mm; *JAFFA – TEL AVIV*; **Cena: 850 zł**

220 a-c

220 d-g

- 220. WARSZAWA, LONDYN, RZYM.** Zespół pamiątek po uczestnikach powstania warszawskiego, którzy wyemigrowali na zachód: Janie Krzysztofie Markowskim (1881-1969; dyrygencie i kompozytorze, w czasie powstania warszawskiego ppor. pułku *Baszta*, o czym wspomniał w tekście dedykacji do śpiewnika: *Pieśni Polski Podziemnej*) i Zbigniewie Blichewiczu ps. *Szczerba* (1912-1959; przedwojennym aktorze teatralnym, w powstaniu warszawskim dowodził kompanią i batalionem *Bończa* jako porucznik, po wojnie występował w teatrze objazdowym 2 Korpusu Polskiego, jego wspomnienia zatytułowane: *Tryptyk powstańczych wspomnień* wydało Archiwum Akt Nowych w 2009 r.): 1) opaska biało-czerwona z napisem AK z okresu powstania warszawskiego, st. db., zabrudzona, w jednym miejscu rozdarta na linii łączenia, wymiary po rozłożeniu: ok. 410x95 mm; 2) *Żołnierz polski w Rzymie*, przewodnik po Rzymie wyd. nakładem i kosztem Wyd. Dobr. Żołn. 2. Pol. Korp., Rzym 1944, liczne cz.-b. fot.; ss. 24, st. sł., ślady wilgoci, na wewnętrznej str. okładki odręczny dopisek, okładka miękka, broszurowa, przetarcia, format 8°; 3) *Teatr Dramatyczny 2 korpusu*, Bagdad 1943 – Londyn 1947, broszura Teatru Dramatycznego II Korpusu, wyd. 1947, na okładce odręczny podpis Szczerby-Blichewicza, na tylnej okładce dwubarwna mapa Europy z zaznaczonym terytorium II RP i szlakiem polskich żołnierzy wiodącym z ZSRR przez Bliski Wschód, Egipt, Włochy do Wielkiej Brytanii (*Trasa 4-letniej wędrówki Teatru Dramatycznego 2 korpusu*); na wewnętrznej str. tylnej okładki wykaz miast na Środkowym Wschodzie, we Włoszech i w Wielkiej Brytanii, w których teatr występował; ss. 32, st. bdb., okładka miękka, broszurowa, format 8°; 4) afisz reklamujący cykl przedstawień wystawianych przez Teatr Dramatyczny II Korpusu w *Scala Theatre* w Londynie z okazji jubileusza 4 lecia (Bagdad 1943 – Londyn 1947), podane zostały m.in. terminy wystawienia sztuk: *Droga Konrada*, *Śluby Panieńskie*, *Skalmierzanka*, *Gdzie diabeł nie może*, *Śluby Panieńskie*; st. sł., ślady złożenia, ubytek papieru, rozdarcia, odręczne podkreślenie; wymiary: 205x330 mm; 5) ulotka reklamująca komedię Wiktora Budzyńskiego pt. *Spotkanie*, wystawianą przez Teatr Dramatyczny II Korpusu, st. db., minimalne naddarcia, odręczne podkreślenie, wymiary: ok. 140x220 mm; 6) *Pieśni Polski Podziemnej*, z wstępem autorstwa gen. Tadeusza Bór-Komorowskiego, muzyka Jan Markowski, druk. The Figaro Press, Londyn 1952; na str. tyt. odręczna dedykacja od Jana Markowskiego dla Zbigniewa Blichewicza ps. *Szczerba*; ss. 12, st. bdb., okładka miękka, broszurowa, format 8°; 7) zapis nutowy piosenki *Marsz mokotowski* (obecnie znanej jako: *Marsz Mokotowa*), muzyka: Jan Markowski, wyd. po 1945 r.; ss. 4; st. sł., naddarcia (miejscami podklejone), zabrudzenia, wymiary: 210x270 mm; 8) część 68 numeru gazety *Kurier polski*, 1985, zawiera art. poświęcony por. *Szczerbie* (*40 lat bez nazwiska. Odnalezienie porucznika „Szczerby”*); st. db., złożenia, wymiary: 420x600 mm; **Cena: 2950 zł**

GENEALOGIA I HERALDYKA

221

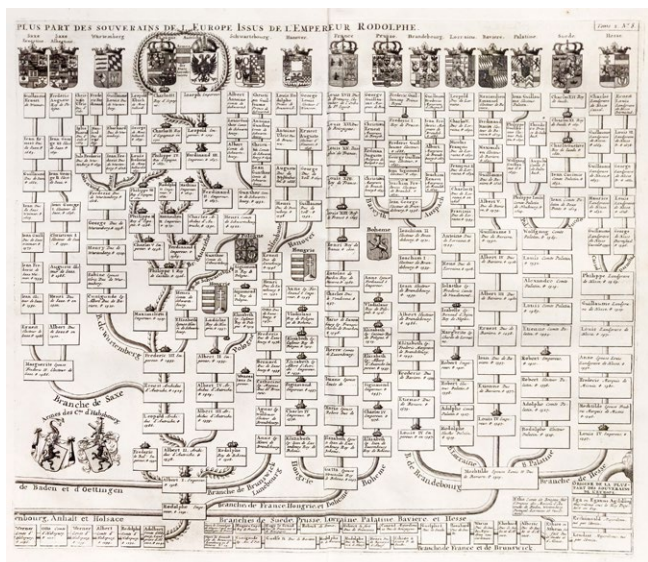
221. BRANDENBURGIA, PRUSY. Encyklopedyczne opracowanie dotyczące państwa pruskiego, pochodzi z: *Atlas historique, ou Nouvelle Introduction à l'histoire, a la chronologie et a la Geographie Ancienne et Moderne...*, wyd. Księgarnia Braci Chatelain, Amsterdam 1708; centralną część sztychu zajmuje uproszczone drzewo genealogiczne z 16 portretami przedstawicieli dynastii Hohenzollernów od czasów burgrabiów Norymbergi po elektorów brandenburskich i w końcu królów w Prusach; w tabelach z lewej i prawej str. sztychu szczegółowo rozpisany ustrój państwa: osoby dworu łącznie z kuchnią i muzykami, rada królewska rozpisana na poszczególne kamery, organizacja armii oraz kościoła; w górnej części mapa obrazująca posiadłości Prus wraz z rozpisną najważniejszych miast i prowincji – jest to kopalnia wiedzy, wykorzystywana przez elity ówczesnych państw; miedz. cz.-b., st. bdb., drobne rozdarcie w dolnej części złożenia; wymiary płyty: 457x346 mm; *CARTE DES ETATS DU ROY DE PRUSSE, L'ETAT DE SA MAISON, LA CHRONOLOGIE ET LES ESTAMPES DES ELECTEURS, ET AUTRES SOUVERAINS, QUI SONT IS-SUS*; **Cena: 1200 zł**

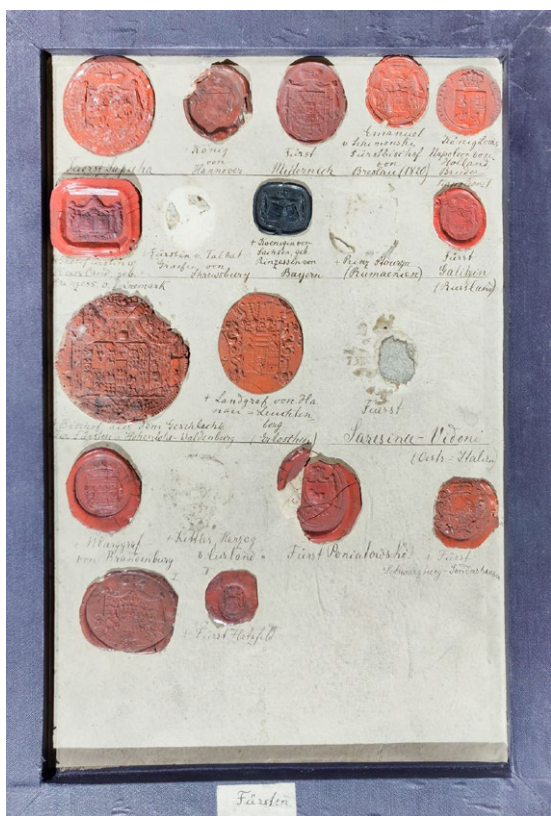
222 ab

222. GATTERER, JOHANN CHRISTOPH, *Handbuch der neuesten Genealogie und Heraldick, worinnen aller jezigen Europäischen Potentaten Stammtafeln und Wap-pen enthalten sind. Nebst einer kurzen Vorstellung aller jetztregierenden Kaiser, Könige, Churfürsten, geistlicher und weltlicher Fürsten und Grafen des H. R. Reichs, nach ihren Lebens- und Regierungsjahren, wie auch einiger auswärtigen Fürsten, des Pabstes und der Cardi-*

näle..., wyd. Christoph Weigel, druk. Andreas Bieling, Norymberga 1759; wykaz herbów panujących władców, autorstwa niemieckiego historyka okresu oświecenia Johanna Christopa Gatterera (1727-1799); praca bogato ilustrowana: na str. przedtyt. cz.-b. miedz. alegoryczny: *HISTORIA GENEALOGIA HERALDICA / TESTES TERMPORVM ET VERITATIS*, dalej cz.-b. miedz. przedstawiające herby księstw niemieckich i innych państw, m.in. Portugalii, Hiszpanii, Rosji, Szwecji, księstw włoskich i inne oraz Polski – *Königs Polnishes Wappen* przedstawiający herb Rzeczypospolitej Obojga Narodów za panowania dynastii Wettynów (na górze symbol Korony, na dole dwa pola przedstawiające Orła w koronie oraz dwa pola z wizerunkiem Pogoni, a na tarczy sercowej herb rodowy monarchy: widoczny pasek symbolizujący gałązkę ruty) i opis zatytułowany: *X. Stamm-Tafel des Königs in Polen, und Churfürsten zu Sachsen*, a także: *Das Wappen des gewesenen König von Pohlen Stanisali* przedstawiający herb Rzeczypospolitej Obojga Narodów za panowania Stanisława Leszczyńskiego (na tarczy sercowej herb rodowy monarchy – Wieniawa czyli Bawola Głowa) i opis zatytułowany: *CXXVI. Stamm-Tafel des gewesenen Königs von Polen, aus dem Hause Lesczynsky, und jezigen Herzogs von Lothringen*; ponadto krótki alfabetyczny opis herbów, rejestr tablic z podanymi numerami str.; ss. 396 (tablice herbowe nlb.); st. bdb., brzegi kart barwione, piękne, złożone wyklejki, oprawa w st. db., twarda, skórzana, ozdobna, ze złożonymi motywami roślinnymi i wyobrażeniem herbu, drobne przetarcia, grzbiet uszkodzony w górze i w dole; format 8°; **Cena: 1200 zł**

223

224

herb Golicynów (rosyjskiego rodu książęcego pochodzenia litewskiego), herb biskupa Josepha Christiana Franza Ignaza Karla Prinz zu Hohenlohe-Waldenburg-Bartensteina (1740-1817), herb landgraфа Leuchtenbergu, odręczny opis bez pieczęci, herb margrabiego Brandenburgii, odręczny opis bez pieczęci (*Kettler, Herzog / v. Curland*), polski herb szlachecki Ciołek (poniżej opis: *Fürst Poniatowski*), herb księcia Schwarzburg-Sondershausen, dwie pieczęcie z jednym opisem: *Fürst Hatzfeld*;

2) tablica dwustronna – na pierwszej str. 32 pieczęcie (brakuje dwóch), w dole, na ramce naklejka z napisem: *G / 13*; na tablicy kolejno następujące pieczęcie: herb von der Groeben, herb rodu *Frhr von / Gugglingen / (Baden)*, herb szlacheckiej rodziny von Graeve, herb szlachecki Wczele (poniżej opis: *Graf v. / Grabski*), herb rodziny von Giese (uszkodzony), herb rodziny Ghillany, herb rodziny von Gossler (ze wsi Gosel w Egerland, czyli regionie czeskiego miasta Cheb), herb czesko-śląskiej rodziny baronów i panów Gillern, herb szlacheckiej rodziny Gersdorf w Górnych Łużycach, herb śląskiej rodziny szlacheckiej Gruttschreiber, herb rodziny *v. Gries / heim*, herb rodziny von Gusnar,

223. POLSKA, NIEMCY. Część drzewa genealogicznego Rudolfa I Habsburga – jedna z 2 płyt, składających się na kompletne drzewo genealogiczne (pt. *CARTE GENEALOGIQUE DES SOUVERAINS ISSUS DE FERDINAND PREMIER – CARTE GENEALOGIQUE DE L'ORIGINE DE LA PLUS PART DES SOUVERAINS DE L'EUROPE ISSUS DE L'EMPEREUR RODOLPHE*); wśród jego potomków wymieniono m.in. Albrechta II Habsburga oraz jego dzieci – Władysława Pogrobowca (1440-1457) i Elżbietę Rakuszanę, nazywaną *matką królów* (1436-1505), następnie wymieniono jej syna, króla Polski, Zygmunta I Starego (1467-1548) i jego syna, Zygmunta II Augusta (1520-1572); pochodzi z: *Atlas historique, ou Nouvelle Introduction à l'histoire, a la chronologie et a la Geographie Ancienne et Moderne...*, wyd. Księgarnia Braci Chatelain, Amsterdam 1705-1739; w środkowej części i w górze herby (m.in. herb Polski); międz. cz.-b., st. bdb., minimalne zabrudzenia marginesów; wymiary płyty: 450x383 mm; w górze część tyt.: *PLUS PART DES SOUVERAINS DE L'EUROPE ISSUS DE L'EMPEREUR RODOLPHE*; **Cena: 1200 zł**

224. POLSKA, NIEMCY. Zbiór 157 pieczęci lakowych, opisanych odręcznie, umieszczonych na 4 tekturowych tablicach oprawionych w ramki:

1) zestaw 15 pieczęci (brakuje czterech), w dole, na ramce, naklejka z napisem: *Fürsten*, na tablicy kolejno następujące pieczęcie: wariant herbu lis używanego przez Sapiechów, herb króla Hanoweru, herb Metternicha, wariant herbu Ostoja (opis: *Emanuel / v. Schimonski / Fürstbischof / von / Breslau [1820]*), herb Ludwika Napoleona Bonapartego, herb cesarzowej Rosji Marii Fiodorowny Romanowej (urodzonej jako Maria Zofia Fryderyka Dagmara Glücksburg, księżniczka Danii), odręczny opis bez pieczęci (*Fürstin v. Talbat...*), herb królowej Saksonii Amelii Augusty Wittelsbach (1801-1877), księżniczki bawarskiej, odręczny opis bez pieczęci (*Prinz...*),

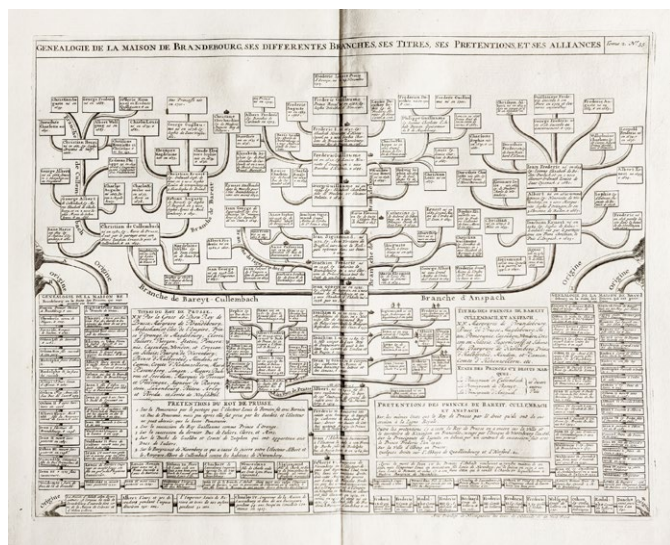
herb klanu von Gordon (starej szkockiej rodziny szlacheckiej), herb pruskiej rodziny Götzen, herb rodziny von Götz, herb rodziny von Göben, herb von Gentzkow (rodziny wywodzącej się z regionu Stargardu), herby rodzin: Grote (rumak) i von Hammerstein (trzy flagi kościelne), herb rodziny von Gettkandt, odręczny opis bez pieczęci: *Freiherr von / Gugler...*, herb rodziny von Gizycki, herb Gayling von Altheim (starej szlacheckiej rodziny z Nadrenii, herb von Gloeden (rodziny z Marchii Wkrzańskiej), herb rodziny von Grawitz, herb hrabiego von Schlitz z linii Görtz-Wrisberg, herby rodzin Gersdorf i Hopfgarten, herb von Gaisberg (starej szwabskiej rodziny szlacheckiej, herb rodziny von Görne, herb rodziny von Gorzkowski, herb von Geusau (starej rodziny szlacheckiej z Turynii), herb rodziny von Gontard, herb rodziny von Gritzner, herb rodziny von Reissen Berg; na drugiej str. 31 pieczęci (brakuje jednej), kolejno: herb von Güntersberg (starej pomorskiej rodziny szlacheckiej), odręczny opis bez pieczęci: *von / Gronefeld*, herb rodziny von Goetze, herb rodziny Grenser, herb von Grumbkow (starej pomorskiej rodziny szlacheckiej), herb rodzin: von Gerlach i von Pfuel, herb von Gablenz (starej rodziny szlacheckiej z Dolnych Łużyc), herb rodziny von Göchhausen Reichard, herby rodzin von Graevenitz i von Oelsen, herb rodziny Goll von Franckenstein, herb rodziny Gach von Löwenberg, herb opisany jako: *Freiherr von / Gersdorff*, herby rodzin von Grawert i von Chlum, herb rodziny Grimani (wywodzącej się z weneckich patrycjuszów), herby rodzin von Gottschalk i von Montbau, herb rodziny von Greiffenbrantz, herb rodziny von Greifenklau zu Vollrath, herb rodziny von Garriock (poniżej opis: *Garriock, Esq. / England*), herb von Gagern (starej rodziny szlacheckiej z Rugii), herb von Goerschen, herb rodziny Neidhardt von Gneisenau, herb rodziny von Gessler, herb rodziny Gregorowicz (szlachecki herb Lubicz), herb rodziny von Guttrey, herb rodziny Grabskich (herb szlachecki Wczele), herb von Glaubitz (starej rodziny szlacheckiej z Miśni), uszkodzony herb opisany *Reichsritter / von / Goetz*, herb opisany: 1) *Gf Goszen* / 2) *Graf / Reichenbach*, herb opisany jako: 2) *von Granefeld / Edle / von Oldenburg*, herb opisany jako: *von Goetz / und...*, herb rodziny von Geissler, herb opisany jako: *Freiherr von / Gersdorff*;

3) zestaw 44 pieczęci: herb von Giech, herb von Massenbach (starej, dawnej, bogatej, rodziny rycerzy ze Szwabii), herb rodziny von Goeckingh, herb rodziny von Gecder (poniżej opis: *v. Gecder / zu Heraldberg...*), herb rodziny von Guischart, herb rodziny von Greonity, herb rodziny von Grapen, pieczęć sądowa z napisem *V. GAUDISCHES PATRIMONIAL GERRICHT*, herb von Gablenz (dolnołużyckiej rodziny szlacheckiej z dawnego powiatu Żary), herb von Gustedt (starej szlacheckiej rodziny z Dolnej Saksonii), herb von Galen, herb von Gaffron (starej śląskiej rodziny szlacheckiej), herb von Goltz (starego szlacheckiego rodu z Brandenburgii), herb von Gellborn, herb rodziny von Gerlach, herb rodziny von Gröliny, herb rodziny von Gregory, herb von Grote (starej szlacheckiej rodziny z Dolnej Saksonii), herb rodziny von Golbur, herb rodziny von Gaberel, herb rodzin von Grelach i von Blanckenburg, herb rodziny von Gostkowski, herb hrabiego Goltz, herb von Glader, herb von Gbug, herb von Gauvain, herb rodziny von Grelach, herb z opisem *Reichsadel 1433*, herb z opisem *Renovirt 1735*, herb z opisem *von Greeve...*, herb z opisem: *v. Gussnes...*, herb z Gadenstedt, herb rodziny von Gaudecker, herby rodzin von Gerlach i von Kroecker, herb rodziny Goldbeck, pieczęć z nieczytelnym opisem, herby rodzin von Gerlach i von Rohr, herb rodziny Hentschel von Gilgenheimb, herb westfalskiej rodziny von Grolman, herb rodzin von Grolman i von Block, herb rodzin von Gerlach i von Gohanitz (?), herb rodziny Grim, herb von Gröben (starej brandenburskiej rodziny szlacheckiej), herb rodziny Grossmein;

4) zestaw 35 pieczęci (brakuje trzech): herb von Zedlitz (śląskiego rodu arystokratycznego), herb rodziny von Zerssen, herb brandenburskiej rodziny szlacheckiej von Ziegasar, herb z opisem *Graf Ze* (dalej opis nieczytelny), herb rodziny von Zielen, herb z opisem: *Niclass Friedrich / v. Zedlitz...*, odręczny opis bez pieczęci: *v. Zschüschen*, odręczny opis bez pieczęci: *v. Zarkow*, herb Ziemięckich (herb Nieczuja), herb wywodzącej się z Miśni rodziny von Zeschau, herb von Zedtwitz, pieczęć Zboińskich (herb Ogończyk), herb rodziny von Zint, pieczęć rodziny Żórawskich herbu Trąby, herb rodziny Zaszwitz z Saksonii, herb rodziny Zwanziger, herb rodziny Zinzen, pieczęć Żółtowskich herbu Ogończyk, odręczny opis bez pieczęci: *v. Zengen...*, herb rodziny pochodzenia szwajcarskiego Zollikofer von Altenklingen, herb rodziny Zawadzkich, pieczęć rodziny Żychlińskich herbu Szeliga, pieczęć sądowa z napisem: *PATRIMONIAL GERRICHTS SIEGEL BARLOMIN* (chodzi o Barłomino wieś kaszubska obecnie położoną w województwie pomorskim) poniżej opis: *von Żelewski= Bar/ lomin*, herb rodziny von Zech pochodzenia mieszczańskiego, nobilitowanej, herb rodziny Schwerin, herb rodziny von Ziegenhorn, herb von Zanthier (starej szlacheckiej rodziny z Saksonii-Anhalt), herb von Zehmen (starej saksońskiej rodziny szlacheckiej), herb rodziny hrabiów i panów Zinzendorf i Pottendorf, herb rodziny Zyriazy (?) związanej z Węgrami, herb Zglinickich, pieczęć Zapolskich herbu Pobóg, herby

rodzin von Zehmen und von Plótz, herb von Zedtwitz (szlacheckiej rodziny frankońskiej i czeskiej), herb von Zitzewitz (starej pomorskiej, szlacheckiej rodziny), pieczęć Zajączkowskich herbu Drzewica, herb rodziny Freiherr von Zedlitz und Neukirch, herb rodziny von Zielen; st. pieczęci bdb. i db., niektóre częściowo uszkodzone, ukruszone lub z pęknięciami; wymiary tablic: 415x320 i 245x360 mm;

Cena: 1500 zł

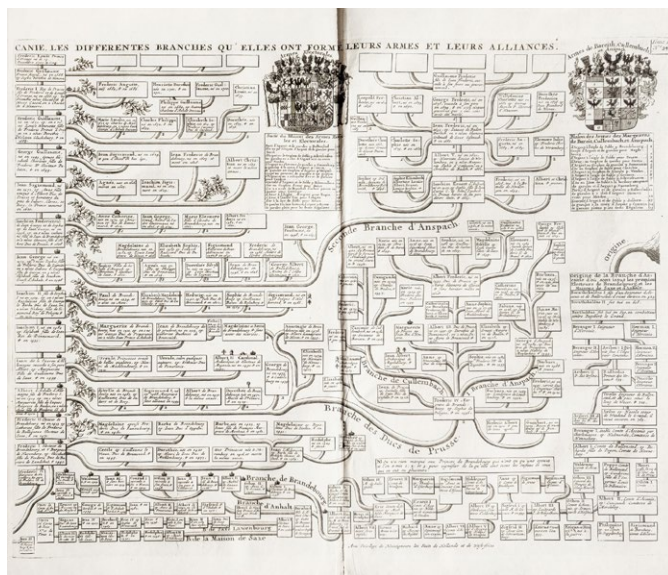
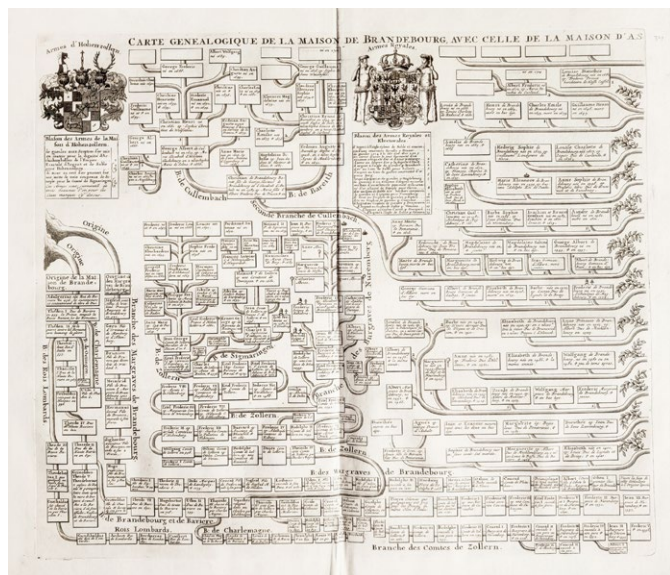

225

225. PRUSY KSIĄŻĘCE, BRANDENBURGIA.

Drzewo genealogiczne pokazujące linię książąt pruskich dynastii Hohenzollernów, pochodzi z: *Atlas historique, ou Nouvelle Introduction à l'histoire, a la chronologie et a la Geographie Ancienne et Moderne...*, wyd. Księgarnia Braci Chatelain, Amsterdam 1708; uwzględnione 6 prakorzeni rodu aż po czasy współczesne wydaniu – do widocznych u szczytu drzewa Fryderyka Wilhelma I zwanego Wielkim Elektorem oraz jego następcy, Fryderyka I, pierwszego elektora z tytułem *króla w Prusach*; widać także wszelkie odgałęzienia dynastii: linię Ansbach, linię Bayreuth-Kulmbach, linię brandenburską oraz linię pruską, w tym Albrecht Hohenzollern, Albrecht Fryderyk Hohenzollern oraz jego opiekun Jerzy Fryderyk; ponadto w tabeli pełna tytułatura

świeżo koronowanego *króla w Prusach* oraz pretensje terytorialne poszczególnych gałęzi; miedz. cz.-b., st. bdb.; wymiary płyty: 463x360 mm; *GENEALOGIE DE LA MAISON DE BRANDENBOURG, SES DIFFERENTES BRANCHES, SES TITRES, SES PRETENTIONS ET SES ALLIANCES*; **Cena: 900 zł**

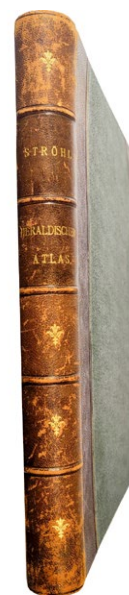

226 ab

226. PRUSY KSIĄŻĘCE, BRANDENBURGIA. Drzewo genealogiczne pokazujące linię książąt pruskich dynastii Hohenzollernów wraz z dynastią askańską na dwóch arkuszach, pochodzi z: *Atlas historique, ou Nouvelle Introduction à l'histoire, a la chronologie et a la Geographie Ancienne et Moderne...*, wyd. Księgarnia Braci Chatelain, Amsterdam 1708; przedstawia historię rodów od ich prapoczątków w V w. n.e., przez przejście przez nie Brandenburgii, aż po czasy widocznych u szczytu drzewa Fryderyka Wilhelma I zwanego Wielkim Elektorem oraz jego następcy, Fryderyka I, pierwszego elektora z tytułem *króla w Prusach*; uwidocznione trzy odgałęzienia dynastii askańskiej aż do XIV w. oraz liczne odgałęzienia dynastii Hohenzollernów: linia margrabiów brandenburskich, linia Zollern, dwie linie Ansbach, linia książąt pruskich, część z herbami rodowymi; 2 miedz. cz.-b., st. bdb., nieznaczące rozdarcia w dole jednego z arkuszy; wymiary płyt: 450x384 i 492x385 mm; tyt. łączny dla obu arkuszy: *CARTE*

GENEALOGIQUE DE LA MAISON DE BRANDEBOURG AVEC CELLE DE LA MAISON D'AS // CANIE LES DIFFERENTES BRANCHES QU'ELLES ONT FORME LEURS ARMES ER LEURS ALLIANCES; **Cena: 1500 zł**

227. **STRÖHL, HUGO GERARD**, *Heraldischer Atlas. Eine Sammlung von heraldischen Musterblättern für Künstler, Gewerbetreibende, sowie für Freunde der Wappenkunde*, wyd. Julius Hoffmann, Stuttgart 1899, przedmowa autorstwa Hugo Gerarda Ströhla; atlas heraldyczny, wzorcowa książka herbowa będąca w istocie podręcznikiem heraldyki; koncentruje się na herbach niemieckich i austriackich, ale zajmuje się także angielskimi, francuskimi, węgierskimi i włoskimi; ilustracje tekstu: cz.-b.; liczne ilustr. w tekście, ponadto 76 tablic z kolor. i cz.-b. ilustr. opisanymi w tekście (m.in. heroldowie, rycerze, wizerunki zwierząt realnych i fantastycznych, motywy roślinne, figury geometryczne, krzyże, korony spotykane na tarczach herbowych); warto zwrócić uwagę na tablicę LIV: *Proben von Ungarischen und Polnischen Wappen* – przedstawia m.in. herb Miączyńskich (herb szlachecki Suchekomnaty – w czerwonym polu czarny myśliwski róg, w pasie którego umieszczono złoty krzyż, a w klejnocie, nad hełmem w koronie trzy pióra strusie), a także herb Mycielskich (polski herb szlachecki Dołęga – w błękitnym polu złoty krzyż kawalerski na barku srebrnej podkowy, z jej środka wychodzi strzała); analizę zawartości atlasu ułatwiają uporządkowane alfabetycznie indeksy herbów (*Wappenregister* i *Figurenregister*); na przedniej wyklejce ekslibris Ferdinanda Caspra Kocha (1873-1957); ss. 202 + 76 tablic, st. bdb., ozdobne wyklejki, górne brzegi kart złożone, okładka twarda, półskórek, grzbiet ze złożonym tyt., poprzecierany; format folio; **Cena: 950 zł**

227

Hugo Gerard Ströhl (185-1919). Austriacki heraldyk. W 1890 r. opublikował *Österreichisch-Ungarische Wappenrolle* z setkami herbów państwowych i miejskich.

228

228. **WIELKOPOLSKA**. Hupp, Otto, *Die Wappen und Siegel der deutschen Staedte, Flecken und Doerfer*, tyt. okładkowy: *Wappen und Siegel der deutschen Staedte. 2 Heft: Pommern, Posen und Schlesien*, druk. Hof-Kunstdruckerei Dr. C. Wolf & Sohn, Monachium, wyd. Heinrich Keller, Frankfurt n. Menem 1898; w I części herby Królestwa Prus, w II – herby i pieczęcie prowincji pruskich (Poznań, Śląsk, Pomorze), wszystkie opatrzone opisem; łącznie 400 kolor. herbów (rejencje: Poznań, Bydgoszcz, Wrocław, Legnica, Opole, Szczecin, Koszalin i Stralsund); przy rejencji poznańskiej herby następujących miejscowości: Poznań, Odolanów, Baranowo, Zbąszyń, Międzychód, Bledzew, Bnin, Bojanowo, Babimost, Borek Wielkopolski, Brójce, Buk, Czemiń, Dobrzyca, Dolsk, Dubin, Wschowa, Miejska Górka, Gostyń, Grabowo nad Prosną, Grodzisk Wielkopolski, Jaraczewo, Jarocin, Jutrosin,

Kępno, Kębłowo, Kobylin, Kopanica, Koźmin Wielkopolski, Kościan, Kostrzyn, Krzywiń, Krobia, Krotoszyn, Kórnik, Leszno, Międzyrzecz, Mieszków, Miłosław, Mikstat, Mosina, Murowana Goślina, Lwówek, Nowy Tomyśl, Obrzycko Oborniki, Opalenica, Ostrów Wielkopolski, Pniewy, Pleszew, Pogorzela, Pobiedziska, Poniec, Rakoniewice, Raszków, Rawicz, Rydzyna, Ryczywół, Rogoźno, Rostarzewo, Szamotuły, Piaski, Zaniemyśl, Sarnowa (Rawicz), Ostroróg, Ostrzeszów, Szlichtyngowa, Śmigiel, Śrem, Środa Wielkopolska, Skwierzyna, Swarzędz, Święciechowa, Stęszew, Osieczna, Sulmierzyce, Trzciel, Kargowa, Wielichowo, Wolsztyn, Września, Wronki, Książ Wielkopolski, Zaborowo (Leszno), Zduny, Żerków, Sieraków; przy rejencji bydgoskiej następujące miejscowości: Bydgoszcz, Gniewkowo, Barcin, Budzyń, Czarnków, Kcynia, Wielen, Fordon (Bydgoszcz), Gębice, Gniezno, Gołańcz, Gąsawa, Inowrocław, Kłecko, Chodzież, Koronowo, Kruszwica, Łabiszyn, Łęknio, Łobzenica, Łopienno, Margonin, Mielżyn, Mieścisko, Mogilno, Mroczka, Nakło nad Notecią, Pakość, Powidz, Rogowo, Rynarzewo, Szamocin, Piła, Skoki, Trzcianka, Szubin, Solec Kujawski, Czerniejewo, Strzelno, Trzemeszno, Ujście, Kiszkowo, Wyrzysk, Wysoka, Witkowo, Wągrowiec, Żnin; II + 104 str., st. bdb., miejscami zabrudzenia, w kilku miejscach podklejenia papierową taśmą, oprawa twarda, introligatorska z oryginalną naklejką, przetarcia, płócienne krawędzie; format folio; **Cena: 1950 zł**

CZASOPISMA

229. MYŚL i ŻYCIE. LA PENSÉE ET LA VIE, nr 3-4, III-IV 1913 (rok II), red. i wyd. Władysław Mieczysław Kozłowski, druk: Drukarnia Społeczna; numer rzadkiego tygodnika o tematyce filozoficznej i kulturalnej, wydawanego w latach 1912-1915; wewnątrz artykuły: *Upadek myśli filozoficznej polskiej; Dwa plany czytelnictwa; Idea ojczyzny (Dalszy ciąg); Materjały do słownika filozoficznego (Ciąg dalszy); Pieśń; Kilka słów o sztuce; Z literatury bieżącej; Książki nadesłane*; język polski i francuski; pochodzi ze zbiorów Piotra Zaremby (1910-1993), pierwszego polskiego prezydenta Szczecina – na okładce podpis prezydenta; ss. 39 (str. 65-104), st. sł., niektóre kartki luźne, liczne zagięcia rogów, okładka papierowa, zabrudzona, z nieznanymi rozdarciami; format 8°; **Cena: 120 zł**

230

230. OKOLICA POETÓW, nr 1/2 (40/41) 1939, Ostrzeszów Wielkopolski: *Dwadzieścia lat poezji polskiej, 1918-1939*, oprac. i wyd. Stanisław Czernik, druk. Drukarnia Gazety Ostrzeszowskiej; na str. tyt. ekslibris Stanisława Marczaka-Oborskiego; 92 str., st. sł., zabrudzenia, zażółcenia, zagięcia narożników, okładka miękka, papierowa, podniszczona, luźna; format 8°; **Cena: 200 zł**

Czasopismo Okolica Poetów to miesięcznik literacki wydawany przez Stanisława Czernika od 1935 do 1939 r. W tym okresie wydano 42 zwykłe numery i kilka monograficznych. W czasopiśmie dominował poetycki autentyzm, ale publikowali także przedstawiciele Awangardy Krakowskiej, Drugiej Awangardy, Czartaka, Kwadrygi, Skamandra i Żagar. Stanisław Czernik (1899-1969). Literat, reprezentował kierunek autentyzmu. Interesował się folklorem.

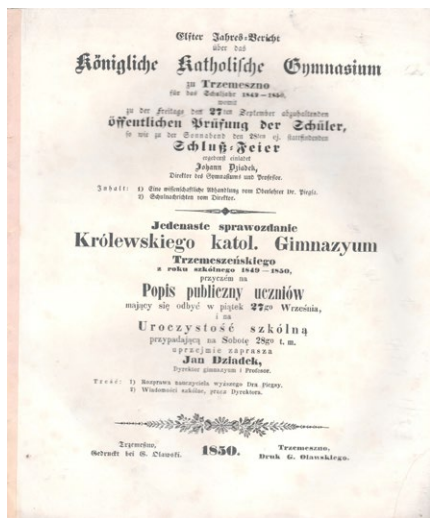

231 ab

231. PRZEDŚWIT. L'aurore. Czasopismo socjalistyczne, 7 numerów czasopisma, Genewa, rok II, 1883; pismo założone przez Stanisława Mendelsoń, Szymona Diksztajna i Witolda Piekarskiego (dwaj ostatni zajmowali się także jego redagowaniem), ukazywało się nieregularnie; w numerach powtarzają się rubryki zatytułowane: *Dział oficjalny, Fejleton „Przedświtu”, Korespondencje, Echa, Kronika powszechna, Ostatnie wiadomości*; zbiór obejmuje następujące numery: 1) nr 9, 10 I 1883, w numerze m.in.: *Listy z Niemiec, z Francji* (podpisane inicjałami Sz. D. – może Szymon Diksztajn); 2) nr 10, 20 I 1883, w numerze m.in.: *Odezwa Organizacji Poznańskiej do Robotników Poznania*; 3) nr 11, 5 II 1883, w numerze m.in.: *Gmina Socjalistyczna „Lwów” do robotników*; 4) nr 12, 17 II 1883, w numerze m.in.: *Odpowiedź „Robotnika” krak. „N. Reformie”*; 5) nr 13, 2 III 1883, w numerze m.in.: *Nad kolebką* (wiersz podpisany W. Toporek); 6) nr 14, 22 III 1883, numer poświęcony m.in. śmierci Karola Marksa; 7) nr 15, 10 IV 1883, w numerze m.in.: *18 marca, Zajścia w Puławach*; st. db., drobne zagięcia i rozdarcia brzegów, str. częściowo poźółkłe (szczególnie na złożeniach) i nierozcięte (w nr. 9), ślad złożenia; 4 str. (w 9. nr. 8 str.); format folio; **BARDZO RZADKIE! Cena: 1500 zł**

Czasopismo Przedświt to ważne źródło do historii ruchu socjalistycznego. Prezentowane numery pochodzą z pierwszego okresu jego historii, który rozpoczął się wraz z publikacją pierwszego numeru Przedświtu 15 VIII 1881 r. w Genewie (nakład 1000 egzemplarzy), a zakończył się zawieszeniem jego wydawania w X

1883 r. Na łamach czasopisma ukazywały się odezwy partyjne. Przykładem może być Odezwa Organizacji Poznańskiej do Robotników Poznania z numeru 10. Na początku przekonywano poznańskich robotników, że od wieków znajdowali się w nędzy i ucisku. Dalej pisano o szpiegowaniu i prześladowaniu zwolenników ruchu socjalistycznego przez tych, którzy pracą robotnika żyją. Na koniec zapewniano, że zwycięstwo ruchu robotniczego było pewne i mobilizowano do aktywności: Pomagajmy sobie sami, bo nam nikt nie pomoże.

232

położył jej pierwszy dyrektor Jacob Meissner. To za jego sprawą utrzymała ona polski charakter (polski to język nie tylko wykładowy, ale do 1863 r. obowiązkowy przedmiot na maturze pisemnej). Następcą J. Meissnera na stanowisku dyrektora gimnazjum był Jan Dziadek. Od 1853 r. gimnazjum kierował dr Witold Milewski. Czasy jego urzędowania to apogeum rozwoju szkoły. W 1855 r. uczyło się w niej 604 uczniów, z tego zdecydowana większość to katolicy (555 osób), ale wśród uczniów byli także ewangelicy (28 osób) i Żydzi (21 osób). Do matury przystąpiło 46 abiturientów. W gimnazjum nauczano 18 pedagogów. W latach 1855-1859 został zbudowany nowy budynek szkoły. Ukończono go, gdy dyrektorem był już dr Józef Szostakowski. Młodzież trzemeszńska znana była ze swego patriotyzmu. Nie bez racji Prusacy określali miejscowe gimnazjum jako gniazdo idei rewolucyjnych. Młodzież z tej szkoły uczestniczyła w powstaniu styczniowym. Zaborca zareagował na to represjami. Najpierw 14 III 1863 r. zawiesił naukę w szkole, a 16 XII tegoż roku decyzją pruskich władz została ona zamknięta. Do absolwentów szkoły należeli między innymi Hipolit Cegielski – filolog, przemysłowiec, działacz społeczny, dziennikarz i polityk, Jędrzej Śniadecki – lekarz, biolog, chemik i filozof, Marian Langiewicz – generał i dyktator powstania styczniowego, arcybiskup Florian Stablewski – prymas Polski, ksiądz Kazimierz Zimmermann – rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Józef Przyborowski – pierwszy polski archeolog, Wojciech Trąmpczyński – marszałek Sejmu, Kazimierz Grus – karykaturzysta, Jerzy Hulewicz – malarz, pisarz i dramaturg.

232. TRZEMESZNO, WIELKOPOLSKA. Zbiór 19 sprawozdań szkolnych Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Trzemesznie, wyd. w latach 1840-1846, 1850, 1852-1862; wyd. i druk. Gustaw Olawski, Trzemeszno; teksty w jęz. polskim, niemieckim, łacińskim i greckim; część pierwszą każdego zeszytu stanowi artykuł naukowy, część drugą zaś – wiadomości szkolne, w których zamieszczano plan nauki, rozporządzenia władz szkolnych, kronikę szkoły, statystykę, stan biblioteki, na zakończenie podawano porządek uroczystości dla abiturientów – deklamacji i mów; sprawozdania liczą od 34 do 72 str., st. bdb. i db., oprawa miękka, odręczne dopiski, ślady wilgoci i zażółcenia, niekiedy nieznaczne zagniecenia i rozdarcia; format 8°; **NIEZWYKLE CENNE ŹRÓDŁO DLA POZNANIA HISTORII ELIT W WIELKOPOLSCIE W XIX W.**
Cena: 3950 zł

Katolickie gimnazjum utworzono w Trzemesznie w 1840 r. Jego istnienie sprawiało, że Trzemeszno było ważnym ośrodkiem szkolnictwa średniego w Wielkopolsce. Wielkie zasługi dla rozwoju tej szkoły

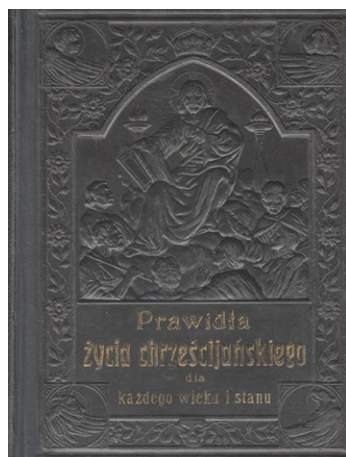
235

233. WIELKOPOLSKA, RZECZPOSPOLITA KRAKOWSKA. *The Illustrated London News*, 14 III 1846, numer 202, poświęcony m.in. powstaniu krakowskiemu i w Wielkopolsce; wewnątrz liczne cz.-b. ilustr., niektóre dotyczące bezpośrednio tych powstań: 1) powstańcy – *POLISH INSURGENTS*, wymiary: ok. 210x135 mm; 2) koszykier – *POLISH VOLUNTEER*. - (FROM A PAINTING IN THE POSSESSION OF THE LITERARY ASSOCIATION OF THE FRIENDS OF POLAND), wymiary: 106x149 mm; 3) polscy powstańcy – *Polish insurgents*, wymiary: ok. 155x140 mm; na str. 1-2 (169-170) duży komentarz na temat przebiegu obu powstań, mowa m.in. o aresztowaniach w Wielkim Księstwie Poznańskim i osadzeniu w Cytadeli hr. Józefa i Ignacego Bnińskich; na ostatniej str. wiersz poświęcony waleczności Polaków; 16 str., drzew. szt. cz.-b., st. bdb., nieznaczne naddarcia krawędzi, w dolnej części wszystkich kart niewielka rdzawa plamka; format folio;
Cena: 950 zł

KSIĄŻKI, BROSZURY

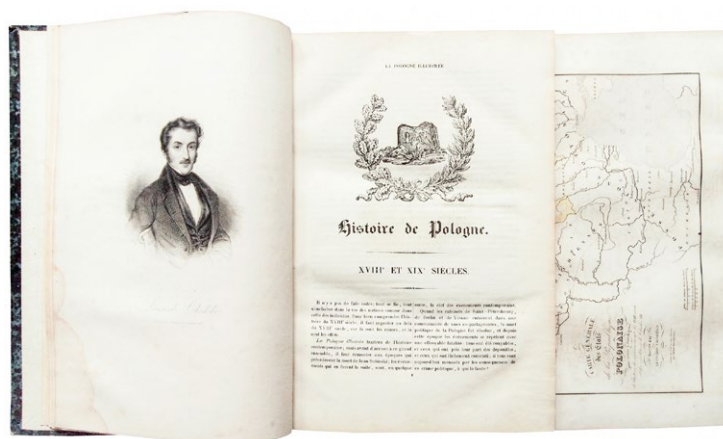
234

235

234. BIERUTÓW. Friedrich, Hermann, *Geschichte der Stadt Bernstadt 1266-1935*, tyt. okładkowy: *Geschichte der Stadt Bernstadt i. Schl.*, druk. A. Ludwigs Buchdruckerei Rothe & Politt, Oleśnica, bez daty [ok. 1938]; niemiecka historia Bierutowa w latach 1266-1935; zawiera 40 cz.-b. fot. (widoki miasta, pomniki, portrety, eksponaty muzealne), na str. przedtyt. kolor. herb Bierutowa; opisane zostały: historia Bierutowa od 1266 r., czyli lokacji, historia rozwoju ważnych dziedzin kultury, zakładów przemysłowych i handlowych, Muzeum Ojczyzny, Biblioteka Ludowa, herb miasta, akt lokacyjny, ponadto zestawienia statystyczne; 142 str., st. bdb., oprawa twarda, płócienna, ze złożonym tyt., pęknięcie materiału wzdłuż grzbietu; format 8°; **Cena: 480 zł**

235. BITSCHNAU VON TSCHAGGUNS, OTTO, *Prawidła życia chrześcijańskiego dla każdego wieku i stanu*, tłum. na jęz. polski ks. Józef Janiszewski, wyd. Wydawnictwo Dziel Ludowych Karola Miarki, Mikołów-Warszawa 1911; luksusowe wydanie dzieła autorstwa prawdopodobnie austriackiego benedyktyna, profesora teologii i hagiografa Ottona Bitschnau von Tschagguns (1825-1905); polecany przez papieża Piusa X poradnik ze wskazówkami pomagającymi w życiu pobożnym katolikom, zarówno młodym, jak i starym, adresowany do wiernych różnego stanu, dedykowany *Jego Ekscelency Najprzewielebniejszemu Ks. Dr. Józefowi Bilczewskiemu Arcybiskupowi-Metropolicie lwowskiemu obrz. łac. Najtroskliwyszemu Opiekunowi wszystkich stanów a zwłaszcza młodzieży itd. itd.*; zezwolenie na druk od Ordynariatu Biskupiego łacińskiego (biskupa sufragana wikariusza generalnego Karola Józefa) wydane w Przemyślu w dniu 17 VII 1911 r.; na Śląsku księga ta była często prezentem ślubnym; składa się z 17 rozdziałów: I *Chrześcijański stan małżeński*; II *Stan młodzieńczy*; III *Stan bezżenny (wolny)*; IV. *Stan zakonny*; V *Stan kapłański*; VI *Stan nauczycielski*; VII *Stan włościański*; VIII *Stan rzemieślników i robotników*; IX *Stan wojskowy*; X *Stan wdowi*; XI *Stan ubogich*; XII *Stan służebny*; XIII *Stan zamożnych*; XIV *Stan przełożonych*; XV *Stan zadowolonych*; XVI *Stan chorych*; XVII *Stan umierających*; ponadto *Alfabetyczny spis Świętych Pańskich będących wzorami dla każdego stanu*; liczne cz.-b. ilustr., niektóre całostronicowe), na osobnych tablicach kolor. drzew. szt. (ryt. F. Haug według B. Lochena i Maxa Fuhrmanna); 624 str. + 36 nlb. tablic, st. db., zabrudzenia, w dole jednej z kart ubytek papieru, brzegi kart barwione, oprawa twarda, skórzana, z tłoczonymi wzorami o stylistyce secesyjnej na grzbiecie i licach, złożony tyt.; format 4°; **Cena: 800 zł**

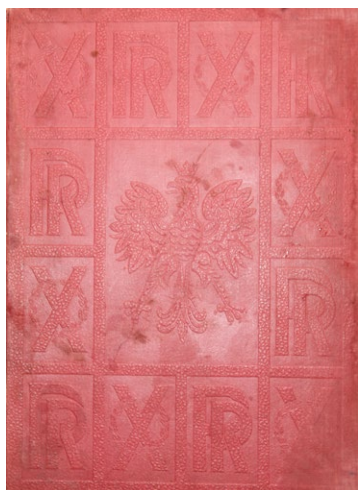
236

236. CHODŹKO, LEONARD, *La Pologne historique, littéraire, monumentale et illustrée...*, 6 wydanie, druk. Claye et Taillefer, Paryż 1846-1847; jedno z najwybitniejszych emigracyjnych dzieł propagujących historię i kulturę polską, zawiera liczne cz.-b. ilustr., przedstawiających m.in. 21 portretów (królowie polscy, dowódcy wojskowi, arystokraci, działacze polityczni, bohaterowie literaccy, jak również portrety autora i jego żony), a także 25 ilustr. przedstawiających budowle, plany, mapy, panora-

my i widoki miast, sceny rodzajowe, pomniki, grobowce, wizerunki numizmatów; wyklejki marmoryzowane; 472 str., st. bdb., żółtawe zaplamienia, oprawa twarda, półskórek, na grzbiecie złożony tyt. i zdobienia, lekkie przetarcia; format 4°; **Cena: 1800 zł**

237. **CZERNICHÓW k. Krakowa.** Sikorski, Jan Feliks (Szczęsny), *Rośliny handlowe. Wykład profesora Sikorskiego*, nie podano wydawcy, ok. 1900; wykład J.F. Sikorskiego, profesora uczelni rolniczych, związanego z Krajową Średnią Szkołą Rolniczą w Czernichowie na temat roślin handlowych, wygłoszony w 1900 r. w Czernichowie; faksymile rękopisu, pierwotnie 200 str. (tutaj str. 146-151 i 180-191 wyrwane), st. sł., wewnątrz liczne rys. i napisy odręczne (ołówkiem, kredką i długopisem), nieznaczne zabrudzenia, brzegi kart marmoryzowane, oprawa twarda, półpłócienna, z przetarciami, grzbiet podniszczony, z pęknięciami; format 8°; **Cena: 180 zł**

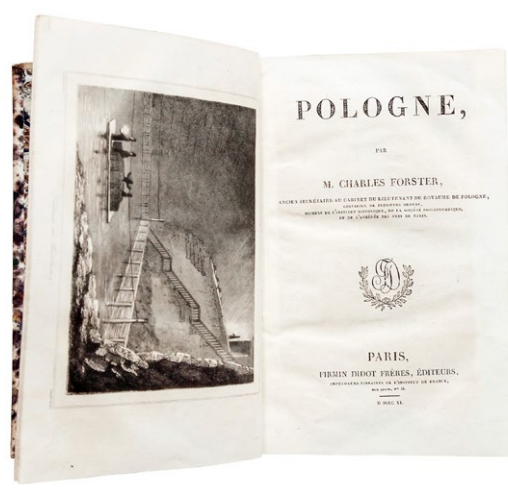
Jan Feliks Sikorski (1857-1924). Profesor związany z Krajową Średnią Szkołą Rolniczą w Czernichowie od 1891 r., kiedy na polecenie Wydziału Krajowego zastąpił jej chorego pracownika, Adama Prażmowskiego. W 1893 r. zamieszkał w Czernichowie na stałe i pracował w tamtejszej szkole jako profesor rolnictwa i chemii rolnej, a od 1899 r. dyrektor szkoły. W 1912 r. przeszedł na emeryturę. Między 1893 a 1912 r. opublikował wiele prac i artykułów w tym: „Za i przeciw” koniczyny amerykańskiej (Rolnik i Hodowca R. 9: 1892 nr 13, 14); Zaraza kartofli i środki zaradcze dla jej zwalczania (tamże nr 26, 27); Rozmnażanie buraka bez nasienia (tamże nr 37, 38); Zmiana, uszlachetnienie i hodowla nasion (tamże R. 14: 1896 nr 1-4).

238

239

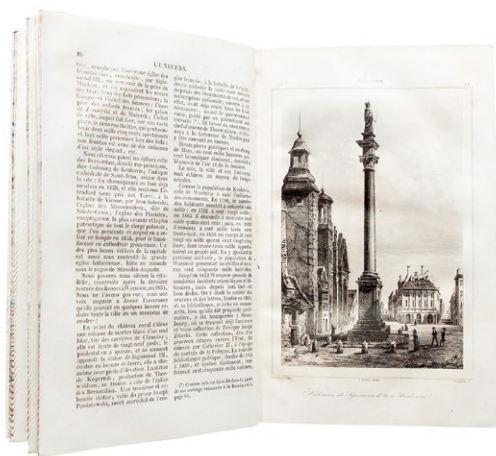
240

238. **DĄBROWSKI, MARIAN** (wyd. i red. naczelny), *Dziesięciolecie Polski odrodzonej 1918-1928*, red. Piotr Lot, oprac. techniczne L. Królikowski, przedmowa Jana Michała Rozwadowskiego (1867-1935, językoznawca, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prezes Polskiej Akademii Umiejętności i Klubu Sportowego Cracovia), wyd. i nakład *Ilustrowanego Kuryera Codziennego, Światowida, Na Szerokim Świecie*, Kraków-Warszawa 1928; księga pamiątkowa stanowiąca podsumowanie dziesięciolecia odrodzonej Polski; dzieło podzielono na VI działów: I. *Geografia, historia i ustrój Polski Odrodzonej*, II. *Odbudowa kraju. Komunikacje. Uzdrawiska. Letniska. Turystyka*, III. *Oświata i nauka*, IV. *Literatura i sztuka*, V. *Ustrój społeczny. Spółdzielczość. Polacy na Obczyźnie. Sport. Dział Kobiocy. Oświata Pozaszkolna*, VI. *Gospodarstwo narodowe*, artykuły wchodzące w skład działów pisali różni autorzy m.in. Stefan Rowecki (ppłk Sztabu Gen.); liczne ilustr. (cz.-b. fot.), ponadto skorowidze: rzeczowy, geograficzny, władz i instytucji oraz nazwisk; 1210 str., st. bdb., oprawa twarda, znakomicie zachowana, z tłoczonym wizerunkiem orła w koronie (zakłady introligatorские Roberta Jahody w Krakowie oraz Aleksandra Semkowicza i Kazimierza Legeżyńskiego we Lwowie według projektu Alfreda Żmudy), na niektórych str. rdzawe plamki, grzbiet po konserwacji; format folio; do dzieła włożona związana z nim tematycznie, czysta kartka pocztowa (st. bdb., wymiary: 144x92 mm); **RZADKIE W TAKIM STANIE ZACHOWANIA; Cena: 600 zł**

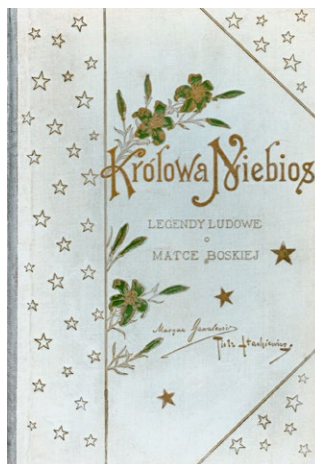
239. **ELBLĄG.** Lockemann, Theodor, *Elbing*, wyd. DARI (Deutscher Architektur- und Industrie Verlag), Berlin 1926; monografia Elbląga autorstwa Theodora Lockemanna (1885-1945), dyrektora Biblioteki Miejskiej i archiwisty; liczne cz.-b. ilustr. w tekście oraz 6 nlb. tablic z ilustr.; 186 str. + 14 nlb. + 6 nlb. tablic, st. bdb., okładka twarda, ćwierćpłócienna, z tyt. i herbem Elbląga, format 4°; **Cena: 380 zł**

240. **FORSTER, CHARLES**, *Pologne*, pochodzi z serii: *L'Univers. Histoire et description de tous les peuples*, wyd. bracia Didot, Paryż 1840; jedno z najbardziej znanych XIX-wiecznych dzieł historycznych

poświęconych Polsce; zawiera mapę Polski, a także 54 cz.-b. stal. przedstawiające m.in. widoki miast, zabytków, portrety i in.; brzegi kart i wyklejki marmoryzowane; 348 str., st. bdb., okładka twarda, introligatorska, ćwierćskórek, grzbiet po konserwacji, ze złożonym tyt. i wzorami, minimalne przetarcia krawędzi; format 8°; **Cena: 650 zł**

241

243

244

- 241. FORSTER, CHARLES**, *Pologne*, pochodzi z serii: *L'Univers. Histoire et description de tous les peuples*, wyd. bracia Didot, Paryż 1840; jedno z najbardziej znanych XIX-wiecznych dzieł historycznych poświęconych Polsce; zawiera mapę Polski, a także 54 cz.-b. stal. przedstawiające m.in. widoki miast, zabytków, portrety i in.; 348 str., st. bdb., ślady wilgoci, zagniecenia narożników, blok lekko poluzniony, okładka miękka, mocno podniszczona; format 8°; **Cena: 400 zł**
- 242. FRANKOWSKI, EUGENIUSZ**, *Z Polesia wołyńskiego*, druk A. Pęczalski i K. Marszałkowski, Warszawa 1914; broszura poświęcona opisowi Polesia Wołyńskiego (równina położona między Polesiem Zachodnim na północy, Wyżyną Lubelską na zachodzie i południu oraz Wyżyną Zachodniowołyńską na południowym wschodzie), autorstwa znanego polskiego archeologa, etnologa, etnografa Eugeniusza Frankowskiego (1884-1962); 6 cz.-b. fot. autorstwa E. Frankowskiego; 32 str., st. db., okładka miękka (broшуrowa), częściowo oderwana, z lekkimi naddarciami; format 16d; **Cena: 120 zł**
- 243. GAWALEWICZ, MARIAN; STACHIEWICZ, PIOTR**, *Królowa Niebios. Legendy o Matce Boskiej*, nakład Gebethnera i Wolffa, Kraków 1903, Drukarnia W.L. Anczyca i Spółki w Krakowie, ilustr. Piotr Stachewicz; zbiór ludowych legend na temat Matki Bożej autorstwa polskiego dramatopisarza, powieściopisarza i publicyisty Mariana Gawalewicza (1852-1910); zawiera 23 całostronicowe ilustr. (20 światłokopii tonowanych i 3 drzew.); na str. tyt. odręczne dedykacje z 1919 r. i 1958 r. oraz pieczęć z napisem: *NARCYZ GIERYN / KIJÓW / KSIĘGARNIA*; oprawa autorstwa K. Wójcika z Krakowa; 170 str., st. db., drobne zabrudzenia, okładka twarda, płócienna, z tłoczeniami, złożonym napisem, motywami kwiatowymi i gwiazdkami; format 8°; **Cena: 180 zł**
- 244. GDAŃSK**. *Macierz Szkolna w Gdańsku 1921-1936. W XV-lecie Macierzy Szkolnej w Gdańsku 1921-1936*, wyd. Czcionkami Drukarni Gdańskiej AG, Gdańsk 1936; publikacja dotycząca działalności organizacji Macierz Szkolna w Gdańsku w latach 1921-1936; liczne cz.-b. światłokopie przedstawiają: Kazimierza Papée (Komisarza generalnego RP w Gdańsku), Franciszka Kubacza (prezesa Zarządu Macierzy Szkolnej w Gdańsku od 1921 do 1926 r.), Stanisława Przybyszewskiego (członka honorowego Macierzy Szkolnej w Gdańsku), Edwarda Heima Jareckiego (fundatora Szkoły handlowej), Tadeusza Czarnowskiego (prezesa Zarządu Macierzy Szkolnej w Gdańsku od 1926-1928), Bogusława Dobrzyckiego (prezesa Zarządu Macierzy Szkolnej w Gdańsku od 1929 do 1933 r.), członków Zarządu Macierzy Szkolnej w Gdańsku, członków Naczelnego Komitetu Ochronkowego przy Macierzy Szkolnej w Gdańsku, Grono Nauczycielskie Gimnazjum im. J. Piłsudskiego Macierzy Szkolnej w Gdańsku, rozbudowę Gimnazjum im. J. Piłsudskiego Macierzy Szkolnej w Gdańsku, Grono Nauczycielskie Szkół Handlowych Macierzy Szkolnej w Gdańsku, Grono Nauczycielskie Konserwatorium Muzycznego Macierzy Szkolnej w Gdańsku, Szkołę Handlową Macierzy Szkolnej w Gdańsku (fot. R. Wyrobek), Grono Nauczycielskie Szkoły Średniej Macierzy Szkolnej w Gdańsku, Grono Nauczycielskie Szkół Powszechnych Macierzy Szkolnej w Gdańsku, osiedle szkolne Macierzy Szkolnej w Sulminie (pow. Kartuszy), personel Biura Zarządu Macierzy Szkolnej w Gdańsku, Szkołę Powszechną Macierzy Szkolnej w Szymonowie,

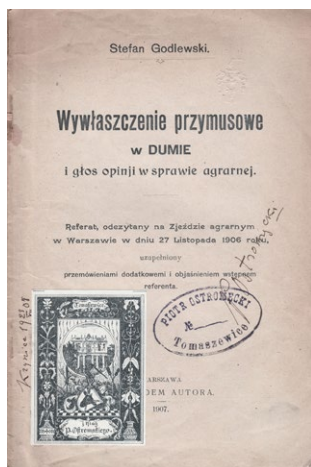
Szkołę Powszechną Macierzy Szkolnej w Piekle w trakcie budowy, ołtarz w kaplicy klasztoru s.s. Dominikanek, barak (w którym mieściły się gimnazjum i ochronka), Ochronka Macierzy Szkolnej nr 3 w Oliwie, Ochronka Macierzy Szkolnej nr 4 w Sidlicach, Szkoła Powszechna i Ochronka nr 7 Macierzy Szkolnej w Nowym Porcie, Ochronka Macierzy Szkolnej nr 8 w Oruni, Ochronka Macierzy Szkolnej nr 9 w Gdańsku, Szkoła Powszechna i Ochronka nr 11 Macierzy Szkolnej w Wielkich Trąbkach, Ochronka Macierzy Szkolnej nr 12 we Wrzeszczu, Szkoła Powszechna i Ochronka nr 14 Macierzy Szkolnej w Elganowie; ponadto informator branżowy; 84 str., st. db., lekkie zabrudzenia, okładka miękka, drobne uszkodzenia grzbietu; format 4°; **Cena: 250 zł**

Macierz Szkolna w Gdańsku to polska organizacja oświatowa w Wolnym Mieście Gdańsku, która działała w latach 1921-1939. Tworzyła ona system szkolnictwa polskiego poprzez zakładanie ochronek dla dzieci i szkół.

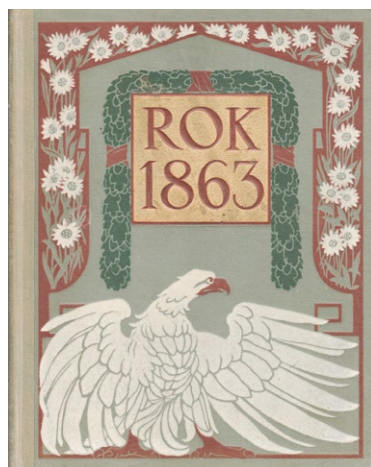
245. **GDYNIA.** Brodniewicz, Aleksander, *Apteczka okrętowa*, wyd. Biblioteka Filii Państwowego Zakładu Higieny, Gdynia 1938, druk. Zakłady Graficzne Alfons Szczuka; publikacja dotyczy zagadnień związanych z udzielaniem pierwszej pomocy; autor pisze o stanie apteczek na polskich statkach handlowych, roli apteczek w obcych marynarkach, typach apteczek i ich cechach; 96 str., st. bdb., okładka miękka, podniszczone krawędzie; format 8°; Cena: 95 zł

Aleksander Brodniewicz (1904-1986). Lekarz Państwowej Szkoły Morskiej, asystent oddziału chirurgii Szpitala Miejskiego w Gdyni i lekarz okrętowy Polsko-Brytyjskiego Towarzystwa Okrętowego w Gdyni.

246. **GDYNIA.** Jakóbkiewicz, Józef, *Sprawozdanie Filii Państwowego Zakładu Higieny w Gdyni za rok 1938*, wyd. Biblioteka Filii Państwowego Zakładu Higieny, Gdynia 1939, druk. Zakłady Graficzne Alfons Szczuka; publikacja charakteryzująca ogólnie działalność Filii Państwowego Zakładu Higieny w Gdyni w 1938 r., pisano m.in. o znaczeniu biblioteki i muzeum, współpracy filii z terenem, działalności naukowej Oddziału Bakteriologicznego, programie kursu helmintologii; wewnątrz cz.-b. fot., streszczenie w jęz. francuskim; 52 str., broszura, st. db., okładka miękka, częściowo oderwana; format 8°; **Cena: 95 zł**

247

248

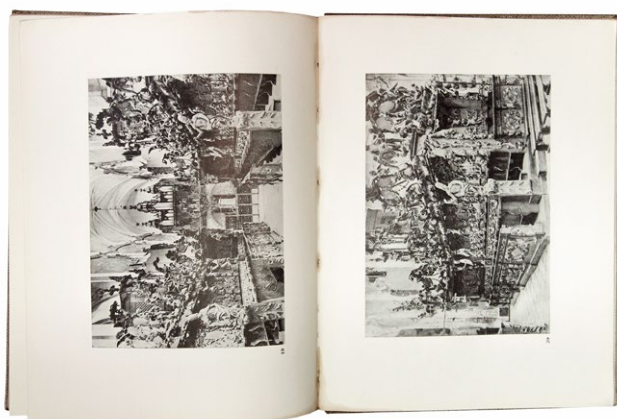
250

247. **GODLEWSKI, STEFAN**, *Wywłaszczenie przymusowe w Dumie i głos opinii w sprawie agrarnej. Referat, odczytany na Zjeździe agrarnym w Warszawie w dniu 27 listopada 1906 roku, uzupełniony przemówieniami dodatkowymi i objaśnieniem wstępnym referenta*, wyd. nakładem autora, Warszawa 1907, druk. L. Straszewicz; drukowana wersja referatu wygłoszonego przez Stefana Godlewskiego (1853-1929) w dniu 27 XI 1906 r., w trakcie tzw. zjazdu agrarnego (27-29 XI), poszerzona o objaśnienia i przemówienia dodatkowe wygłaszane przez S. Godlewskiego w kolejnych dniach zjazdu; na okładce ekslibris: *Tomaśewice / P. Ostromięckiego* (Piotr Ostromięcki –przedstawiciel rodziny Ostromięckich, do której w latach 1905-1945 należał murowany, neoklasycystyczny pałac we wsi Tomaszowice w obecnym województwie lubelskim); 42 str., st. sł., uszkodzenia narożników, okładka miękka, podniszczona, z odręcznymi dopiskami oraz nieaktualną pieczęcią własnościową Piotra Ostromięckiego, w górze tłoczony herb, grzbiet uszkodzony; format 8°; **Cena: 150 zł**

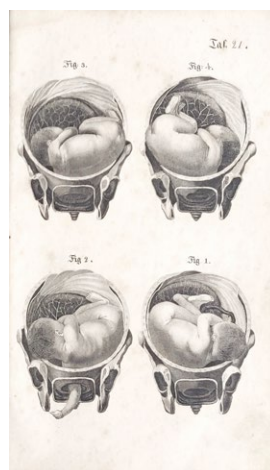
Prezentowane przemówienia wygłoszono w okresie trwania w Rosji i na ziemiach polskich (znajdujących się pod rosyjskim panowaniem) rewolucji 1905-1907. Konsekwencją strajków i demonstracji jakie się wówczas odbywały było zwołanie pierwszego parlamentu rosyjskiego: Dumy Państwowej, która zebrała się w IV 1906 r. W jej ramach reprezentanci Polaków z Królestwa Polskiego utworzyli Koło Polskie. W I Dumie dyskutowana była m.in. kwestia agrarna. Wysuwano projekty wywłaszczenia większej własności ziemskiej na rzecz chłopów.

Tym propozycjom nie przeciwstawiło się aktywnie Koło Polskie. Z tego stanu rzeczy niezadowolone było polskie ziemiaństwo i konserwatywni politycy (zorganizowani w Stronnictwo Polityki Realnej) oraz publicyści skupieni w redakcji czasopisma Słowo. Z inicjatywy tych grup został zorganizowany Zjazd w Sprawie Agrarnej (znany też jako Zjazd Rolny). Obradował on w sali Stowarzyszenia Techników 27-29 XI 1906 r., z udziałem ponad 400 osób z Królestwa i Kresów. W trakcie zjazdu głównymi referentami byli Władysław hr. Potocki (referat: Pogląd ogólny na stosunki i potrzeby agrarne), Adam hr. Krasiński (O wywłaszczeniu ze stanowiska prawnego, etycznego i kulturalnego) i Stefan Godlewski. Ten ostatni w pierwszej z siedmiu konkluzji kończących jego referat jasno wyraził pogląd uczestników zjazdu: Własność ziemska jest nienaruszalna. Sposobem wyjątku od tej zasady wywłaszczenie przymusowe może być stosowane jedynie w celach użyteczności publicznej w drodze przepisanej przez prawo cywilne (cytat pochodzi z str. 33 broszury). Na zjeździe wystąpił Roman Dmowski, który starał się przekonywać ziemian do słuszności przyjętej przez Koło Polskie taktyki niełączenia kwestii agrarnych w odniesieniu do Królestwa Kongresowego. Godlewski odnosił się do wystąpienia lidera obozu narodowo-demokratycznego w pierwszym z przemówień dodatkowych. Zjazd ostatecznie przyjął rezolucję potępiającą i odrzucającą niekorzystne dla ziemian projekty reform własnościowych, a opowiedział się za parcelacją prawidłową (czyli zakładającą kontrolę ziemian nad zmianami własnościowymi i gwarantującą im pełną odpłatność).

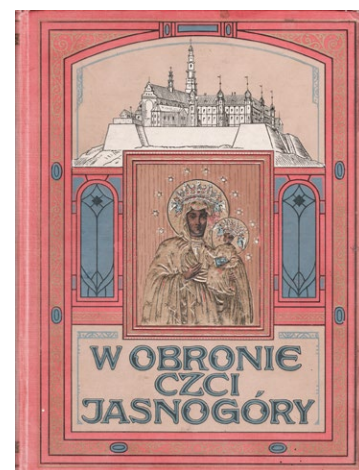
- 248. GRABIEC J. (DĄBROWSKI JÓZEF)**, *Rok 1863*, wyd. Nakładem Zdzisława Rzepeckiego i Ski, Poznań 1913, druk. Drukarnia Dziennika Poznańskiego w Poznaniu; monografia powstania styczniowego, wydana w 50. rocznicę jego wybuchu, autorstwa Józefa Dąbrowskiego (1876-1926), pułkownika Korpusu Sądowego Wojska Polskiego, prawnika, literata, publicysty i działacza społecznego (wolnomularza, przywódcę Ligi Państwowości Polskiej), który pod pseudonimem J. Grabiec opublikował kilka prac publicystycznych i historycznych; praca zadedykowana *Cieniom tych co przed pół wiekiem w boju – z ręki kata lub w męce wygnania zginęli oraz tym co wśród cierpień i niedoli sztandarowi z lat dawnych wierni pozostali*, przedstawiono genezę i przebieg oraz skutki powstania styczniowego, składa się z prologu (*Czasy... Hasła... Ludzie...*), 10 rozdziałów (I *Rewolucja moralna*; II *Margrabia*; III *Ojczyznę, wolność racz nam wrócić Panie*; IV *W podziemiach Polski i na wyżynach Caratu*; V *Naczelnik Rządu Cywilnego czy naczelnik Warszawy?*; VI *Na jedną kartę...*; VII *Straceńcy*; VIII „*Durez!*”; IX *O Polskę Jagiellonów*; X *Konfederaci pogrobowcy*) i epilogu (*Reakcja w społeczeństwie. Pogrom. Zemsta wroga. Ostatnie słowa powstania*); tekst bogato ilustrowany – liczne cz.-b. i kolor. ilustr. oraz fot., ponadto składana mapa: *Mapa Królestwa Polskiego* (cz.-b. z kolorem liniowym, wymiary: 444x540 mm), na której zaznaczono miejsca powstańczych bitew; na wyklejkach reprodukcje obrazów Artura Grottgera; 464 str., st. bdb., minimalne zabrudzenia, nieaktualne pieczęcie własnościowe, na str. tyt. odręczne dopiski, oprawa twarda, płócienna, bogato zdobiona (z wizerunkiem orła i motywami kwiatowymi), lekkie przetarcia, brzegi kart barwione; format 8°; **Cena: 480 zł**
- 249. GRABSKI, STANISŁAW**, *Rzym czy Moskwa?*, druk i nakład Księgarnia Św. Wojciecha, Poznań-Warszawa-Wilno-Lublin, 1927; przykład publicystki politycznej autorstwa znanego, przedwojennego polityka i ekonomisty, Stanisława Grabskiego (1871-1949); autor charakteryzował konflikt między II RP a bolszewicką Rosją jako starcie dwóch różnych cywilizacji; na wewnętrznej str. okładki naklejka z napisem: *W / UZNANIU / ZA / GORLIWE / KRZEWIENIE / PRZEWODNIKA / KATOLICKIEGO*; 146 str., st. db., okładka miękka, z postrzępionymi brzegami i zabrudzeniami; format 16d; **Cena: 150 zł**
- 250. GRÓDEK JAGIELLOŃSKI**. *Tarcza polska. Książka do modlenia dla wszystkich synów Polskiej ziemi*, nakładem i drukiem J. Czaińskiego, Gródek 1888; modlitewnik patriotyczny, przedrukowany z wydania warszawskiego z 1862 r. z polecenia arcybiskupa Fijałkowskiego i uzupełniona zbiorem modlitw i pieśni przez ks. Wojciecha z Częstochowy; 444 + IV str., st. bdb., miejscami drobne zabrudzenia, rdzawe plamki i niewielkie naddarcia, piękna oprawa, twarda, płócienna, z tłoczeniami i złoceniami, zamykana na klamrę (oprawiona prawdopodobnie w introligatorni J. Tillingera we Lwowie), na okładce orzeł w koronie, na grzbiecie złożone napis, krzyż oraz motywy roślinne, drobne zabrudzenia okładki; format 16°; **Cena: 290 zł**
- 251. GRZEGORZEWSKI, JAN**, *Ku Czarnomorzu. Zarys Bałtycko-Czarnomorskiej dynamiki ludów. Biuletyn pracy akademickiej dla kongresu pokojowego*, wyd. i druk *Ilustrowany Kurjer Codzienny*, Kraków 1919; broszura autorstwa polskiego etnografa, slawisty, literata i krajoznawcy, Jana Grzegorzewskiego (1849-1922), dowodząca słuszności polskich aspiracji terytorialnych w okresie Konferencji Pokojowej w Paryżu (18 I 1919 – 21 I 1920 r); pochodzi ze zbiorów Piotra Zaremby (1910-1993), pierwszego polskiego prezydenta Szczecina – na okładce odręczna adnotacja i podpis prezydenta; wewnątrz rozkładana mapka; 20 str., st. sł., naddarcia, okładka papierowa z odręcznymi dopiskami i lekkimi zabrudzeniami, grzbiet miejscowo wzmocniony taśmą; format 8°; **Cena: 120 zł**

252

253

254

- 252. HENRYKÓW.** [Stephan, Bernhard (oprac.), Poklekowski, Paul (fot.)] *Kloster Heinrichau und seine Kunstschätze*, tom I serii *Schlesische Kunstführer. Unter Mitwirkung des Schlesischen Bundes für Heimatschutz*, [Flemmings Verlag, Wrocław-Leśnica 1935]; opracowanie dotyczące zabytków sztuki w klasztorze henrykowskim na tle historii samego klasztoru; zawiera 40 cz.-b. fot. przedstawiających widoki ogólne klasztoru, jego wnętrza oraz rzeźby, polichromie itp.; 80 + 40 str. z ilustr., st. bdb., fragment str. tyt. ucięty, dolne krawędzie str. częściowo przybrudzone, oprawa twarda, płócienna, ze złożonymi napisami i herbem, rdzawe zabrudzenia (głównie na grzbiecie); format 8°; **Cena: 480 zł**

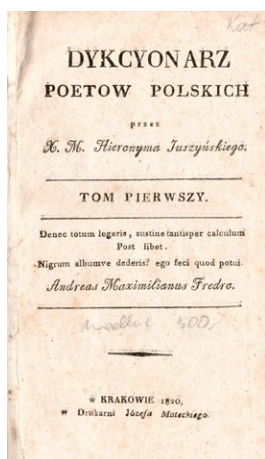
Początki opactwa w Henrykowie wiążą się z osobą księcia śląskiego Henryk I Brodatego, który w 1222 r. zgodził się na osadzenie tam zakonu cystersów (filii opactwa z Lubiąża). W tym miejscu powstał jeden z najważniejszych zabytków piśmiennictwa polskiego Księga Henrykowska. Po wojnie 30-letniej powstało w opactwie wiele barokowych obiektów. W stylu barokowym przebudowano klasztorny kościół.

- 253. HIRSCHWALD, AUGUST** (wyd.), *Preußisches Hebammen-Buch. Erster Theil. Das Lehrbuch, Lehrbuch der Geburtskunde für die Hebammen in den Königl. Preußischen Staaten*, Berlin 1850; podręcznik dla położnych, wewnątrz 29 tablic z cz.-b. stal. autorstwa E. Webera i Haasa, przedstawiającymi budowę ciała matki i dziecka; XVI + 400 str., st. db., charakterystyczne brunatne zaplamienia, oprawa twarda, ćwierścicienna, z przetarciami; format 8°; **Cena: 480 zł**

- 254. JASNA GÓRA, CZĘSTOCHOWA.** Jastrzębiec, Marian, *W obronie czci Jasnogóry*, książka traktująca o historii Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej (znanego też pod nazwami: Obraz Matki Bożej Jasnogórskiej, Obraz Czarnej Madonny, Częstochowska Ikona Matki Bożej, Częstochowska Ikona Bogarodzicy) i klasztoru jasnogórskiego, wyd. Polsko-Katolicka Księgarnia Nakładowa Zdzisława Rzepeckiego i S-ki w Poznaniu, E. Wende i Spółka w Warszawie, odbito w Drukarni Pracy Sp. z o.o., Poznań 1911; rozpoczyna się cytatem z pisma Diecezji Kujawsko-Kaliskiej oraz przedmową, w której jako powód napisania tej pracy wskazano świętokradztwo (nocy z 22 na 23 X 1909 r. doszło do kradzieży koron, podarowanych przez papieża Klemensa XI oraz perłowej sukienki z kosztownościami; sprawstwo tego czynu przypisywano paulinowi o. Damazemu Macochowi); książka kończy się epilogiem, w którym wspomniano o procesie toczącym się przed sądem w Krakowie, o zabójstwo Stanisława Rybaka (przypisywano mu bliską znajomość z Damazym Macochem); liczne cz.-b. ilustr.

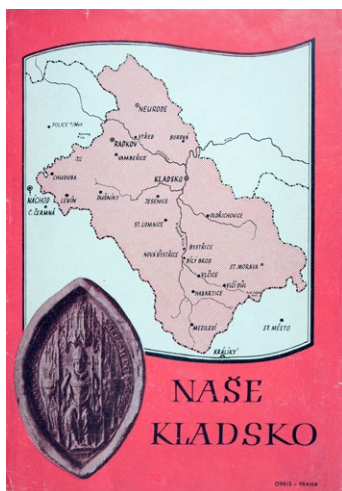
oraz 3 ilustr. kolor. (*Matka Boska Częstochowska, Jasnogóra – Krajobraz zimowy, Procesja koronacyjna na Jasnej Górze z roku 1910-go*), ozdobne wyklejki; na str. tyt. odręczny dopisek w prawym górnym rogu; 192 str., st. bdb., drobne zażółcenia, okładka twarda, płócienna, bardzo ozdobna, z reprodukcją obrazu, tłoczenia i złocenia; format 4°; **Cena: 450 zł**

- 255. JUSZYŃSKI, MICHAŁ HIERONIM**, *Dykcyonarz poetów polskich*, tom I i II, wyd. Józef Matecki, Kraków 1820; dzieło autorstwa Michała Hieronima Juszyńskiego (1760-1830), poety, bibliografa, historyka i kaznodziei; stanowi rodzaj informatora bibliograficznego; w tomie I opis rozwoju polskiej poezji i omówienie prac bibliografów, dane biograficzne, źródła, cytaty na temat poetów polskich tworzących od XV do poł. XVIII w., 1300 nazwisk zostało uporządkowanych w układzie

255

alfabetycznym; pod koniec tomu II w podobny sposób uporządkowano 210 utworów anonimowych (*Dzieła Poetów bezimiennych*); w obu tomach *Registr*, z nazwiskami i numerami str.; 42 nlb. + 325 + 11 nlb. str. (tom I) i 8 + 466 + 15 nlb. str. (tom II); st. bdb., minimalne zażółcenia, oprawa twarda, płócienna, z lekkimi przetarciami, na grzbiecie złożony tyt. i motywy roślinne; format 8°; **Cena: 600 zł**

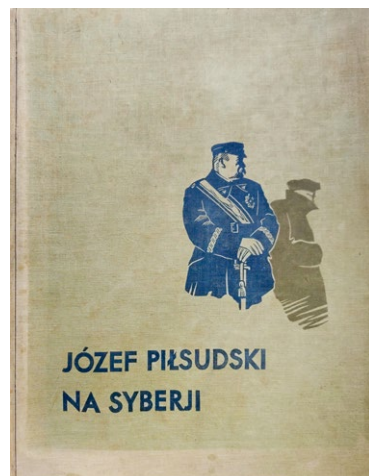
256

258

260

261

256. **KŁODZKO.** Zestaw 2 książek mających uzasadnić przynależność Kłodzka i Dusznik do Czechosłowacji: 1) Čapek, Milič, *A key to Czechoslovakia. The territory of Kladsko (Glatz). A study of a frontier problem in Middle Europe*, wyd. M. Čapek, Praga, druk. R. Vogel, Nowy Jork 1946; opis dziejów Kłodzka i Dusznik uzasadniający przynależność tych terenów do Czech po II wojnie światowej, adresowany do zachodniej opinii publicznej; zawiera kalendarium historii Kłodzka oraz 8 cz.-b. map, w tym jedną rozkładaną, przedstawiającą okolice Kłodzka – *The territory of Glatz and the adjacent areas of Bohemia, Moravia and Silesia*, wymiary: 181x279 mm; jęz. angielski; 154 + 14 nlb. str., st. bdb., okładka miękka, zabrudzona w górze, lekkie uszkodzenie grzbietu w górnej części; format 8°; 2) Polický, Stanislav B. (red.), *Naše Kladsko. Sborník prací členů výzkumného vědeckého sboru svazu přátel Kladska*, Orbis-Praga 1946; zawiera cz.-b. fot. oraz herby Kłodzka i Hrabstwa Kłodzkiego; z tyłu dołączone 2 rozkładane mapy: mapa Hrabstwa Kłodzkiego z czeskimi nazwami miejscowymi – *Kladsko*, druk kolor., wymiary: 337x385 mm, a także reprodukcja mapy Hrabstwa Kłodzkiego z 1626 r. – *Geographica descriptio Comitatus Glacensis in Medio Bohemiae Silesiae et Moraviae provinciarum siti*, druk cz.-b., wymiary: 327x287 mm;

jęz. czeski; 88 str., st. db., okładka miękka, osobno, z naddarciami; format 8°; **Cena: 350 zł**

Powyższe publikacje to przykład propagandy używanej w sporach granicznych. Przypominają one o ciekawym i mało znanym epizodzie w dziejach stosunków polsko-czeskich (czechosłowackich), jakim był konflikt o Kłodzko, do którego doszło tuż po zakończeniu II wojny światowej.

257. **KORCZAK, JANUSZ**, *König Hänschen I.*, wyd. Polonia, Warszawa 1957; niemieckojęzyczne wydanie książki dla dzieci autorstwa Janusza Korczaka pt. *Król Maciuś Pierwszy*, tłum. Katja Weintraub, wewnątrz kolor. ilustr. autorstwa Jerzego Srokowskiego; 262 str., st. bdb., oprawa twarda, płócienna, z tłoczoną i złożoną ilustr., obwoluta z kolor. ilustracją, lekkie przetarcia; format 4°; **Cena: 100 zł**

258. **KUKIEL, MARIAN**, *W setną rocznicę 1812-1912. Dzieje oręża polskiego w epoce napoleońskiej*, nakładem Zdzisława Rzepeckiego i Ski, Poznań 1912, czcionkami Drukarni Pracy Sp. z ogr. por.; historia polskiej wojskowości i czynu zbrojnego w czasach napoleońskich; liczne cz.-b. i kolor. ilustr. (w tym 5 cz.-b. map), ozdobne wyklejki z wizerunkami Napoleona Bonaparte i jego generałów, bardzo ozdobna, barwna oprawa z rys. autorstwa Antoniego Stanisława Procajłowicza, z tłoczeniami i złoceniami; 400 str. + 6 nlb. (mapy) + XII, st. db., niektóre karty luźne, miejscami niewielkie naddarcia krawędzi, oprawa twarda, płócienna; format 4°; **Cena: 360 zł**

259. **KUTRZEBA, TADEUSZ**, *Bitwa nad Niemnem (wrzesień-październik 1920)*, wyd. Wojskowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1926, tom II serii: *Studja Operacyjne z Historji Wojen Polskich 1918-21*, druk. Drukarnia P.K.O.; praca poświęcona bitwie nad Niemnem, która trwała od 20 do 26 IX (a zdaniem

niektórych historyków do 28 IX 1920 r.) i stanowiła, obok bitwy warszawskiej, największe zwycięstwo wojska polskiego w wojnie polsko-bolszewickiej; opisane: teren działań wojennych, położenie wojsk bolszewickich w VIII 1920 r., genezę bitwy nad Niemnem, założenia planu operacyjnego naczelnego wodza, frontową fazę bitwy, natarcie oskrzydłujące, pościg za nieprzyjacielem, znaczenie zwycięstwa dla kształtu polskiej granicy wschodniej, postanowienia zawieszenia broni, ocena planu bitwy i stosowanej taktyki; ponadto skorowidz dowództw i formacji (dla większej przejrzystości podzielony na część dotyczącą str. polskiej i część dotyczącą nieprzyjaciela), nazw geograficznych, a także bardzo obszerne cytaty z rozkazów operacyjnych; w tym egzemplarzu brak załączników w postaci map (wymienionych w spisie załączników); 360 str., st. db., na okładce, str. tytułowej i kilku innych miejscach nieaktualne wpisy i pieczęcie własnościowe (m.in. *Wilhelm Wilczyński / Kapitan*), drobne rdzawe plamki, okładka miękka, drobne zabrudzenia, lekkie uszkodzenia grzbietu; format 4°;
Cena: 150 zł

Tadeusz Kutrzeba (1886-1947). Kapitan Sztabu Generalnego Armii Austro-Węgier, generał dywizji Wojska Polskiego i dowódca Armii Poznań w 1939 r. Był teoretykiem wojskowości (zwolennikiem zwrotów zaczepnych w obronie) i historykiem wojskowości (zajmował się wojną polsko-bolszewicką i II wojną światową). Autor m.in. prac: Wyprawa kijowska 1920 roku; Bitwa nad Bzurą (9-22 września 1939 r.). Przyczynek do historii kampanii polsko-niemieckiej w obszarze: Poznań-Warszawa we wrześniu 1939 r.

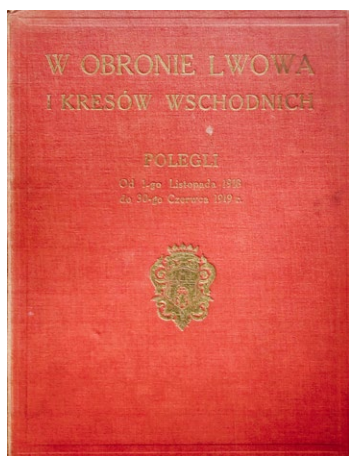
260. **LEGNICA.** *Amtliches Fernsprechbuch für den Oberpostdirektionsbezirk Liegnitz*, wyd. Urząd Telegraficzny Legnica, 1926, druk. H. Krumbhaar; urzędowa książka telefoniczna dla naczelnej dyrekcji okręgu pocztowego w Legnicy; na str. tyt. nieaktualna pieczęć własnościowa z napisem: *STAATS UNIV. BIBLIOTHEK Breslau*; 278 str., st. sł. na niektórych str. podklejenia taśmą, zabrudzenia, drobne rozdarcia, oprawa twarda, płócienna, introligatorska, z odręcznym dopiskiem: 1929 P 907; format 8°;
Cena: 790 zł

261. **LEPECKI, MIECZYŚLAW BOHDAN**, *Józef Piłsudskina Syberji*, przedmowa autorstwa S. Składkowskiego, wyd. Główna Księgarnia Wojskowa, Warszawa 1936, Drukarnia Zakładów Wydawniczych M. Arct S. A. w Warszawie, układ graficzny i autor ilustracji: Stanisław Ostoja Chrostowski; książka traktująca o życiu Józefa Piłsudskiego, począwszy od zdania matury w gimnazjum wileńskim w 1885 r. do jego powrotu do Wilna w 1892 r.; do pracy dołączonych 12 całostronicowych plansz (ołówki, piórko, pastel, plansze siedmiobarwne), autorstwa Zdzisława Czernańskiego: 1) *Tajga*; 2) *Etap*; 3) *Wieczory w Tunce*; 4) *Na etapie*; 5) *Więzienie w Irkucku*; 6) *Zesłanie*; 7) *W więzieniu irkuckim*; 8) *Krajobraz*; 9) *Ulica w Irkucku*; 10) *Ulica w Tunce. I*; 11) *Zesłańcy*; 12) *Ulica w Tunce. II*; wszystkie plansze w st. bdb., niektóre z drobnymi uszkodzeniami; oprócz tego liczne cz.-b. zdjęcia i rys. w tekście oraz plansze z cz.-b. drzew., przedstawiającymi widoki autorstwa Chrostowskiego (na niektórych podpis autora); XII + 227 nlnb. str.; st. db., na niektórych str. niewielkie zabrudzenia i drobne uszkodzenia (podklejone papierem), okładka twarda, płócienna, na okładce tyt. i wizerunek J. Piłsudskiego, na grzbiecie nazwisko autora, tyt. i motyw roślinny; format folio; **Cena: 600 zł**

Mieczysław Bohdan Lepecki (1897-1969). Podróżnik, pisarz, publicysta, major piechoty Wojska Polskiego. Należał do oddanych zwolenników Józefa Piłsudskiego od czasu służby w Legionach Polskich (wstąpił do nich wiosną 1916 r. i walczył w nich do kryzysu przysięgowego, po którym internowano go w Szczypiornie, a później w Łomży). W ostatnich latach życia marszałka był jego adiutantem. Autor wielu książek podróżniczych, a także wspomnień pt.: *Pamiętnik adiutanta Marszałka Piłsudskiego*.

262. **LONDYN.** *Russian misrule. Outrages committed by the russian government in Poland against property, liberty, religion, and language*, wyd. G. Witt, Londyn 1877; broszura krytykująca politykę władz carskiej Rosji na ziemiach polskich, jako wymierzoną przeciwko własności, wolności, religii i językowi; jęz. angielski; pochodzi ze zbiorów Piotra Zaremby (1910-1993), pierwszego polskiego prezydenta Szczecina – na okładce sygnatura prezydenta; 12 str., st. db., okładka miękka (broszurowa), rozdarta na złożeniu; format 16d; **Cena: 120 zł**
263. **LWÓW.** *Krótki i wierny wykład nowej Ustawy wojskowej*, Cesarsko-królewska galicyjska drukarnia rządowa, Lwów 1869; 20 str., st. sł., zabrudzenia, zagięcia, uszkodzenia papieru na łączeniu, brzegi kart barwione; format 16d; **Cena: 180 zł**

264. **LWÓW.** *W obronie Lwowa i Kresów Wschodnich. Polegli Od 1-go Listopada 1918 do 30-go Czerwca 1919 r.*, wyd. Straż Mogił Polskich Bohaterów we Lwowie, Lwów 1926, druk. Zakład Narodowy im. Ossolińskich; praca poświęcona upamiętnieniu Polaków poległych w walkach z Ukraińcami o Lwów w latach 1918-1919 (polsko-ukraińskie walki o Lwów trwały od 1 XI 1918 do 22 V 1919 r.,

264 ab

herbem Lwowa i złożonym tyt., grzbiet ze złoceniami, odbarwiony i lekko poprzecierany; format 4°; dodatkowo list z podziękowaniami za pracę przy zbiorce pieniędzy na rzecz cmentarza Obrońców Lwowa, Lwów 29 XI 1938, podpisano: Zofia Nędzowska (sekretarka) i Wanda Mazanowska (prezeska), obok podpisów pieczęć: STRAŻ MOGIŁ / we LWOWIE / POLSKICH BOHATERÓW; w górze cz.-b. fot. z widokiem cmentarza; druk i maszynopis z rękopisem, st. db., ślady złożzeń, delikatne zagięcia, minimalne naddarcia krawędzi, kilka brunatnych plamek; wymiary arkusza: 211x342 mm; **Cena: 480 zł**

początek dało im opanowanie przez żołnierzy austro-węgierskich narodowości ukraińskiej wielu gmachów publicznych we Lwowie, a zakończyły się likwidacją ukraińskiego okrążenia miasta); przedmowa i słowo wstępne autorstwa Czesława Mączyńskiego; praca bogato ilustrowana zdjęciami cz.-b. (liczne zwłaszcza portrety poległych), cz.-b. składany *Plan cmentarza Obrońców Lwowa*, bogato zdobiona str. tyt.; 204 str. + 20 nlb. (ilustr.), st. db., kilka str. luźnych, drobne uszkodzenia brzegów niektórych str., miejscami ślady wilgoci, na przedniej wyklejce nieaktualny wpis własnościowy, oprawa twarda, płócienna, ze złożonym

- 265. METTLER, C.**, *Die polnische Demokratie*, wyd. Deutschen Kultur- und Wirtschaftsbund in Polen, Łódź [1933], druk. Pomorskie Zakłady Graficzne; broszura – szkice na temat funkcjonowania demokracji parlamentarnej w Polsce w okresie II RP; poruszono zagadnienia związane z demokracją, wolnością, równością, braterstwem, polskim obywatelstwem, czynnym i biernym prawem wyborczym, swobodami osobistymi, relacjami między państwem a kościołem, szkołą i mniejszościami narodowymi oraz zagadnienia socjalne; 44 str., st. bdb., na str. tyt. odręczna adnotacja, okładka miękka (broszurowa); format 8°; **Cena: 120 zł**
- 266. METTLER, C.**, *Polen Spart. Skizze über die wichtigsten Sparinstitute und die Sparsamkeit des Polnschen Volkes*, wyd. Kommissions-Verlag: Petri & Co., Solura, ok. 1933, druk: Buchdruckerei Vogt-Schild; broszura na temat polskich instytucji oszczędnościowych, wyd. w jęz. niemieckim w Szwajcarii; w broszurze scharakteryzowane zostały różne rodzaje kas oszczędności funkcjonujące w II RP; pochodzi ze zbiorów Piotra Zaremby (1910-1993), pierwszego polskiego prezydenta Szczecina – na okładce odręczna adnotacja i parafka prezydenta; na str. tyt. odręczny dopisek z epoki, datowany na 29 IV 1934 r.; 38 str., st. bdb., okładka miękka (broszurowa); format 8°; **Cena: 150 zł**
- 267. MIĘDZYRZECZ.** *Programm der Koeniglichen Realschule zu Meseritz womit zu der am 21. und 22. März 1864 stattfindenden öffentlichen Prüfung alle Gönner und Freunde der Anstalt, insbesondere die Eltern und Angehörigen sämtlicher Schüler ergebenst einladet der Director Dr. H. Loew, Prof.*, program szkoły realnej w Międzyrzeczu, druk A. Koserowski, Sulęcín 1864; wewnątrz artykuł autorstwa Adolpha Sarga, pt.: *Die Piaristenschulen im ehemaligen Polen und ihre Reform durch Konarski* – dotyczy szkół tworzonych przez zakon pijarów na terenie Polski i ich zreformowania przez Stanisława Konarskiego, opisuje rozwój szkolnictwa polskiego do przybycia do Polski pijarów, działalność szkół założonych przez pijarów w okresie przed reformą, zasługi S. Konarskiego dla polskiego szkolnictwa, metody stosowane w szkołach prowadzonych przez pijarów, mowa również o założonych przez nich szkołach: w Warszawie (Kolegium Zakonu Pijarów, 1642 r.), Podolińcu (Kolegium Pijarów założone przez starostę spiskiego i wojewodę krakowskiego, Stanisława Lubomirskiego w 1642 r.), Rzeszowie (Collegium Ressoviense, 1658 r.), Krakowie (1663 r.), Chełmnie, Drohiczyne (1774 r.), Piotrkowie Trybunalskim, Radomiu (pijarzy przybyli do Radomia w 1682 r.) i Wilnie; ponadto *Schul-Nachrichten* (wiadomości szkolne); 42 + VII str., st. bdb., brak oprawy, grzbiet wzmocniony paskiem marmoryzowanego papieru; format 4°; **Cena: 280 zł**

Zakon Kleryków Regularnych Ubogich Matki Bożej Szkół Pobożnych, nazywany potocznie zakonem pijarów (określenie wzięło się od ostatniego członu nazwy łacińskiej Ordo Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum), został ustanowiony przez papieża Grzegorza XV dnia 18 XI 1621 r. Założycielem i pierwszym generałem zakonu był hiszpański duchowny katolicki, Józef Kalasancjusz. Już w 1597 r. w Rzymie w zakrystii

kościół św. Doroty otworzył pierwszą w Europie szkołę publiczną. Jego dewiza to pietas et litterae (pobożność i nauka). Do Polski pijarzy przybyli w 1642 r. W miejscowościach, w których się osiedlali zakładali szkoły nauczające bezpłatnie. Powstało ich w sumie blisko 50 (m.in. w Międzyrzeczu Koreckim, Lidzie, Szczuczynie). Wielkie znaczenie dla rozwoju tych szkół miała działalność Stanisława Konarskiego. Przeszedł on do historii jako założyciel Collegium Nobilium w 1740 r. w Warszawie. W uznaniu zasług dla ks. Konarskiego wybito, na polecenie króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, medal Sapere auso – Temu, który odważył się być mądrym. Szkoły prowadzone przez pijarów ukończyło wielu znanych Polaków, w tym Stanisław Małachowski, Tadeusz Kościuszko, Joachim Lelewel, Bronisław Trentowski, Stanisław Moniuszko, Wojciech Bogusławski, Franciszek Zabłocki i wielu innych. Zaborcy likwidowali szkolnictwo pijarskie najpierw w latach 1734-1736 w zaborze austriackim, a po 1832 r. w rosyjskim i pruskim.

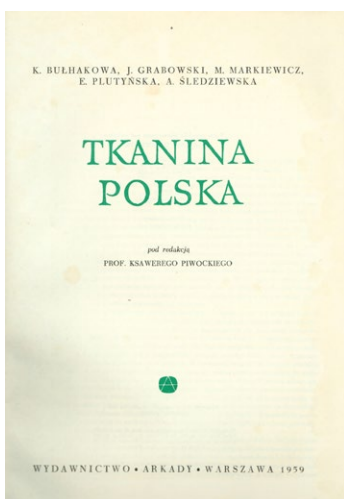

268

- 268. MOŚCICKI, HENRYK; DZWONKOWSKI, WŁODZIMIERZ; BAŁABAN, TADEUSZ** (red.), *Dziesięciolecie odrodzenia polskiej siły zbrojnej 1918-1928*, wyd. nakładem Tadeusza Złotnickiego, Warszawa 1928; praca zbiorowa traktująca o historii polskiego oręża do 1921 r. oraz opisująca rodzaje i formacje wojska polskiego w latach 20. XX w., powstała przy współpracy Wojskowego Biura Historycznego; dzieło podzielone na IV części i część nieredakcyjną: I. *Dzieje siły zbrojnej i wojen w dawnej Polsce*, oprac. Włodzimierz Dzwonkowski; II. *Wojskowe formacje polskie w wojnie światowej*, oprac. mjr dr Waclaw Lipiński; III. *Wojna Polski Odrodzonej 1918-1921 r.*, oprac. kpt. szt. gen. Adam Przybylski; IV. *Obecny stan polskich sił zbrojnych*, red. mjr Tadeusz Bałaban; w części nieredakcyjnej opis zakładów: Huta Bismarka w Hajdukach Wielkich, Biladonstal Spółka Akcyjna Katowice III, Friedenshütte Spółka Akcyjna Nowy Bytom, Spółka Akcyjna Ferrum Katowice, Związek Koksowni Sp. z o.o. w Katowicach, Fitzerowska Fabryka Śrub i Nitów Sp. z o.o., Huta Silesia

S-ka Akc. Paruszowice-Rybnik, Lignoza Sp. Akc., Pocisk, Polskie Zakłady Chemiczne Nitrat Sp. Akc., Sochaczewska Fabryka Sztucznego Jedwabiu, Polski Monopol Tytoniowy, Główna Księgarnia Wojskowa w Warszawie; bardzo liczne cz.-b. ilustr., m.in. portrety I. Mościckiego i J. Piłsudskiego; 564 + 18 str., st. bdb., jedna karta luzem, miejscami drobne plamy, oprawa twarda, płócienna, z tłoczonymi i kolor. wzorami (bordiura z biało-czerwonych wstęg), napisem i orłem w koronie, na grzbiecie złoczone daty 1918 / 1928; format 4°; **Cena: 600 zł**

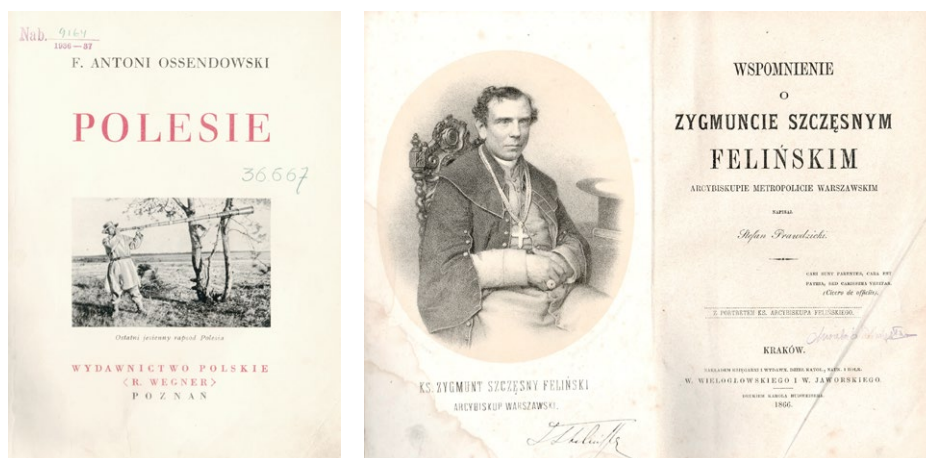
- 269. PIŁSUDSKI, JÓZEF**, *Rzeczpospolita Polska czasu wojny. Rozkazy Naczelnego Wodza do żołnierzy 1939-1945*, Wydawnictwo Kopia Sp. z o.o., Warszawa 1997; słowo wstępne Ryszard Kaczorowski (ostatni Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie) i Henryk Szumski (Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego), przedmowa Tadeusz Wilecki, redakcja naukowa Andrzej Krzysztof Kunert; egzemplarz nr 840 (nakład – 1000 egzemplarzy numerowanych); wewnątrz 8 cz.-b. portretów oraz wybrane rozkazy z lat 1939-1945, wydawane m.in. przez: Edwarda Rydza-Śmigłego, Mariana Kukieła, Władysława Raczkiewicza, Władysława Sikorskiego, Kazimierza Sosnkowskiego, Władysława Andersa, Tadeusza Bora-Komorowskiego; 340 str., st. bdb., oprawa twarda, ze złoczym tyt.; format 4°; **Cena: 100 zł**

270

- 270. PIWOCKI, KSAWERY** (red.), *Tkanina polska*, praca zbiorowa mająca zaznajomić czytelników ze *zdobyciami polskimi w zakresie dziedziny sztuki tzw. stosowanej* (cytat ze wstępu autorstwa K. Piwockiego); Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1959; na pracę składają się następujące artykuły: 1) Maria Markiewicz, *Historia polskiej tkaniny do XIX w.*; 2) Józef Grabowski, *Tkanina ludowa*; 3) Eleonora Plutyńska, *O starych podwójnych tkaninach Sokółki, Augustowa i Białegostoku i o podwójnych tkaninach współczesnych*; 4) Karolina Bułhakowa, *Polska Sztuka Stosowana*; 5) Anna Śledziewska, *Polska tkanina współczesna*; na str. przedtyt. barwna tablica (*Dywan podlaski fragment*), ponadto 227 cz.-b. fot. (*Tkanina polska do XIX wieku / Tablice*); do książki włożona oddzielna broszura stanowiąca streszczenie książki w jęz. angielskim: *Polish fabrics. Summary*; 112 str. + 227 tablic z ilustr., st. bdb., oprawa twarda, pleciana z barwnej tkaniny; format 4°; **Cena: 150 zł**

- 271. POL, WINCENTY**, *Pamiętnik Wincentego Pola do literatury polskiej XIX wieku w dwudziestu prelekcjach mianych w radnej sali miasta Lwowa*, wyd. nakładem autora w Drukarni Narodowego Zakładu Imienia Ossolińskich, Lwów 1866; zbiór 20 wykładów wygłoszonych przez Wincentego Pola na temat literatury polskiej w XIX w.; VIII + 408 str., st. db., charakterystyczne rdzawe plamki, lekkie zabrudzenia, na str. tyt. dopisek odręczny: *A. Kruszyńska*, oprawa twarda, półpłócienna, z przetarciami; format 8°; **Cena: 150 zł**

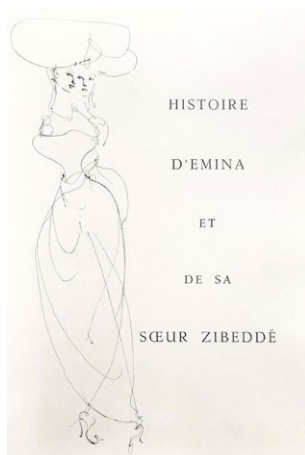

272 273

- 272. POLESIE.** Ossendowski, Antoni Ferdynand, *Polesie*, Wydawnictwo Polskie Rudolf Wegner, Poznań 1928-1939, druk. Zakłady Graficzne Biblioteki Polskiej w Bydgoszczy; książka z krajoznawczej serii *Cuda Polski*, poświęcona Polesiu, autorstwa Ferdynanda Antoniego Ossendowskiego (1878-1945), znanego podróżnika, pisarza, dziennikarza i nauczyciela akademickiego oraz działacza politycznego znanego z antykomunistycznych poglądów; książka bogato ilustrowana: fot. cz.-b.; 208 str., st. db., oprawa twarda, półpłócienna, introligatorska, na grzbiecie nr inwentarzowy (36667), na str. tyt. napis odręczny i pieczętka, na kilku str. nieaktualne pieczęcie własnościowe Biblioteki Publicznej Miasta Stołecznego Warszawy, zabrudzenia, drobne rozdarcia; format 8°; **Cena: 150 zł**
- 273. POLKOWSKI IGNACY (pseud. STEFAN PRAWDZICKI)**, *Wspomnienie o Zygmuncie Szczęsnym Felińskim Arcybiskupie Metropolicie Warszawskim*, nakładem Księgarni i Wydawnictwa Dzieł Katolickich, Naukowych i Rolniczych W. Wielogłowskiego i W. Jaworskiego, Kraków 1866, druk. Karol Budweiser; wspomnienia o jednej z najwybitniejszych postaci polskiego Kościoła w dobie zaborów, Zygmuncie Szczęsnym Felińskim herbu Farensbach (1822-1895); na str. przedtyt portret Felińskiego (lit. tonowana, według fot. J. Mieczkowskiego) oraz jego własnoręczny podpis; dzieło nie jest klasyczną biografią, lecz zbiorem wspomnień Ignacego Polkowskiego (1833-1888, duchownego i członka Akademii Umiejętności w Krakowie) – napisał to dzieło pod pseudonimem Stefan Prawdżicki; książka rozpoczyna się od dedykacji dla arcybiskupa, potem następuje zasadnicza część, czyli wspomnienia o arcybiskupie; w pracy zamieszczono też szereg dokumentów (np. listów), na koniec – dodatki (m.in. *MARTYROLOGIUM* czyli *imionospis wszystkich Kapłanów Polskich pomordowanych przez Moskali w roku 1863 i 1864 jako i tych, którzy wspólnie z czcigodnym więźniem X. Z. S. Felińskim dzielą smutne losy wygnania*); 330 str., st. db., zażółcenia, ślady wilgoci, oprawa twarda, półpłócienna, poprzecierana, grzbiet odbarwiony i z pęknięciem, na str. tyt. niezidentyfikowany odręczny wpis własnościowy, blok częściowo przełamany; format 8°; **WAŻNE ŹRÓDŁO DO POZNANIA DZIEJÓW POLSKI W OKRESIE POWSTANIA STYCZNIOWEGO! Cena: 500 zł**
- 274. POLSKA.** *Atlas Polski Continental z 1 mapą ogólną oraz 20-oma mapami poszczególnymi*, Continental Caoutchouc Compagnie Sp. z o.o., Warszawa, ok. 1930; atlas Polski – zawiera mapę ogólną i 20 map szczegółowych (na pierwszej mapie Gdańsk i okolice); VIII str. tekstu + 21 tablic z mapami, druk kolor., st. bdb., lekkie zabrudzenia kartek, oprawa twarda, płócienna, na tylnej okładce kieszonka; format 8°; **Cena: 160 zł**
- 275. POMORZE.** Smoleński, Jerzy, *Morze i Pomorze*, Wydawnictwo Polskie Rudolf Wegner, Poznań 1928-1939, druk Zakłady Graficzne Biblioteki Polskiej w Bydgoszczy; książka z krajoznawczej serii *Cuda Polski*, poświęcona regionowi Pomorza, bogato ilustrowana: liczne tonowane rotograviury, m.in. Jana Bułhaka; scharakteryzowano wybrzeże II RP, Szwajcarię Kaszubską, Bory Tucholskie, ziemię chełmińską i Pojezierze Brodnicko-Lubawskie, a także miasta (Gdynia, Toruń, Chełmno, Świecie, Grudziądz, Nowe, Gniew, Tczew); 176 str., st. db., delikatne zabrudzenia, w górnej części rozległy

śląd wilgoci, okładka twarda, płócienna, na dole podniszczona, na okładce kolorowy gryf według rys. T. Rożankowskiego; format 8°; **Cena: 150 zł**

Jerzy Józef Gedeon Smoleński (1881-1940). Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, geograf fizyczny, geolog i antropogeograf. W czasie II wojny światowej uwięziony przez Niemców w obozie koncentracyjnym Sachsenhausen, gdzie zmarł.

276

278

279

- 276. POTOCKI, JAN**, *Manuscript trouvé à Saragosse*, wyd. Compagnie des bibliophiles du livre d'art et de l'Amérique latine, Paryż 1961; francuskie wydanie powieści *Rękopis znaleziony w Saragossie*, klasyka literatury polskiej, najslawniejsza powieść hr. Potockiego; przedmowa autorstwa Rogera Caillois, 20 cz.-b. ilustr. autorstwa Leonor Fini; łączny nakład 180 sztuk – ten egzemplarz z numerem 64; 182 str., st. bdb., wydawnictwo ma formę luźnych kart umieszczonych wspólnie w twardej oprawie, grzbiet ze złożonym tyt., lekkie uszkodzenia, całość dodatkowo umieszczona w tekturowym etui; format folio; **Cena: 3950 zł**

Rękopis znaleziony w Saragossie to najslawniejsze dzieło Jana Potockiego, herbu Pilawa (1761-1815). Jest to powieść łotrzykowska o kompozycji szkatułkowej (inaczej zwanej ramową: tworzą ją odrębne, ale powiązane ze sobą opowiadania razem tworzące fabularną całość), której głównym bohaterem był kapitan gwardii króla Hiszpanii. Akcja rozgrywała się na przełomie XVIII i XIX w. Dla miłośników sztuki surrealistycznej wartość paryskiego wydania tej książki podnoszą ilustracje argentyńskiej malarki surrealistycznej włoskiego pochodzenia, Leonor Fini (1907-1996), związanej z polskim pisarzem i publicystą Konstantym Jeleńskim, jednocześnie pozostającej w związku z włoskim arystokratą i konsulem w Monako, Stanisłao Leprim. Mieszkali przez wiele lat we troje w Paryżu, gdzie utrzymywali kontakty z przedstawicielami tamtejszej bohemy artystycznej. Ilustracje do wydanej w Paryżu powieści Potockiego to pamiątka po burzliwym paryskim etapie życia artystki.

- 277. POZNAŃ**. Małecki, Józef ks., *Czytaj młodzieńcze! Rady i wskazówki dla młodzieńców, idących do wojska*, wyd. Nakładem Księgarni Św. Wojciecha, Poznań 1906; rodzaj religijnego poradnika dla rekrutów – porady dla Polaków mających odbyć służbę w wojsku pruskim w tzw. Kaczmarek-regimentach; 116 str. st. db., str. tyt. i wewnętrzna część okładki sklejone taśmą, okładka miękka, z niewielkimi naddarciami, grzbiet wzmocniony taśmą; format 16d; **RZADKIE! Cena: 100 zł**

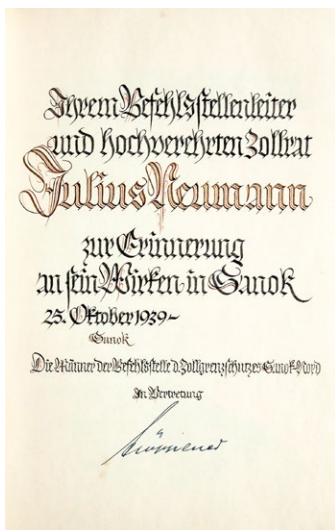
Józef Małecki (1876-1934). Wielkopolski ksiądz, święcenia kapłańskie przyjął 15 XII 1901 r. Pełnił posługę kapłańską jako wikariusz (Babimost i Śrem), proboszcz (Krerowo, Krzycko Małe i Rososzyca) i kapelan w Posadowej. Jak przystało na księdza oraz wielkopolskiego konserwatystę niechętnie odnosił się do idei socjalistycznych: Żołnierzu katolicki! Spluń na brednie i głupstwa głoszone przez naczelników i zwolenników socjalistycznego przewrotu (...).

- 278. POZNAŃ, SZCZECIN, GDAŃSK, GRUDZIĄDZ, TORUŃ, GŁOGÓW, ŚWIDNICA, LEGNICA**. Lehfeldt, Richard, *Geschichte des Füsilier-Regiments Graf Roon (Ostpreussisches) Nr. 33*, wyd. Ernst Siegfried Mittler und Sohn, Berlin 1901; historia regimentu fizyliarów grafa Albrechta von Roona; na str. przedtyt. cz.-b. portret von Roona; załączonych 9 rozkładanych panów i map; ozdobne wyklejki; XII + 424 + 116 str., st. bdb., oprawa twarda, płócienna, z tłoczonymi wzorami oraz złożonymi motywami roślinnymi i symbolami pruskiej monarchii (orzeł, korona zamknięta), na grzbiecie złożony tyt. i zdobienia, lekkie przetarcia, na przedniej wyklejce odręczny dopisek; format 8°; **Cena: 580 zł**

Regiment fizyliarów, którego historię przedstawił Richard Lehfeldt, powstał pierwotnie jako oddział armii szwedzkiej. W jej ramach istniał on w latach 1749-1815. Po 1815 r. stał się częścią wojsk pruskich. Stacjonował

między innymi w: Szczecinie (1816-1817, patrz str. 123), Głogowie i Świdnicy oraz Legnicy (1817-1818, patrz str. 125-126), Grudziądzu (1818, patrz str. 127), Toruniu (1832, patrz str. 136), Gdańsku (1871, patrz str. 406). W 1831 r. regiment skierowano do Poznania (patrz str. 135).

- 279. POZNAŃ, WIELKOPOLSKA.** Tromnau, Adolf (oprac.), *Landeskunde der Provinz Posen. Zunächst zur Ergänzung der Ausgaben A und B der Schulgeographie von E. von Seydlitz...*, wyd. Ferdinand Hirt, Wrocław 1889; publikacja dotycząca krajoznawstwa Prowincji Poznańskiej; zawiera kolor. składaną mapkę (wymiary: ok. 250x207 mm) Prowincji Poznańskiej (na verso mapa Niemiec), mapki okolic Poznania i Bydgoszczy, plan Kanału Bydgoskiego oraz cz.-b. drzew. przedstawiające widoki m.in. Mysiej Wieży w Kruszwicy, wydobywanie torfu na noteckich bagnach, spichrze w Bydgoszczy, młyny pod Rawiczem, ratusz w Poznaniu, katedrę w Gnieźnie, a także mieszkańców okolic Poznania i Inowrocławia w strojach typowych dla regionu; 32 str., st. bdb., okładka półtwarda, kartonowa, ćwierćpłócienna, lekkie zabrudzenia; format 8°; **Cena: 750 zł**

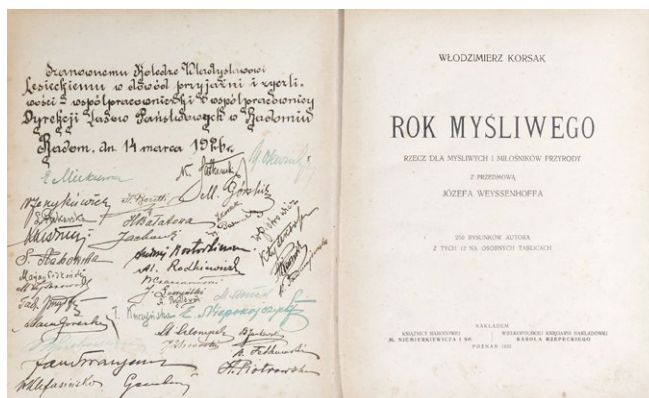
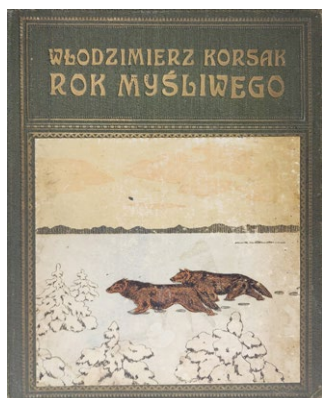
280 ab

- 280. PRZEMYŚL, SANOK, BIESZCZADY.** Höppener, Fritz, *Chronik der Befehlsstelle des Zollgrenzschutzes Sanok-Nord. Ihrem Befehlsstellenleiter und hochverehrten Zollrat Julius Neumann zur Erinnerung an sein Wirken in Sanok 25. Oktober 1939*, kronika autorstwa wyższego inspektora celnego niemieckiej straży granicznej po wytyczeniu linii demarkacyjnej niemiecko-sowieckiej, Fritza Höppenera, prowadzona od 25 IX 1939 do 30 III 1941 r.; pamiętnik ofiarowany jego zwierzchnikowi, Juliusowi Neumannowi; maszynopis (str. tyt. wykonana odręcznie), ozdobiony kilkudziesięcioma niezwykle starannymi ilustr. autorstwa B. Springera (w większości niewielkie rys. na marginesach, ale również 2 ilustr. całostronicowe: mapa przebiegu granicy z ZSRR na rzece San, na odcinku w okolicy Sanoka i Dynowa oraz przebieg granicy na Sanie, na odcinku od Hoczwi do Przemyśla); dzieło o wielkiej wartości dokumentacyjnej, zawiera wszechstronną charakterystykę ówczesnego pogranicza, obejmującą opis etnograficzny, opisy przypadków naruszenia granicy, wymiany handlowej, wizytacji, współpracy z Sowietami; całość podzielona na przedziały czasowe: 1) od 15 XI 1939 do 15 IV 1940; 2) od 15 IV do 30 VI 1940; 3) od 1 VII do 31 XII 1940; 4) od 1 I 1941 do 31 III 1941; 312 nlb. str., st. bdb, oprawa twarda, płócienna, na okładce tłoczone godło III Rzeszy, grzbiet spięty sznurem; format 4°; **NIEPOWTARZALNE ŹRÓDŁO! Cena: 2900 zł**

Powyższy dokument powstał w okresie gdy pomiędzy III Rzeszą a ZSRR stosunki były przyjazne (co nie przeszkodziło Niemcom przygotować się do realizacji operacji Barbarossa). Fundamenty pod współdziałanie niemiecko-sowieckie (w okresie od IX 1939 do VI 1941 r.) zostały położone w VIII 1939 r. Stworzono najpierw warunki do współdziałania gospodarczego (umowa kompensacyjno-kredytowa z 19 VIII 1939 r.), a następnie podpisano 23 VIII 1939 r. układ określany jako Pakt Ribbentrop-Mołotow. Oficjalnie było to porozumienie o nieagresji, lecz za sprawą treści tajnego załącznika dotyczącego podziału Europy środkowej i wschodniej pomiędzy umawiającymi się stronami, stanowił on cichy sojusz wojskowy i polityczny. Umowa ta przesądziła w praktyce o utracie suwerenności przez II RP i podziale jej terytorium (stąd bywa określana jako IV rozbiór Polski). Linie rozgraniczenia miały stanowić rzeki Narew, Wisła i San. Decyzję co do przebiegu granicy

uległy jednak zmianie na podstawie zawartego przez ZSRR i III Rzeszę Traktatu o granicach i przyjaźni. Ponownie utajniono najważniejsze postanowienia, które były treścią trzech tajnych protokołów. Ustalono, że województwo lubelskie i wschodnia część warszawskiego znajdują się pod okupacją niemiecką (pierwotnie miały należeć do ZSRR). Okres od IX 1939 r. do VI 1941 r. cechowała obopólnie korzystna współpraca Berlina i Moskwy. Zawarte zostało kolejne porozumienie gospodarcze (11 II 1940 r.), dzięki któremu Niemcy mogli nabywać surowce na potrzeby przemysłu zbrojeniowego, co pomogło im w prowadzeniu zwycięskich kampanii na północy i zachodzie Europy. Józef Stalin zyskał swobodę w prowadzeniu polityki godzącej w suwerenność Estonii, Łotwy i Litwy. Zaatakował Finlandię (wojna zimowa). Od VI 1941 r. stosunki niemiecko-sowieckie pogarszały się. Błyskawiczne zwycięstwo III Rzeszy nad Francją oznaczało kres rachub Stalina na długotrwałą wyniszczającą wojnę na zachodzie. Adolf Hitler zyskał możliwość przerzucenia swych armii na wschód. Nie był gotów do akceptacji dalszej ekspansji ZSRR, w ramach której Stalin domagał się od Rumunii oddania

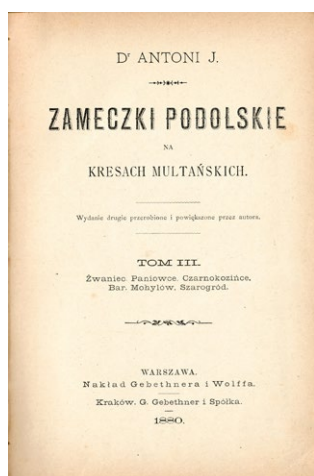
nie tylko Besarabii, lecz także Bukowiny (tego terenu nie przyznawał mu pakt z 23 VIII 1939 r.). W Berlinie zdawano sobie sprawę, że na sojusz z Moskwą liczono w Londynie. Ewentualne błyskawiczne zwycięstwo nad ZSRR mogło więc zmusić Brytyjczyków do podpisania pokoju na niemieckich warunkach. Wojna z imperium Stalina była nieunikniona także dlatego, że bez niej niemożliwa była realizacja kluczowego elementu programu nazistów czyli zdobycia przestrzeni życiowej na wschodzie. Wszystkie te przyczyny sprawiły, że po fiasku niemieckich planów inwazji na Wyspy Brytyjskie III Rzesza rozpoczęła przygotowania do agresji na ZSRR. W części literatury przedmiotu pojawia się też teza, w myśl której także Stalin brał pod uwagę możliwość niespodziewanego zaatakowania swego dotychczasowego partnera, liczył jednak, że na przygotowanie się do realizacji tych planów będzie miał czas z powodu zaangażowania Wehrmachtu w wojnę z Brytyjczykami. To tłumaczyłby porażkę wojsk sowieckich niegotowych do prowadzenia wojny obronnej, którą musiały toczyć po niemieckiej agresji z 22 VI 1941 r.

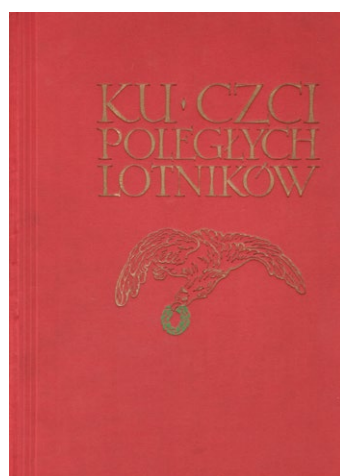
281 ab

281. **RADOM.** Korsak, Włodzimierz, *Rok myśliwego. Rzecz dla myśliwych i miłośników przyrody*, Drukarnia Dziennika Poznańskiego Tow. Akc. w Poznaniu, nakładem Książnicy Narodowej M. Niemierkiewicza i Sp. oraz Wielkopolskiej Księgarni Nakładowej Karola Rzepeckiego, Poznań 1922; przedmowa Józefa Weyssenhoffa; wewnątrz 250 cz.-b. ilustr. (12 z nich na osobnych tablicach); jedno z największych dzieł polskich poświęconych myślistwu – obserwacje autora dotyczące polowań, zwyczajów zwierząt i ogólnie przyrody; na str. przedtyt. dedykacja: *Szanownemu Koledze Władysławowi Lesieckiemu w dowód przyjaźni i życzliwości – współpracownicy i współpracownicy Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu, Radom, dn. 14 marca 1926 r.*, poniżej 38 podpisów współpracowników (niektóre nieczyt.), wśród nich: Mickiewicz, Waław Jerzykiewicz, L. Piekarska, S. Stabowska, Marian Podkoński, Adam Gorecki, W. Klefasinska, St. Rozetti, H. Bałatowa, Jackowski, Andrzej Kosturkiewicz, Aleksander Rodkiewicz, Czarzowski, J. Łuczyński, A. Rydlówna, T. Kuczyńska, St. Szłompek, J. Zborowski, M. Jatkowski, M. Olewiński, M. Górski, Z. Korsak, W. Piotrowicz, R. Pudnajewska, M. Wened, E. Nieponajczyk, B. Jankowski, B. Fetkowski, H. Piotrowski; Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu jest jedną z 17 Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w Polsce; została utworzona w 1880 r. (jako Okręgowy Urząd Leśny w Radomiu); w tym samym roku powołano jednostki w Suwałkach i Piotrkowie Trybunalskim, nieprzerwanie działała jednak tylko dyrekcja w Radomiu, jest więc najstarszą tego rodzaju instytucją w kraju; 342 + IV str., st. db., miejscami minimalne ubytki papieru i naddarcia, nieznaczne zabrudzenia, okładka częściowo oderwana, oprawa twarda, płócienna, ze złożonym tyt. i dużą, kolor. ilustr.; format 4°; **BARDZO RZADKIE! Cena: 850 zł**
282. **RADZIWIŃSKI, JÓZEF**, *Budujemy Polskę*, wyd. Główna Księgarnia Wojskowa, Warszawa 1939, druk. Zakłady Graficzne Biblioteka Polska; książka propagująca osiągnięcia II RP, bogato ilustrowana; przedmowa wicepremiera E. Kwiatkowskiego, zamieszczony *Skorowidz nazwisk wykonawców / i właścicieli fotografii*; liczne cz.-b. światłokopie (trzy kolor.), wykresy, mapy (w tym rozkładana mapa dwubarwna: *MAPA / ROZMIESZCZENIA POLAKÓW / W POLSCE I SĄSIEDNICH KRAJACH EUROPEJSKICH*); 188 str., st. db., niektóre str. zabrudzone, oprawa twarda, płócienna, ze złożonym napisem i ilustr.; format 4°; **Cena: 100 zł**
283. **RAWICZ.** Schmitz, Hans Jakob, *Schlesisch-polnische Grenzfehden. Ein Beitrag zur Geschichte der Ostmark*, wyd. Rawicz 1909, druk R.F. Frank; artykuł stanowiący dodatek do 56 sprawozdania rocznego gimnazjum w Rawiczu (*Beilage zum 56 Jahresbericht des Königlichen Gymnasiums zu Rawitsch*), autorstwa dr Hansa Jakoba Schmitza (1878-1954); rozprawa dotyczy sporów granicznych polsko-śląskich; zawiera następujące artykuły: *Die Grenzsäule bei Polnisch-Damme* (o znakach granicznych jako pozostałości po dawnej granicy), *Grenzstreitigkeiten zwischen Polen und Schlesien bis zum Ausgang des 17 Jahrhunderts* (o

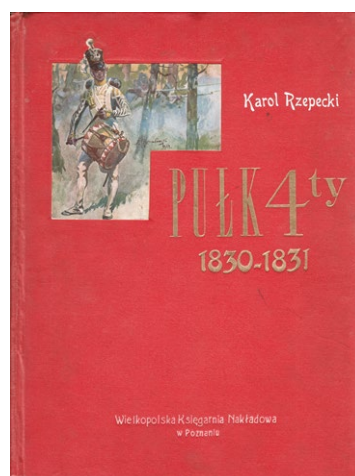
polsko-śląskich sporach granicznych do XVII w.), *Graf Franz von Hatzfeldt un seine polnischen Nachbarn* (o sporach granicznych w XVIII w. oraz roli, jaką w tych sporach odgrywali przedstawiciele rodu Hatzfeldów i Sapiehów), a także dodatek z fragmentami tekstów źródłowych: I. *Grenzberichtigungsurkunde aus dem Jahre 1531* (w jęz. łacińskim), II. *Brief König Ferdinands an die Schlesischen Stände*, III. *Aus dem Vertrage zwischen Kaiser Mathias und Sigismund III. vom Jahre 1613* (dotyczy układu zawartego przez cesarza Macieja Habsburga z Zygmuntem III Wazą), IV. *Schreiben des Kapitäns Danckwart an die Gemeindeinsassen von Deutsch-Damno, Lauskowo un Korsenz* (dotyczy miejscowości: Dębno, Laskowa i Korzeńsko, wsi położonych obecnie w województwie dolnośląskim, w powiecie trzebnickim); V. *Aufforderung Sapiehas an die Einwohner von Deutsch-Damno* (dotyczy miejscowości Dębno), VI. *Entschuldigungsschreiben Sapiehas* (w jęz. łacińskim, prawdopodobnie chodzi o Jana Kazimierza Sapiehę), VII. *Copia eines von Sr. Königl. Majestät von Polen an Se. Kaiserl. Kathol. Mjestät in puncto der Kaiserl. Execution geschriebenen Briefes* (w jęz. łacińskim), *Brief des Kaiserl. Abgesandten in Polen, des Generals Grafen von Wilczek an den Kaiserlichen Hof-Kriegsrat betreffs militärischer Unterstützung der Grenzanwohner* (autorem jest być może przedstawiciel rodziny szlacheckiej Wilczków pochodzącej z Dobrej na Śląsku Cieszyńskim, która w 1729 r. otrzymała przywilej podnoszący ten ród do stanu hrabiowskiego); 40 str. st. bdb., grzbiet wzmocniony papierem, na str. tyt. drobne zażółcenia; format 4°; **Cena: 280 zł**

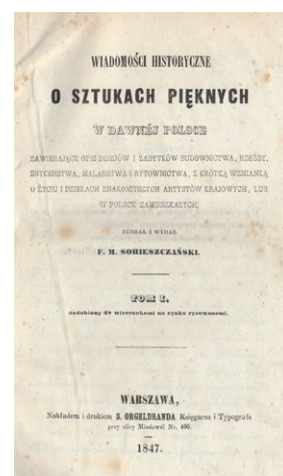
284

285

287

289

- 284. ROLLE, JÓZEF APOLINARY**, *Zameczki Podolskie na Kresach Multańskich*, Nakład Gebethnera i Wolffa, Warszawa 1880, trzytomowa monografia zamków na Podolu: 1) tom I, *Kamieniec nad Smotryczem*, 308 + VI str., część kartek osobno; 2) tom II, *Kamieniec nad Smotryczem*, 306 str., uszkodzenia str. tyt. i przedtyt.; 3) tom III, *Żwaniec, Paniowce, Czarnokozińce, Bar, Mohylów, Szarogród*, 290 + VI str.; st. wszystkich tomów db., zażółcenia, oprawa twarda, półpłócienna, z drobnymi przetarciami i uszkodzeniami grzbietów, na przedniej wyklejce każdego tomu naklejka własnościowa (Z KSIĘGOZBIORU / SZYMONA GOLDMANA); format 16d; **Cena: 590 zł**

Józef Apolinary Rolle (1830-1894). Lekarz psychiatra i autor książek medycznych, a zarazem historyk amator. Posługiwał się pseudonimem dr Antoni J. Przez wiele lat mieszkał w Kamieńcu Podolskim i prowadził badania nad lokalną historią Podola i kresów multańskich.

- 285. ROMEYKO, MARIAN** (red.), *Ku czci poległych lotników. Księga pamiątkowa*; praca zbiorowa pod naczelną redakcją mjr. dypl. pil. Marjana Romeyki, wydawnictwo Komitetu Budowy Pomnika Ku Czci Poległych Lotników, wyd. nakładem Lucjana Złotnickiego, Warszawa 1933; układ graficzny i oprawa autorstwa Stanisława Ostoi-Chrostowskiego, druk. Zakłady Graficzne B. Wierzbicki i S-ka, Warszawa, oprawę wykonały Zakłady Introligatorskie Jana Modzyńskiego i Zakłady Introligatorskie Bolesława Zjawińskiego w Warszawie; publikacja obejmuje: *Wstęp* (autor A. Kühn), *Zarys dziejów lotnictwa polskiego* (M. Romeyko), *Życiorysy poległych lotników* (autor: kpt.-obs. Borowy), *Pomnik Lotnika w Warszawie, Komitet Budowy Pomnika ku czci Poległych lotników i uroczystości odsłonięcia „Lotnika”* (autor kpt. obs. Zygfryd Piątkowski), *Tablice kolorowe – źródła – uzupełnienia...*; wewnątrz liczne światłokopie cz.-b., tonowane i kolor. (15 całostronicowych) oraz 4 cz.-b. drzew. autorstwa Ostoi-Chrostowskiego, a także tablice kolor., w większości autorstwa Jerzego Radlicza: *Wiara i tylko wiara...*, *ODZNACZENIA ZA CZYNY BOJOWE W LOTNICTWIE I WOJSKACH BALONOWYCH, OFICEROWIE CUDZOZIEMCY / W SŁUŻBIE RZECZYPOSPOLITEJ, GODŁA ESKADR, UBIÓR LOTNIKÓW 1918-1920, ODZNAKI*

SAMOLOTÓW / ODZNAKI PESONELU LATAJĄCEGO; na str. tyt. oraz na ostatniej tablicy nieaktualne pieczęcie własnościowe: BIBLIOTEKA GIMNAZJUM ŻEŃSKIEGO / Pol. Mac. Szk. w Brześciu n. B.; 420 str. + 19 nlb. (ilustr.) + 5 nlb. (tablice), st. db., niektóre str. częściowo oderwane, oprawa twarda, płócienna, ze złożonymi tłoczeniami, na grzbiecie złożony tyt. i wzory, lekkie przetarcia; format 4°; **Cena: 800 zł**

Marian Romeyko herbu Ślepowron (1897-1970). Pułkownik i dyplomowany pilot Wojska Polskiego. Autor m.in. następujących książek: Taktyka lotnictwa; Polska Lotnicza; Wspomnienia o Wieniawie i o rzymskich czasach; Przed i po maju.

Stanisław Ostoja-Chrostowski (1897-1947), pseudonim Dyrektor, Just, Korweta. Polski rzeźbiarz, malarz i grafik, specjalizował się w drzeworycie. Profesor i rektor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W czasie wojny szef Referatu 999 Oddziału II Informacyjno-Wywiadowczego Komendy Głównej Armii Krajowej.

286. **ROSSMAN, JAN** (red.), *Studia i projekty metra w Warszawie 1928-1958*, Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1962; praca zbiorowa dotycząca projektów budowy metra w Warszawie, zawiera charakterystykę metra w Paryżu, Londynie, Moskwie, Toronto, Sztokholmie, Leningradzie, omawia sprawę budowy metra w Warszawie do 1939 r., powołanie Biura Studiów Kolei Podziemnej, prace nad koncepcją metra w latach 1945-1947, projekt SKM z lat 1948-1950, ponadto: *Słowniczek wyrażeń technicznych*, *Wykaz piśmiennictwa o budowie i eksploatacji metra* oraz streszczenia w jęz. angielskim i rosyjskim; praca bogato ilustrowana (fot. cz.-b., schematy, tabele); na str. przedtyt. odrębna dedykacja z 20 VI 1962 r., na str. tyt. nieaktualna pieczęć własnościowa; 392 str., st. bdb., oprawa twarda, ćwierćpłócienna, z drobnymi zabrudzeniami i niewielkimi przetarciami krawędzi; format 8°; **Cena: 150 zł**

287. **RZEPECKI, KAROL**, *Pułk Czwarty 1830-1831. Szkic historyczny. Według relacji ustnej i pamiętnikarskich notatek Kajetana Władysława Rzepeckiego*, wyd. Wielkopolska Księgarnia Nakładowa Karola Rzepeckiego, Poznań 1917, druk. Drukarnia Pracy; dzieje Czwartego Pułku (Czwartaków) armii Królestwa Kongresowego w latach 1830-1831 we wspomnieniach Kajetana Władysława Rzepeckiego; w części zatytułowanej: *Nieco z przeszłości pułku* autor przytacza pewne szczegóły z historii pułku na podstawie pracy Bronisława Gembarzewskiego *Wojsko Polskie*; zawiera liczne cz.-b. ilustr. i reprodukcje dokumentów, a także indeks osobowy; 176 str., st. db., blok połuzniony, na jednej ze str. przedtytułowych i na przedniej wyklejce odręczne dopiski, oprawa twarda, płócienna, ze złożonym tyt. oraz ilustracją przedstawiającą dobosza, drobne uszkodzenia grzbietu na dole i na górze; format 4°; **Cena: 195 zł**

Karol Rzepecki (1865-1931). Księgarz, działacz społeczny i polityczny, redaktor Sokoła, poseł na Sejm I kadencji w II RP, członek Naczelnej Rady Ludowej w 1918 r. Jego ojcem był Ludwik Władysław Rzepecki (1832-1894), redaktor Gońca Wielkopolskiego i członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz Towarzystwa Przemysłowego), a dziadkiem – Kajetan Władysław Rzepecki (1800-1892), uczestnik powstania listopadowego).

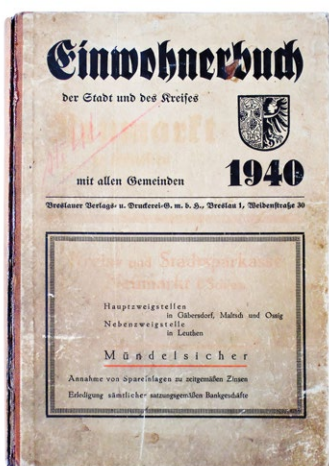
288. **SIENKIEWICZ, HENRYK**, *Quo vadis? Historischer Roman aus der Zeit des Kaisers Nero*, wyd. w jęz. niemieckim, wyd. Otto Janke, Berlin, bez daty [1902]; słowo wstępne autorstwa tłumacza, Theophila Krocza; VIII + 466 str., st. db., brzegi kart marmoryzowane, oprawa twarda, płócienna, z tłoczonym motywem kwiatowym, na grzbiecie motyw kwiatowy i złożony tyt.; format 16d; **Cena: 100 zł**

Quo vadis: Powieść z czasów Nerona autorstwa Henryka Sienkiewicza po raz pierwszy została opublikowana w odcinkach w Gazecie Polskiej (1895-1896) a nieco później w dzienniku Czas i Dzienniku Poznańskim. Jej tematyka (dzieje pierwszych chrześcijan) sprawiła, że w krótkim czasie zyskała międzynarodowe uznanie. Towarzyszący jej rozgłos przyczynił się do przyznania H. Sienkiewiczowi w 1905 r. literackiej Nagrody Nobla: za wybitne osiągnięcia pisarskie w literaturze epickiej. Była tłumaczona na wiele języków zarówno za życia Sienkiewicza, jak i po jego śmierci. Samo wydawnictwo Otto Janke wydało ją w 1902 r., 1904 r. i 1947 r. Wydawano ją również w jęz. niemieckim w innych tłumaczeniach m.in.: tłum. Victoria Eggers-Zwierzchowska (Ryga 1899), autoryzowane tłum. J. Bolinski (Globus, Berlin 1910), tłum. i skrócone przez Stanislaus Szczepanski (Neuer Stuttgarter Verlag, Stuttgart, 1920), tłum. Richard Zoozmann (Schreibersche Verlagsbuchhandlung, Berlin, 1931), tłum. Hugo Reichenbach (Hesse & Becker Verlag, Lipsk 1941), tłum. Kurt Harrer (Union Verlag, Berlin 1958).

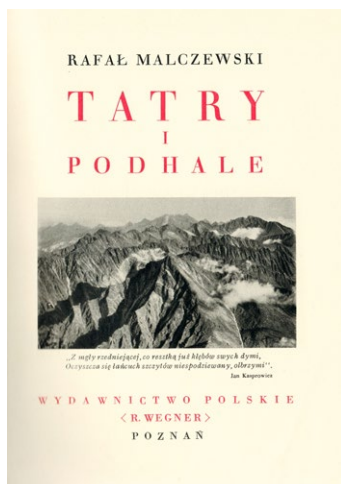
289. **SOBIESZCZAŃSKI, FRANCISZEK MAKSYMILIAN** (zebrał i wyd.), *O zabytkach Sztuk pięknych w dawnej Polsce* (pełny tytuł: *Wiadomości historyczne o sztukach pięknych w dawnej Polsce, zawierające opis dziejów i zabytków budownictwa, rzeźby, snycerstwa, malarstwa i rytownictwa, z krótką wzmianką o życiu i dziełach znakomitszych artystów krajowych, lub w Polsce zamieszkałych*), tom I, druk. Samuel Orgelbrand, Warszawa 1847; pierwsze w piśmiennictwie polskim syntetyczne opracowanie na temat historii sztuki polskiej, pod red. F.M. Sobieszczańskiego (1814-1878), znakomitego historyka sztuki i varsavianisty, postaci barwnej i kontrowersyjnej (uczestnik powstania listopadowego, a następnie agent policji

carskiej i cenzor); przedstawia historię sztuki od czasów nadawniejszych do końca średniowiecza; zawiera 21 tablic z cz.-b. (jedna kolor.) cynkografiami, w tym dwie ilustr. rozkładane – brakuje jednej ilustr., ponadto bardzo ozdobna str. tyt. (chromolit. ze złoceniami); VIII + 328 str., st. db., nieznaczne zabrudzenia, charakterystyczne zardzewienia, oprawa twarda, płócienna, introligatorska, z tłoczonymi motywami roślinnymi; format 8°; **Cena: 400 zł**

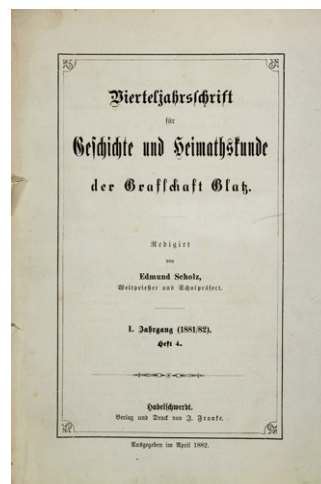
290. **SOKOŁOWSKI, AUGUST**, *Dzieje powstania listopadowego 1830-1831*, tyt. okładkowy: *Powstania polskie 1794, 1830-31, 1863*, wyd. Nakładem Benjamina Harza, Berlin-Wiedeń 1910, druk. Księgarnia M. Arcta; monografia powstania listopadowego autorstwa Augusta Sokołowskiego (1846-1921), historyka, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, który zajmował się m.in. dziejami polskich powstań narodowych, złożona z 12 rozdziałów: w trzech pierwszych mowa o dziejach Królestwa Polskiego od 1815 r. i genezie powstania, pozostałe omawiają jego przebieg; liczne cz.-b. i kolor. ilustr.; 316 str., st. bdb., minimalne zabrudzenia, oprawa twarda, płócienna, bardzo ozdobna; format 4°; **Cena: 200 zł**
291. **STARCZEWSKI, EUGENIUSZ**, *Polska a państwa centralne*, wyd. Skład główny w Księgarni N. Gieryna, Kijów 1918, Drukarnia Polska w Kijowie; broszura autorstwa ziemianina, prawnika, publicysty i polityka reprezentującego Ligę Państwowości Polskiej (LPP), Tomasza Eugeniusza Marcelego Starczewskiego (1862-1927), w której propagował współpracę z państwami centralnymi; pochodzi ze zbiorów Piotra Zaremby (1910-1993), pierwszego polskiego prezydenta Szczecina – na str. tyt. odręczna adnotacja i sygnatura prezydenta; 56 str., st. db., okładka miękka, z licznymi, drobnymi, rdzawymi plamkami, grzbiet zaklejony taśmą; format 16d; **Cena: 150 zł**
292. **ŚLĄSK**. Morcinek, Gustaw, *Śląsk*, Wydawnictwo Polskie Rudolf Wegner, Poznań 1928-1939, druk Zakłady Graficzne Biblioteki Polskiej w Bydgoszczy; książka z krajoznawczej serii *Cuda Polski*, poświęcona regionowi Śląska; bogato ilustrowana: liczne cz.-b. rotograviury oraz 3 mapki uzasadniające prawa Polski do Śląska (oprac. T. Rybotycki); przedmowa Eugeniusza Kwiatkowskiego; XVI + 184 str., st. bdb., oprawa twarda, płócienna, lekkie przetarcia krawędzi i grzbietu, na okładce złożony, tłoczony orzeł bez korony na niebieskim tle według rys. T. Rożankowskiego; format 8°; **Cena: 180 zł**

293

294

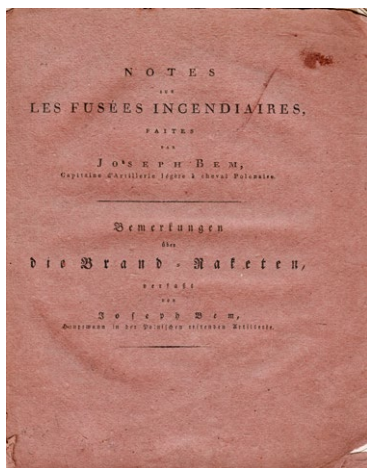
295

293. **ŚRODA ŚLĄSKA**. *Einwohnerbuch der Stadt und des Kreises Neumarkt (Schlesien) mit allen Gemeinden*, oprac. Mitarbeit der Behörden und Gemeinden, druk. i wyd. Breslauer Verlags- und Druckerei-G.m.b.H., Wrocław 1940; książka adresowa mieszkańców Środy Śląskiej; 174 str., st. db., nieaktualne pieczęcie własnościowe, odręczne notatki i podkreślenia, zabrudzenia, oprawa twarda, ćwierćpłócienna, zabrudzona, podniszczone krawędzie; format 8°; **Cena: 750 zł**
294. **TATRY, PODHALE**. Malczewski, Rafał, *Tatry i Podhale*, Wydawnictwo Polskie Rudolf Wegner, Poznań 1928-1939, druk Zakłady Graficzne Biblioteki Polskiej w Bydgoszczy; książka z krajoznawczej serii *Cuda Polski*, poświęcona regionowi Tatr i regionowi Podhale; bogato ilustrowana: liczne cz.-b. rotograviury oraz 2 mapki Tatr; przednia wyklejka z kolorowym widokiem gór; 208 + 8 nlb. str.; st. bdb., rozdarcia w miejscu łączenia wyklejki z książką, oprawa twarda, płócienna, z lekkimi przetarciami, na okładce tłoczona, kolor. ilustr. według obrazu Rafała Malczewskiego; format 8°; **Cena: 200 zł**

295. **TORUŃ, FROMBORK, KŁODZKO.** Scholz, Edmund, *Vierteljahrsschrift für Geschichte und Heimathskunde der Grafschaft Glatz*, zeszyt 4, druk. i wyd. F. Franke, Bystrzyca Kłodzka 1881/1882; kwartalnik historyczny Hrabstwa Kłodzkiego; zawiera m.in. nieznaną szerzej i niezwykle interesujący artykuł autorstwa A. Knötela o **pochodzeniu rodziny Mikołaja Kopernika z Kłodzka i Żąbkowic Śląskich** – *Die Frankensteinisch-Glätzische Herkunft der Familie des Nikolaus Kopernikus*; ponadto artykuły o księdze miejskiej Bystrzycy Kłodzkiej od XV w., o działalności Köglera i Pompejusa, o nazwach miejscowości w Hrabstwie Kłodzkim i kronika Hrabstwa Kłodzkiego za 1881 r.; ss. 95 (str. 305-400), st. db., część str. nierozcięta, krawędzie części str. i okładki podniszczone, okładka miękka, luźna (przednia i tylna część osobno), krawędzie z naddarciami; format 8°; **Cena: 400 zł**

Mikołaj Kopernik (1473-1543). Astronom, autor dzieła *De revolutionibus orbium coelestium*, w której propagował teorię heliocentryczną. Jego ojciec również nazywał się Mikołaj Kopernik i był kupcem krakowskim, a dziadkiem od strony ojca był Jan Kopernik, hurtownik krakowski. Matką astronoma była Barbara Kopernik z domu Watzenrode, mieszcanka toruńska, a dziadkiem od strony matki – ławnik toruński Łukasz Watzenrode, który walczył przeciwko Krzyżakom w wojnie trzynastoletniej.

296. **TROCKI, LEW**, *Historja Rewolucji Rosyjskiej. Rewolucja Październikowa, część II*, nakładem Spółki Wydawniczej *Bibljon*, Warszawa 1934, projekt okładki: Mieczysław Berman, Drukarnia Popularna, tłum. na jęz. polski Bolesław Tarczyński; praca poświęcona historii rewolucji rosyjskiej, napisana przez jednego z czołowych przywódców bolszewików, Lwa Trockiego; w książce omówiono postawę chłopstwa rosyjskiego, zagadnienie narodowościowe w Rosji i przygotowanie bolszewickiego przewrotu w Piotrogradzie; wśród dodatków teksty: 1) *Legandy biurokracji*, 2) *Socjalizm w jednym kraju?*, 3) *Informacja historyczna w sprawie teorii „rewolucji permanentnej”* (w formie fikcyjnego dialogu między T. i S.), 4) wyciąg z art. opublikowanego w 1905 r. pt. *Podsumowania i perspektywy*; praca pisana jest z pozycji ideologii skrajnie lewicowej zwanej trockizmem, której twórca, L. Trocki, zakładał, że należy dążyć do możliwie szybkiej rewolucji globalnej, a nie do *budowy socjalizmu w jednym kraju*, a także zarzucał J. Stalinowi zdradę ideałów rewolucji m.in. poprzez umacnianie wpływów aparatu biurokratycznego w Związku Sowieckim; 376 str., st. db., jedna kartka osobno (ślady klejenia), oprawa twarda, płócienna, lekko przybrudzona, na grzbiecie odręczny napis: 366 III, taki sam odręczny napis na str. tyt.; format 8°; **Cena: 200 zł**

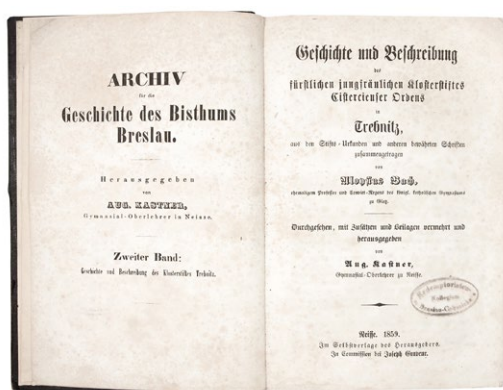

297

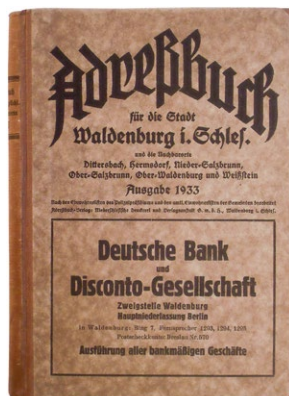
297. **TARNÓW.** Bem, Józef Zachariasz, *Notes sur les fusées incendiaires... / Bemerkungen über die Brand-Raketen...*; tyt ze str. tyt.: *Erfahrungen über die Congreuschen Brand-Raketen bis zum Jahre 1819 in der Königl. Polnischen Artillerie gesammelt und an Seine Kaiserliche Hoheit den Großfürst Constantin...*, wyd. Verlag des Grossherzoglichen Sächs. priv. Landes-Industrie-Comptoirs, Weimar 1820; niespotykane w naszym kraju niemieckie wydanie pracy Józefa Bema (napisanej w jęz. francuskim), cieszącej się wielkim uznaniem wojskowych w Europie, a dotyczącej doświadczeń z tzw. raketami kongrewskimi; na jęz. polski książkę przetłumaczono dopiero w 1953 r. (*Uwagi o raketach zapalających*); jej powstanie było efektem wielu lat doświadczeń prowadzonych przez J. Bema z tzw. racami kongrewskimi – po raz pierwszy miał z nimi do czynienia w 1813 r. w trakcie oblężenia Gdańska (którego bronił jako oficer armii Księstwa Warszawskiego przed wojskami rosyjskimi i pruskimi); po 1815 r., służąc w Armii Królestwa Polskiego,

kontynuował badania (w szczególności odnośnie uzyskiwania czarnego prochu) i dokumentował je notatkami, w oparciu, o które powstała prezentowana praca; całość dwujęzyczna: w jęz. francuskim i niemieckim; dwie rozkładane tablice z cz.-b. ilustr.; 80 str., st. db., część kart nierozcięta, okładka miękka, rozerwana wzdłuż grzbietu, postrzępione krawędzie; format 4°; **NIEZWYKLE RZADKIE! Cena: 9800 zł**

Józef Zachariasz Bem herbu Bem (1794-1850). Artylerzysta, który stworzył pierwsze polskie oddziały wojsk raketowych. Służąc w armii Królestwa Polskiego, pracował jako inżynier wojskowy w Arsenale Królewskim w Warszawie. Tam stworzono dla niego laboratorium, w którym przeprowadzał doświadczenia z bronią raketową i wojskową pirotechniką. Wykładał nauki fortyfikacyjne i artylerię w Zimowej Szkole Artylerii w latach 1819-1822. Uczestniczył w powstaniu listopadowym jako dowódca artylerii. Po klęsce insurekcji znalazł się na emigracji. Stworzył Towarzystwo Historyczno-Literackie oraz Towarzystwo Politechniczne Polskie w Paryżu. Wybitny uczestnik Wiosny Ludów, dowodził trzecią rewolucją wiedeńską i siłami zbrojnymi powstania węgierskiego. Feldmarszałek armii Imperium Osmańskiego.

298

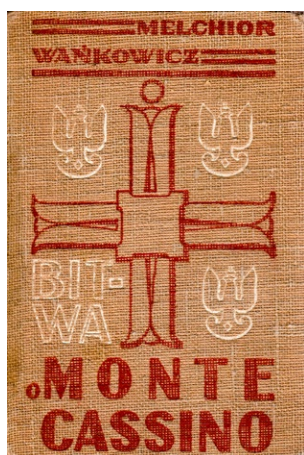
300

298. **TRZEBNICA.** Bach, Aloysius (oprac.), *Archiv für die Geschichte des Bisthums Breslau*, tom II: *Geschichte und Beschreibung des fürstlichen jungfräulichen Klosterstiftes Cistercienser Ordens in Trebnitz, aus den Stifts-Urkunden und anderen bewährten Schriften*, red. August Kastner, wyd. J. Graveur, Nysa 1859; podstawowe dzieło dotyczące historii klasztoru cysterek w Trzebnicy; zawiera 2 cz.-b. rozkładane lit. przedstawiające: 1) mapę okręgu trzebnickiego –

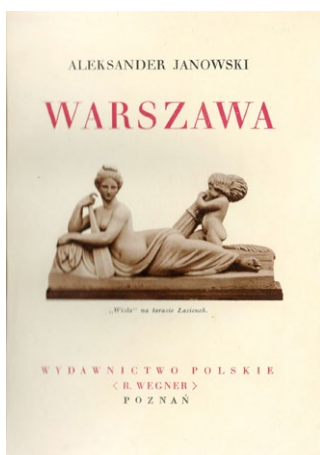
Des Stiftes Trebnitz Oberkreis, wymiary mapy: 220x135 mm; 2) przekrój kościoła klasztornego, medal jubileuszowy i grobowiec św. Jadwigi – *Grundriss der Klosterkirche in Trebnitz; / Jubiläums-Medaille von 1803; / Grab der heiligen Hedwig in der Klosterkirche zu Trebnitz*, wymiary arkusza: ok. 270x206 mm; nieaktualne pieczęcie własnościowe (m.in. *Redemptoristen/ Kollegium / Breslau...*), na przedniej wyklejce odrębna adnotacja; XIV + 396 + IV str., st. bdb., brzegi kart barwione, rdzawe zaplamienia, oprawa twarda, płócienna, przetarcia krawędzi (szczególnie na grzbiecie); format 8°; **NIEZWYKLE CENNA MONOGRAFIA! Cena: 700 zł**

Początki dziejów cysterek w Trzebnicy związane były z działalnością księcia śląskiego Henryka Brodatego (który ufundował klasztor 1202 r.) i jego żony Jadwigi (w 1203 r. sprowadziła mniszki z benedyktyńskiego klasztoru z Bambergu). W 1218 r. Kapituła Generalna Cystersów uchwaliła inkorporację Trzebnicy do zakonu cysterskiego. Trzebnica stała się z czasem ważnym ośrodkiem kultu św. Jadwigi Śląskiej.

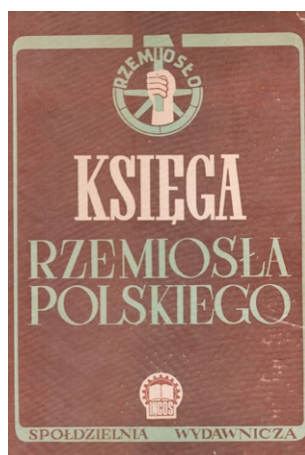
299. **[WAGA, ANTONI STANISŁAW]**, *Pochwała Konstantego hrabi Tyzenhauza*, drukowana wersja mowy wygłoszonej przez Antoniego Stanisława Floriana Wagę (1799-1890, zakonnik, pisarza, pedagoga i przyrodnika) po śmierci Konstantego Tyzenhauza (1786-1853, polskiego ziemianina, ornitologa i malarza – ucznia Jana Piotra Norblina) dla grona przyrodników w dniu 2 V 1853 r. w Warszawie; Drukarnia Gazety Polskiej, Warszawa 1862; pochodzi ze zbiorów Piotra Zaremby (1910-1993), pierwszego polskiego prezydenta Szczecina – na okładce i str. tyt. podpis prezydenta; XXVI + VI str., st. db., zagięcia i zagniecenia, okładka miękka (brozurowa), bez napisów i ilustracji z odręcznym dopiskiem na dole: [1862]; format 8°; **Cena: 150 zł**
300. **WAŁBRZYCH.** *Adressbuch für die Stadt Waldenburg i. Schles. und die Nachbarorte Dittersbach, Hermsdorf, Nieder-Salzbrunn, Ober-Salzbrunn, Ober-Waldenburg und Weißstein*; wyd. Niederschlesische Druckerei u. Verlagsanstalt G.m.b.H., Wałbrzych 1933; książka adresowa Wałbrzycha i okolicznych miejscowości, m.in. Szczawna-Zdroju; 578 str., st. bdb., nieaktualne pieczęcie własnościowe, oprawa twarda, półpłócienna; format 8°; **Cena: 850 zł**

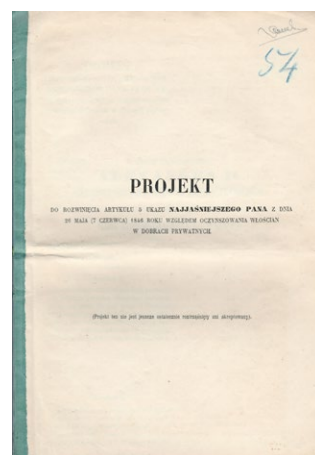
301

302

303

304

301. **WAŃKOWICZ, MELCHIOR**, *Bitwa o Monte Cassino*, wyd. Oddział Kultury i Prasy Drugiego Polskiego Korpusu, Rzym-Mediolan 1945-1947, oprac. graficzne Stanisław Gliwa, fotomontaże: Zygmunt i Leopold Haarowie, 3 tomy; reportaż Wańkowicza o polskich żołnierzach, uczestnikach bitwy o Monte Cassino; książka cieszyła się wielkim uznaniem, ze względu na znakomitą prozę Wańkowicza, a także niezwykle bogatą szatę graficzną i ogromną liczbę fot. (m.in. 590 portretów polskich żołnierzy); 1) tom I: pierwszy rozdział (*Wchodząc na ring pozdrawiamy poprzedników*) dotyczy prób zdobycia Monte Cassino przez oddziały armii alianckich: 36. Tekszańską Dywizję Piechoty, Francuski Korpus Ekspedycyjny, amerykańską 34. Dywizję Piechoty, Królewski Pułk Sussex, 4. dywizję hinduską, 2. dywizję nowozelandzką, 78. dywizję brytyjską; pozostałe omawiają działania bojowe 2. Korpusu Polskiego pod dowództwem gen. Władysława Andersa; załączona rozkładana ilustr. wykonana przez 12 Kompanię Geograficzną 2 Korpusu: *Stanowisko: 9 II 254 pkt. 550* oraz rozkładana mapa: *Szkic Nr. 3 Ugrupowanie 2 Polskiego Korpusu/ dnia 11 V 44 w godz. rannych...*; 448 str.; 2) tom II omawia działania bojowe 2 Korpusu Polskiego pod dowództwem gen. Władysława Andersa aż do zdobycia klasztoru na Monte Cassino (18 V 1944); załączony rozkładany rysunek wykonany przez 12 Kompanię Geograficzną 2 Korpusu: *Rejon walk 2-go Korpusu Cassino-Piedimonte-M. Cairo. Widok z lotu ptaka* oraz składana mapa: *Szkic Nr. 5. Natarcie 2 Polskiego Korpusu w dniach od 16 do 19 V. 44*; 392 str.; 3) tom III omawia działania bojowe 2 Korpusu Polskiego pod dowództwem gen. Władysława Andersa po zdobyciu klasztoru na Monte Cassino, mowa m.in o zajęciu 24 V 1944 r. Piedimonte; załączona rozkładana kolor. mapa z cz.-b. fot.: *Pułk 6 Pancerny „Dzieci Lwowskich” w walce o Piedimonte S. Germano. Kierunki natarć i panorama terenu walki*; 386 + 30 nlb. str.; st. wszystkich tomów db., niewielkie zabrudzenia, miejscami nieznaczne rozdarcia, oprawa twarda, płócienna, z tłoczeniami barwionymi biało-czerwono, w jednym z tomów uszkodzenia grzbietu; format 8°; **Cena: 600 zł**

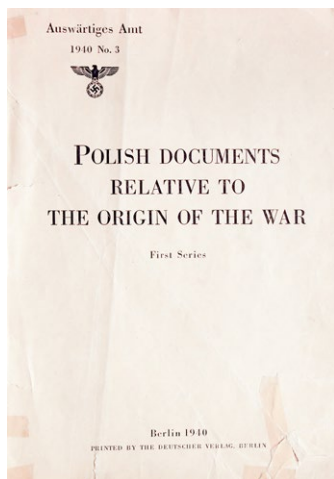
Melchior Wańkowicz (1892-1974). Jeden z najwybitniejszych polskich pisarzy, dziennikarzy, reportażystów i publicystów. Po przekroczeniu nocą z 24 na 25 IX 1939 r. granicy polsko-rumuńskiej znalazł się na emigracji. W 1944 r. wziął udział, jako korespondent, w bitwie o Monte Cassino. Doświadczenia z tego okresu sprawiły, że mogło powstać dzieło jego życia reportaż: *Bitwa o Monte Cassino*. W jej napisaniu wspierało go wiele osób, a zwłaszcza sekretarka Zofia Górka i pisarka Zofia Romanowiczowa.

302. **WARSZAWA**. Janowski, Aleksander, *Warszawa*, Wydawnictwo Polskie Rudolf Wegner, Poznań 1928-1939, druk Zakłady Graficzne Biblioteki Polskiej w Bydgoszczy; książka z krajoznawczej serii *Cuda Polski*, poświęcona stolicy Polski; książka napisana przez współzałożyciela Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Aleksandra Janowskiego (1866-1944), bogato ilustrowana: liczne rotograwiury w sepii; opisano położenie geograficzne Warszawy, jej historię, a także instytucje kultury (teatry, muzea), rezydencje królewskie i okolice stolicy; 192 str., st. db., lekkie zabrudzenia, oprawa twarda, płócienna, lekkie przetarcia krawędzi i grzbietu, na okładce tłoczony napis według rys. T. Rożankowskiego; format 8°; **Cena: 250 zł**
303. **WARSZAWA**. *Księga rzemiosła polskiego*, praca zbiorowa stanowiąca próbę zobrazowania stanu rzemiosła w Polsce Ludowej w pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej; komitet redakcyjny: Julian Sadłowski (Prezes Związku Izb Rzemieślniczych RP w Warszawie, poseł na sejm), Tomasz Roszkowski (Dyrektor Związku Izb Rzemieślniczych RP w Warszawie), Wacław Gawłowski (Członek Zarządu Związku Izb Rzemieślniczych RP w Warszawie), Marian Kossowski (Wicedyrektor Związku Izb Rzemieślniczych RP w Warszawie), Władysław Artur Zabęski (Konsultant Związku Izb Rzemieślniczych RP), wyd. Informacja Gospodarcza INGOS Spółdzielnia Wydawnicza, 1949, druk Zakłady Wydawnictw Spółdzielczych w Łodzi; praca podzielona na 4 części: 1) rys historyczny – mowa m.in. o wkładzie rzemiosła w walkę o niepodległość, na koniec zamieszczono szereg cz.-b. fot. z lat 1947-1948; 2) artykuły i wypowiedzi, w których przedstawiono osiągnięcia i problemy poszczególnych działów rzemiosła; 3) tu opisano ówczesny Rzemieślniczy Samorząd Gospodarczy, Cechy i Okręgowe Związki Cechów, Spółdzielczość Rzemieślnicza; 4) charakterystyka rzemiosła na całym obszarze powojennej Polski przy uwzględnieniu podziału na ówczesne województwa i powiaty – co niezwykle cenne w tej części, to podanie danych osobowych (imiona, nazwiska, adresy) działających w tych latach rzemieślników; w kilku miejscach nieaktualne pieczęcie własnościowe; 184 + 712 str., st. db., blok połuzniony, oprawa twarda, półpłócienna, nieznaczne przetarcia, szczególnie krawędzi; format 4°; **Cena: 350 zł**
304. **WARSZAWA**. *Projekt do rozwinięcia artykułu 5 ukazu najjaśniejszego pana z dnia 26 maja (7 czerwca) 1846 roku względem oczynszowania włości w dobrach prywatnych*, przygotowany przez Radę Administracyjną

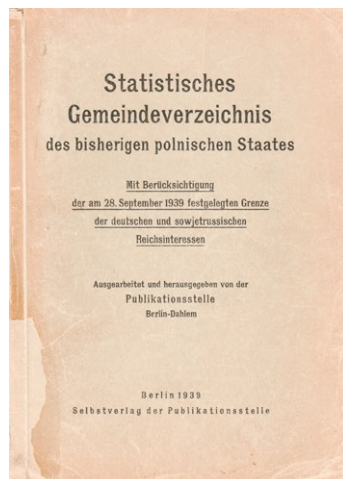
Królestwa Polskiego projekt regulujący kwestię oczynszowania chłopów w dobrach prywatnych, zakładający rozwinięcie wcześniej obowiązujących zasad regulujących tę kwestię z artykułu 5 ukazu z 26 V (7 VI) 1846 r.; propozycje zmian miały charakter wstępny, na co wskazuje uwaga: *Projekt ten nie jest jeszcze ostatecznie roztrząsnięty ani akceptowany*; brak daty, lecz ponieważ powoływano się, jako na panującego (cesarza w Rosji i króla w Polsce), na Aleksandra II dokument musiał powstać po 1855 r., kiedy władca wstąpił na tron, a przed 1863 r. kiedy wybuchło powstanie styczniowe; składa się on z dwóch części podzielonych na artykuły: 1) *Zasady oczynszowania* – obejmuje artykuły od 1 do 24; 2) *Udział władzy w oczynszowaniu* – obejmuje artykuły od 25 do 40; pochodzi ze zbiorów Piotra Zaremby (1910-1993), pierwszego polskiego prezydenta Szczecina – na okładce podpis prezydenta; 20 str., st. db., ślad złożenia, drobne zagięcia narożników, zabrudzenia (szczególnie tylnej okładki – ślad atramentu?), okładka miękka, grzbiet wzmocniony papierem; format 4°; **Cena: 550 zł**

Projekt ten był próbą połowicznego uregulowania kwestii agrarnej na terenie Królestwa Kongresowego. Nie dotyczył kwestii uwłaszczenia chłopów (czyli nadania chłopom prawa własności do posiadanej przez nich ziemi) w sytuacji kiedy reformy uwłaszczeniowe zostały znacznie wcześniej zapoczątkowane w zaborze pruskim (1808-1872) i austriackim (1848), a nawet na innych terenach należących do imperium rosyjskiego (od lutego 1861).

- 305. WARSZAWA.** *Skarbowość samorządu terytorialnego w Polsce. Zbiór obowiązujących przepisów. I. Dochody*, nakładem Związku Pracowników Administracji Gminnej Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 1927, zebrali i oprac.: Marceli Porowski, Józef Horszowski, Stanisław Pastuszyński, Antoni Hujda; zbiór obowiązujących w II RP przepisów odnośnie skarbowości samorządu terytorialnego; w zbiorze znalazły się przepisy dotyczące poszczególnych podatków, udziału samorządu wojewódzkiego w źródłach podatkowych związków komunalnych, podziału wpływów z podatków między współuprawnione związki komunalne, opłat, dopłat, źródeł dochodu, władz nadzorczych i ich postępowania, wymiaru i poboru danin komunalnych, kar; **praca stanowi bardzo wartościowe źródło do badań nad polityką finansową państwa w okresie II RP** ponieważ załączono do niej kartki (maszynopis), które rozsyłało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, a które stanowiły wyciągi z różnych czasopism; liczne odręczne adnotacje; 534 + XXII str., st. db., niektóre kartki maszynopisu luzem, pomiędzy okładką a str. przedtł. pęknięcie, zażółcenia, oprawa twarda, płócienna, zabrudzona, z przetarciami; format 8°; **Cena: 120 zł**

306

307

- 306. WARSZAWA, BERLIN,** *Polish documents relative to the origin of the war*, wyd. Auswärtiges Amt, druk. Deutscher Verlag, Berlin 1940; propagandowe wydawnictwo niemieckie, próbujące zrzucić na Polskę odpowiedzialność za wybuch II wojny światowej; prezentuje zestaw 16 polskich dokumentów związanych z genezą wojny: faksymile telegramów, listów, rozkazów i raportów Edwarda Raczyńskiego (od 1934 r. ambasadora RP w Londynie), Jerzego Potockiego (od 1936 r. ambasadora w Waszyngtonie), Juliusza Łukasiewicza (od 20 VII 1936 do 7 XI 1939 r. ambasadora Rzeczypospolitej w Paryżu), Gustawa Potworowskiego

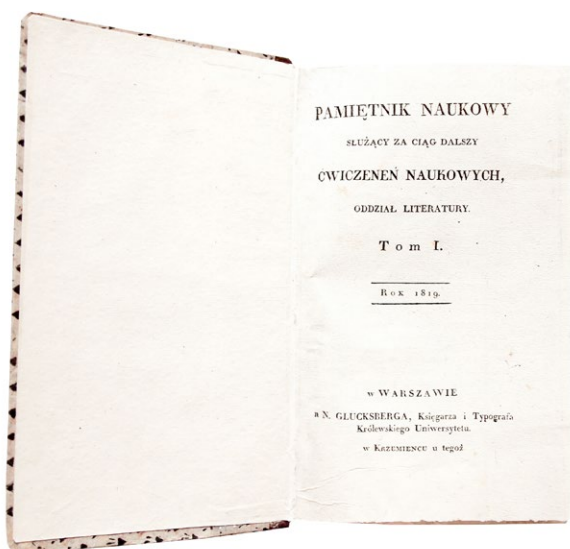
(od 15 V 1936 r. posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Szwecji), Jana Wszelakiego (dyplomaty); każdy dokument przetłumaczony na jęz. angielski; dokumenty zostały wyselekcjonowane w taki sposób, aby ich treść odpowiadała tezom nazistowskiej propagandy, np. tezie o Niemczech jako kraju zagrożonym zewnętrzną agresją – znajdować ona mogła potwierdzenie w odpisie pisma polskiego attache wojskowego w Lizbonie (*Ocena sytuacji międzynarodowej z terenu portugalskiego*), gdzie przytoczona została m.in. opinia ppłk. Chamberlaine'a członka Wojskowej Misji Angielskiej: *Zdajemy sobie dokładnie sprawę z bluffu Niemiec i Włoch. Osobiście jestem zdania jak i młode kota naszego Sztabu, że powinniśmy wojnę zacząć my i już teraz*, a także w piśmie Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Waszyngtonie do polskiego Ministra Spraw Zagranicznych, gdzie przytoczona została opinia ambasadora Williama Christiana Bullitta (ambasadora USA w Moskwie w latach 1933-1936, a potem w Paryżu do 1940 r.), który liczył na wybuch konfliktu wojennego pomiędzy ZSRR a III Rzeszą: *Ponieważ potencjalnie siła Sowietów dotychczas nie jest znana, zatem bardzo być może, że Niemcy, operując zbyt daleko*

od swych baz, byliby skazani na długą i wycieńczającą wojnę. Wtedy dopiero – mówił Bullitt – państwa demokratyczne mogłyby zaatakować Niemcy i doprowadzić do ich kapitulacji; łącznie 256 str., st. db., zabrudzenia, naddarcia, zagięte narożniki, papier zażółcony, okładka miękka, w st. sł., ponaddzierana, miejscami sklejona taśmą; wycięta część stron końcowych (niezadrukowanych, prawdopodobnie przeznaczonych na notatki); format 4°; **Cena: 550 zł**

Opublikowanie tego rodzaju białej księgi mogło mieć za cel także skomplikowanie stosunków władz polskich z jej sojusznikami poprzez ujawnienie poufnych opinii. Przykładem może tu być Jerzy Józef Potocki herbu Pilawa (1889-1961), który był od 1936 r. ambasadorem w Waszyngtonie, z jednoczesną akredytacją na Kubie. Jego odejście wiązało się właśnie z publikacją przez Niemcy jego raportów dyplomatycznych. W tym zbiorze zamieszczono pismo Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Waszyngtonie do polskiego Ministra Spraw Zagranicznych z 12 I 1939 r., w którym znalazła się następująca ocena: Nastroje, jakie obecnie panują w Stanach Zjednoczonych potęgowane są coraz większą nienawiścią do faszyzmu, a przede wszystkim do osoby Kanclerza Hitlera oraz do wszystkiego co tchnie nazizmem. Propaganda urabiana jest w pierwszym miejscu przez czynniki żydowskie, które mają w swoich rękach nieomal w stu procentach radio oraz wytwórnie filmowe, jak również przez prasę oraz tygodniki. Upublicznienie takiej opinii było z punktu widzenia nazistowskiej propagandy bardzo użyteczne, gdyż uzasadniało tezę o Niemczech jako kraju zagrożonym przez żydowski spisek, a zarazem kompromitowało polską dyplomację w opinii ówczesnej demokratycznej administracji w Białym Domu.

- 307. WARSZAWA, BERLIN.** *Statistisches Gemeindeverzeichnis des bisherigen polnischen Staates Mit Berücksichtigung der am 28. September 1939 festgelegten Grenze der deutschen und sowjetrussischen Reichsinteressen*, wyd. Selbstverlag der Publikationsstelle, Berlin 1939; statystyczny katalog gmin okupowanego państwa polskiego z uwzględnieniem jego podziału pomiędzy III Rzeszę a ZSRR na podstawie układu z 28 IX 1939 r.; na wydawnictwo składa się szereg tabel z danymi statystycznymi (dotyczącymi m.in. powierzchni, liczby ludności, gęstości zaludnienia, języka), odnoszącymi się do różnych regionów II RP (z uwzględnieniem podziału na województwa) oraz alfabetyczny indeks gmin II RP; swoistego rodzaju protokół IV rozbioru Polski; wewnątrz rozkładana mapa z podziałem administracyjnym dawnego państwa polskiego: *Die Verwaltungseinteilung des bisherigen polnischen Staates*; ponadto dołączona składana mapa: *GEMEINDEKARTE / DER REPUBLIK POLEN* (w lewym dolnym rogu, w ramce, mniejsza mapka: *Übersichtskarte*; na mapie zaznaczone jednostki podziału terytorialnego, druk cz.-b., st. sł., rozdarcia na złożeniach, wymiary arkusza: 855x955 mm); na str. tyt. nieaktualna pieczęć własnościowa; XLIII tablice + 188 str., st. sł., brzegi wielu kartek postrzępione, okładka miękka, w lewym rogu na dole uszkodzona, grzbiet na dole uszkodzony, tylna okładka wraz z mapą osobno, na str. tyt. odręczne dopiski długopisem i ołówkiem; format 8°; **Cena: 950 zł**

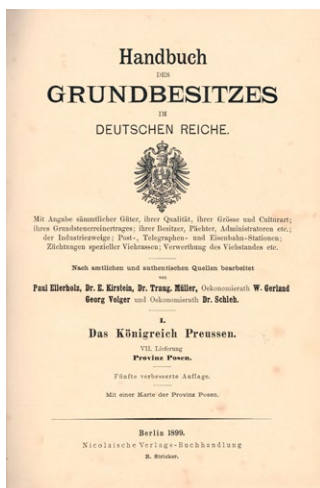
Dokładne dane statystyczne odnoszące się do województw i gmin II RP były niemieckiemu okupantowi potrzebne do zarządzania terytorium, którego część włączył do Rzeszy (Pomorze, Śląsk, poznańskie jako Kraj Warty, rejon Łodzi, Suwalszczyznę, północną i zachodnią część Mazowsza oraz zachodnią część województw krakowskiego i kieleckiego), a część przekształcił w Generalną Gubernię (podzieloną na cztery dystrykty: krakowski, lubelski, radomski i warszawski).

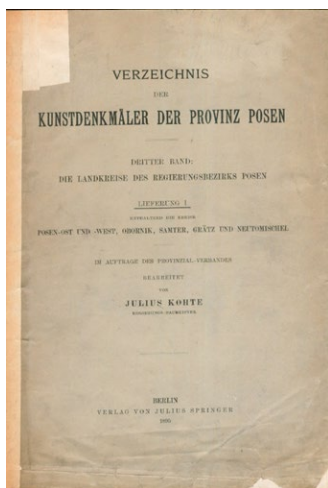
- 308. WARSZAWA, KRZEMIENIEC.** *Pamiętnik Naukowy służący za ciąg dalszy ćwiczeń naukowych, oddział literatury, tomy I-II (współprawnie), Królewski Uniwersytet Warszawski 1819, wyd. Natan Glücksberg, Krzemieniec; zestaw ćwiczeń naukowych dla studentów Uniwersytetu Warszawskiego; poszczególne artykuły zostały w spisie treści podzielone na działy – tom I: Moralność (m.in.: *O poznaniu człowieka*), *Historia* (m.in.: *Siedziby Sławian za czasów starożytny Germanii. Rozprawa P. Antona*), *Literatura* z podziałem na *Prozę* (m.in.: *O uczeniu się języków, mowa Teodozego Sierocińskiego przy otwarciu publicznego czytania książek w Gimnazjum Krzemienieckim*) i *Wiersze* (m.in.: *Oda do Potomności Raymunda Korsaka*); tom II: *Filozofia* (m.in.: *Cztery wieki życia, z Segiura*), *Historia* (m.in. *Krótki Rys życia Maryi Leszczyńskiej*), *Ekonomiia Polityczna* (m.in. *Uwagi o wolności poddanych w naszym kraju*), *Literatura* z podziałem na *Prozę* (m.in.: *O naturalności**

T. Sierocińskiego) i *Wiersze* (m.in.: *Do Karola*) oraz *Rozmaitości* (m.in. *O podróżach Polaków do krajów zagranicznych*); 394 + 488 str., st. bdb., nieznaczne zabrudzenia, ostatnie str. lekko uszkodzone, oprawa twarda, ćwierćskórek, po konserwacji (wyklejki nowe); format 8°; **Cena: 1200 zł**

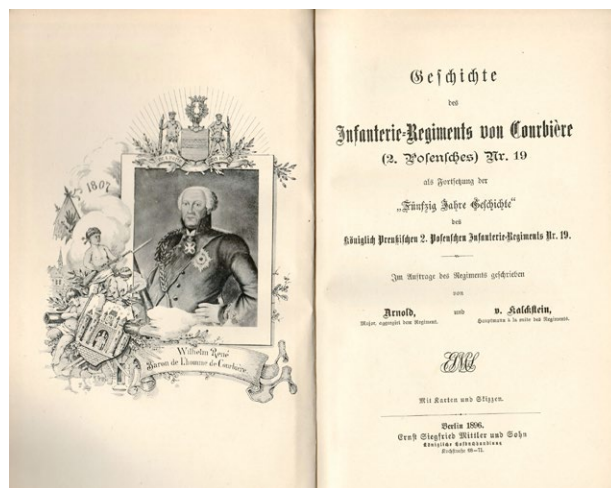
Natan Majer Mikołaj Glücksberg (albo Mikołaj Nataniel Glücksberg, 1780-1831). Księgarz, drukarz oraz wydawca książek, kalendarzy i czasopism. Dał początek rodzinie zasłużonej dla kultury polskiej. Związany (jako księgarz i typograf) z Królewskim Uniwersytetem Warszawskim i z Liceum Krzemienieckim. W Krzemieńcu w 1818 r. utworzył księgarnię.

309

310

311

309. WIELKIE KSIĘSTWO POZNAŃSKIE. *Handbuch des Grundbesitzes im Deutschen Reiche (...). Das Königreich Preussen. (...) Provinz Posen*, wyd. 5, wyd. Nicolaische Verlags-Buchhandlung R. Stricker, Berlin 1899; spis wielkiej własności ziemskiej XIX-wiecznej Wielkopolski, oprac. na podstawie urzędowych i autentycznych źródeł przez Paula Ellerholza, E. Kirsteina, Traug. Müllera, W. Gerlanda, Georga Volgera, dr. Schlecha; zawiera: *Nachweisung der Güter in den Kreisen / A. / Regierungs-Bezirk Posen*: Kreis Adelnau (Odolanów), Kreis Birnbaum (Międzychód), Kreis Bomst (Babimost), Kreis Fraustadt (Wschowa), Kreis Gostyn (Gostyń), Kreis Grätz (Grodzisk Wielkopolski), Kreis Jarotschin (Jarocin), Kreis Kempen (Kępno), Kreis Koschmin (Koźmin Wielkopolski), Kreis Kosten (Kościan), Kreis Krotoschin (Krotoszyn), Kreis Lissa (Leszno), Kreis Meseritz (Międzyrzecz), Kreis Neutomischel (Nowy Tomyśl), Kreis Obornik (Oborniki), Kreis Ostrowo (Ostrów Wielkopolski), Kreis Pleschen (Pleszew), Landkreis Posen-Ost, Landkreis Posen-West, Kreis Rawitsch (Rawicz), Kreis Samter (Szamotuły), Kreis Schildberg (Ostrzeszów), Kreis Schmigel (Śmigiel), Kreis Schrimm (Śrem), Kreis Schroda (Środa Wielkopolska), Kreis Schwerin a. Warthe (Skwierzyna), Kreis Wreschen (Września); *B. / Regierungs-Bezirk Bromberg*: Landkreis Bromberg (Bydgoszcz), Kreis Czarnikau (Czarnków), Kreis Filehne (Wieleń), Kreis Gnesen (Gniezno), Kreis Inowrazlaw (Inowrocław), Kreis Kolmar i. P. (Chodzież), Kreis Mogilno (Mogilno), Kreis Schubin (Szubin), Kreis Strelno (Strzelno), Kreis Wirsitz (Wyrzysk), Kreis Witkowo (Witkowo), Kreis Wongrowitz (Wągrowiec), Kreis Znín (Żnin); VIII + LIV + 368 + IV + 16 str., st. bdb., papier zażółcony, 2 początkowe str. i przednia wyklejka częściowo oddarte, miejscami nieznaczne rozdarcia (większe na str. 151), brzegi kart marmoryzowane, oprawa twarda, półpłócienna, z lekkimi przetarciami, na grzbiecie złożony tyt. i wzory; format 8°; ZNAKOMITY MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY DO BADAŃ NAD WIELKOPOLSKĄ ARYSTOKRACJĄ; **Cena: 1400 zł**

310. WIELKOPOLSKA. Kohte, Julius (oprac.), *Die Landkreise des Regierungsbezirks Posen*, tom III serii: *Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Posen*, wyd. Julius Springer, Berlin 1895-1896; część I i IV, współoprawne; praca na temat architektury i sztuki na terenie Prowincji Poznańskiej; w części I opisane zostały architektura i dzieła sztuki w okręgu Poznań-Wschód (Kreis Posen-Ost) w miejscowościach: Chojnica, Głuszyna (Gluschin), Kicin, Kobylepole, Owińska, Swarzędz (Schwersenz), Splawie (Splawie), Wierzenica; w okręgu Poznań-Zachód (Kreis Posen-West) w miejscowościach: Ceradz Kościelny, Kiekrz, Komorniki, Konarzewo, Łódź (chodzi o wieś o niemieckiej nazwie Lodz), Lusowo (Lussowo), Modrze, Skorzewo, Słupia (Slupia), Sobota, Stęszew (Stenschewo), Tarnowo, Tomice, Wiry; w okręgu Oborniki (Kreis Obornik) w miejscowościach: Białężyn (Bialenzyn), Dąbrówka Kościelna (Kirchen Dombrowka), Murowana Goślina (Goslin), Bukowiec (Gramsdorf), Łukowo, Maniewo, Objezierze, Oborniki, Parkowo, Ryczywół (Ritschenwalde), Rogoźno (Rogasen), Roźnowo

(Roschnowo); w okręgu Szamotuły (Kreis Samter) w miejscowościach: Biezdrowo, Bytyń (Bythin), Duszniki (Duschnik), Kaźmierz, Obrzycko (Obersitzko), Otorowo (Ottorowo), Piotrowo (Petrawe), Pniewy (Pinne), Psarskie, Szamotuły (Samter), Ostroróg (Scharfenort), Wilczyzna (Wiltschin), Wronki (Wronke); w okręgu Grodzisk Wielkopolski (Kreis Grätz) w miejscowościach: Buk, Dakowy Mokre, Drużyń, Gnin, Granowo, Grodzisk Wielkopolski (Grätz), Niepruszewo, Opalenica (Opalinitza), Woźniki (Woschnik); w okręgu Nowy Tomyśl (Kreis Neutomischel) w miejscowościach: Brody, Bukowiec, Lwówek (Neustadt bei Pinne); w części IV opisane zostały architektura i dzieła sztuki w okręgu Śrem (Kreis Schrimm) w miejscowościach: Bnin, Brodnica, Chwałkowo, Dolsk (Dolzig), Mchy (Emchen), Jaskowo, Kunowo, Kórnik, Morka, Mosina (Moschin) Rogalin, Śrem (Schrimm), Włoskiejewki (Włoskiejewki), Książ (Xions), w okręgu Środa (Kreis Schroda), Bagrowo, Giecz, Koszuty (Koschuty), Kostrzyn (Kostschin), Krerewo, Mądre (Mondre), Mączniki (Monschnik), Nietrzanowo, Pobiedziska (Pudewitz), Zaniemyśl (Santomischel), Środa Wielkopolska (Schroda), Siekierki Wielkie (Gross-Siekierki), Śnieciska (Snieciska), Tulce, Usarzewo, Węglewo (Wenglewo), Winna Góra (Winnagora); w okręgu Września (Kreis Wreschen) w miejscowościach: Biechowo, Graboszewo, Miłośław (Miloslaw), Skarboszewo, Staw, Strzałkowo (Stralkowo), Września (Wreschen); w okręgu Jarocin (Kreis Jarotschin) w miejscowościach: Brzostków (Brzostkow), Dębno (Dembno), Góra (Gora), Jaraczewo (Jaratschewo), Jarocin (Jarotschin), Mieszków (Mieschkow), Nowe Miasto nad Wartą (Neustadt an der Warthe), Radlin, Żerków (Zerkow); w okręgu Pleszew (Kreis Pleschen) w miejscowościach: Gołuchów (Goluchow), Górzno (Gorzno), Lenartowice (Lenartowitz), Pleszew (Pleschen), Sobótka (Sobotka), Sowina, Tursko; w okręgu Krotoszyn (Kreis Krotoschin) w miejscowościach: Benice, Kobylin, Krotoszyn (Krotoschin), Lutogniew, Rozdrażewo, Zduny; w okręgu Koźmin (Kreis Koschmin) w miejscowościach: Koźmin Wielkopolski (Koschmin), Pogorzela, Borzęciczki (Radenz), Zdziesz (?); w okręgu Odolanów (Kreis Adelnau) w miejscowościach: Odolanów (Adelnau), Raszków (Raschkow), Sulmierzyce (Sulmirschütz); w okręgu Ostrów Wielkopolski (Kreis Ostrowo) w miejscowościach: Antonin, Gostyczyna, Ołobok (Olobok), Ostrów Wielkopolski (Ostrowo), Skalmierzyce (Skalmirschütz), Szczury, Wysocko Wielkie (Gross Wysocko); w okręgu Ostrzeszów (Kreis Schildberg) w miejscowościach: Bukownica, Grabów nad Prosną (Grabow), Kotłów (Kotlow), Mikstat (Mixstadt), Ostrzeszów (Schildberg); w okręgu Kępno (Kreis Kempen) w miejscowościach: Baranów (Baranow), Bolesławiec (Boleslawiec), Donaborów (Donaborow), Kępno (Kempen), Kochłowy (Kochlow), Mikorzyn, Myjonice, Olszowa, Opatów (Opatow); liczne cz.-b. ilustr., nieaktualna pieczęć własnościowa; 76 + X + 89 str., st. db., blok połuzniony, zabrudzenia, kilka rozdarć, okładka twarda, półpłócienna; format 4"; **Cena: 350 zł**

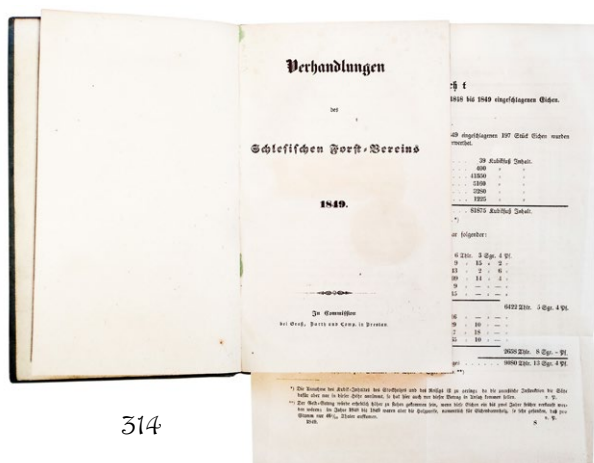
311. **WIELKOPOLSKA, POZNAŃ.** Kalckstein, Arnold, *Geschichte des Infanterie-Regiments von Courbière (2. Posensches) Nr. 19 als Fortsetzung der „Fünfzig Jahre Geschichte“ des königlich Preussischen 2. Posenschen Infanterie-Regiments Nr. 19*, wyd. Ernst Siegfried Mittler und Sohn, Berlin 1896; historia 19 Pułku Piechoty im. von Courbière'a (2 Poznańskiego); książka złożona z 5 części (scharakteryzowano w nich historię pułku w latach: 1863-1866, 1866, 1866-1870, 1870-1871 i 1871-1895) i 20 dodatków; na str. przedtyt. portret – półpostać Wilhelma de Courbière (*Wilhelm René Baron de L'homme de Courbière*); ponadto 11 rozkładanych map i planów (w tym: *Plan des Schlachtfeldes von Kissingen*); ozdobne wyklejki, brzegi kart marmoryzowane, na str. przedtyt. odręcznie nieaktualny wpis własnościowy; VI + 262 str., st. bdb., twarda oprawa, płócienna, z tłoczonymi złożonymi wzorami (orzeł w koronie na przedniej okładce i żelazny krzyż za kampanię z 1870 r. na tylnej), z minimalne przetarcia, na grzbiecie złożony tyt.; format 8"; **Cena: 850 zł**

19 Pułk Piechoty im. von Courbière'a (2 Poznański) był jednym z dwóch pułków (obok 18 Pułku Piechoty im. von Grolmanna – 1 Poznańskiego), który w armii niemieckiej był określany mianem pułkiem Kaczmarków. Jego poszczególne pododdziały stacjonowały okresowo w Poznaniu: 1 batalion od 1817 do 1830 r., a potem w latach 1836-1848; 2 batalion: od 1819 do 1830; 3 batalion: od 1823 do 1830 r., a potem w latach 1836-1848; batalion fizylierów: 1818-1823. Pułk opuścił Wielkopolskę w 1830 r. w związku z powstaniem listopadowym. Prusacy obawiając się o lojalność jego żołnierzy przenieśli go aż do Saksonii. Jego pododdziały wróciły do miasta 1836 r., ale w 1848 r. zostały dyslokowane do Lubania i Görlitz. Ta decyzja ponownie była związana z powstaniem, tym razem wielkopolskim. Pułk szczylił się służbą syna Antoniego Radziwiłła Wilhelma w czasie kampanii przeciw Napoleonowi w latach 1812-1814.

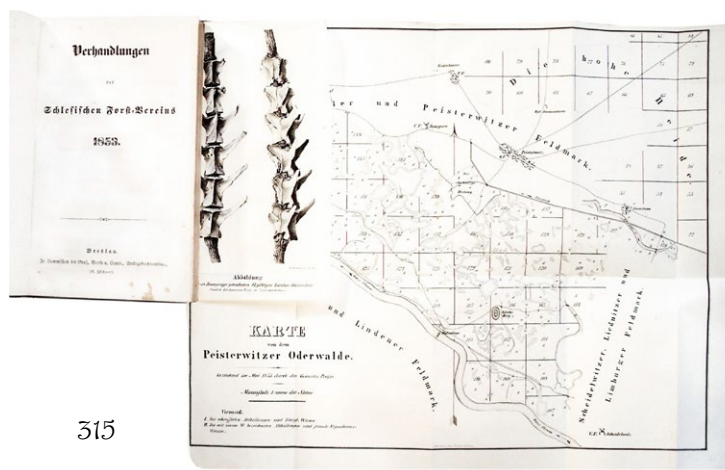
312. **WILANÓW.** Battaglia, Otto Forst, *Johann Sobieski*, wyd. Verlag des Nationalen Institutes für Katholische Aktion in Polen, Poznań 1933, Drukarnia św. Wojciecha, Sp. z o.o. Poznań; biografia Jana III Sobieskiego autorstwa Ottona Forsta de Battaglii (1889-1965), austriackiego historyka, krytyka literackiego, eseisty i tłumacza, znanego z zamiłowania do polskiej kultury; jęz. niemiecki; 32 str., st. bdb., okładka miękka (brozurowa); format 8"; **Cena: 150 zł**

- 313. WILNO, BRZEG.** Dambrowski, Samuel, 3 dzieła współoprawnie: 1) X. *Samuela Dambrowskiego, Pasterza Kościoła Ewangelickiego Nieodm. Augsp. Konfess. w Wilnie Dozorcy Zborow Bożych w Litwie, we Żmoydzi a. Kazania albo Wykłady Porządne Świętych Ewanieliy Niedzielných Przez cały rok. Z Pisma Świętego i Doktorów Kościelnych, Według Starożytney Nauki Porządku Prawdziwego Chrześcijanskiego Kościoła...*, edycja VI; 2) X. *Samuela Dambrowskiego Pasterza Kościoła (...) Kazania albo Wykłady Porządne Świętych Ewanieliy Świętecznych, tudzież i innych świętych, które Kościół Boży w Polsce, w Prusiech i indziej zwykł obchodzić przez cały Rok...*, wyd. 1824; 3) *Kazania pokutne. Przydatek do Postyli Dambrowskiej*, wyd. 1820; całość wyd. Nakładem i Typem Chrystiana Bogusława Wolfarta, Brzeg, XIX-wieczne wydanie jednego z najważniejszych dzieł religijnych, związanych z rozwojem ewangelicyzmu augsburskiego; na str. przedtyt. portret Samuela Dambrowskiego (ryt. J.B. Strachowski, Wrocław), jednego z najsłynniejszych duchownych luterańskich Wielkiego Księstwa Litewskiego; VI + 572 + 586 + 56 str., st. bdb., zabrudzenia, na str. tyt. uzupełnione ubytki papieru, ozdobna oprawa, twarda, skórzana, z tłoczonym krzyżem lotaryńskim oraz metalowymi okuciami, spięta dwiema klamrami; format 8°; **Cena: 600 zł**

Samuel Dambrowski (1577-1625). Polski duchowny ewangelicki i pisarz religijny. Wydał modlitewnik *Lekarstwo duszne człowieka chrześcijańskiego w chorobie* (Gdańsk 1611), zbiór pieśni i modlitw *Raj duszny* (Toruń 1623), przetłumaczył z jęz. niemieckiego katechizm Marcina Lutra. *Postylla chrześcijańska* (Toruń, 1620-1621) uchodzi za jego najważniejsze dzieło.

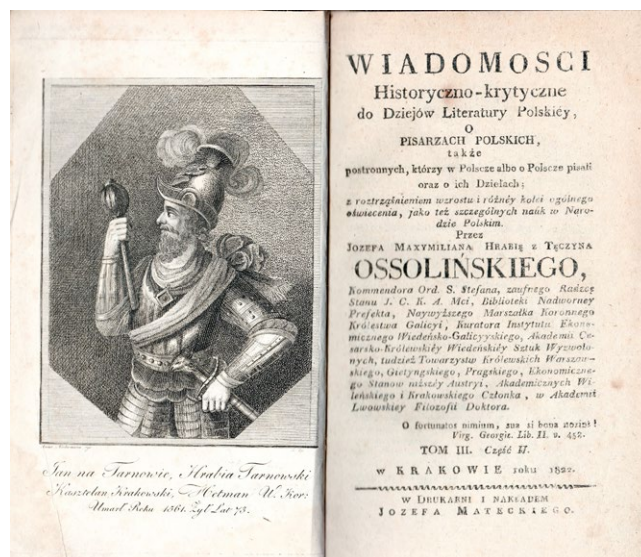
314

315

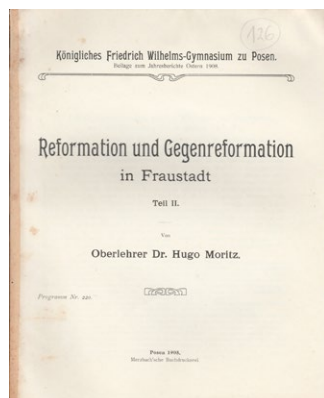
- 314. WROCLAW, BUDZICZ, LEGNICA.** *Verhandlungen des Schlesischen Forstvereins*, wyd. Grass, Barth & Comp., Wrocław 1849; rzadki periodyk dotyczący tematyki leśnej i myśliwskiej – liczne art. dotyczące gospodarki leśnej na Dolnym i Górnym Śląsku; zawiera sprawozdanie ze zjazdu w Legnicy, a także składaną tablicę z obliczeniami kubicznego przyrostu drzew – *Nebersicht des Ertrages von...*, 200x253 mm oraz 3 tablice z cz.-b. lit. według rys. Elsnera, przedstawiające: 1) zwierzyńcę płową, 120x196 mm; 2) pień świerkowy przeżarty przez szkodniki – *Abbildung eines neu gefundenen Fichten-Käfer-Frasses*, 120x213 mm; 3) sosnę w Budziczu k. Prusic – *Starke Kiefer auf dem Gute Puditsch bei Prausnitz in Schlesien*, lit. odbita z 2 płyt, ślad pieczęci, 196x236 mm; 138 str., st. bdb., żółtawe ślady pieczęci, oprawa twarda, lekko przybrudzona, grzbiet z szyldzikiem; format 8°; **Cena: 480 zł**
- 315. WROCLAW, BYSTRZYCA OŁAWSKA.** *Verhandlungen des Schlesischen Forstvereins*, wyd. Grass, Barth & Comp., Wrocław 1853; rzadki periodyk dotyczący tematyki leśnej i myśliwskiej – liczne art. dotyczące gospodarki leśnej na Dolnym i Górnym Śląsku; zawiera 4 składane tablice przedstawiające: 1) narzędzia do sadzenia – *A. Doppel-Pflanz-Sparten...*; / *B. Rayol-Bohrer...*, 100x195 mm; 2) schemat przyrostu pnia świerku – *Abbildung eines Fichteustocks aus dem Königlicheu Forstrevier Carlsberg...*, 222x330 mm; 3) kręgosłup 12-letniego zwierzęcia – *Abbildung eines, durch ein Hasengerippe...*, 103x195 mm, według rys. E. Kornatzkiego; 4) mapę nadleśnictwa Bystrzyca Oławska – *Karte von dem Peisterwitzer Oderwalde...*, 363x293 mm; 288 str., st. bdb., żółtawe ślady pieczęci, oprawa twarda, grzbiet z szyldzikiem; format 16d; **Cena: 480 zł**
- 316. WROCLAW, LWÓW.** Ossoliński, Józef Maksymilian, *Wiadomości Historyczno-krytyczne do Dziejów Literatury Polskiej, o pisarzach polskich, także postronnych, którzy w Polsce albo o Polsce pisali oraz o ich Dziełach; z rozstrząśnieniem wzrostu i różny kolei ogólnego oświecenia, jako też szczególnych nauk w Narodzie Polskim*, w drukarni i nakładem Józefa Mateckiego, Kraków 1822; 2 tomy (tom III, cz. I i tom III, cz. II), poświęcone Stanisławowi Orzechowskiemu (1513-1566), księdzu katolickiemu i kanonikowi

przemyskiemu, autorowi pism politycznych i religijnych, obrońcy idei złotej wolności szlacheckiej; 1) tom III, cz. I rozpoczyna się od dedykacji dla księcia Adama Czartoryskiego, następnie przedstawione zostały dokonania Orzechowskiego (Część I. *Życie i Sprawy*), w cz. II (*Dzieła*) scharakteryzowano jego twórczość; na str. przedtytułowej miedz. cz.-b. (*Typus Christiani Militis*); 508 str.; 2) tom III, cz. II rozpoczyna się od dedykacji dla Jana hrabiego Tarnowskiego; tutaj zamieszczone zostały przypisy najpierw do części I czyli *Życia i sprawy*, a potem II, czyli *Dzieł*; na str. przedtytułowej miedz. cz.-b. (portret: *Jan na Tarnowie, Hrabia Tarnowski Kasztelan Krakowski, Hetman W. Kor. Umarł Roku 1561. Żył Lat 73*); VIII + 392 str; st. obu tomów bdb., nieznaczne rdzawe plamki, miejscami odręczne dopiski i niewielkie ślady kornika; oprawa twarda, półpłócienna; format 8°; **BARDZO RZADKIE! Cena: 1950 zł**

316

Józef Maksymilian Jan Ossoliński herbu Topór (1748-1826). Pisarz i historyk literatury. Współpracował z dwoma czasopismami: *Monitor* i *Zabawy przyjemne i pożyteczne* z sławnych wieku tego autorów zebranych. Założył Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie w 1817 r. i podarował mu swój księgozbiór.

317. WSCHOWA, POZNAŃ. Rozprawa o reformacji i kontrreformacji we Wschowie (ważnym ośrodku luteranizmu w XVI i XVII w.) autorstwa dr. Hugona Moritza, złożona z dwóch części stanowiących dodatki do sprawozdań rocznych poznańskiego gimnazjum: 1) *Königliches Friedrich Wilhelms-Gymnasium zu Posen. Beilage zum Jahresberichte Ostern 1907. / Reformation und Gegenreformation in Fraustadt. Teil I.*, wyd. Ludwik Merzbach, Poznań 1907, druk. Merzbach'sche Buchdruckerei; tekst w jęz. niemieckim z fragmentami źródeł w jęz. łacińskim; zawiera następujące artykuły: I. *Das katholische Kirchenwesen vor der Reformation* (o sytuacji kościoła katolickiego we Wschowie), II. *Die Reformation und der Untergang des katholischen Kirchenwesens* (o początkach reformacji w mieście), III. *Die ersten Jahrzehnte der evangelischen Gemeinde und der Streit mit Matthaeus Richter* (o pierwszych latach ewangelickiej wspólnoty), a także dodatek

317

z fragmentami tekstów źródłowych: I. *Mandat Sigismunds I. gegen die Ketzerei in Fraustadt, petrikau, 22. Januar 1525. Inscriptiones Wschovensens 1497-1526...*; II. *Bestallung herren Andreae Knoblochs des predigers (Fraustadt) 10. Dezember 1554. Ratsbuch VII (1554-58)*; III. *Die Aussagen Krauses über die Zerstörung des katholischen Kirchenwesens in Fraustadt. Verglichen mit dem Bericht der Bernhardinerchronik*; 40 str., st. db., grzbiet wzmocniony papierem, miejscami rdzawe plamki, część stron osobno; 2) *Königliches Friedrich Wilhelms-Gymnasium zu Posen. Beilage zum Jahresberichte Ostern 1908. / Reformation und Gegenreformation in Fraustadt. Teil II.*, wyd. Merzbach Ludwik, Poznań 1908, druk. Merzbach'sche Buchdruckerei; tekst w jęz. niemieckim z fragmentami źródeł w jęz. łacińskim; zawiera następujące artykuły: IV. *Die Gegenreformation bis zur Rückgabe der Pfarrkirche und der Erbauung des Kripplein Christi* (o początkach kontrreformacji w mieście), V. *Die Gegenreformation seit der Rückgabe der Pfarrkirche*, a także dodatek z fragmentami tekstów źródłowych: *Impedimenta, cur catholica Wschovae nullum incrementum capiat. (Denkschrift des Jesuiten Michael Horn vom Februar 1605, vgl. Oben S. 23)*; 44 str., st. db., grzbiet wzmocniony papierem, miejscami rdzawe plamki; format obu części: 4°; **Cena: 480 zł**

Gimnazjum Fryderyka Wilhelma (dzisiejsze III Liceum Ogólnokształcące im. św. Jana Kantego w Poznaniu) przeznaczone było dla protestantów, powstało w wyniku podziału Szkoły Wydziałowej (do 1780 r. nosiła ona nazwę Akademii Wielkopolskiej). Drugą szkołą powstałą z podziału było gimnazjum św. Marii Magdaleny dla katolików. Prezentowany artykuł to dodatek do sprawozdań rocznych Gimnazjum Fryderyka Wilhelma. Dotyczy stosunków pomiędzy katolikami i protestantami w okresie reformacji i kontrreformacji. Dochodziło wówczas do dramatycznych wydarzeń – przykładowo klasztor Franciszkanów we Wschowie został w 1556 r. spalony przez protestantów. Zakonnicy musieli przenieść się do Kościana. Powrócić i odbudować klasztor mogli dopiero w 1629 r.

PRZEWODNIKI

- 318. GDAŃSK.** *Das Sehenswerte Danzig*, wyd. Danziger Verlags-Gesellschaft, Gdańsk 1938; przewodnik po Gdańsku, wewnątrz liczne cz.-b. światłokopie oraz rozkładany plan miasta, na okładce herb Gdańska; 36 str., st. bdb., okładka miękka (broszurowa), ślad zagięcia dolnego rogu; format 16d; **Cena: 150 zł**
- 319. GDAŃSK.** *Jeder Danziger ein Fremdenführer. Berkürzte Wiedergabe der Borträge, die bei dem ersten Lehrgang der Danziger Landes-fremdenführer-Schule gehalten worden find. Herausgeben vom Landesverkehrsverband für das Gebiet Freien Stadt Danzig*; wyd. R. Müller vormais Wedelsche Hosbuchdruckerei, Gdańsk 1935; przewodnik po Gdańsku, słowo wstępne autorstwa senatora Paula Batzera, szereg artykułów różnych autorów o niemieckiej historii miasta (*Danzigs deutsche Geschichte*), powstaniu Wolnego Miasta Gdańska i jego zabytkach, zamieszczono także artykuły dotyczące Sopotu (np.: *Zoppot, das moderne See- und Heilbad*); 128 str., st. bdb., okładka miękka (broszurowa), z drobnymi zabrudzeniami; format 16d; **Cena: 180 zł**
- 320. GDAŃSK.** Simson, Paul, *Führer durch den Danziger Artushof. Im Auftrage der vereinigten Banken*, druk A.W. Kafemann, Gdańsk 1902; przewodnik po Dworze Artusa w Gdańsku – przedstawiono historię i walory architektoniczne tej budowli, na końcu wklejka z cz.-b. składaną fot. (*DANIZIG / No 111 INNERE ANSICHT DES ARTUSHOFES 1895...*, fot. Theodor Kuhn); 44 str., st. sł., okładka osobno, rozdarta na dwie części (okładka przednia i tylna osobno), brzegi postrzępione, zabrudzenia, blok przedarty, na str. tyt. odręczny dopisek z 1903 r.; format 8°; **Cena: 180 zł**

321

322

- 321. GDAŃSK.** Swoistego rodzaju przewodnik dla miłośników fotografii, oprac. Danziger Verkehrzentrale, druk. Ottomar Steinbach, Gdańsk 1938; zawiera uproszczony plan Gdańska i Nowego Portu, a także plan Głównego Miasta z wyrysowanymi sylwetkami różnych zabytkowych budowli – plan z doklejonym arkuszem kalki, na którą naniesiono nazwy tych obiektów oraz godziny (z podziałem na godziny poranne i popołudniowe), w których w których są one dobrze oświetlone przez słońce; druk kolor., st. bdb.; wymiary po rozłożeniu: 230x163 mm; tyt. planu: *Danzig im besten Licht / Ein führer für Lichtbildfreunde*; tyt. okładkowy: *Wir zeigen Ihnen das sehenswerte Danzig mit Innenbesichtigung von Stockturm, Uphagenhaus, Rathaus, Artushof, St. Marien und seinen leistungsfähigen Hafen*; **Cena: 350 zł**
- 322. GDAŃSK.** Wernick, Fritz, *Danzig. Ein Führer durch die Stadt und ihre Umgegend*, wyd. A.W. Kafemann, Gdańsk 1873; przewodnik po Gdańsku, zawiera 30 cz.-b. drzew. szt. z widokami miasta: 1) Stągwie Mleczne (Brama Stągiewna) – *Milchkannenthurm*; 2) Biskupia Górka – *Der Bischofsberg*; 3) Gimnazjum Miejskie – *Städtisches Gymnasium*; 4) Dom Angielski – *Englisches Haus*; 5) Brama Wyżynna – *Das hohe Thor*; 6) Wieża Więzienna – *Der Stockturm*; 7) Dwór Bractwa św. Jerzego – *Die Hauptwache*; 8) Brama Złota – *Das Langgasserthor*; 9) Dom Towarzystwa Przyrodniczego z Bramą Mariacką – *Das Frauenthor*; 10) Brama Zielona – *Das Grüne Thor*; 11) Kościół Mariacki – *Die Marienkirche*; 12) kościół św. Trójcy – *Die Trinitatiskirche*; 13) kościół św. Katarzyny – *Die Katharinenkirche*; 14) Ratusz Starego

Miasta – *Das Stadtgericht*; 15) kościół św. Mikołaja – *Die Nicolaikirche*; 16) Baszta Dominikańska (nazywaną *Kiek in de Kök*, czyli *patrz do kuchni*, ponieważ z najwyższego piętra baszty można było obserwować kuchnię klasztoru dominikanów), w głębi Baszta Jacek – *Kiek in de Keek*; 17) ratusz – *Das Rathhaus*; 18) Dwór Artusa – *Der Artushof*; 19) dawny klasztor franciszkański – *Das Franziskanerkloster*; 20) Wielka Zbrojownia od str. ul. Piwnej – *Das Zeughaus (östliche Façade)*; 21) Wielka Zbrojownia od str. Targu Węglowego – *Das Zeughaus (westliche Façade) und das Stadt-Theater*; 22) *Das Regierungsgebäude*; 23) Winniki w dzisiejszej dzielnicy Siedlce – *Der Weinberg in Schidlitz*; 24) Dom Strzelecki Fryderyka Wilhelma – *Friedrich-Wilhelm-Schützehaus*; 25) lazaret przy Bramie Oliwskiej – *Das Stadt-Lazareth am Olivaerthor*; 26) kościół Bożego Ciała – *Die Heilige Leichnamskirche*; 27) Wzgórze Zinglera – *Zinglershöhe*; 28) klasztor w Oliwie – *Oliva*; 29) hotel Thierfelda w Oliwie (nieistniejący) – *Thierfeldt's Hôtel in Oliva*; 30) Willa Stawowie – *Villa Hochwasser*; na wyklejkach plan miasta (kolor.) oraz mapa okolicy z Nowym Portem (Lith. Anst. v. R. Emmendoerffer, Gdańsk); ponadto rozkład jazdy pociągów (połączenia Gdańska z Berlinem, Królewcem, Słupskiem, Sopotem, Oliwą, Wrzeszczem, Nowym Portem), opis komunikacji miejskiej z rozkładami jazdy (dorożki, omnibusy konne, jak również parowce), ponadto 43 str. z reklamami gdańskich firm, zakładów, hoteli; 46 str., st. bdb., oprawa półtwarda, płócienna, z tłoczeniami i złożonym tyt., lekko przetarte krawędzie, brzegi kart marmoryzowane; format 16d; **Cena: 800 zł**

323. **GDAŃSK.** Zestaw 2 przewodników po Gdańsku: 1) Hess, Otto, *Das deutsche Danzig*, zeszyt 42 serii: *Mit Rucksack und Nagelschuh*, druk i wyd. Triasdruck GmbH, Berlin 1935; wewnątrz cz.-b. fot. oraz składana cz.-b. mapa: *Danzig / Beilage zu Heft 42 „Mit Rucksack und Nagelschuh“*; 32 str., st. sł., zabrudzenia, ślady wilgoci, okładka miękka, z uszkodzeniami; format 16°; 2) *Die Deutsche Stadt Danzig. 47 Bilder mit einführendem Text*, wyd. Eiserne Hammer Karl Robert Langewiesche, Königstein im Taunus i Lipsk [ok. 1930], słowo wstępne Paula Rohrbacha, wewnątrz cz.-b. fot. (całostronicowe); 48 str., st. bdb., okładka miękka, z obwolutą; format 8°; **Cena: 150 zł**

324. **GDAŃSK.** Zestaw 2 przewodników po Gdańsku: 1) *Pierwszy polski ilustrowany przewodnik po Gdańsku i okolicy (Gdańsk, Nowy Port, Wybrzeże Kartuzy)*, wyd. Towarzystwo Wydawnicze Pomorskie, Gdańsk 1922, wewnątrz rozkładany, kolor. plan miasta; 74 + 14 nlb. str., st. db., nieznaczne zabrudzenia, okładka miękka, przybrudzona, zagięcia; 2) *Przewodnik po Gdańsku*, wyd. nakładem Polskiej Macierzy Szkolnej, Gdańsk [przed 1939], czcionkami S.A. Ostoja, Poznań, cz.-b. fot. (R. Wyrobek i J. Bułhak), rozkładany, kolor. plan miasta; 96 str., st. db., drobne uszkodzenia stron, zagięcia narożników, odręczne podkreślenia i adnotacje, okładka miękka; w obu książkach szkice historyczne dotyczące Gdańska i opisy jego zabytków (m.in.: Wysokiej Bramy, Katowni i Wieży Więziennej, Bramy Złotej, Domu Uphagenów, Ratusza, Studni Neptuna, Dworu Artusa i Sieni Gdańskiej, Zielonej Bramy, Żurawia, Kaplicy Królewskiej, Kościoła Panny Marii, Arsenau, Rynku Drzewnego, Kościoła św. Mikołaja, Kościoła św. Katarzyny i Wielkiego Młyna, Ratusza Starego Miasta, Kościoła św. Jakuba); format obu książek 16d; **Cena: 130 zł**

325. **GÓRY IZERSKIE, KARKONOSZE.** Häussler, Gustav von, zestaw 2 przewodników: 1) *Auf Fahrt in Rübzahls Reich. III. Isergebirge*, przewodnik po Górach Izerskich, zawiera m.in. opis drogi z Lubania do Świeradowa-Zdroju, na str. tyt. odręczna notka; 2) *Auf Fahrt in Rübzahls Reich. IV. Wintersport im Riesenu. Isergebirge*, przewodnik po Górach Izerskich i Karkonoszach, opisane w szczególności sporty zimowe na tym terenie; przewodniki pochodzą z serii: *Mit Rucksack und Nagelschuh*, druk i wyd. Triasdruck GmbH, Berlin 1931; w obu przewodnikach cz.-b. fot. (Verlag Alb. Ley, L. Niepel- Brodt, Verlag Rud. Schneider, Verlag F. Springer, Popp) oraz niewielkie, rozkładane mapki; w obu 32 str., st. bdb., oprawa miękka (broszurowa); format 16°; **Cena: 100 zł**

ANTONI HEINRICH

SZLAKI WODNE POLSKI

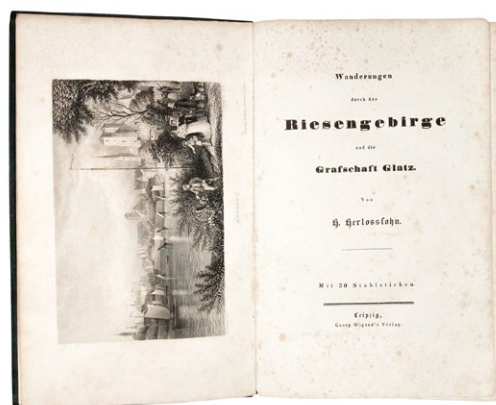
326

326. **HEINRICH, ANTONI (Tonny)**, *Szlaki wodne Polski. Oficjalny przewodnik Polskiego Związku Kajakowców*, Główna Księgarnia Wojskowa, Warszawa 1932, Zakłady Graficzne Pracow. Drukarskich, okładka według nagrodzonego na przedolimpijskim konkursie sztuki sportowej drzeworytu art.-graf. Wandy Telakowskiej; dokładnie, kilometr po kilometrze, opisane szlaki wodne – na przykładzie Kanału Augustowskiego: *etapy przejazdów dziennych*: 1) *Niemnowo – Mikaszówka (32 km)*, 2) *Mikaszówka – Augustów (36 km)*, 3) *Augustów – Dębowo (34 km)*, ponadto wymienione wszystkie śluzy, wypływy rzek (np. Czarnej Hańcy), jeziora i wsie na trasie; w książce wymieniono

rzeki (Wisła, Martwa Wisła, Pszczyńska, Soła, Przemsza, Skawa, Szreniawa, Raba, Dunajec, Poprad, Nida, Wisłoka, San, Wisłok, Tanew, Kamienna, Wieprz, Bystrzyca, Tyśmienica, Wilgurzec, Jeziorka, Narew, Narewka, Supraśl, Biebrza, Pissa, Rozoga, Omulew, Orzyc, Wkra, Bzura, Rawka, Skrwa, Drwęca, Wel, Zgłowiączka, Brda, Czarna Woda, Garczyna, Wierzyca, Motława, Niemen, Berezyna, Szczara, Myszanka, Czarna Hańcza, Wilja, Narocz, Dzisna, Dryświata, Drujka, Prypeć, Prypeć-Strumień, Zgniła Prypeć, Pina, Jasiołda, Turja, Stochód, Styr, Prostyr, Ikwa, Horyń, Słucz, Dniestr, Strwiąż, Wereszyca, Stryj, Opór, Świca, Łomnica, Bystrzyca Nadworniańska, Bystrzyca Sołotwińska, Worona, Strypa, Seret, Prut, Warta, Prosna, Ner, Wełna, Mała Wełna, Noteć), jeziora (Brodnickie, Byszewskie, Liniewskie, Wigry, Narocz, Dzisna, Dryświata, Braślawskie, Wągrowieckie Gopło i jez. Szwajcarii Kaszubskiej), kanały (Bachorze, Augustowski, Królewski, Białojezierski, Bydgoski, Ogińskiego, Morzysławski, Bronisławski), jak również leżące przy szlaku miejscowości; dodatkowo informacje na temat warunków noclegowych, opłat za śluzowanie, przeszkód na trasie itp.; X + 316 str., st. bdb., w górnej części kilku początkowych str. nieznaczny ślad wilgoci, okładka miękka, przetarcia krawędzi; format 16d; **Cena: 300 zł**

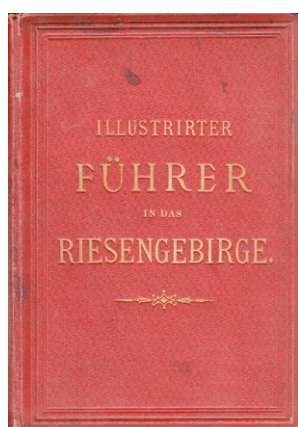
327

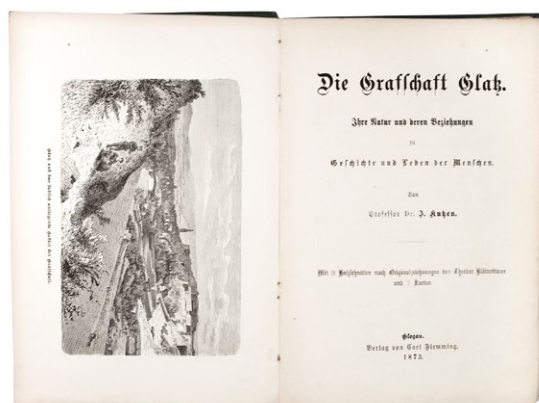
328

327. JELENIA GÓRA, CIEPLICE, MIEDZIANKA, KOWARY. *Das Riesengebirge Einwohnerbuch des Landkreises Hirschberg (Rsgb.) mit den Städten Bad Warmbrunn, Kupferberg, und Schmiedeberg 1937*, druk. i wyd. Breslauer Verlags- und Druckerei-G.m.b.H., Wrocław 1937; książka adresowa Jeleniej Góry, Cieplic, Miedzianki, Kowar i okolic, zawiera liczne reklamy i ogłoszenia miejscowych firm; X + 266 str., st. bdb., oprawa twarda, ćwierćpłocienna, przybrudzona, lekkie uszkodzenia grzbietu; format 8°; **Cena: 790 zł**

328. KARKONOSZE. Herloßsohn, H., *Wanderungen durch das Riesengebirge und die Grafschaft Glatz*, wyd. Georg Wigand, Lipsk, ok. 1840; zawiera 31 całostronicowych cz.-b. stal. (ryt. A.H. Payne, Grünwald & Cooke, W. Witthoft, W.C. Wrangmore, E.C. Schmidt i I.J. Hinchliff według rys. A.L. Richtera i L. Mayera) przedstawiających widoki Karkonoszy oraz miast śląskich, m.in. Wrocławia, Nachodu, Zagórza Śląskiego, Książa, Chojnika, Jeleniej Góry, Bolkowa, Karpnik; 246 str., st. db., zażółcenia, bardzo liczne rdzawe plamki, w dolnej części ślad wilgoci, blok lekko połuzniony (kilka str. naderwanych, jedna z rycin osobno), oprawa twarda, płocienna, lekko przetarte krawędzie; format 8°; **Cena: 1000 zł**

329

331

332

329. **KARKONOSZE.** Kapper, Siegfried; Müller, Otto; Weller Franz, *Illustrierter Führer in das Riesengebirge*, druk. i wyd. R. v. Waldheim, Wiedeń [ok. 1880]; przewodnik po Karkonoszach; zawiera opis drogi z miast Königgrätz (obecnie Hradec Králové), Chotzen (obecnie Choceň), Seidenberg do Karkonoszy; wewnątrz kolor., rozkładana mapa: *Karte des Riesengebirges* (ryt. i rys. Josef Broditzky), na verso cz.-b. mapa: *Distanz Karte. Entfernungen für Strassen u Fahrwege*; ponadto 20 drzew. według rys. Juliusa Maraka: 1) *Schloss Nachod*; 2) *Ein Hauseingang zu Braunau*; 3) *Amphiteatr zu Weckelsdorf*; 4) *Die Riesen am Rathhausthürme zu Arnau*; 5) *Schnee gruben*; 6) *Trosky bei Gross-Skal*; 7) *Schloss Kost*; 8) *Tempelherrenhaus in Jungbunzlau*; 9) *Rathhaus zu Eisenbrod*; 10) *Sandsteinfelsen bei Klein-Skal*; 11) *Schloss Friedland*; 12) *Die Schneekoppe mit der Riesenbaude*; 13) *Johannesbad*; 14) *Elbefall*; 15) *Aus dem Riesengrunde*; 16) *Die Jesuitengasse*; 17) *Das Hochgericht*; 18) *Kappelenberg*; 19) *Der Militärfriedhof bei Nachod*; 20) *Der Teichgrund mit dem Kleinen Teiche*; 200 str., st. db., oprawa twarda, płócienna, z tłoczonym i złożonym tyt., przybrudzona, z przetarciami, częściowo oderwana od całości; format 16d; **Cena: 490 zł**
330. **KARKONOSZE.** Werth, Paul, *Das Riesengebirge, Iser und Lausitzer Gebirge sowie Waldenburger Gebirge. Praktischer Reiseführer*, XVIII tom z serii: *Griebens Reiseführer*, wyd. Albert Goldschmidt, Berlin 1921-1922; przewodnik po Karkonoszach; wklejone rozkładane mapy: 1) *Reisenwege nach dem Riesengebirge*; 2) *Umgebung von / Schreiberhau* (rozdarta w miejscu złożenia); 3) *Krummhübel*; 4) *Schneekoppen Auf- und Abstiegs-Wege*; 5) *Umgebung von Spindelmühle*; 6) *WESTL. ISER- und LAUSITZER GEBIRGE*; 7) *KARTE / vom / Riesen-Gebirge* (spore rozdarcie); przewodnik opisuje walory turystyczne Karkonoszy po pruskiej i po czeskiej stronie granicy oraz Gór Izerskich, Gór Łużyckich i Gór Wałbrzyskich; 128 + XXXVI str., st. db., okładka miękka, z uszkodzeniami krawędzi i grzbietu, nieaktualne pieczęcie własnościowe; format 16d; **Cena: 120 zł**
331. **KŁODZKO.** Kutzen, Joseph, *Die Grafschaft Glatz. Ihre Natur und deren Beziehungen zu Geschichte und Leben der Menschen*, wyd. Carl Flemming, Głogów 1873; przewodnik po Hrabstwie Kłodzkim, zawiera podstawowe informacje o przyrodzie, zabytkach, etc. etc.; wewnątrz 18 cz.-b. drzew. szt. przedstawiających m.in. widoki Kłodzka, Nowej Rudy, Karkonoszy, Barda, Międzygórza, zamku w Gorzanowie, Dworu Sarny w Ścinawce Górnej, Sanktuarium Matki Bożej Przyczyny Naszej Radości Maria Śnieżna k. Międzygórza, a także 3 mapy, m.in. rozkładaną mapę Hrabstwa Kłodzkiego o wymiarach: 355x482 mm; 230 str., st. bdb., okładka twarda z tłoczeniami i złożeniami, blok lekko poluźniony, na wyklejkach zażółcenia; format 16d; **Cena: 550 zł**
332. **KOSTRZYN.** Thoma, Walter, *Führer durch Küstrin mit seinen historischen Sehenswürdigkeiten und durch seine nächste Umgebung nebst Stadtplan*, druk. J. Neumann, Neudamm (obecnie: Dębno) 1928; przewodnik po Kostrzynie nad Odrą; podaje adresy gospód, kawiarni, cukierni, restauracji, sklepów, drogerii, aptek, miejskich szpitali, urzędów, garnizonu, banków, księgarni, sklepów papierniczych, środków komunikacji miejskiej, ponadto opisuje historię miasta i ważniejsze zabytki, poleca też trasy wycieczek; cz.-b. światłodruki i rys., a także składany cz.-b. plan miasta: *PLANDER STADT / CÜSTRIN*; 52 str., st. bdb., na pierwszej str. nieaktualny wpis własnościowy, okładka miękka (broszurowa), nieznacznie rozdarta w tylnej części; format 16d; **Cena: 250 zł**
333. **MALBORK.** Steinbrecht, Konrad, *Schloß Marienburg in Preußen. Führer durch seine Geschichte und Bauwerke*, druk. Königl. Universitätsdruckerei H. Stürtz A.G., Würzburg, wyd. Julius Springer, Berlin 1915; niemiecki przewodnik wyd. w celu upamiętnienia obrony zamku w Malborku przez Henryka von Plauen w dniach od 25 VII do 20 VIII 1410 r.; wewnątrz 12 cz.-b. światłodruków (fot. C Kuhnd.) i ilustr. z widokami i planami zamku: 1) reprodukcja ryciny Hugo Ulbricha pt: *Die Marienburg-Feldseite*; 2) herb Henryka von Plauen; 3) widok zamku z lotu ptaka; 4) rozkładany widok zamku; 5) rozkładany plan zamku; 6) plan parteru wysokiego zamku; 7) plan piętra wysokiego zamku; 8) wnętrze zamkowego kościoła; 9) plan górnego piętra wysokiego zamku; 10) grób Henryka von Plauen; 11) plan środkowego zamku; 12) widok zamku od str. Nogatu; 24 str., st. db., oprawa miękka (broszurowa), z odręcznym dopiskiem, lekkie uszkodzenia i zabrudzenia; format 8°; **Cena: 120 zł**
- Konrad Steinbrecht (1849-1923). Niemiecki konserwator zabytków. W 29 IV 1882 r. powierzono mu kierownictwo Zarządu Odbudowy Zamku w Malborku. Od tego czasu przez wiele lat opiekował się zamkiem. Autor publikacji: *Thorn im Mittelalter*; *Preußen zur Zeit der Landmeister*; *Die Wiederherstellung des Marienburger Schlosses*; *Die Hohenzollern und die Marienburg*; *Schloß Lochstedt und seine Malereien*; *Die Ordensburgen der Hochmeisterzeit in Preußen*; *Schloß Marienburg in Preußen* (pozycja ta ukazała się po raz pierwszy w 1891 r.).
334. **MALBORK.** Zestaw 2 przewodników po malborskim zamku: 1) Schmid, Bernhard, *Führer durch das Schloß Marienburg in Preußen* (tyt. okładkowy: *Amtlicher Führer. Schloß Marienburg in Preußen*), druk. Universitätsdruckerei H. Stürtz A.G., Würzburg, wyd. Julius Springer, Berlin 1928; wewnątrz cz.-b.

fot. i plany (m.in.: rozkładany plan: *MARIENBURG / SCHLOSS UND STADT / 1928*), na str. tyt. pieczęć ekslibrisowa; 96 str., st. db., nieznaczne zabrudzenia, okładka miękka, przybrudzona, grzbiet podniszczony; forma 8°; 2) Eichendorff, Joseph von, *Die Marienburg. 32 Bilder Text...*, wyd. Eiserne Hammer Karl Robert Langewiesche, Königstein im Taunus i Lipsk [ok. 1930]; wewnątrz cz.-b. fot. (całostronicowe); 64 str., st. dbb., okładka miękka, z obwolutą; format 8°; **Cena: 150 zł**

Bernhard Schmid (1872-1947). Niemiecki konserwator zabytków. W 1897 r. podjął pracę w Malborku. Współpracował tam z dr. Conradem Steinbrechtem. Od 1902 r. był konserwatorem zabytków Prus Zachodnich. W 1921 r. został kierownikiem zarządu zamku krzyżackiego w Malborku. W latach 1903-1925 kierował malborskim Urzędem Budowlanym. Przez wiele lat opiekował się zamkiem w Malborku. Opracował wielotomowy katalog zabytków zamku malborskiego.

335. NYSA. Neisse. *Ein Führer durch die Stadt und ihre Geschichte*, druk F. Bär, Nysa 1922; przewodnik po Nysie, opisuje historię miasta i jego zabytki, zbiory muzealne, życie umysłowe, zawiera wskazówki praktyczne dla turystów, a także reklamy różnych firm; ponadto rozkładany plan – *Plan der Stadt NEISSE* (wymiary arkusza: 300x252 mm), a także 27 cz.-b. ilustr. z widokami miasta: 1) widok ogólny; 2) panorama miasta w XV w.; 3) widok z wieży ratusza na kościół św. Jakuba; 4) widok Nysy w XVIII w.; 5) rynek; 6) wieża kościoła św. Jakuba; 7) wnętrze kościoła św. Jakuba; 8) grobowiec Baltazara von Promnitz; 9) plebania kościoła św. Jakuba; 10) dom biskupa i kościół jezuitów; 11) dzisiejszy kościół św. Piotra i Pawła; 12-13) wnętrze kościoła św. Piotra i Pawła; 15) kościół w dzielnicy Neuland (może Górna Wieś); 16) Dom Wagi Miejskiej; 17) aula gimnazjum; 18) ulica Biskupia; 19) budynek straży pożarnej; 20) osiedle wojskowe; 21) ulica Mariacka; 22) Piękna Studnia (Schöne Brunnen); 23) wnętrze muzeum; 24) elektrownia wodna; 25) szpital; 26-27) park miejski; 28) kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny; 72 + 36 nlb. str., st. db., broszura, blok przełamany, oprawa miękka, z widokiem ratusza, zagięcia krawędzi; format 16d; **Cena: 250 zł**

336. OLIVA. Mankowski, Hermann, *Führer durch die Cistercienserkirche und das Cistercienserkloster sowie die nähere Umgebung von Oliva*, druk. Paul Beneke, wyd. Walther Müller, Oliwa 1923; przewodnik po zespole klasztornym w Oliwie oraz po okolicach Oliwy; fot. cz.-b. (m.in.: *Hauptportal, Große Orgel, Hochaltar* i inne); 80 str., st. db., okładka miękka (broszurowa) z drobnymi uszkodzeniami, na niektórych str. drobne rdzawe plamy, nieznaczne zagięcia narożników; format 16d; **Cena: 150 zł**

357

337. OLIVA. Pawlowski, J.N., *Führer durch die altherwürdige Klosterkirche und das frühere Kloster in Oliva Mit einer Geschichte und Beschreibung der Sehenswürdigkeiten...*, tyt. okładkowy: *Führer durch die Cistercienser-Klosterkirche und das frühere Kloster in Oliva Mit einer Geschichte und Beschreibung der Sehenswürdigkeiten...*, wyd. i druk. H.F. Boenig, Gdańsk [1889]; pochodzi z kolekcji wejherowskiego fotografa **Augustyna Ziemensa** (na str. tyt. pieczęć własnościowa: *Medicinal-, Drogen-, / Parfümerien-, / Selsen- u. Farbwaaren-Handlung / A. ZIEMENS / NEUSTADT W.-PR.*); wewnątrz wklejone 3 fot. cz.-b. i w sepia (dwie z nich autorstwa **Rudolfa Theodora Kuhna**, znanego gdańskiego fotografa krajobrazu, architektury i morza); broszura złożona z czterech części (I. *Der Karlsberg in Oliva*; II. *Geschichte der Cistercienser-Klosters in Oliva*; III. *Beschreibung der Cistercienser-Klosterkirche und des*

alten Klosters sowie der Sehenswürdigkeiten derselben; IV. *Die Cistercienser-Abtei in Oliva*) traktujących o klasztorze cystersów i jego kościoły w Oliwie; 60 str. + 16 nlb. str. ogłoszeń i reklam, st. db., okładka miękka (broszurowa), zabrudzona, poplamiona i podniszczona, grzbiet wzmocniony papierem, na str. tyt. i na verso jednego ze zdjęć odręczny dopisek); format 16d; **Cena: 350 zł**

338. POMORZE. Zestaw 2 przewodników: 1) Staśko, Józef, *Przewodnik po Polskiem Wybrzeżu*, wyd. Nakładem Polskiego Towarzystwa Księgarni Kolejowych Ruch S.A., Warszawa 1924; przewodnik autorstwa Józefa Stanisława Henryka Staśko (1900-1978), nauczyciela, działacza ruchu harcerskiego i krajoznawcy, słowo wstępne Bernarda Chrzanowskiego; opisane m.in.: Pólwysep Hel, Bór, Jastarnia, Kuźnica, Chałupy, Swarzewo, Chłapowo, Kępa Swarzewska, Niznina Północna, Karwieńskie Błota, Puszcza Darżlubska, Kępa Pucka, Puck, Chylonia, Gdynia, Kępa Oksywska, góra Donas; ponadto wskazówki dla wycieczek, bibliografie, skorowidz miejscowości; fot. cz.-b. i rozkładana mapa, 192 str., st. db., zażółcenia papieru, okładka miękka, podniszczona, nieznaczne zagięcia brzegów, format 16°; 2) *Mapa polskiego wybrzeża morskiego z krótkim opisem w 4-ch językach / Le rivage maritime polonais the polish coast / Polens Seeküste*, wyd. Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Księgarni Kolejowych Ruch,

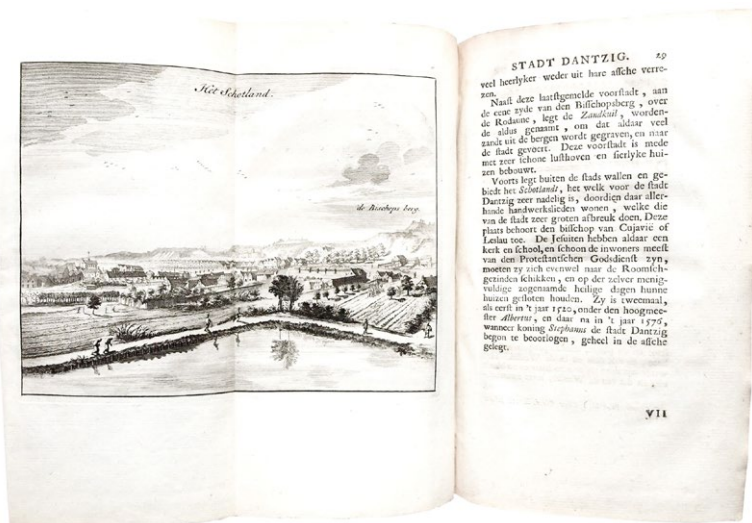
Warszawa [1932], projektował Bogusław Dobrzycki, wykonali: R. Wyrobek, Fr. Pupacz, Wł. Pobłocki, fot. Jan Bułhak, Roman Wyrobek, Leonard Durczykiewicz, druk Zakł. Graf. *Prasa Polska S.A.*; broszura, załączone 3 rozkładane, podłużne, ilustrowane mapy wybrzeża (pierwotnie wklejone w tylnej części, tutaj – osobno); 32 str., druk kolor., st. db., okładka miękka (broszurowa); format 16d, wymiary map: ok. 1100x185, 485x185 i 810x185 mm; **Cena: 220 zł**

339. WILNO. Weber, Paul, *Wilna. Eine vergessene Kunststätte*, wyd. R. Piper, Zeitung der 10. Armee, Wilno 1917; przewodnik po mieście; zawiera niewielki składany plan Wilna oraz 135 ujęć miasta (w tym 2 kolor.: *Wilna. Nach einer farbigen Zeichnung von Landsturmmann Gerd Paul* oraz *Turm der Johanniskirche. Skizze von Kriegsmaler Alfred Holler*); na str. przedtyt. odręczne adnotacje; 132 str., st. bdb., okładka miękka, podniszczone krawędzie; format 8°; **Cena: 200 zł**

340. WROCLAW. *Führer durch Breslau u. seine nächste Umgebung nebst kurzem Wegweiser durch das Riesengebirge*, tyt. okładkowy: *Breslau. Ein Führer durch die Stadt*, druk. S.T. Wiskott, Wrocław, ok. 1899; przewodnik po Wrocławiu i jego najbliższej okolicy, wyd. przez Śląski Oddział Przemysłu Cukrowniczego Rzeszy Niemieckiej; na przedniej wyklejce cz.-b. ekslibris Margarete Nessel; wewnątrz 12 caostronicowych, tonowanych rotograviur przedstawiających widoki Wrocławia i Karkonoszy: 1) ulica Świdnicka; 2) pomnik cesarza Wilhelma; 3) gmach Rejencji (Zarządu Prowincji Śląskiej) z mostem; 4) Dom Krajowy Prowincji Śląskiej; 5) Wzgórze Liebicha; 6) Muzeum Sztuki; 7) ratusz; 8) budynek uniwersytetu; 9) zamek Książ; 10) Wodospad Łaby; 11) Śnieżne Kotły; 12) Mały Staw; brak planu miasta; 88 str., st. bdb., oprawa miękka, ćwierćpłocienna, nieznaczne przetarcia krawędzi i zagięcie górnego narożnika; format 16d; **Cena: 180 zł**

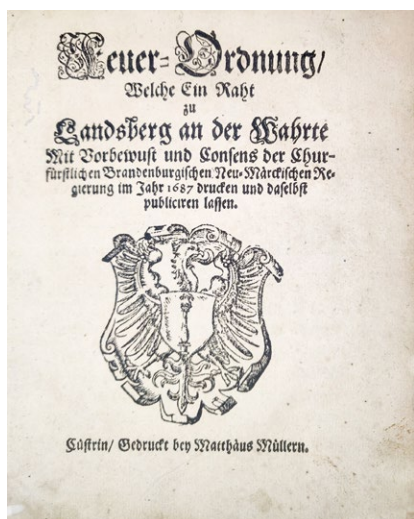

STARODRUKI

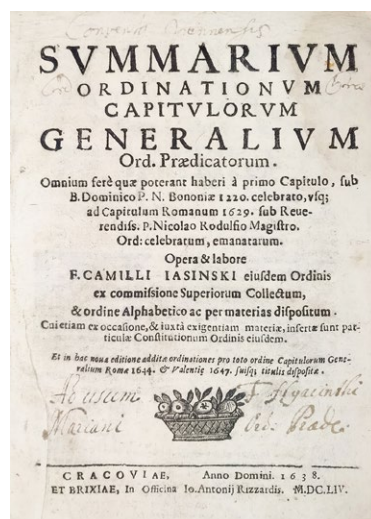

341

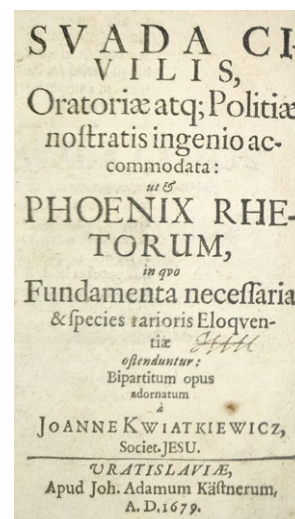
341. GDAŃSK. Schuer, Jan Lodewyk, *Beknopte beschryving van de stad Dantzig...*, wyd. Janssonius von Waesbergen, Amsterdam 1735; pierwsza holenderska edycja opisu Gdańska, oparta na dziele Georga Reinholda Curickego *Der Stadt Dantzig historische Beschreibung...*, wyd. Joannes Janssonius von Waesbergen, Amsterdam-Gdańsk 1688; dzieło powstało po wojnie o sukcesję polską, w związku z ucieczką króla Stanisława Leszczyńskiego z oblężonego przez Rosjan i Sasów Gdańska; rozpoczyna się od etymologii nazwy Gdańska, potem opisuje m.in. port, ustrój, historię i stosunki wyznaniowe w mieście; zawiera 50 rozkładanych, cz.-b. miedz. przedstawiających widoki miasta, m.in. efektowną panoramę Gdańska oblężonego przez Rosjan w 1734 r. – *Gezicht van de Stadt Dantzig langs den Weisshafen, En hare bombardering in't jaar 1734*, wymiary: 362x217 mm; 8 nlb. + 298 str. + 14 nlb., st. bdb., miejscami zagięcia papieru, okładka twarda, introligatorska, półskórek, minimalne przetarcia krawędzi, grzbiet po konserwacji, ze złożonym tyt. i wzorami; format 8°; **Cena: 4850 zł**

342

343

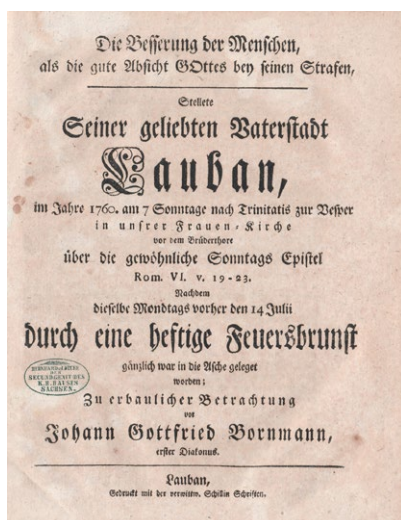

344

342. GORZÓW WIELKOPOLSKI. *Feuer-Ordnung Welche Ein Raht zu Landsberg an der Wahrte Mit Vorbewust und Consens der Churfürstlichen Brandenburgischen Neu-Märckischen Regierung im Jahr 1687 drucken und daselbst publicieren lassen;* wyd. Matthäus Müller, Kostrzyn 1687; pierwsze zarządzenie przeciwpożarowe, złożone z XXVI artykułów, które rada miasta Landsberg an der Warthe (obecnie Gorzów Wielkopolski) wydała za wiedzą i zgodą brandenburskiego zarządu Nowej Marchii z 1687 r.; na str. tyt. drzew. herbowy, na ostatniej – odręczny tekst z uwagami do zarządzenia przeciwpożarowego, datowanymi na 1701 r.; 20 nlb. str., st. db., ślady kornika, oprawa twarda, półpłócienna, późniejsza; format 8°; **Cena: 1400 zł**

343. JASIŃSKI, KAMIL, *Summarium Ordinationum Capitulum Generalium Ordinis Praedicatorum,* wyd. Kraków, Brescia 1654; zbiór ordynacji kapituł generalnych zakonu dominikanów od pierwszej kapituły w Bolonii w 1220 r. aż do kapituły w Rzymie w 1629 r., oprac. przez polskiego dominikanina Kamila Wojciecha Jasińskiego (1573-1649); poprzedzony wstępem-modlitwą do św. Jacka Odrowąża, pierwszego polskiego dominikanina; 466 str., stan db., ślady wilgoci, na str. tyt. dopisek własnościowy *Ad usum F. Hyacinthi* (na użytek brata Hiacynta), na brzegach kart oznaczenie atramentem, okładka półtwarda, z epoki, podniszczona, na przedzie stary numer inwentarzowy i napis *Duplikat*; format 4°; **Cena: 800 zł**

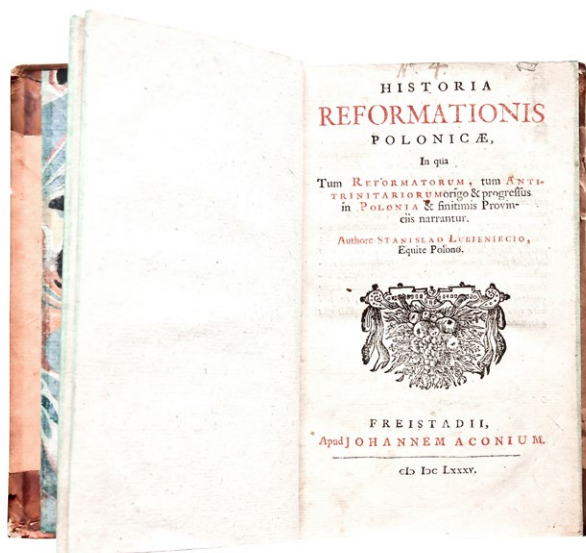
344. KWIATKIEWICZ, JAN, *Svada Civilis, Oratoria atq; Politiae nostratis ingenio accomodata ut & Phoenix Rhetorum, in qvo Fundamenta necessaria & species rarioris Eloqventiae ostenduntur: Bipartitum opus...*, (drugi tyt.: *Svada Civilis, Hujus a'vi genio & Nostratis Politiae ingenio per P. Joannem Kwiatkiewicz, e Societate Jesu, Accommodata*), wyd. Johann Adam Kästner, Wrocław 1679; II wyd. pracy poświęconej zagadnieniom retorycznym, autorstwa jezuita i profesora wymowy Jan Kwiatkiewicza (1630-1703); autor m.in. instruuje czytelników, w jaki sposób powinni wychwalać własnych przodków i magnaterię oraz

345

przedstawia sposób konstrukcji *allusiones ad stemmata* (aluzji rodowych); o popularności dzieła świadczy to że w ciągu 40 lat wydano ją aż 10 razy (Lublin 1672, Wrocław 1679, Kalisz 1682, Kalisz 1689, Praga 1690, Kalisz 1697, Kolonia 1697, Praga 1708, Praga 1718, Kolonia 1720); 584 + 4 nlb. str., st. bdb., brzegi kart barwione, oprawa twarda, skórzana, przybrudzona, na przedniej wyklejce i na str. tyt. odręczny dopisek; format 16°; **Cena: 800 zł**

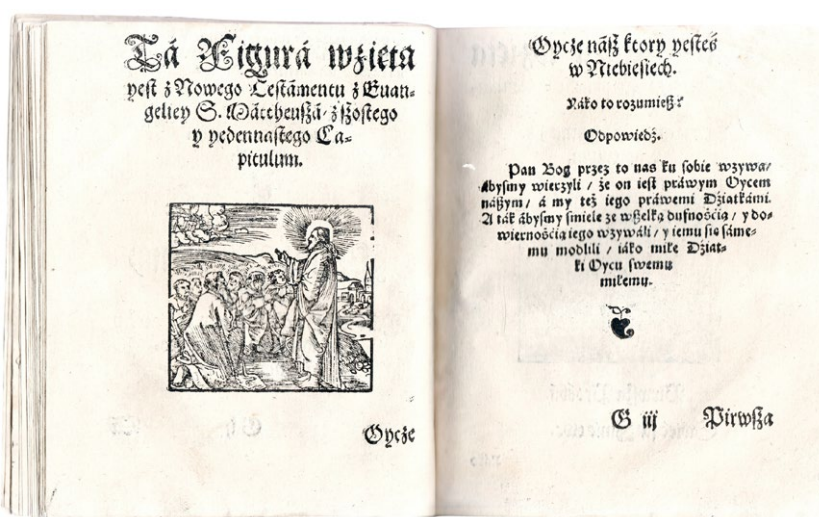
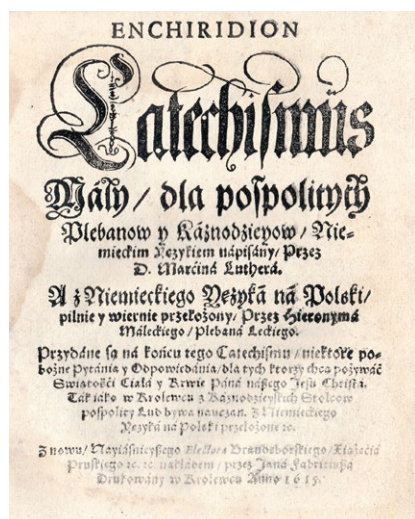
345. LUBAŃ. Bornmann, Johann Gottfried, *Die Besserung der Menschen, als die gute Absicht Gottes bey seinen Strafen, Stellte Seiner geliebten Vaterstadt Lauban...*, wyd. Nikolaus Schill, Lubań 1760; w dziele mowa jest o ostatnim wielkim pożarze Lubania – miał on miejsce w 1760 r., a w jego trakcie częściowemu zniszczeniu uległ m.in. ratusz (odbudowywano go przez 9 lat); na str. tyt. nieaktualna pieczęć własnościowa: *BERNHARDVdBECKE / DER / SECUNDGENIT: DES / K.H.HAUSES / SACHSEN*; 24 str., st. bdb., na przedniej wyklejce odręczne dopiski piórem, oprawa twarda, z lekkimi przetarciami; format 16d; **Cena: 950 zł**

346

346. LUBIENIECKI, STANISŁAW, *Historia Reformationis Polonicae, In qua Tum Reformatoium, tum antitrinitarioium origo & progressus in Polonia & finitimis provinciis narrantur*, Amsterdam 1685, druk. Henricus Wetstein; historia reformacji w Polsce autorstwa Stanisława Lubienieckiego h. Rola (1623-1675), polskiego astronoma, historyka i pisarza, członka wspólnoty braci polskich, studenta Akademii Rakowskiej, po jej likwidacji przebywającego za granicą; jedno z pierwszych i najważniejszych opracowań dziejów reformacji w Polsce, opublikowanym w języku łacińskim w Amsterdamie 10 lat po śmierci autora, a przetłumaczonym na jęz. polski dopiero w 1971 r.; dzięki dużej ilości cytowanego tam materiału, praca stanowi do dziś dnia kompendium źródłowe niezbędne dla każdego badacza polskiej reformacji; w epoce arianskie poglądy Lubienieckiego spotykały

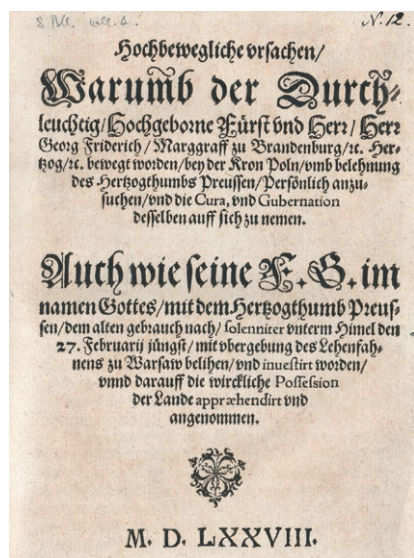
się z atakami nie tylko katolików, ale i luteran, stąd trudności w wydaniu dzieła za życia, a drukarz Henricus Wetstein z Amsterdamu musiał ukryć się pod pseudonimem Johannes Aconius z Freistad; 16 nlb. + 304, stan bdb., brzegi kart barwione, oprawa twarda, półskórek z epoki, przetarcia, grzbiet ze złożonym tyt. i motywami roślinnymi; format 8°; BARDZO RZADKIE! **Cena: 2400 zł**

347
ab

347. LUTER MARCIN, MALECKI HIERONIM, *Enchiridion Catechismus maly, dla pospolitych Plebanow y Káznodzieyow Niemieckim Jezuykiem napisany. Przez D. Marcina Luthera. A z Niemieckiego Jezyka na Polski pilnie y wiernie przelożony, Przez Hieronyma Maleckiego, Plebana Leckiego. Przydane są na końcu tego Catechismu niektóre pobożne Pytania y Odpowiedania dla tych którzy chcą pożywać Swiętości ciała y Krwie Pánâ naszego Jesu Christa. Tak iáko w Królewcu z Káznodzieykich Stolcow pospolity Lud bywa nauczan. Z Niemieckiego Jezyka na Polski przelożone*, wyd. Królewiec 1615, druk Jana Fabritiusa; polski przekład z jez. niemieckiego *Małego Katechizmu* Marcina Lutera (1483-1546), dokonany przez Hieronima Maleckiego; na jednej ze str. (po przedmowie) dopisek odręczny: *Wiele są Części całej Nauky Chrześcianskey: Odpowiedz: Pięc...;* następnie przedstawiono krótko kolejnych pięć części poruszanych w katechizmie: 1) *Pierwsza Część Nauky Chrześcianskey. Dziesięcioro Przykazanie Boże...;* 2) *Wtóra Część Nauky Chrześcianskey. Członki Wiary Chrześcianskey;* 3) *Trzecia Część Nauky Chrześcianskey. Modlitwa Pańska;* 4) *Czwarta Część Nauky Chrześcianskey. O Swiętości Chrtzu świętego;* 5) *Piąta Część Nauky Chrześcianskey. O Swiętości Ciała y Krwie Pana naszego Jesu Christa;* następnie autor powraca do dekalogu – każde przykazanie zostało zilustrowane cz.-b. drzew. odwołującym się do jego treści, opatrzone pytaniem: *Jako to rozumiesz* i odpowiedzią (charakterystyczne było to, że podział na przykazania był taki sam jak u katolików, z tym że przykazanie dziewiąte brzmiało: *Nie pożąday Domu Bliźniego twego, a dziesiąte: Nie pożąday Zony iego, ani Sługi, ani Służebnice, ani Wołu, ani Osta, ani żadnych rzeczy iego*); w dalszej części *Wykład Artykułów Wiary Chrześcianskey: Yako ich Ociec Czeladny Dziaćki y Czeladzi swej im nayprościcy nauczać ma* (przedstawiony analogicznie jak w wypadku dekalogu: na jednej str. cz.-b. grafika odwołująca się do danego fragmentu, a na następnej wyznania wiary i pytanie: *Jako to rozumiesz* oraz odpowiedź);

w dalszej części objaśnienia dotyczące modlitwy *Ojcie Nasz* i innych modlitw oraz sakramentów, *Tablica domowa* (czyli zbiór cytatów biblijnych, zatytułowanych: *O Biskupiech, Plebaniech, y Kaznodziejach, O Przełożonych Świątyskich, O Poddanych, Matzonkom, Matzonkam, Pospolitey Młodzi, Wdowam, Wszystkim w pospolitosci*); na koniec część zatytułowana: *Naśladnia Dziesięcioro Pytania, na które, ci którzy chcą iść ku przyjmowaniu chwalebney Świątosci Wieczerzy Pańskiej, mają umieć odpowiadać* (w formie kolejnych pytań i odpowiedzi); ss. 106, st. db., po konserwacji, kilka str. częściowo oderwanych, nieznaczące zabrudzenia, ślady wilgoci, oprawa twarda, introligatorska, 4 karty w pełni zreprodukowane współcześnie; format 16d; **Cena: 4950 zł**

Mały katechizm to dzieło, które należy do sześciu ksiąg wykładających doktrynę luteranizmu (pozostałe to: Duży katechizm, Wyznanie augsburskie, Obrona Wyznania augsburskiego, Artykuły szmalkaldzkie i Formuła zgody). Marcin Luter pisząc to dzieło starał się wyłożyć zasady wiary w sposób możliwie prosty, książka ta była bowiem adresowana również do ludzi prostych, zwłaszcza ojców rodzin, którzy mieli z kolei nauczać domowników. Ponieważ służyć miał on nauczaniu, myśli przedstawiano tu w taki sposób, aby można je było opanować pamięciowo. Pogłębiona refleksja na temat zasad wiary została przekazana w Dużym katechizmie, który również został po raz pierwszy wydrukowany w 1529 r. Wydanie tych dzieł w jednym roku nie było przypadkowe. Miały one bowiem stanowić jedną całość umożliwiającą czytelnikowi najpierw poznanie, a następnie zrozumienie zasad wiary, bez których nie mógł on żyć jak prawdziwy chrześcijanin. Nie powinno więc dziwić, że wyznawcy luteranizmu poza granicami państw niemieckich starali się przełożyć dzieło M. Lutera na swoje języki narodowe, aby umożliwić zapoznanie się z nimi jak najszerszemu kręgowi czytelników. Na jęz. polski Mały Katechizm autorstwa Marcina Lutera został po raz pierwszy przetłumaczony w 1530/1531 r. Przekład powstał na polecenie biskupa pomezkańskiego Paulusa Speratusa, a jego autor pozostał nieznany. Kolejnego tłumaczenia podjął się polski teolog luteranin Jan Malecki (1482-1567). Jego synem był Hieronim Malecki (1525/1526-1583/1584), który przygotował przekład opublikowany w 1615 r. Był on zresztą wówczas jednym z najbardziej znanych tłumaczy. Jego dziełem życia było wydane w 1574 r. znakomite tłumaczenie napisanej przez Marcina Lutera *Postylli domowej*. Zalicza się go do twórców literackiej polszczyzny. H. Malecki był również znanym polskim pastorem i teologiem luteraninami oraz wydawcą i drukarzem.

348

348. PRUSY KSIĄŻĘCE, HOŁD PRUSKI. Jerzy Fryderyk Hohenzollern, *Hochbewegliche Ursachen, Warumb der Durchleuchtig Hochgeborne Fürst und Herr, Herr Georg Friedrich, Marggraff zu Brandenburg [etc., Hertzog [etc. bewegt worden, bey der Kron Poln, vmb beleyhung des Herzogtums Preussen, Persönlich anzusuchen, vnd die Cura, vnd Gubernation auff sich zu nemen. Auch wie seine F. G. im namen Gottes, mit dem Hertzogthumb Preussen, dem alten gebrauch nach, solenniter vnterm Himmel den 27. Februarii jüngst, mit vbergebung des Lehens zu Warschau belihen, vnd inuestirt worden, unnd darauff die wirkliche Possession der Lande appraehendirt und angenommen* (pol. *Przyczyny, dla których Jerzy Fryderyk, margrabia brandenburski etc., podjął decyzje, aby osobiście ubiegać się u króla polskiego o lenno z Księstwa Pruskiego, a także o tym, jak tenże Jerzy Fryderyk 27 lutego 1578 r. złożył hołd i przekazaniem sztandaru otrzymał inwestyturę księstwa i w ten sposób przejął właściwą władzę nad krajem*), Królewiec 1578; pismo Jerzego Fryderyka Hohenzollerna do stanów pruskich; **NIEZWYKLE**

RZADKI DOKUMENT, WYJAŚNIAJĄCY MEANDRY POLITYKI BATOREGO W STOSUNKU DO PRUS KSIĄŻĘCYCH, a także początek katastrofy, jaką było powiązanie ich z brandenburską linią Hohenzollernów; 16 str., st. bdb., okładka miękka, współczesna; format 16d; **Cena: 4950 zł**

Po sekularyzacji zakonu krzyżackiego w 1521 r. księciem Prus został Albrecht Hohenzollern z linii von Ansbach, który w 1525 r. złożył hołd lenny królowi polskiemu. Po jego śmierci w 1568 r. księciem pruskim został jego syn Albrecht Fryderyk, który z czasem zapadł na chorobę psychiczną. Poskutkowało to objęciem go kuratelą w 1578 r. przez najbliższego krewnego, stryjecznego brata z linii von Ansbach, Jerzego Fryderyka Hohenzollerna, księcia m.in. karniowskiego, opolsko-raciborskiego i zagańskiego, a także pana Bytomia, Tarnowskich Gór i Bogumina. Po bezpotomnej śmierci Jerzego Fryderyka w 1603 r. kuratela przeszła na brandenburską linię Hohenzollernów i opiekunem Albrechta Fryderyka został elektor Joachim Fryderyk, a następnie w 1608 r. Jan Zygmunt. Jan Zygmunt był już dodatkowo poślubiony z Anną, córką Albrechta, co czyniło go sukcesorem Albrechta Fryderyka – małżeństwo to podpowiedział mu właśnie Jerzy Fryderyk. Przez fakt objęcia kuratelą Albrechta Fryderyka i zaaranżowania tego małżeństwa można go uznać za sprawcę przejęcia domeny pruskiej przez elektorów brandenburskich. Chory psychicznie do końca życia Albrecht Fryderyk zmarł

w 1618 r. i zgodnie z obowiązującym wówczas prawem dynastycznym księstwo pruskie przeszło na elektorów brandenburskich, z obowiązkiem składania z księstwa hołdu lennego królowi polskiemu (zob. drzewo genealogiczne Hohenzollernów w dziale: GENEALOGIA I HERALDYKA). Aby zostać kuratorem Albrechta Fryderyka, Jerzy Fryderyk musiał uzyskać zgodę Stefana Batorego. Otrzymał ją dzięki uiszczeniu królowi dużej kwoty, którą ten potrzebował na wojnę z Moskwą. Decyzja króla nie spotkała się z aprobatą ze strony stanów pruskich. Jerzy Fryderyk pisze więc coś w rodzaju listu otwartego, kierowanego m.in. do stanów pruskich, w którym przekonuje, że będzie bardzo dobrym władcą w imieniu Albrechta Fryderyka, kontynuując tradycję respektowania ich praw. Musiał również udowodnić swoje prawo do sprawowania opieki nad Albrechtem Fryderykiem. Cała sprawa była kontrowersyjna, a w chorobę psychiczną i idącą za tym konieczność opieki nie wszyscy wierzyli. Jerzy Fryderyk powołuje się na argumenty prawne, dynastyczne i moralne. Broszura została wydana w dwa tygodnie po złożeniu hołdu Stefanowi Batoremu w Warszawie. Opis ceremonii hołdu, która odbywała się w drodze przekazania sztandaru księstwa pruskiego miał w dodatkowy sposób wzmacniać jego legitymację do sprawowania władzy w księstwie.

349

- 349. SKARGA, PIOTR**, *Rocznedzieie Kościelne Od Narodzenia Pana y Boga naszego Iesova Christosa. Wybrane z Rocznýchdzieiow Kościelnych Cezara Baroniusza, Kardynała S. R. K., nazwanych Annales Ecclesiastici Przez X. Piotra Skargę Societatis Iesv*, Kraków 1607, druk. Andrzej Piotrkowczyk. *Roczne dzieje kościelne* ks. Piotra Skargi stanowią polskie tłumaczenie *Roczników kościelnych* (łac. *Annales ecclesiastici*) autorstwa Cezara Baroniusza (1538-1607), włoskiego kardynała i wybitnego historyka Kościoła. Wielkie, dwunastotomowe dzieło Baroniusza przedstawiało dzieje Kościoła od narodzin Chrystusa do końca XII w., będąc jednocześnie repliką na *Centurie Magdeburские*, tj. historię Kościoła opracowaną nieco wcześniej przez autorów luterzańskich. M.in. Lord Acton uznawał *Roczniki* za najwspanialszą historię Kościoła wszech czasów. Utrzymane w duchu kontrreformacji dzieło Baroniusza wykorzystał Skarga, który podporządkował swój przekład na potrzeby walki z lokalną herezją. Skracając i opuszczając wiele z oryginalnego tekstu, wysuwał równocześnie na plan pierwszy informacje o walce kolejnych synodów z wyznawcami herezji i prześladowaniach zwolenników papieżstwa przez ludzi, których uważał za prekursorów protestantyzmu. Choć różnowiercom polskim groził w *Rocznikach* bliżej nieokreślonymi karami, to jednak był zwolennikiem ograniczonej tolerancji, uznając ją wszakże za rozwiązane tymczasowe. Przekład Skargi poprzedzony jest listem, który otrzymał od Baroniusza wraz z błogosławieństwem. **Dopiero niniejsze wydanie z 1607 r. jest kompletne i uwzględnia wszystkie 12 tomów dzieła Baroniusza (w wydaniu z 1603 r. znalazło się ich tylko 10)**. Oferowany egzemplarz trafił w 1608 r., czyli zaraz po wydrukowaniu, do zakonu franciszkanów reformatów, mieszczącego się do

dziś przy kościele św. Antoniego Padewskiego w Warszawie (na str. tytułowej dopiski atramentem z epoki: *pro Refectorio Conventus Varsaviensis P. P. Reformatorum ad S. Antonium Paduanum anno 1608*, itd.). 16 nlb. + 1202 str. + 16 nlb.; stan bdb., oprawa twarda, półskórek, na grzbiecie tłoczone i złożone zdobienia oraz tyt., na stronie tyt. uzupełnione niewielkie ubytki narożników, brak kilku ostatnich kart (w części skorowidzowej); format 4°; **Cena: 7950 zł**

350

- 350. SZCZECIN**. Filip II Szczeciński, *Magni principis Philippi II Pomeranorum ducis commentariolus in nummum aureum dn. Zenonis Isauricis graeci imp. ipsius principis manu scriptus et ut clariss. virorum voluntati satisfieret editus ex bibliotheca Rudolphi Capelli D. P. P.*, wyd. i oprac. Rudolf Capell, druk. Zacharias Hertelius (Härtel), Hamburg 1667; rozprawa naukowa na temat solida cesarza bizantyjskiego Zenona Izauryjczyka (474-491), napisana przez Filipa II, księcia szczecińskiego (1606-1618), znanego z zamiłowania do sztuki i nauki; dzieło zostało wydane i opracowane już pośmiertnie przez hamburskiego humanistę Rudolfa Capella, najprawdopodobniej na podstawie rękopisu samego księcia; w swoim opracowaniu Filip II wykazuje się pogłębioną wiedzą z zakresu numizmatyki, jęz. łacińskiego oraz historii starożytnej, czym sprawia, że późniejszy wydawca widzi w nim równego sobie erudyte; dzieło poprzedzone wstępem-dedykacją od

wydawcy dla Matthiasa Palbitzkiego (1623-1677), urodzonego w Słupsku dyplomaty szwedzkiego (przez pewien czas czynnego także w Warszawie) oraz Vincenta Garmersa (1620-1687), syndyka miasta Hamburga i jednocześnie szwagra wydawcy; w osobnej części wydawca opatrzył rozprawę Filipa II przypisanymi i objaśnieniami, a także zamieścił kilka biografii cesarza Zenona, skompilowanych na podstawie autorów starożytnych; zawiera cz.-b. miedz., odwzorowujący w powiększeniu dwa solidy cesarza Zenona oraz jeden cesarza Teodozjusza; 36 + 6 nlb. str., st. bdb., niewielkie ubytki papieru na pierwszej str. rozprawy (bez wpływu na czytelność tekstu), gdzieś małe rdzawe plamki, grzbiet przełożony papierowym mocowaniem; format 8°; **Cena: 5950 zł**

351

352

351. **ŚMIGIEL.** Adelt, Martin, *Historia de Arianismo Olim Smiglam Infestante oder Historische Nachricht von des ehmaligen Schmieglischen Arianismi*, wyd. George Marcus Knoch, Gdańsk 1741; dzieje zboru braci polskich w wielkopolskim Śmiglu – jednego z głównych ośrodków arianizmu w Polsce, założonego przez właściciela miasta, Eliasza Arciszewskiego, w latach 70. XVI w.; na str. przedtyt. cz.-b. miedz. przedstawiający widok miejscowości, nad którym unosi się putto z herbem Śmigla; poszczególne rozdziały poświęcone charakterystyce miasta, ufundowaniu arańskiego kościoła, ariańskim nauczycielom i wygnaniu arian z Polski; 84 str., st. bdb., na przedniej wyklejce nieaktualne wpisy własnościowe, oprawa twarda, ćwierćskórek, lekkie przetarcia; format 16d; **Cena: 2500 zł**

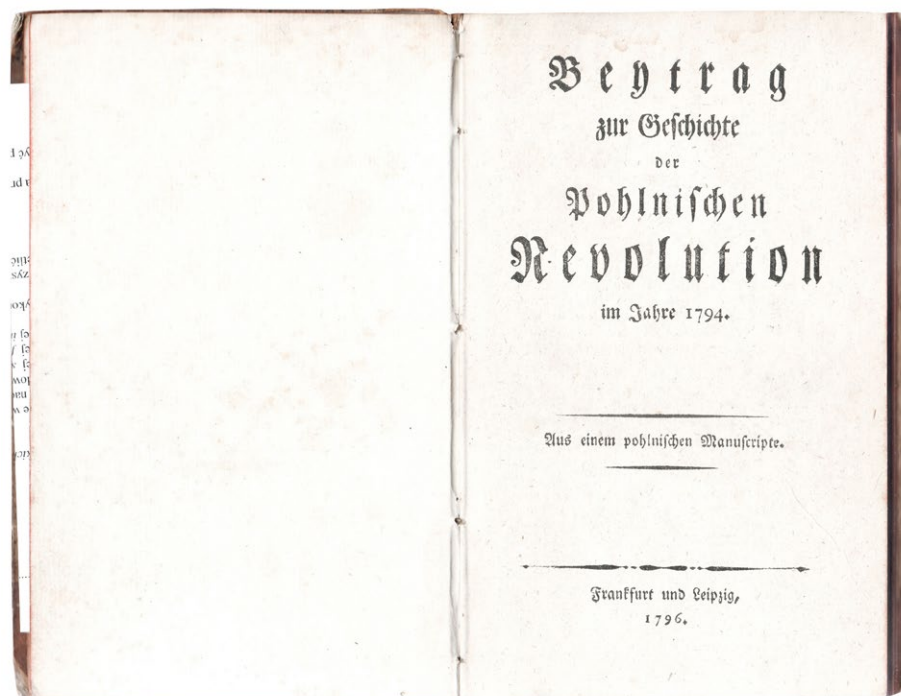
Jedną z najważniejszych postaci w dziejach społeczności ariańskiej Śmigla był Eliasz Arciszewski herbu Prawdzic. Ten znany teolog zakupił Śmigiel w 1589 r. Następnie wspierał finansowo zbor i szkołę. Zmarł około 1630 r.

352. **TRÖMER, JOHANN CHRISTIAN**, *Die Avantures Von Deutsch Francos mit all sein Scriptures und mit viel schoen Kuffer-Blatt viel lustigk tzu les uff kross kross Allerknad Comentement es isz kedruck*, wyd. Johann Georg Lochner, Drezno, Lipsk, Wiedeń, Praga, Norymberga 1745; zbiór wierszy autorstwa Johanna Christiana Trömera, znanego też jako Jean Chrétien Toucement (1697-1756), francusko-niemieckiego poety przebywającego na dworze Augusta II Mocnego, elektora Saksonii i króla Polski; na str. przedtyt. miedz. cz.-b. przedstawiający półpostać Johanna Christiana Trömera (ryt. Boëtius); dedykacja dla władcy Saksonii i Polski; wewnątrz 9 miedz. cz.-b., wśród których szczególną uwagę zwraca panorama Gdańska, ze sztafażem figuralnym oraz sekcjami przedstawiającymi torturowanie skazańców: *Veritables Portraits von die Danziger Schnaphan* i napis: *wohl meritirte Recompence vor die Schnaphan Teuffl*; na przedniej wyklejce dopisek odręczny z 1770 r.; 14 + 568 + 6 str., st. bdb., drobne zabrudzenia, okładka twarda, introligatorska, półskórek; format 8°; **BARDZO RZADKIE!**

Cena: 3500 zł

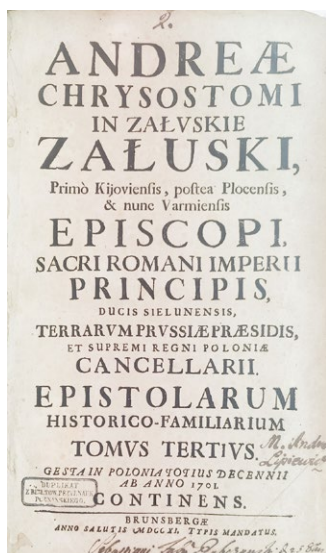
Obraz egzekucji skazańców przedstawiony na jednej z rycin stanowi nawiązanie do dramatycznych wydarzeń z 1734 r. W trakcie wojny o sukcesję polską doszło do oblężenia Gdańska. W mieście tym szukał schronienia król Stanisław Leszczyński. Od 22 II Gdańsk oblegali Rosjanie dowodzeni najpierw przez Piotra Lacy, a potem Burkharda Münnicha. Armia obrońców złożona była z wojsk zaciężnych, powołanych pod broń Gdańszczan oraz żołnierzy królewskiej gwardii konnej pod dowództwem generała Johanna Wilhelma von Vietinghoffa. Dowodzący siłami rosyjskimi feldmarszałek B. Münnich, w wydanym w imieniu cesarzowej Anny Iwanowny, datowanym na 18 III 1734 r. manifestie domagał się kapitulacji w ciągu 24 godzin. W razie odmowy groził egzekucją na

miejskich wałach wziętym do niewoli Schnaphanom (Schnaphan to prawdopodobnie zgermanizowana forma francuskiego słowa *chenapan*, czyli *hultaj*). Wydaje się, że ta groźba mogła zainspirować autora ryciny. Obrońcy się nie ugięli, bo liczyli na francuską odsiecz. Ta jednak zawiodła. Eskadra francuskich okrętów przyплыnęła 20 V, ale potem odplynęła do Kopenhagi. Podjęty następnie francuski desant na Westerplatte, zakończył się klęską. Wobec beznadziejności dalszego oporu król Stanisław Leszczyński 27 VI w przebraniu uciekł z miasta. Gdańsk skapitulował 3 dni później.

353

353. **WIELKOPOLSKA.** Dąbrowski, Jan Henryk, *Beytrag zur Geschichte der polnischen Revolution im Jahre 1794* (pol. *Przyczynek do historii rewolucji polskiej 1794 roku*), wyd. Frankfurt i Lipsk 1796. Jan Henryk Dąbrowski napisał tę książkę zaraz po upadku powstania kościuszkowskiego. Korzystał z zebranych przez siebie dokumentów, w tym rozkazów naczelnika Kościuszki, ponadto sam dysponował wyśmienitą pamięcią, w związku z tym przebieg kampanii wielkopolskiej jest opisany bardzo dokładnie i szczegółowo w stylu raportu wojskowego. Dzieło ukazało się anonimowo w 1796 r. w jęz. niemieckim, przetłumaczone zapewne przez samego autora (doskonale władającego językiem niemieckim z racji swojej wieloletniej służby w wojsku saskim) z manuskryptu polskiego. Publikacja w zasadzie nie jest szeroko znana polskim badaczom, o czym świadczą rzadkie odwołania w literaturze przedmiotu. Wynika to z faktu, że opracowanie to znajduje się w niewielu polskich bibliotekach i jest bardzo rzadkie. Jest ono szczególnie ważne dla historii Wielkopolski ostatnich lat I RP. Narrację rozpoczyna wycofanie wojsk pruskich spod oblężonej Warszawy, co było skutkiem wybuchu powstania na terenie Wielkopolski. Korpus Dąbrowskiego wysłano w celu wsparcia i utrzymania wielkopolskiej insurekcji. Można je określić pierwszym powstaniem wielkopolskim (drugie, z 1806 r., także odbywało się przy wsparciu Dąbrowskiego). Trudno się dziwić, że społeczeństwo Wielkopolskie uznało Dąbrowskiego za bohatera szczególnie zasłużonego, który dożywając swoich dni w Winnej Górze cieszył się powszechnym uznaniem; 132 str., oprawa twarda, półskórek z epoki w stanie db., z lekkimi przetarciami, na grzbiecie złocenia, karty w stanie idealnym, brzegi kart barwione; format 16d; **Cena: 12000 zł**

354

354. **ZAŁUSKI, ANDRZEJ CHRYSOSTOM,** *Epistolarum historico-familiarium tomus tertius* (pełen tyt.: *Andreae Chrysostomi in Załuskie Załuski, primo Kiioviensis, postea Plocensis et nunc Varmiensis episcopi, Sacri Romani Imperii principis, terrarum Prussiae praesidis et supremi regni Poloniae cancellarii, Epistolarum historico-familiarium tomus tertius gesta in Polonia totius decennii ab anno 1701. continens*), druk. Kolegium Jezuitów w Braniewie, Braniewo 1711; trzeci z czterech tomów

zbioru listów biskupa Załuskiego opisujących w układzie kronikarskim (rok po roku) wydarzenia historyczne przypadłe za jego życia: od 1665 do 1710 r. (umarł w 1711 r.); opisuje dekadę 1701-1710, podczas której Załuski pełnił funkcję biskupa warmińskiego; pierwszy rocznik kroniki rozpoczyna się opisem koronowania Fryderyka I na króla w Prusiech, pojawiają się też liczne wątki związane z toczącą się w tym czasie III wojną północną (1700-1721), w tym okupacją Lidzbarka – biskupiej siedziby – przez wojska szwedzkie; sto lat później Feliks Bentkowski pisał o kronice Załuskiego: *szacowne to dzieło, ale nie dla prostych dylettantów (Historia literatury polskiej, 1814)*; 16 + 908 + 8 str., st. db., charakterystyczne zażółcenia, oprawa twarda, pergaminowa z epoki, ślady zawilgocenia, pęknięcie u góry grzbietu, w dolnej części oprawy grzbiet lekko poluzowany, na karcie tyt. dwa stare wpisy własnościowe: *M. Andreas Lipiewicz, Sebastiani Fratri Rybczyński A. 1711* (osoby zidentyfikowane, biogramy poniżej); format 4°; **Cena: 4800 zł**

Andrzej Chryzostom Załuski, herbu Junosza (1650-1711). Kaznodzieja, tłumacz, kanclerz wielki koronny od 1703, biskup warmiński od 1699 r., płocki od 1692 r., kijowski od 1683 r., poseł nadzwyczajny Rzeczypospolitej w Królestwie Francji w 1674 r., poseł Rzeczypospolitej w Królestwie Hiszpanii, kanclerz królowej Marii Kazimiery.

Andrzej Dominik Lipiewicz (1724-1778). Ksiądz, nauczyciel, pisarz, rektor Akademii Krakowskiej.

Sebastian Rybczyński – wysoki urzędnik królewski, w dokumentach z epoki występuje jako Decretorum Curiae Regni et Commissarius Sacrae Regiae Majestatis et Reipublicae Notarius.

SZTAMBUCHY (łac. album amicorum), popularne do końca XIX w. pamiętniki, zbiory autografów przyjaciół właściciela, często bogato ilustrowane przez osoby pozostawiające swoje wpisy;

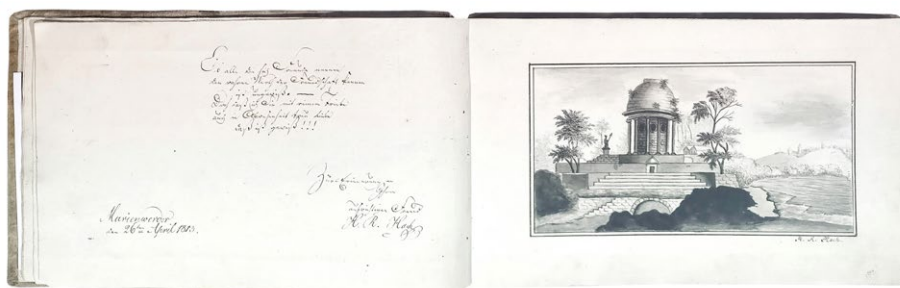

355

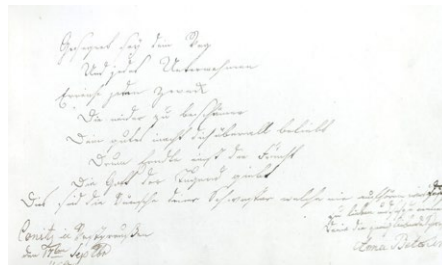
355. CZĘSTOCHOWA. Sztambuch zawierający 22 wpisy, m.in. z Częstochowy, w jęz. polskim, francuskim i niemieckim, część wpisów datowana (1844, 1845, 1847, 1849, 1851 i 1864 r.), niektóre ozdobione niewielkimi rys., duża część kartek niezapisana; część wpisów to wyraz hołdu mężczyzn dla właścicielki – przykładem może być wpis A. Grota: *Ile mi tu pobyt dał uczuć słodyczy / Tyle mi ten odjazd sprawił goryczy...*), bądź Natanaela: *Gdyby ten co włada Kwiatem / Chciał dziś dogodzić mej chęci / Me szczęście byłoby Niebem / U Ciebie zostać w pamięci*, albo Emiljana Bronikowskiego: *O ile przyjemna jest pamięć młodości, o / tyle niechaj przyjemnym będzie wspomnie / nie osoby, w oczach której upłynęły te / dni szczęśliwe*, czy też Antoniego:

Umierać jest mym losem / Śmierci się nie boję / Byłoby mi ciosem / Zapomnienie twoje; są też wpisy oddanych przyjaciółek, jak Marii Ch.: *Po cóż cię Pani poznałam / I tak bardzo pokochałam / Kiedy srogie przeznaczenie / Wskazuje nam rozłączenie*, albo Józefy Martowskiej: *Ile liter kreślić trzeba, zapętniając stambuch cały / Życzę by ci tyłu Nieba, pomyślności udzielały*, niekiedy wpis był wymuszony, jak w wypadku Julii: *Dla dopełnienia życziwych chęci / Niech służy jeśli przyjemnie / Parę wysłanych liter pamięci / Kiedy ich żądasz odemnie*, wpisywały się nadto: Feilcja Choromańska (*Jako na głazie zimnego grobowca, / Kreślone imię zatrzyma wędrowca...*), Marya Minkiewicz, EC (*Bywaj mi zawsze Eliwko miła / Bądź zawsze tak dobra miłą!...*), Marya Wrońska; 346 nlb. str., st. bdb., minimalne zabrudzenia, piękna okładka, ozdobiona złożonymi motywami roślinnymi i inicjałami J.W., zaopatrzona w tekturowe etui, złożone brzegi kart, drobne uszkodzenia grzbietu; format 16d; **Cena: 480 zł**

356 ab

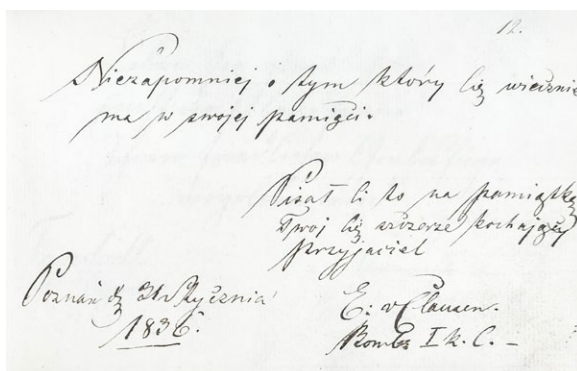
356. KASZUBY, PRUSY KRÓLEWSKIE. Sztambuch należący do Gebhardich, mieszkańców Prus Zachodnich w początkach XIX w.; zawiera 42 wpisy z lat 1804-1903, kilka z nich ozdobionych odręcznymi ilustracjami (cz.-b. i kolor.), ponadto jedna wyszywana aplikacja; na pierwszej str. wpis Roberta Sonntaga z 1903 r. – krótki opis dziejów pamiętnika (należał pierwotnie do rodziny Gebhardi, dziadków Sonntaga); we wpisach pojawiają się następujące miejscowości: Sępólno Krajeńskie (6 wpisów, m.in. Adama Müllera, Wilhelmine Gebhardi, Prochnow junior), Kwidzyn (H.R. Hach, cz.-b. akwarela), Elbląg (Gebhardi), Łobżenica (C.F.G. Hanow, całostronicowa kolor. akwarela, wiersz miłosny, fragment: *Steil der Pfad, der zum / Tempel der Ehre und des / Glückens führt. Muthvoll / haft Du, mein Liber, ihn / betreten...*), Bydgoszcz (Eleonor Gebhardi), Grudziądz (Theodor Calow), Berlin (2 wpisy: Schmidt, Jordan), Tczew (2 wpisy: Amalia Martwich, Caroline Friedrich), Starogard Gdański (3 wpisy: Caroline F. Alsen – kolor. akwarela, Elisabeth Schmidt, Gottfried Schmidt), większość str. niezapisana; do sztambucha włożone 2 kartki zapisane dwustronnie (wpisy z 1821 i 1823 r.); 186 nlb. str., st. db., oprawa twarda, powleczone delikatnym materiałem (jedwab?) z wyszywanymi aplikacjami, podniszczona, zabrudzona, brak grzbietu, brzegi kart złocone; format 8°; **Cena: 1650 zł**

357 ab

357. LWÓW. Sztambuch należący do Ewy Lidji Narajewskiej ze Lwowa (na początkowych str. adnotacje ołówkiem: *Pamiętnik / z czasów / szkolnych oraz Ewa / Lidja Narajewska / Lwów / 1924*); w sztambuchu zamieszczone zostały 2 wpisy (pozostałe strony niezapisane): 1) *Tatuś* 22/6 1924, wpis w formie wierszyka o treści patriotycznej; rozpoczyna się od słów: *Kochaj przeszłość narodu. / Co walczył za wolność, wiarę...*, w górze cz.-b. rys. podpisany: *Rysunek rekonstrukcyjny zamku Narajewskich w Narejowie zburzonego w 17 wieku*; 2) *Lwów 1921* Włodzimierz, wpis w formie wierszyka o treści religijnej: *Kiedy odczujesz radość wzniosłą, trwałą. / Poznasz, że ona płynie tylko z piękna duszy / I że tylko wtedy będzie ona trwałą. / Jeżeli miłość Boga twe serce poruszy, w górze cz.-b. rys. podpisany: Kościół w Pirlejowie fundowany przez Mikołaja Narajewskiego, sędziego ziem lwowsk. 1573 r.; 96 nlb. str., st. bdb., bardzo ładna, secesyjna oprawa, twarda, z metalowym elementem ozdobnym, lekkie przetarcia; format 16d; **Cena: 400 zł***

357. LWÓW. Sztambuch należący do Ewy Lidji Narajewskiej ze Lwowa (na początkowych str. adnotacje ołówkiem: *Pamiętnik / z czasów / szkolnych oraz Ewa / Lidja Narajewska / Lwów / 1924*); w sztambuchu zamieszczone zostały 2 wpisy (pozostałe strony niezapisane): 1) *Tatuś* 22/6 1924, wpis w formie wierszyka o treści patriotycznej; rozpoczyna się od słów: *Kochaj przeszłość narodu. / Co walczył za wolność, wiarę...*, w górze cz.-b. rys. podpisany: *Rysunek rekonstrukcyjny zamku Narajewskich w Narejowie zburzonego w 17 wieku*; 2) *Lwów 1921* Włodzimierz, wpis w formie wierszyka o treści religijnej: *Kiedy odczujesz radość wzniosłą, trwałą. / Poznasz, że ona płynie tylko z piękna duszy / I że tylko wtedy będzie ona trwałą. / Jeżeli miłość Boga twe*

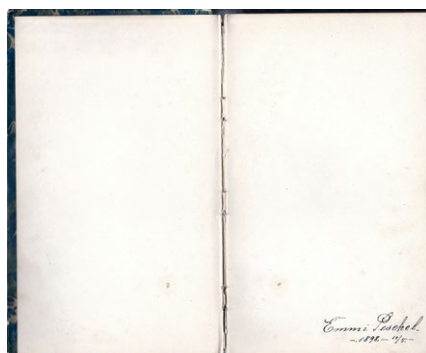
358
ab

358. POZNAŃ. Sztambuch, którego treść wskazuje na to, że był własnością dwóch osób: jedna z nich to prawdopodobnie Polak, urzędnik pruski, który studiował w Halle, druga to syn lub córka tego urzędnika, o czym może świadczyć treść jednego z wpisów, datowanego na 1 V 1834 (Poznań): *Polaków męstwo i śmiałość zdobi, / I to ich nieśmiertelnem zrobi, / Jedność i zgoda jest ich celem / Polak Polaka jest Przyjacielem*, nie można też wykluczyć, że sztambuch był w posiadaniu kobiety, na co wskazuje wpis: *Twój zastrzał złoty Kogo przeszyje / I czytem ogniem ochłonie / Wdzięcznych mu pociech! Pasma się wiję, / Zycie mu w jasnych dniach tonie. / Tobie miłość zmienna zazdrości / Kosztując statkiem Kochania. / W tobie już znalazł wszystkie lubości / Żyj teraz na to w niewinnym stanie*; ogółem w sztambuchu znajduje się 190 wpisów w jęz. polskim, niemieckim i łacińskim, wpisy datowane na koniec XVIII w. (wpisów z okresu do 1800 r. jest co najmniej 76), niektóre str. odręcznie numerowane (numeracja nie odpowiada ani liczbie str., ani liczbie wpisów), część wpisów opatrzona ilustracjami; autorzy wpisów pochodzą z wielkopolskich miast takich jak **Poznań** (co najmniej 28 wpisów, mogło być ich więcej bo nie wszystkie nazwy miejscowości są czytelne), Wielichowo, Pleszew, **Rawicz** (2 wpisy), Środa Wielkopolska, Pobiedziska i wsi (Broniszewice, Skrzypnia, Sulejewo), a także z terenów Dolnego Śląska (liczne wpisy z **Głogowa**, Bolesławiec) i dzisiejszych Niemiec (Magdeburg, Halle); osoby wpisujące się to prawdopodobnie m.in: Antoni Kaszkowski, Michael Schweighaus (VI 1828), August Mietzke (1810, Wielichowo), Louis Goudry, Carolina Sawatyka (1832), Eduard Dahlinger (XII 1932), Leonard Dieber (I 1833), Auguste Geweber (V 1840, Głogów), Rudolph Kutzseh (IX 1833), Max von Potocki, Jankowski (11 VIII 1833, Głogów), Emil Adolph von Gromadziński (20 II 1834, Poznań; może to przedstawiciel szlacheckiej rodziny Gromadzińscy herbu Rola), Władysław Schóbr (20 II 1834, Poznań, wiersz: *Wszystko zniszczyć potrafi / Czas lub przemoc dzielna. / Przyjaźń! ty zostaniesz / Zawsze nieśmiertelna*), Ludwig Lehmann (22 IV 1829), Christianus Goutek Müller (1790), J. Carl Bullman (1793), F. Enge, Regina Rodin (IX 1833), J. Hubert (I 1833), W. Bordes (18 II 1834, Poznań), J.G. Hoffmann (1835, Poznań), Aug. Ludov Gottlieb Rube (19 IX 1793, Magdeburg), Samuel Schmidt (I 1794), C. v. Seidlitz (1794), Aleksander Korzbok Zaydlic (18 III 1794, Sulejewo; Korzbok to polski herb szlachecki pochodzenia śląskiego, którym posługiwała się m.in. rodzina Zaydlic), Caroline Werner (1835), Auguste Bergemann (1818), Rudolph Meissner (7 VII 1829); ss. 290, st. bdb., zabrudzenia, wyklejki marmoryzowane (na wyklejkach odręczne adnotacje, część przedniej wyklejki wycięta), oprawa twarda, skórzana, ze złożoną bordiurą i literami: *I. S. F.*, z tytu – złożona bordiura i data 1790., ozdobny, złożony grzbiet z napisem: *für Freunde / und / Gönner* oraz motywami roślinnymi; format 16d; WAŻNE ŹRÓDŁO DO DZIEJÓW OBYCZAJOWOŚCI W WIELKIM KSIĘSTWIE POZNAŃSKIM; **Cena: 3250 zł**

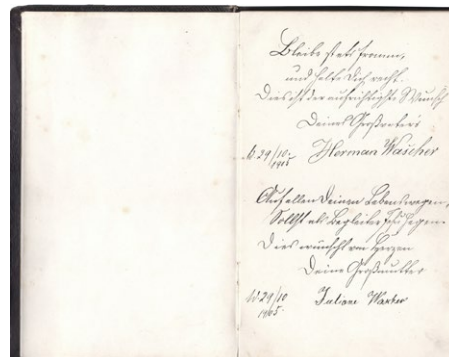
Kolejne pozycje to sztambuchy należące do spokrewnionych ze sobą rodzin: Hoffmanów, Peschelów i Wascherów. Mieszkali oni w północno-zachodniej Wielkopolsce, na pograniczu z Ziemią Lubuską. Rodziny Peschelów i Wascherów stanowią przykład wielkopolskich Żydów, którzy przyjęli niemiecką identyfikację narodową. Większość z nich po odzyskaniu niepodległości optowała za Niemcami.

359

360

361

359. SULECHÓW. Sztambuch należący do Ingeborgi Hoffmann, w III Rzeszy podejrzanej o pochodzenie żydowskie (odręczny podpis na przedniej wyklejce), lata 20. XX w.; wewnątrz 38 odręcznych wpisów w jęz. niemieckim, większość z Sulechowa (łącznie 16 wpisów, m.in. Emilie Peschel, Tarchwitz, Kuzin Polioy, Maria Parchwirth, Roswitha Schultz, Wilhelmina Mathill, Schleussner), 8 z Gubina (m.in. Kriey, Anni Kunzhe, Margot Kretschmer, Irmgard Walz), inne podpisy: Else, Klobe, Imgart Lemsig, Hanna Materne, Helm; przy jednym z wpisów wklejona cz.-b. fot., przy innym – wycinek

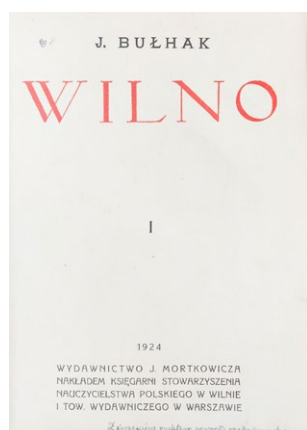
przedstawiający kosz z owocami; st. sł., lekkie zabrudzenia, brzegi kart barwione, oprawa twarda z metalowym zapięciem, bardzo zniszczona, przednia okładka pęknięta, zniszczony grzbiet, na okładce na dole napis: *Poesie*, na górze wprawiona kolor. ilustr. przedstawiająca motyw kwiatowy; format 16d; **Cena: 750 zł**

360. WOLSZTYN. Sztambuch należący do Emmy Peschel, w latach 1898-1904 zamieszkującej Wolsztyn, w III Rzeszy podejrzanej o pochodzenie żydowskie; wewnątrz 56 wpisów, część str. niezapisanych; we wpisach najczęściej (22 razy) pojawia się Wolsztyn (cztery podpisy nieczytelne, A. Remus, Karl Wascher, Emmer Bosse, Emma Lindner, Magdalene Krahl, M. Williger, Gertrud Landrig, Elisabeth Krause, Ella Schlütey, Johanna Bauer, Else Schloss, Thekla Voss, Elly Voss, Elise Illing, Gertrud Rimschen, Sutter, Martha Biener, Marie Wascher), 4 ze Świeradowa-Zdroju (Olga Berndt, Elsa Haberland, Margarete Hasner, Elly Schulz), 3 z Poznania (Walther Raschke, Marie Raschke, Margarete Fuersten), 3 z Berlina (podpis nieczytelny, Heinrich, Marie Heinrich), 2 z Żagania (Bertha Uchel, Martin Klettner), 1 z Koźmina Wielkopolskiego (Raschke); inne podpisy: Jeanette Raschke, Anna Peschel, Magdalene Lorenz, Ida Neubelt, Linda Rösler, Sophie Stenzel, Klara Stenzel; 114 nlb. str., st. db., piękne, złożone wyklejki, brzegi kart złożone, zażółcenia, drobne zabrudzenia, blok przełamany, oprawa twarda z metalowym elementem ozdobnym (uszkodzonym), z przetarciami, grzbiet mocno podniszczony (szczególnie w dolnej części), jedna niezapisana kartka luzem; format 16d; [por. dział JUDAICA] **Cena: 750 zł**

361. WOLSZTYN. Sztambuch należący do Emmy Peschel, wnuczki Hermanna i Julii Weschelów, w III Rzeszy podejrzanej o pochodzenia żydowskie, zamieszkującej Wolsztyn w latach 1898-1904; zawiera 41 wpisów w jęz. niemieckim – wpisy pochodzą z lat 1905-1908, jako miejsce podawano najczęściej Wolsztyn (w sumie 12 wpisów: Else, Erna Lindner, Ida Neubelt, Elisabeth Hecker, Frida Kohnke, Emielie Hertez, Heinrich, Wiescher, 4 podpisy nieczytelne) i Wrocław (w sumie 11 wpisów: Krahb, Magdalene Krahl, Irma Parey, Frida Spottke, Else Gichel, Marie Schoch, H. Eckardt, Else Eckardt, Hilde Eckardt, Frida Eckardt, Annemarie Niedenführ), 4 wpisy z Berlina (Julienne Fehrmann, Marie Heinrich, Else Heinrich, Gerhard Heinrich), po jednym z Poznania (Martha Todt) i Żagania (podpis nieczytelny); wpisywali się także Herman Wascher, Juliane Wascher, Jeanette Raschke, Otto Raschke, Erich Raschke, Martha Todt, Else Foertser i Margarete Foertser, Elsa Kretschmer, Frida Röster, Klara Schumann i Paul Heinrich; do sztambucha włożono oddzielne kartki (fragment kartki z zeszytu w linię z zapiskami datowanymi na 1925 r., fragment kartki z zeszytu w kratkę z zapiskami datowanymi na 1925 r., odręcznie napisany list na papierze w kratkę: 4 str., datowany na 15 IV 32); 96 nlb. str., st. bdb., nieznaczne zabrudzenia, brzegi kart złożone, oprawa twarda, ze złożoną ramką i tłoczonym nazwiskiem Emmy Peschel, lekko poprzecierana (szczególnie na grzbiecie), wyklejki pęknięte na linii łączenia; format 16d; [por. dział JUDAICA] **Cena: 750 zł**

TEKI I ALBUMY

362. BUŁHAK, JAN BRUNON, Wilno, część I, wyd. Jakub Mortkowicz, nakład Księgarni Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego w Wilnie i Towarzystwa Wydawniczego w Warszawie, Warszawa 1924; album 20 widoków Wilna w światłodrukach autorstwa Jana Bułhaka, wykonanych przez L. Rakowskiego w tłoczni LUX: 1) *Widok na Katerę i górę Zamkową*; 2) *Katedra*; 3) *Kaplica królewska św. Kazimierza w Katedrze*; 4) *Fragment Ostrej Bramy*; 5) *Widok na Wilję i Antokol*; 6) *Góra Bekieszowa*; 7) *Kościół św. Ducha (Dominikański)*; 8) *Fragment fasady kościoła św. Anny*; 9) *Zaulek Bernardyński*; 10) *Uniwersytet*; 11) *Dawne Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu*; 12) *Fragment Obserwatorium*; 13) *Fragment Alumnatu*; 14) *Dzwonnica kościoła O. O. Bazyljanów*; 15) *Widok z okna Celi Konrada*; 16) *Fragment kościoła św. Jana*; 17) *Kościół św. Piotra i Pawła na Antokolu*; 18) *Św.*

Marja Magdalena w kościele św. Piotra i Pawła; 19) Kaplica Matki Boskiej Ostrobramskiej; 20) Z murów Św.-Michalskich; światłodruki cz.-b. i w sepia, st. bdb., odręczny dopisek na str. tyt.; oprawa twarda, płócienna, introligatorska (brak tyt., na oryginalnej projekcie J. Hoppena byłby tyt.: *Wilno w fotografiach J. Bułhaka*), spięta z boku sznurem; format 4°; **Cena: 290 zł**

Jan Brunon Bułhak (1876-1950). Fotograf, uznawany za nestora polskiej fotografii; założył Fotoklub Wileński w 1927 r. i był współzałożycielem Fotoklubu Polskiego; a utor pozycji: *Moja Ziemia*; *Fotografika*; *Technika bromowa*; *Bromografika*; *Estetyka światła*; 26 lat z Ferdynandem Ruszczycem; *Polska Fotografia Ojczysta*; *Fotografia Ojczysta*.

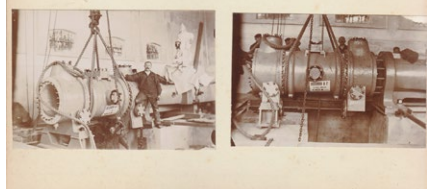
Le volant et ses deux pompes

Pendant les troubles russes - La garde armée de la colonie française de l'établissement Motte

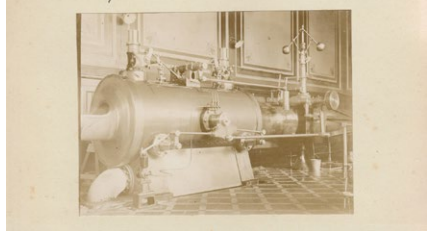
Chaque un voisin Maurice (Hollend à droite photo)

363 a-d

Montage d'une machine à vapeur de 1000 chevaux au charbon

363. CZĘSTOCHOWA. Album fotograficzny rodziny Picotów – zawiera 112 fot. (cz.-b. i w sepia) z lat 1903-1904, przedstawiających życie francuskiej rodziny Picotów, która w 1903 r. osiedliła się w Częstochowie, by objąć kierownicze stanowiska w nowej fabryce przy zakładzie włókienniczym Motte, Meillassoux i Caulliez (dziś Elanex). Zakład ten powstał w Częstochowie w 1889 r. jako filia zakładu-matki we francuskim Roubaix. Stanowił on część częstochowskiej przemysłowej kolonii francuskiej, do której zaliczał się także powstały sześć lat wcześniej kompleks *La Czenstochoviene*. Z czasem oprócz przędzy zaczęto także produkować wyroby tekstylne (jutę, torby). W latach 1903-1912 zakład Motte, Meillassoux i Caulliez poddano poważnej rozbudowie, również kadrowej, co stało się powodem przyjazdu rodziny Picot. Na zdjęciach widać m.in. zdjęcia portretowe rodziny, wolny czas w scenerii leśnej nad Wartą i w Złotym Potoku, polską służbę, typ żydowski, procesję na Jasną Górę i sam klasztor, straż gwardyjską ochraniającą kolonię francuską w Częstochowie podczas rozruchów w Rosji, a przede wszystkim 22 zdjęcia szczegółowo przedstawiające nową fabrykę: budynek, wnętrze, maszyny, kadre, robotników. **Album stanowi unikatowe źródło do historii rozwoju polskiego przemysłu przed I wojną światową,**

a także roli, jaką odegrał w nim kapitał zagraniczny. Ilustruje przy tym styl życia nowej, zagranicznej elity przemysłowej. Na zdjęciach przedstawione kolejno: 1) wycieczka członków zarządu fabryki do Złotego Potoku niedaleko Częstochowy (popularna w owym czasie miejscowość turystyczna), w górze nazwiska osób sfotografowanych osób: Gaston Picot, Rene Picot, Constan Hollerle, Delgove, Loncatte, Delbaye Margot (żona Picota), Maurice (bez nazwiska); 2) wymienione wcześniej osoby w drodze na piknik do Złotego Potoku; 3) Maurice, Macka, Picot przed bramą rezydencji; 4) trio instrumentalne grające w ogrodzie Picotów; 5) ciotka Oktavie w ogrodzie rezydencji Picotów z kotem Mimine; 6) zdjęcie rodzinne Picotów: Rene, wujek, ojciec Susanne, ciotka Octavie, Margot; 7) niedzielne popołudnie w ogrodzie (fot. Gaston Picot); 8) zakłady Mottego: dozorca ze świeżo przyjętym robotnikiem; 9) tyły fabryki; 10-11) mieszkańcy rezydencji Picotów; 12) trzech bracia Picot: Maurice, Rene, Gaston; 13) gra w karty w ogrodzie rezydencji Picotów w Częstochowie, podpis: *Szansa dla dziewczyny*; 14) Senior Picot na rybach z żoną, podpis: *Uwaga bierze*; 15) wycieczka Picotów do Mstowa: mama, Gaston, tata, Maurice: *po dobrym obiedzie w restauracji*; 16) zarzucanie sieci przez Maurice'a Picot, obok jego ojciec; 17) trzech studentów z Francji i Szwajcarii na praktyce w fabryce Mottego

w Częstochowie; 18-19) pływanie łódką po *małej Warcie*; 20) odpoczynek po gorącym czerwcowym dniu; 21) dom pensjonariuszek za rezydencją Mottych w Częstochowie; 22) Ojciec Picot z żoną łowi ryby w Warcie; 23) portret Maurice'a Picot; 24) portret pani Picot; 25) *Spotkanie z polską muzyką*: zdjęcie orkiestry grającej dla wycieczki Picotów w Złotym Potoku; 26) widok z wzniesień Jury Krakowsko-Częstochowskiej na niepodpisaną miejscowość w okolicach Częstochowy; 27) Henryk Stallens (pradziadek aktorki Juliette Binoche) gości u siebie Picotów – w Częstochowie Francuzi zajmowali osobne osiedle, a ważną wśród nich personą był częstochowski przemysłowiec francuskiego pochodzenia Henryk Stalens (1875-?); dla rodzin Motte i Meillassoux pracował najpierw w fabryce włókienniczej w okolicach Roubaix, a w 1895 r. wysłano go do Częstochowy, gdzie pracował w fabryce Motte, Meillassoux i Canliez jako urzędnik aż do 1933 r.; wyróżnił się w latach I wojny światowej kiedy ukrył maszyny należące do fabryki przed niemieckim okupantem, za co został w II RP odznaczony Orderem Odrodzenia Polski; znany jako filantrop wspierający Towarzystwo Dobroczynności dla Chrześcijan, Towarzystwo Opieki nad Bezdomnymi Dziećmi, Schronisko Towarzystwa Ochrony Kobiet i częstochowski PCK; był także dyrektorem i głównym udziałowcem Fabryki Kapeluszy w Częstochowie i Wytwórni Wyrobów Trykotowo-Dzianych *Runo*, członkiem honorowym Klubu Sportowego *Victoria*, członkiem zarządu Towarzystwa Budowy i Eksploatacji Teatru i Straży Ogniowej Ochotniczej; we IX 1939 r. on i jego rodzina zostali uwięzieni w Zaleszczykach przez wojska sowieckie, po wypłaceniu okupu pozwolono im wyjechać; był mężem Marie Houze, z którą miał syna Andre: ten ostatni to dziadek znanej francuskiej aktorki filmowej Juliette Binoche); 28) w trakcie rewolucji 1905 r. oddział żandarmerii rosyjskiej strzeże fabryki Motte i osiedla francuskiego w Częstochowie; 29) wycieczka Picotów: picie gorącej kawy; 30) matki w oczekiwaniu na rybaków i ich łowy; 31) grupa alzacko-polska w Częstochowie; 32) Złoty Potok: wejście do grotty; 33) trzech urzędników z Częstochowy; 34) polska służąca; 35) typ żydowski z Polski; 36) widok na przędzalnię i jej szefa; 37) fosa otaczająca Jasną Górę: *polskie Lourdes*; 38) pan Lecomte, przełożony w czesalni przędzy; 39-40) panowie Hollenville, Facon i Constante przy brzegach Warty; 41) widok na zakłady Mottego; 42) towarzystwo rosyjsko-francuskie w lesie, w niedzielne popołudnie, zaznaczony Perre Jacout; 43) pan Segnare; 44) panna Deschler z Alzacji; 45) pan Constant; 46) pan Guyedon; 47) mandolinista Seynare: dowcipny podpis dający się przetłumaczyć jako: *powrót zalotnika z pod okienka piękności*; 48-50) małe zdjęcia portretowe pań: Deschler z Alzacji (?), Guyedou (?) i pana Holleville (?); 51) powrót z hulanki: Stalens i Constant; 52-54) koledzy z miejscowości d'Armientieres będący zapewne na wyjeździe studyjnym w fabryce Mottego w Częstochowie; 55) portret Rene Picota; 56) pan Constant; 57) Picotowie łowiący ryby w Warcie; 58) widok na Zakłady Mottego od str. Warty (zdjęcie z łodzi); 59) czwórka przyjaciół z osiedla francuskiego; 60) po zwiedzeniu grotty w Złotym Potoku; 61) widok na Zakłady Mottego od str. Warty (zdjęcie z łodzi); 62) powtórka fot. nr 1, tylko na innym papierze fotograficznym (Picotowie mieli własne laboratorium fotograficzne i robili eksperymenty fotograficzne); 63) ruiny zamku w Olsztynie w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej; 64-65) montaż maszyny w fabryce Motte o mocy 1000 koni mechanicznych; 66) koło zamachowe montowanej maszyny parowej; 67-68) maszyna parowa w czasie montażu; 69-70) zdjęcia z modernizacji fabryki Motte; 71-73) nowe maszyny i rury przed montażem; 74) sala maszyny parowej; 75) montaż maszyny parowej (z lewej Gaston Picot); 76) generator mocy; 77) hala przędzalni i jej kierownicy; 78) powrót ze Złotego Potoku; 79) rozbudowa Zakładu Motte; 80) zakład przędzalniczy: *La Czenstochowienne* (drugi zakład w Częstochowie); 81) pocztulion nowej kolonii francuskiej w otoczeniu dwóch mierników z Lille; 82) oddział żandarmerii rosyjskiej przydzielony do ochrony Francuzów: *nasza gwardia*; 83) podpis: *trzech zapalonych wioślarzy*, zdjęcie z Warty; 84-85) zdjęcia z procesji w Częstochowie; 86) wycieczka do lasu Picotów; 87) rodziny: Derlligerliere, Constant i Lecomte; 88-91) portrety dzieci wyżej wymienionych rodzin; 92-93) już w Rouen (mateczniku Picotów), panie Octavia i Susanne Vassarel; 94) ogród miejski w Ruen (mateczniku Picotów); 95-98) zdjęcia rodziny Vassard z przyjaciółmi w Rouen; 99) na wycieczce w Złotym Potoku; 100) trzech reprezentantów korpusu oficerskiego armii: Ferdynand (?), Rene Picot i Gaston Picot; 101) podpis: *przyjaciele francusko-rosyjscy (?) wychodzą z jaskini w Złotym Potoku*; 102) wędkarze z rodziny Picot nad brzegiem Warty (zdjęcie powtórzone); 103) mały dragon; 104) wejście na cmentarz w Częstochowie, podpis: jedno z naszych najprzyjemniejszych zajęć; 105) rodzina Picot wraca powozem z wycieczki do lasu; 106) eksperyment fotograficzny Rene Picota; 107) tata Picot w towarzystwie łowi ryby w Warcie przy płocie fabryki Mottego; 108) Gaston Picot jako żołnierz I pułku artylerii Viennenes; 109) zdjęcie grupy z wędkami nad Wartą, w tle zakłady Motte, z lewej Maurice z prawej tata i mama Picot; 110) Ferdynand Lebrunn i Rene Picot; 111-112) kolejna wersja dwóch zdjęć (eksperymenty fotograficzne pracowni Picota); każde zdjęcie opisane w jęz. francuskim; 112 cz.-b. fot. na 24 kartach, st. bdb., oprawa twarda, płócienna; format 4"; **Cena: 5950 zł**

364 ab

364. GDAŃSK. Album fotograficzny – obrazki z pobytu w Szkole Wojennej w Gdańsku (niem. *Bilder aus der Kriegsschulzeit in Danzig! 1896*); album z 1896 r. (data podana na odręcznym dopisku), należący do żołnierza służącego w Gdańsku w jednostce kawalerii, w *Leibhusaren-Kaserne I (Husarenkasernement I)*, Wrzeszcz, które zostały oddane w dniu 3 X 1896 z udziałem cesarza Wilhelma II, należącego do *Leibhusaren-Regiment Nr 1* pułku huzarów, który dysponował 400 końmi; wewnątrz 163 fot. cz.-b. oraz kolaż kolor; wiele zdjęć dotyczy czasu wolnego żołnierzy; zwraca uwagę duża liczba zdjęć o tematyce morskiej, co może wynikać nie tylko z portowego położenia Gdańska, ale także z fascynacji niemieckiej opinii publicznej tematyką morską w czasach tzw. *Weltpolitik*; kolejne strony albumu pokazują: 1) dowcipny kolaż przedstawiający pięciu żołnierzy (prawdopodobnie: Dinkeza, Raimanna, Reepsa, Lignieza, Siebrika); 2) sześć widoków Gdańska (Główne Miasto widziane ze wzgórza Grodzisko, kościół św. Katarzyny, Bazylika Mariacka Wniebowzięcia NMP, kolejny widok z Bazyliką Mariacką, Wielka Aleja, wybrzeże Motławy); 3) pięć widoków (dwa duże na górze przedstawiają koszary na granicy dzielnic Wrzeszcz czyli *Langfuhr* i Strzyża Górna czyli *Hochstrieß*: budynki garnizonu, budowano w latach 1893-1896; trzy mniejsze na dole: dwóch żołnierzy na łonie przyrody, budynki, żołnierze poruszający się konno); 4) sześć widoków (budynek, pięciu żołnierzy na pomoście, armata na lawecie, drabinka przy drzewie, dwa zdjęcia pokazujące musztrę); 5) trzy fot. (pokazują trzech żołnierzy przebranych za kobiety i orkiestrę wojskową); 6) dwa zdjęcia przedstawiające żołnierzy w strojach wzorowanych na czasach antycznych; 7) trzy zdjęcia z kolejnej maskarady widoczny m.in. arlekin, król, oraz osoby ubrane w dawne hełmy i stroje kobiece; 8) trzy zdjęcia uczestników maskarady wykonane w pobliżu oczka wodnego; 9) pięć zdjęć wykonanych w czasie wolnym żołnierzy (dwóch żołnierzy siedzi przy stoliku z wazą, trzech uczestników dyskusji, żołnierze siedzący na schodach, grupa żołnierzy wznosi toasty, trzech żołnierzy przy stoliku pije wino); 10) cztery zdjęcia wykonane w czasie wolnym żołnierzy (grupa żołnierzy na balkonie, kawalerzyści siedzący na schodach, *wyglupy* rekrutów: część pozuje tyłem, lub na kolanach, umundurowani żołnierze z szablami); 11) cztery zdjęcia pozujących żołnierzy (na trzech uzbrojeni są w szable, na jednym siedzą przy stoliku); 12) trzy zdjęcia (grupa dyskutuje z kieliszkami w dłoni, żołnierze siedzą na poręczy balkonu, pozują do zdjęcia uzbrojeni w szable); 13) pięć zdjęć (trzy z nich bardzo niewielkie, jedno z większych pokazuje kawalerzystów odpoczywających przy stole, drugie wykonano w czasie rejsu statkiem); 14) dwa zdjęcia jedno przedstawia grupę żołnierzy i dwie kobiety, drugie to portret żołnierza (odręczny dopisek informuje, że wykonano je w Gdańsku w 1896 r., przedstawia niejakiego Wegenera służącego w regimencie infanterii nr 99: chodzi o 99 Pułk Piechoty, czyli 2 Górnoreński); 15) pięć zdjęć przedstawiających żołnierzy podczas ćwiczeń sprawnościowych (krótki odpoczynek na koźle i materacu, żołnierz podnosi kolegę do góry, wspinaczka po tyczkach wbitych w ziemię, wspinaczka na drewnianą ścianę, szermierka); 16) cztery zdjęcia (żołnierz skaczący z muru, na dwóch żołnierze pozują do grupowego zdjęcia, na jednym siedzą na drewnianym płocie); 17) sześć zdjęć z czego pięć przedstawia rekrutów konno, a jedno – trzech rekrutów z proporczykami; 18) trzy zdjęcia żołnierzy pozujących na tle kościoła, wiejskiego domu i w parku; 19) kolejne trzy zdjęcia grupowe do których pozują rekruci i oficerowie; 20) siedem zdjęć z ćwiczeń poza Gdańskiem (grupa żołnierzy odpoczywa, kawalerzyści pozują na tle stogu siana, żołnierze czytają, dwóch oficerów na koniach, pobudka, zdjęcia pleców i wzgórz); 21) kolejne siedem zdjęć z ćwiczeń poza Gdańskiem (chałupa, dzieci na drzewie, piknik, dworek, staw, meldunek oficera, odpoczynek na trawie); 22) pięć zdjęć (żołnierze pozują

z dzieckiem, rozmowa z kobietą, dwa zdjęcia grupowe i oficerowie obserwujący przebieg ćwiczeń); 23) cztery zdjęcia żołnierzy w czasie wolnym (rekruci częściowo rozebrani bawią się przy dźwiękach harmonii, żołnierz zbliża się do okna, w pikielhaubach pozują do zdjęcia, trzymają kolegę); 24) cztery zdjęcia z urlopu (chłopczyk ubrany w mundur, żołnierze i cywil przy stole, dwóch mężczyzn w strojach cywilnych); 25) pięć niewielkich zdjęć pokazujących ćwiczenia z udziałem artylerii; 26) cztery zdjęcia (w tym trzy pokazujące zamek) z urlopu w Malborku; 27) krajobrazy (kanał, wiejskie domy, żaglówka, fotograf na molo, wieś z oddali); 28) dwa zdjęcia wykonane w trakcie rejsu; 29) pięć zdjęć spoza Gdańska (kościół, staw, teren zadrzewiony, żołnierz w towarzystwie trzech dam, panorama wsi ze wzgórz); 30) sześć zdjęć spoza Gdańska (budynek, kościół, żołnierze i chłopcy na bałtyckiej plaży, dworek, dwie toalety, pejzaż); 31) sześć zdjęć o tematyce marynistycznej (morskie fale, dwa widoki płynącego statku, dwa zdjęcia pokładu statku i jedno wykonane w porcie); 32) sześć zdjęć o tematyce m.in. marynistycznej (dwa zdjęcia na pokładzie statku, dwa zdjęcia niedużej jednostki pływającej, zdjęcie żołnierzy pozujących na maszynie rolniczej i wewnątrz budowli); 33) trzy zdjęcia statków; 34) trzy zdjęcia (okręt i dwa zdjęcia na pokładzie statku); 35) siedem zdjęć statków; 36) trzy zdjęcia (cumujące statki, żołnierze nad stawem, brzeg morski); 37) cztery zdjęcia ze zwierzętami (kawalerzysta z koniem, żołnierze z psami); 38) zdjęcia pokazujące parę przyjaciół (na dwóch upozowane scenki: błaganie o litość i mord, na trzecim mężczyźni stoją tyłem); 39) na ostatniej str. trzy zdjęcia (trzech przyjaciół pozuje, na dwóch fotograf robi zdjęcie parze przyjaciół) i odręczny dopisek: *Militardienst / im Danzig 1896*; st. bdb., ozdobne wyklejki z motywami kwiatowymi, minimalne zabrudzenia, oprawa twarda, półskórek, ozdobiona złożonymi wzorami, lekkie przetarcia, drobne uszkodzenia grzbietu; format folio; **Cena: 3650 zł**

365. **GDAŃSK.** *Danzig. Die Deutsche Stadt*, numer 103 serii: *Deutschland-Bildheft*, wyd. Universum-Verlagsanstalt, Berlin, ok. 1933; niewielki album widoków miasta; krótkie wprowadzenie w jęz. niemieckim, angielskim i francuskim oraz 44 całostronicowe cz.-b. fot.; 48 str., st. bdb., okładka miękka (brozurowa); format 16°; **Cena: 100 zł**

366. **GDAŃSK.** *Erinnerung an Danzig*, album widoków miasta w formie leporello, Lith. Anst. v. Emil Pinkau, Lipsk (sygn. na jednym z widoków), wyd. Leon Saunier's Buchhandlung, Gdańsk ok. 1880; na tylnej wyklejce nota wyd. oraz naklejka z nazwą księgarni: *L.G. HOMANN & F.A. WEBER / BUCHHANDLUNG / DANZIG / VIS À VIS DEM ARTUSHOF*; zawiera następujące widoki: 1) Ratusz Głównego Miasta – *Das Rathhaus mit dem Langen Markt und der Langgasse*; 2) Dwór Artusa

366 ab

– *Die Börse (Artushof)*; 3) wnętrze Dworu Artusa – *Die Börse (innere Ansicht)*; 4) Bazylika Mariacka – *Die Marienkirche*; 5) wnętrze Bazyliki Mariackiej – *Innere Ansicht der Marienkirche*; 6) kościół św. Katarzyny – *Die Katharinenkirche*; 7) nowa synagoga – *Die neue Synagoge*; 8) Brama Wysoka – *Das Hohe Thor*; 9) Targ Węglowy z teatrem – *Der Kohlenmarkt mit Theater und Zaughaus*; 10) Wielka Zbrojownia od str. ul. Piwnej – *Das Zeughaus (östl. Front)*; 11) kościół i klasztor franciszkanów – *Das Museum (ehemaliges Franziskanerkloster)*; 12) wnętrze klasztoru franciszkanów – *Ein Kreuzgang im Museum (ehemaliges Franziskanerkloster)*; 13) Zarząd Prowincji – *Landeshaus der Provinz Westpreussen*; 14) Długie Pobrzeże – *Die Lange Brücke (Hafen von Danzig)*; lit. cz.-b., st. bdb., pierwsza karta przegięta, okładka twarda, płócienna, z pięknymi tłoczeniami i złożonym tyt., minimalne przetarcia; format 16°; **Cena: 650 zł**

367. **GDAŃSK.** *Danzig*, kieszonkowy album widoków miasta, wyd. Danziger Verlags-Gesellschaft m.b.H., Gdańsk, ok. 1910; zawiera 10 światłodruków w sepia: 1) Ratusz Głównego Miasta – *Langemarkt und Rathaus*; 2) Targ Drzewny – *Holzmarkt*; 3) Żuraw – *Krantor*; 4) Długie Pobrzeże – *An der Langen Brücke*; 5) Dom Cechu Młynarzy i kościół św. Katarzyny – *Müllergewerkhaus und Katharinenkirche*; 6) ulica Mariacka z Bramą Mariacką – *Frauentor*; 7) ulica Mariacka z Bazyliką Mariacką – *Frauentor*; 8) Bazylika Mariacka – *Marienkirche*; 9) Dwór Artusa – *Artusbof (sic!)*; 10) panorama z Biskupiej Górki – *Totalansicht vom Bishopsberg*; st. bdb., miejscami minimalne naddarcia, okładka miękka; format 16d; **Cena: 150 zł**

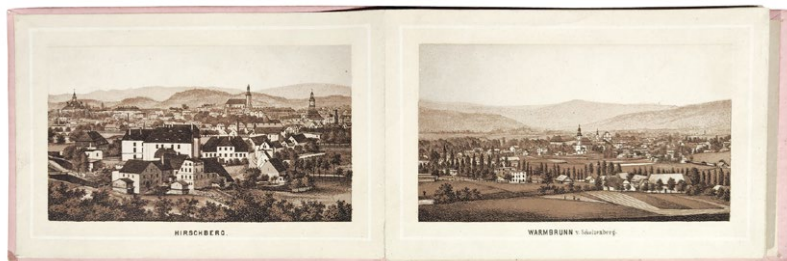

368

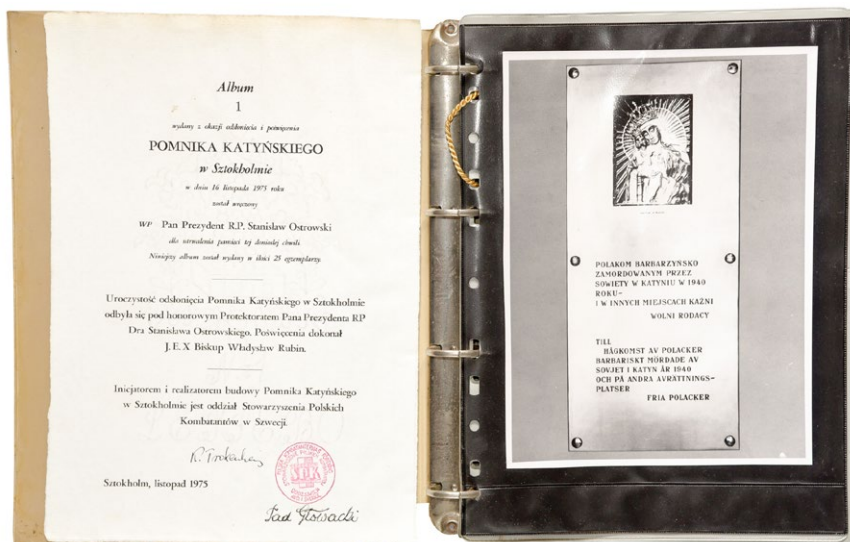
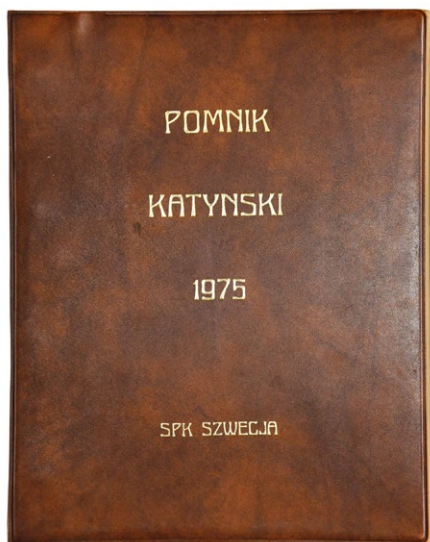

369 ab

368. KARKONOSZE. *Album vom Riesengebirge*, album widoków Karkonoszy w formie leporello, Kunstanstalt von Philip Frey & Co., Frankfurt n. Menem, wyd. C.J. Liedl, Cieplice, ok. 1860; zawiera następujące widoki: 1) Warmbrunn; 2) Kynast; 3) Josephinerhütte; 4) Zackenfall; 5) Schneegrubenbaude; 6) Gipfel der Schneekoppe; 7) Kirche Wangk; 8) Schloss in Erdmannsdorf; lit. tonowana, st. bdb., miejscami, na złożeniach, niewielkie rozdarcia, oprawa twarda, pięknie zdobiona, z tłoczeniami i złoceniami, ćwierćpłócienna, z lekkimi przetarciami; format 16°; **Cena: 850 zł**

369. KARKONOSZE. *Album vom Riesengebirge*, album widoków Karkonoszy w formie leporello, Photo. Im. v. Louis Glasser, Lipsk, wyd. Eigenth. v. C.J. Liedl, Cieplice, ok. 1870; zawiera następujące widoki: 1) Hirschberg; 2) Warmbrunn v. Scholzenberg; 3) Warmbrunn, Schlosstrasse; 4) Ruine Kynast; 5) Biebersteine; 6) Bismarkshöhe; 7) Kochelfall; 8) Schreiberhau, Josephinerhütte; 9) Zackenfall; 10) Elbfall; 11) Schneegrubenbaude; 12) Petersbaude; 13) Der Grosse Teich, Ostseite; 14) Schneekoppe; 15) Pfarrey Wang; 16) St. Anna-Kapelle; 17) Hainfall; 18) Heinrichsburg; 19) Schloss Erdmannsdorf; 20) Schloss Fischbach; lit. tonowana, st. bdb., miejscami, na złożeniach, niewielkie rozdarcia, oprawa twarda, pięknie zdobiona, z tłoczeniami i złoceniami (Kunst-Verlag v. Hermann Liedl, Cieplice), ćwierćpłócienna; format 16°; **Cena: 850 zł**

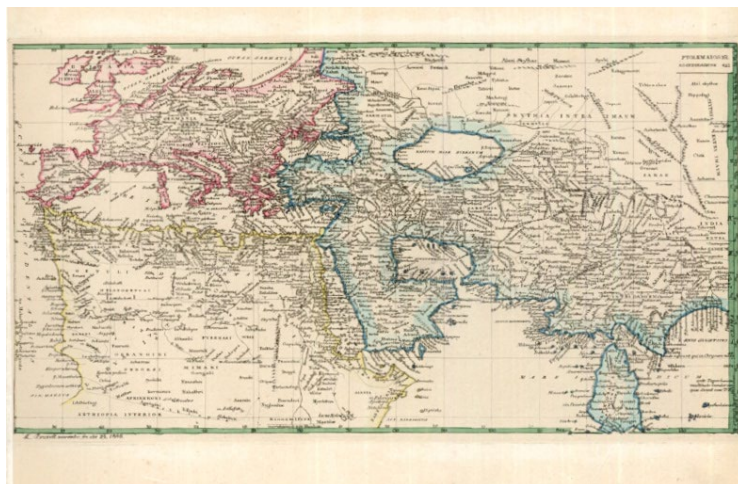
370 ab

370. KATYŃ (ros. Катынь), SZTOKHOLM. *Album / 1 / wydany z okazji odsłonięcia i poświęcenia / Pomnika Katyńskiego / w Sztokholmie / w dniu 16 listopada 1975 roku / został wręczony / WP Pan Prezydent R.P. Stanisław Ostrowski / dla utrwalenia pamięci tej doniosłej chwili. / Niniejszy album został wydany w ilości 25 egzemplarzy. / Uroczystość odsłonięcia Pomnika Katyńskiego w Sztokholmie / odbyła się pod honorowym Protektoratem Pana Prezydenta RP / Dra Stanisława Ostrowskiego. Poświęcenia dokonał / J. E. X. Biskup Władysław Rubin. / Inicjatorem i realizatorem budowy Pomnika Katyńskiego / w Sztokholmie jest oddział Stowarzyszenia Polskich / Kombatantów w Szwecji; tyt. okładkowy: Pomnik / Katyński / 1975 / SPK Szwecja; tyt. okładkowy: Pomnik / Katyński; album 31 fot. dokumentujących odsłonięcie Pomnika Katyńskiego*

w Sztokholmie w 1975 r. – na podwórzu budynku, w którym swoją siedzibę miała Rada Uchodźstwa Polskiego w Szwecji (w 2001 r. pomnik został przeniesiony w rejon kościoła św. Jana w Sztokholmie), Sztokholm, XI 1975; w dole pieczęć Stowarzyszenia Polskich Komбатantów, a także odręczne podpisy Tadeusza Głowackiego (prezesa Stowarzyszenia Polskich Komбатantów w Szwecji) i K. Trokenhe (?); fot. przedstawiają sam pomnik, obraz olejny *Panorama Katyńska* autorstwa Julio Castellano oraz odsłonięcie pomnika i mszę św.; dodatkowo kopia artykułu z gazety (18 XII 1975), dotyczącego protestu Związku Sowieckiego i Polski Ludowej przeciwko stawianiu pomnika; fot. cz.-b. i kolor., st. bdb., na tylnej okładce pieczęć lakowa; wym. fot.: od 131x88 do 176x237 mm, format albumu: 4°; **Cena: 1900 zł**

371

372

371. KRÓLEWIEC. *Erinnerung an Königsberg*, album widoków Królewca w formie leporello, Lithographische Anstalt von Victor v. Zabern, Mainz, wyd. Bruno Meyer & Co., Królewiec, ok. 1850; zawiera następujące widoki: 1) *Die Vorstadt*; 2) *Die Börse*; 3) *Der Dom*; 4) *Das Königliche Schloss. Ostseite*; 5) *Der Kant-Platz*; 6) *Das Königliche Schloss. Westseite*; 7) *Die Neue Universität*; 8) *Der Königsgarten*; 9) *Börsen- und Logengarten*; 10) *Der Schlossteich*; 11) *Die Schlossteich-Brücke*; 12) *Die Hufen-Promenade*; 13) *Das Steindammer Thor*; 14) *Der Ostbahnhof*; 15) *Das Stadt-Theater*; lit. tonowane, st. bdb., oprawa twarda, zdobiona, ćwierćpłócienna, z lekkimi przetarciami; format 16°; **Cena: 550 zł**

372. LELEWEL, JOACHIM, *Album rytownika polskiego. Album d'un graveur polonais*, wstęp autorstwa Jana Konstantego Żupańskiego, czcionkami W. Deckera i Spółki, Nakładem Księgarni Jana Konstantego Żupańskiego, Poznań 1854; zawiera 42 tablice z cz.-b. i kolor. miedz., przedstawiającymi wyobrażenia świata według różnych autorów od starożytności do renesansu, wizerunki numizmatów (m.in. greckich, celtyckich, francuskich, niderlandzkich i polskich), detale architektoniczne, płyty nagrobne, płaskorzeźby itp.; całość dwujęzyczna (język polski i francuski); 12 str. + 8 nlb. + 42 tablice, st. bdb., po konserwacji, oprawa twarda, późniejsza; format 4°; **Cena: 3200 zł**

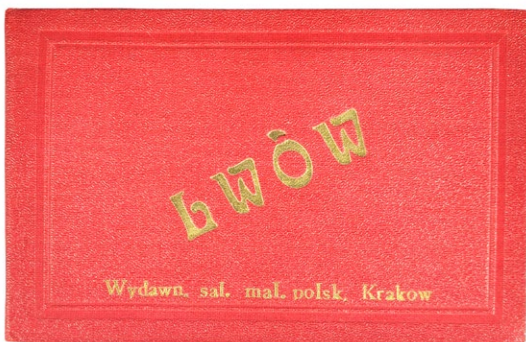

373

373. LUBLIN. *Dom Żołnierza w Lublinie*; pamiątkowy album z otwarcia Domu Żołnierza, z odręczną dedykacją dla prezydenta Ignacego Mościckiego; tekst dedykacji: *Najdostojniejszemu Włodarzowi Państwa Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Profesorowi Doktorowi Ignacemu Mościckiemu z okazji poświęcenia i otwarcia w Lublinie Domu Żołnierza, Lublin 1 X 1933*; na 20 nlb. kartach umieszczono 18 ręcznie opisanych fot.: 1) Dom Żołnierza – front; 2) Dom Żołnierza – widok zachodni; 3) Dom Żołnierza – widok południowy; 4) Dom Żołnierza – tablica pamiątkowa; 5) Dom Żołnierza – westybul; 6) Dom Żołnierza – sala teatralna; 7) Dom Żołnierza – gospoda; 8) Dom Żołnierza – czytelnia; 9) Dom Żołnierza – sala

gimnastyczna; 10) Dom Żołnierza – świetlica legionistów; 11) Dom Żołnierza – taras duży; 12) Dom Żołnierza – taras mały; 13) Dom Żołnierza – kotłownia; 14) Dom Żołnierza – Zarząd, fot. przedstawia 16 członków Zarządu Domu Żołnierza: w pierwszym rzędzie pośrodku siedzi generał Jerzy Dobrodzicki (1884-1934), zaś trzeci od prawej strony – prezydent Lublina Józef Piechota (1890-1936); być może na zdjęciu znajdują się także: Czesław Apolinary Szczepański (1885-1961, prezydent Lublina w latach 1919-1927 i prezes Sądu Okręgowego w Lublinie), Jan Edward Romer (1869-1934, gen. dywizji Wojska Polskiego przewodniczący Komitetu Budowy Domu Żołnierza Polskiego w Lublinie w połowie lat 20.), płk. Wieszeniewski, dyr. Banku K. Rzeszotarski i E. Chamski; 15) Gmach DOK II; 16) Magistrat; 17) Wnętrze Kościoła Garnizonowego; 18) Teatr Żołnierski na otwarciu Domu Żołnierza wystawił 1.X.33. sztukę pt. *Ułani Księcia Józefa*; niezwykle efektowna, ozdobna, drewniana oprawa, intarsjowana różnymi gatunkami drewna, na której widnieje zarys panoramy Lublina oraz fasada Domu Żołnierza, w lewym dolnym rogu wyryty monogram: AJ, grzbiet skórzany; fot. cz.-b. i w sepii, st. bdb.; różne wym. fot.: od 177x116 do 240x180 mm; format folio; **Cena: 2950 zł**

Pierwszy w kraju Dom Żołnierza został otwarty 20 VII 1919 r. w Warszawie. Dom Żołnierza w Lublinie został wybudowany w latach 1924-1927 według projektu inż. Mieczysława Dobrzańskiego w stylu neoklasycyzmu stanisławowskiego. Rozpoczęcie budowy poprzedziło powołanie Komitetu Budowy Domu Żołnierza Polskiego, który zajął się m.in. rozprowadzaniem cegiełek na budowę. Dnia 1 X 1933 r. został uroczystie otwarty i otrzymał imię Marszałka Józefa Piłsudskiego. Otwarcie było połączone z poświęceniem kościoła garnizonowego (vide zdjęcie nr 17 z wnętrzem kościoła). W okresie międzywojennym Dom Żołnierza mieścił kasyno, salę widowiskową i gimnastyczną, sale wykładowe i zabawowe, bibliotekę z czytelnią oraz kino. Siedzibę znalazły w nim także organizacje kombatanckie (Związek Legionistów, Peowiaczy) oraz harcerstwo.

374

i opatrzona datą 27 XI 1915; st. bdb., oprawa twarda, płócienna, z tłoczeniami i złożonym tyt.; format 16°; **Cena: 350 zł**

374. LWÓW. *Lwów*, album pocztówek z widokami miasta w formie leporello, Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich w Krakowie, 1915; wewnątrz 10 kolor. światłodruków: 1) *Ul. Sykstuska.* / *Sykstuskagasse*; 2) *Plac św. Ducha.* / *Heiliger Geist-Platz*; 3) *Plac Maryacki.* / *Marienplatz*; 4) *Ulica Wałowa.* / *Wałowagasse*; 5) *Ulica Akademicka i gmach Izby Handlowej.* / *Akademische StraÙe und Handelskammer*; 6) *Teatr.* / *Theater*; 7) *Ulica Karola Ludwika.* / *Karl Ludwig-StraÙe*; 8) *Gmach Sejmowy.* / *Landtagsgebäude*; 9) *Kolumna Mickiewicza.* / *Mickiewicz-Monument*; 10) *Widok z Kopca.* / *Aussicht vom Hügel*; ostatnia widokówka wypełniona ołówkiem

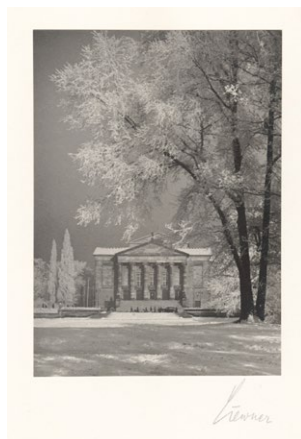

375

375. **POMORZE.** Muchow, Rudolf, 25 *Original-Lithographien aus dem Sommer 1924 Handsignierte Blätter*, tyt. okładkowy: *Herrensitz im Kreise Schlawe*, wstęp autorstwa dra Fritza Kühna, album dedykowany grafini von Kleist Wendisch-Tychow z Tychowa (pow. sławieński); teka zawierała pierwotnie 25 (obecnie 18) cz.-b. lit., przedstawiających dworki i pałace w następujących miejscowościach powiatu sławieńskiego: 1) Tychowo – *Wendisch-Tychow*; 2) Rzyszczewo, pałac wyburzony w latach 70. XX w. – *Alt Ristow*; 3) Bzowo – *Besow*; 4) Borkowo – *Borkow*; 5) Bożenice – *Bosens*; 6) Krag – *Crangen* (tutaj brak); 7) Podgórkki – *Deutsch-Puddiger*; 8) Chocimino – *Gutzmin*; 9) Kusice – *Kuhtz*; 10) Kosierzewo – *Kusserow* (tutaj brak); 11) Laski (odręcznie opisane jako Łącko) – *Latzig*; 12) Lejkowo – *Leikow*; 13) Niemica - *Nemitz* (tutaj brak); 14) Noskowo – *Notzkow*; 15) Postomino – *Pustamin*; 16) Kwasowo – *Quatzow*; 17) Stawiska – *Seehof* (tutaj brak); 18) Żegocino – *Segenthin*; 19) Złakowo – *Schlackow* (tutaj brak); 20) Sulechowo – *Soltikow*; 21) Wieliń – *Vellin* (tutaj brak); 22) Wietrzno – *Vettrin*; 23) Osieki (odręcznie opisane jako Świącianowo), pałac nieistniejący od lat 80. XX w. – *Wusseken*; 24) Ostrowiec – *Wusterwitz* (tutaj brak); 25) Ściegница – *Ziegnitz*; każda grafika opatrzona odręcznym podpisem autora, całość umieszczona w sztywnej tece, st. db., uszkodzenia str. tyt., arkusze z grafikami nieznacznie przybrudzone, niektóre z naddarciami, lekko uszkodzone krawędzie, teka ćwierćpłócienna, zawiązywana na sznureczki (brak 3 sznurków), lekkie ślady wilgoci, grzbiet uszkodzony, nieznaczne przetarcia krawędzi; format folio; **Cena: 7500 zł**

376

377

378

376. **WARSZAWA.** Rapacki, Józef, *Z dawnej i niedawnej Warszawy. Album typów ulicznych*; wyd. nakładem Biblioteki Domu Polskiego, odbito drukiem offsetowym w Zakładach Graficznych B. Wierzbicki i S-ka, Warszawa [1926]; teka zawiera 20 cz.-b., całostronicowych autolitografii: 1) *Uliczny dowcipniś*; 2) *Dwie kumoszki*; 3) *Czeladnik*; 4) *Od szewca*; 5) *Sprzedawca figurek*; 6) *Koszykarz*; 7) *Handlarz starzyzny*; 8) *Kataryniarz*; 9) *Druciarz*; 10) *Harfiarka*; 11) *Gogo*; 12) *Na ławce*; 13) *Robotnik*; 14) *Z szopką*; 15) *Sprzedawca węgla*; 16) *Kominiarz*; 17) *Z szatkownicą kapusty*; 18) *Nosiwoda*; 19) *Śmieciarka*; 20) *Drwal*; bez spisu tablic; każda ilustr. opatrzona monogramem wiązanim autora: JR; st. bdb., oprawa miękka, lekko przetarta na grzbiecie; format folio; **Cena: 1950 zł**

377. **WIELKOPOLSKA.** Stewner, Ernst (fot.), *Das schöne Wartheland*, teczka zawierająca 10 cz.-b. fot. z krajobrazami Wielkopolski: 5 fot. z Poznania i 5 z okolic miasta; lata II wojny światowej; każda fot. naklejona na arkusz sztywnego papieru i opatrzona sygn. autora; st. bdb., w narożniku jednej z kart ślad nadpalenia, okładka półpłócienna z tłoczeniami; wymiary fot.: ok. 126x176 mm, format teki: 4°; **Cena: 600 zł**

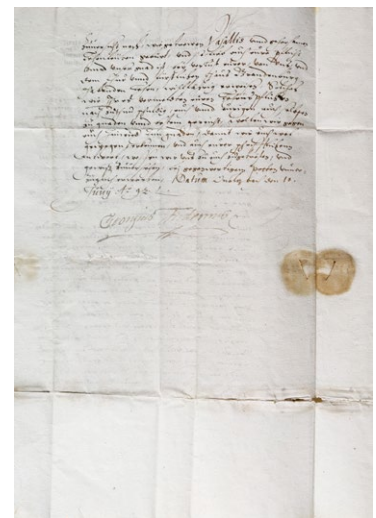
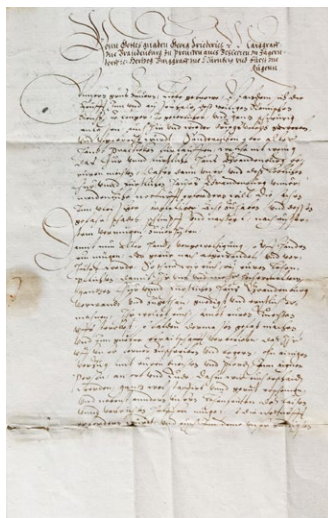
378. **WROCLAW.** Max Fricke *Wertschätzung der Wohnbauten in Breslau, Laubaner, Liegnitzer, Löwenberger u. Saganer Str. ...*; teka zawierająca trzy plany miasta i 10 cz.-b. fot. wrocławskich budynków mieszkalnych – przypuszczalnie budynki zaprojektował architekt Max Fricke, a zawartość tecki to dokumentacja przygotowana przez biuro architektoniczne z Lipska; przed 1939 r.; na początku trzy plany: 1) na kalce, w lewym dolnym rogu pieczętka z orłem i napis: *PREUSS. KATASTERAMT / BRESLAU*, na górze napis: *Katasterverwaltung*; 2) cz.-b. plan miasta z elementami wyróżnionymi kolorem, w prawym dolnym rogu pieczętka z napisem uzupełnionym odręcznymi dopiskami: *BRESLAU. DEN. 28.5. 1928 / STADTPLANUNGSAMT / dopisek nieczytelny (podpis?) / MAG. OB. BAURAT*, na verso dopisek ołówkiem; 3) kolor. plan Wrocławia podklejony sztywnym papierem;

dalej 10 cz.-b. fot., podklejonych sztywnym papierem, przedstawiających budynki zlokalizowane przy wrocławskich ulicach: dawna Laubaner Strasse (dzisiejsza Zgorzelecka), dawna Liegnitzer Strasse (dzisiejsza Ślubicka), dawna Löwenberger Strasse (dzisiejsza Główna), dawna Saganer Strasse (dzisiejsza Żagańska), całość umieszczona w papierowej teczce; st. bdb., teczka w st. db., postrzępione brzegi z drobnymi naddarciami; format teczki folio; **Cena: 480 zł**

RĘKOPISY

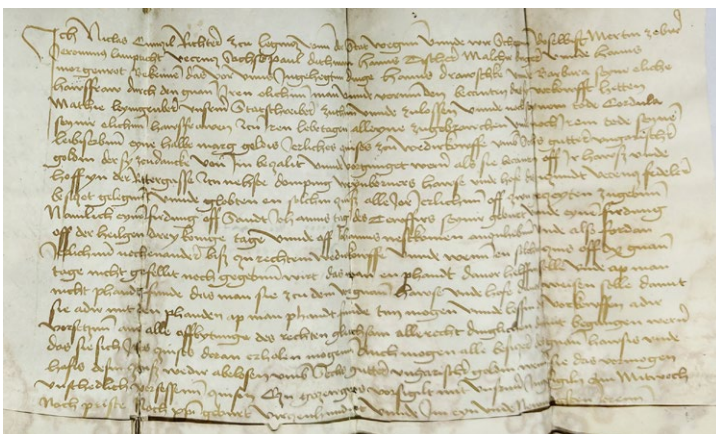
379. JERZY FRYDERYK HOHENZOL- LERN.

List Jerzego Fryderyka, od 1578 r. opiekuna księcia Prus, Albrechta Fryderyka, skierowany do swoich lenników; oprócz sprawowania funkcji opiekuńczej, a de facto prawdziwej władzy w Prusach Książęcych, Jerzy Fryderyk posiadał także liczne dobra w Rzeszy – był margrabią Ansbach i Bayreuth, księciem karniowskim, opolsko-raciborskim, a potem żagańskim, panem Bytomia, Tarnowskich Gór i Bogumina; w związku z tym musiał utrzymywać korespondencję z licznymi lennikami, administratorami i poddanymi, w tym wypadku są to jego wasale Wolff i Caspar von Stetten; datowany na 10 VI

379 ab

1592 list stanowi przypomnienie ciążyącym na nich obowiązku zbrojnego stawienia się na wezwanie w związku z *ciągłym niebezpieczeństwem ciążyącym na Domu Brandenburskim* – co ciekawe, w tytuluaturze Domu Brandenburskiego złąły się już tytuł książęcy z elektorskim; 4 str. (tekst na dwóch), stan bdb., złożenia, pieczęć lakowa księcia z datą 1556 r. (wówczas objął Bayreuth) zabezpieczona papierem, własnoręczny podpis księcia pod listem; wymiary arkusza: 207x345 mm; **Cena: 3800 zł**

380

380. LEGNICA. Dokument wystawiony przez sąd miasta Legnica w składzie: sędzieja (*Richter*) Niclas Cunczil, ławnicy (*Scheppen*): Martin Zebir, Jeronimus Sachse, Paul Dithman, Hanns Tischer, Melchior Burger i Hanns Morgenrot, potwierdzający sprzedaż przez Hannsa Drewschke i jego żonę, Barbarę, Mathiasowi Leymgruberowi, pisarzowi miejskiemu (*statschreiber*), renty w wysokości pół grzywny z ich nieruchomości położonej przy Petergasse, składającej się z domu i obejścia (*hawß und hoff*), z prawem jej wykupu za 6 dobrych

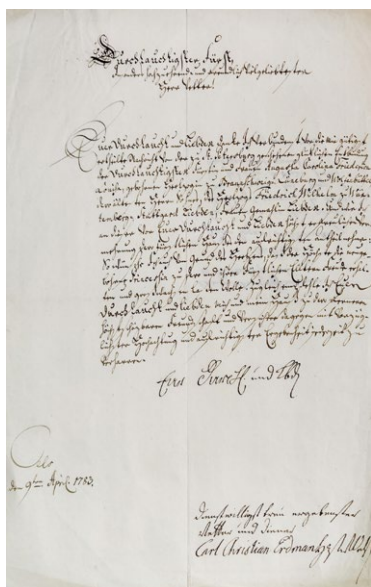
guldenów węgierskich; data wystawienia dokumentu: 19 I 1491 (*Mitwoch nach prisce nach xpi geburt virczenhundert vnnde im eyn vnde newnzigsten jarenn / środa po św. Prysce w roku po narodzinach Chrystusa 1491*); 2 str. – na pierwszej ręczne pismo w jęz. niemieckim z treścią dokumentu, na drugiej dopisek późniejszego niemieckiego archiwisty podsumowujący treść; pergamin, wielokrotne złożenia, rozdarcia

cie wzdłuż jednego ze złożów, zawilgocenia; pismo ręczne z epoki jak i późniejsze dobrze zachowane i bez trudu czytelne; wymiary arkusza: ok. 255x190 mm; **Cena: 1950 zł**

381 a-c

381. NOWY SĄCZ. *Metrica coniugatorum ecclesiae collegiatae Neosandecensis. Ab anno domini millesimo sexcentismo sexagesimo sexto feliciter incepta die vigesima quinta octobris. Sub aedituatu famati ac spectabilis domini Albert Cholewic consulis Neosandecensis.* Księga zaślubin kolegiaty nowosądeckiej z lat 1666-1776. Zawiera łącznie 3797 wpisów. Biorąc pod uwagę, że w każdym wpisie pojawiają się imiona małżonków oraz dwojga świadków (często wraz z określeniem ich pochodzenia), daje to ponad 15 000 wymienionych z imienia i nazwiska osób. Wiele z nich wciąż licznie występuje na Sądeckczyźnie – Legutko, Poręba, Stanek, Wiśniowski, Jodłowski, Michalik, Śliwa, Chruślicki, Burdak, Jurczak. Widzimy obok siebie nazwiska mieszczańskie, szlacheckie i chłopskie z Nowego Sącza oraz okolic – Paszyn, Chełmiec, Piątkowa, Świniarsko, Dąbrowa, Librantowa... Nieraz są to miejscowości dosyć odległe, których mieszkańców ściągać musiał prestiż kolegiaty. Niewątpliwie jest to punkt wyjścia do zbadania *zasiedziałości* społeczeństwa Sądeckczyzny, a także konieczne źródło dla poszukiwań genealogicznych. Prześledzić można również występowanie poszczególnych wikarych kolegiaty: Jan Boiakowicz, Stanisław Wydepkovic, Jan Połciowski, Krzysztof Migaczewski itd. Księgę w sensie materialnym ufundował Wojciech Cholewicz, wówczas rajca nowosądecki, ujawniony na tytułowej stronie rękopisu (*sub aedituatu Alberti Cholewic consulis neosandecensis*). Jest to postać znana badaczom. Sygański (*Historia Nowego Sącza*) podaje kilka informacji na jego temat, był on m.in.

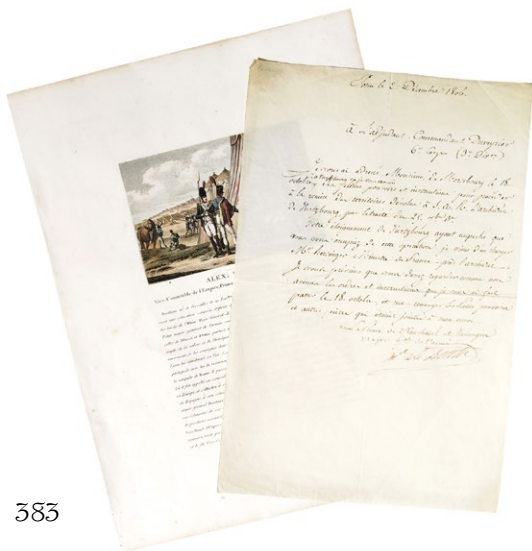

382

opiekunem kościoła św. Wojciecha. W kilku pierwszych wpisach księgi występuje jako świadek ślubów. Przykładowy wpis z dnia 31 X 1666: *Ego Joannes Bujakowicz Actu Presbiter benedixi matrimonium contractum inter Bartholomeum Dryja et Agnetem Kielbaszonka de villa Chełmiec tribus promissis bannis in facie Ecclesiae testes fuere Christophorus Brzeski et Joannes Kielbasa omnes de villa Chełmiec.* Rękopis liczy 420 str., ostatnie str. niezapisane, nieliczne karty luźne, arkusze zszywane wzdłuż złożów na pół; stronicie w stanie dobrym, zwykle zabrudzenia, atrament nie wyblakły, tekst bez trudu czytelny; okładka pergaminowa z epoki, mocno podniszczona, na grzbiecie poluzowana i z ubytkami (pod spodem widać stary zapis nutowy), trzy niezidentyfikowane oznaczenia pieczętne; format 4°; **UNIKATOWY, NIEZWYKLE CENNY DOKUMENT DLA DZIEJÓW SĄDECCZYZNY; Cena: 29 000 zł**

382. OLEŚNICA. List księcia oleśnickiego Karola Krystiana Erdmana (1716-1792) do księcia wirtemburskiego Fryderyka Eugeniusza (1732-1797), Oleśnica, 9 IV 1783; zawiera gratulacje z powodu szczęśliwego

rozwiązania księżnej Augusty Karoliny Fryderyki Luizy Welf (1764-1788), żony najstarszego syna księcia Fryderyka Eugeniusza – Fryderyka I (1754-1816), późniejszego króla Wirtembergii; świeżo narodzona córka to Katarzyna (1783-1835), później żona Hieronima Bonaparte, najmłodszego brata Napoleona; 2 str., st. bdb., ślady złożeń; wymiary arkusza: 217x342 mm; **Cena: 1500 zł**

383

383. POZNAŃ, KWATERA GŁÓWNA NAPOLEONA. List Marszałka Francji Louisa-Alexandre'a Berthiera (1753-1815) do Honoré-Nicolas-Marie Duveyriera (1753-1839) nadany 2 XII 1806 r. z Poznania, w 5 dni po hucznym wjeździe Napoleona do miasta. List dotyczył kwestii przekazania Wielkiego Księstwa Würzburga w ręce arcyksięcia Ferdynanda Habsburga w ramach nowych porządków terytorialnych na terenie Niemiec po utworzeniu Związku Reńskiego. Berthier odpowiadał w tym czasie za aprowizację armii francuskiej, walczącej z wojskami pruskimi na terytoriach Wielkopolski i Pomorza po zwycięstwach pod Jeną i Auerstedt. Równoległe do tych działań toczyło się zwycięskie powstanie wielkopolskie, zapoczątkowane wjazdem Dąbrowskiego i Wybickiego do Poznania 6 X oraz wydaną przez nich odezwą do narodu. Dzięki niemu większość tzw. Prus Południowych zostało później

włączone do Księstwa Warszawskiego. Podpis *Berthier*; 2 str., st. bdb., lekkie zażółcenia krawędzi, ślady złożeń, wymiary arkusza: 204x312mm; do tego dołączona rycina przedstawiająca marszałka Berthiera przekazującego korespondencję w namiocie sztabowym, poniżej jego krótka biografia; ryt. Couché, pochodzi z: Ternisien d'Haudricourt, *Fastes de la Nation Française*, Paryż 1825; akwaf. kolor., st. bdb., nieznaczące zabrudzenia i zażółcenia krawędzi, wymiary arkusza: 253x342 mm; *Alex: Berthier Vice-Connètable de l'Empire, Prince de Neuchatel, Gd Officier de la Couronne, &c &c.*; **Cena: 2950 zł**

FOTOGRAFIE

384

385

386

384. BUDY (niem. Jagdhaus), pow. złotowski. Kościół ewangelicki – 2 fot. w sepia, na ozdobnym kartonie: 1) wnętrze kościoła z widokiem na ołtarz, w dole odręczny opis: *Inneres der ev. Kirche in Jagdhaus*; 2) drewniana dzwonnica z kościołem w tle, w dole odręczny opis: *Ev. Kirche in Jagdhaus*; st. db., na obu fot. żółtawe plamki, karton z licznymi rdzawymi plamkami, miejscami uszkodzone krawędzie; wymiary obu fot.: 136x105 mm; **Cena: 480 zł**

385. **GDAŃSK.** Ratusz Głównego Miasta od ulicy Długiej, Original-Aufnahme der Königlich Preussische Messbild-Anstalt, Berlin, wyd. Neuen Photographischen Gesellschaft, Aktien-Gesellschaft, Steglitz-Berlin 1907; fot. cz.-b., st. bdb., nieznaczne zagniecenia; wymiary: 381x373 mm; *Danzig, Rathaus, Außen, Ansicht von der Langgasse*; **Cena: 190 zł**
386. **GDAŃSK-SIEDLCE.** Zestaw 3 cz.-b. fot., atelier Brunona Machtansa (w dole każdej fot. tłoczony znak, a na verso pieczęć atelier), datowanych 1928-1929, przedstawiających zabudowania u zbiegu ulic Kartuskiej, Jana Chryzostoma Paska i Zakopiańskiej w dzielnicy Siedlce (Schidlitz); wszystkie fot. opisane odręcznie na verso; fot. z perspektywy różnych ulic: 1) od str. ul. Zakopiańskiej (Weinberg Straße), na verso napis odręczny: *BAUVORHABEN GAGFAH VI UND VII 1928-1929 / ANSICHT VON DER WEINBERGSTRASSE*; 2) od str. ul. Kartuskiej (Karthäuser Straße), na verso napis odręczny: *BAUVORHABEN GAGFAH VI UND VII 1928-1929 / ANSICHT VON DER KARTHÄUSERSTRASSE*; 3) od str. ul. Jana Chryzostoma Paska (Gorch-Fock-Straße), na verso napis odręczny: *BAUVORHABEN GAGFAH VI UND VII 1928-1929 / BLICK VON DER KARTHÄUSERSTRASSE IN DIE / GORCH-FOCK STRASSE*; st. bdb., każda fot. z perforacją w dole; wymiary: ok. 230x175 mm; **Cena: 350 zł**

387. **HRUBIESZÓW.** Zbiorowa fot. portretowa przedstawiająca członków sejmiku powiatu hrubieszowskiego; na fot. 31 osób (dodatkowe 3 osoby widoczne za szybą); datowane na 28 III 1931; fot. sepia, podklejona jasnobrązowym papierem; wymiary fot.: 227x172 mm; st. bdb., minimalne uszkodzenia krawędzi, papier lekko pofalowany; tyt. w lewym górnym rogu: *Sejmik pow. hrubieszowskiego, 19 28/ III 31 r.*; **Cena: 180 zł**

387

388

389

390

391

388. **OSTRÓW WIELKOPOLSKI, GNIEZNO, WARSZAWA, RZYM.** Zdjęcie portretowe przedstawiające bpa Mieczysława Halkę Ledóchowskiego; fot. wykonana w atelier A. i F. Zeuschnerów (nazwa zakładu w dole, ponadto na verso litograficzna winieta atelier: *A. i F. Zeuschnera Nadworny Zakład fotograficzny w Poznaniu, Ulica Wilhelmowska 25*), Poznań, pocz. lat 60. XIX w.; fot. pochodzi z albumu rodziny Lipskich, właścicieli Górzna (pow. ostrowski); popiersie z efektem rozmycia na wysokości piersi; fot. sepia, naklejona na ozdobny karton, st. bdb.; wymiary fot.: 58x90 mm, wymiary kartonu: 62x105 mm; **Cena: 700 zł**

Mieczysław Halka Ledóchowski (1822-1902). Arcybiskup metropolita gnieźnieński i poznański, w latach 1866-1886 prymas Polski. Początkowo przyjął postawę ugodową względem władz pruskich, zabraniając nabożeństw o charakterze narodowym. W okresie Kulturkampf u zrezygnował z polityki lojalności, co doprowadziło do uwięzienia go w Ostrowie Wielkopolskim W 1876 r. zwolniony i wydany z kraju. Znalazł się w Rzymie, gdzie zmarł w 1902 r. Od 1927 r. jego prochy znajdują się w katedrze poznańskiej, a serce w katedrze gnieźnieńskiej. W Ostrowie Wielkopolskim przed konkatedrą św. Stanisława stanął jego pomnik.

389. OSTRÓW WIELKOPOLSKI, GÓRZNO, POZNAŃ, GNIEZNO, OLSZTYN, WROCŁAW. Katolicki protest przeciwko polityce Kulturkampf Bismarcka – tableau przedstawiające męczenników kościoła katolickiego w Niemczech w okresie Kulturkampf; tableau tworzy monstrancję, u dołu zdjęcia widoczna jej stopa z inskrypcją *IHS*; w centrum tableau, w miejscu na hostię, znajduje się owalna fot. papieża Piusa IX; dookoła, jako gloria – element monstrancji – rozmieszczone owalne fot. biskupów i arcybiskupów (zgodnie ze wskazówkami zegara): Ledóchowskiego (Poznań, Gniezno), Kettelera (Moguncja), Johanna Brinkmanna (Münster), Melchersa (Kolonja), Crementza (Warmia), Eberharda (Trier), Martina (Paderborn); poniżej, jako trzon monstrancji, owalna fot. Forstera, księcia-biskupa Wrocławia, przez którą przechodzi napis: *Die Märtyrer der heiligen kathol. Kirche – Męczennicy Świętego Kościoła Katolickiego*; fot. pochodzi z albumu rodziny Lipskich, właścicieli Górzna (pow. ostrowski); fot. sepia, naklejona na karton, st. bdb.; wymiary fot.: 56x83 mm, wymiary kartonu: 65x102 mm; **Cena: 650 zł**

Wilhelm Emmanuel von Ketteler (1811-1877). Biskup Moguncji, polityk niemiecki związany z Niemiecką Partią Centrum, zwany biskupem robotników (*Arbeiterbischof*). Aktywny działacz społeczny, zwolennik społecznego nauczania kościoła, utworzył Ruch Pracowników Katolickich (*Katolische Arbeitnehmer-Bewegung*). Przeciwnik Kulturkampf, znany ze swoich ostrych kazań przeciwko antykatolickiemu prawodawstwu wprowadzonemu w 1873 r. w Niemczech.

Heinrich Förster (1799-1881). Książe-biskup Wrocławia. Dał zdecydowany odpór antykatolickim ustawom Kulturkampf, posuwając się nawet do nałożenia ekskomuniki na księży uległym wobec nowego prawa, za co otrzymał grzywnę. Gdy oberprezydent Wrocławia zażądał, aby Förster ustąpił ze stanowiska, ten odmówił, ale ze względu na groźbę uwięzienia udał się za granicę. W 1875 r. pruski sąd do spraw kościelnych ogłosił jego zwolnienie ze stanowiska. Spędził resztę życia na emigracji. Jako książe-biskup Wrocławia popierał nabożeństwa w jęz. polskim.

Philipp Krementz (1819-1899). Kardynał, biskup Warmii. Gorący zwolennik dogmatu o nieomyślności papieża. Z powodu nieprzestrzegania tego dogmatu ekskomunikował pięciu księży ze swojej diecezji. Ze względu na tę decyzję popadł w konflikt z państwem pruskim.

Johann Bernhard Brinkmann (1813-1889). Teolog katolicki i biskup Münsteru. W 1875 r. został oskarżony z powodu nieprzestrzegania antykatolickich ustaw Kulturkampf i otrzymał zakaz sprawowania funkcji duszpasterskich w Niemczech.

Paulus Ludolf Kardinal Melchers (1813-1895). Arcybiskup Kolonii, jezuita. Z powodu mianowania duchownych bez wiedzy i zgody pruskich urzędników, co było wymagane przez antykatolickie prawa Kulturkampf, został w 1874 r. skazany na karę grzywny, której nie uiścił. Niewykonanie kary przyniosło skutek w postaci kilkumiesięcznego więzienia.

Matthias Eberhard (1815-1876). Biskup Trieru. W marcu 1874 r. aresztowany, a następnie skazany na 9 miesięcy więzienia i 130 tys. marek grzywny za sprzeciwianie się antykatolickim ustawom Kulturkampf.

Konrad Martin (1812-1879). Profesor teologii w Bonn, biskup Paderborn. Aż do początków Kulturkampf miał dobre kontakty z Kościołem luterańskim, jednak w 1875 r. został gwałtownie zaatakowany z powodu nieprzestrzegania antykatolickich ustaw Kulturkampf, aresztowany i uwięziony.

390. OSTRÓW WIELKOPOLSKI, GÓRZNO, PRAGA. Zdjęcie portretowe przedstawiające ks. kanonika Václava Swatopluka Štulca; fot. wykonana w atelier H. Eckerta; w dole nazwa zakładu i data, ponadto na verso litograficzna winieta atelier: *H. Eckert Photograph v Praze / in Prag, na Oujezdě / am Aujezd*, Praga 1867; zdjęcie zostało podarowane rodzinie Lipskich z Górzna (pow. ostrowski); popiersie w owalu na tle prostokąta; fot. sepia, naklejona na ozdobny karton, st. bdb.; wymiary fot.: 57x90 mm, wymiary kartonu: 61x106 mm; **Cena: 300 zł**

Ks. kanonik Václav Swatopluk Štulc (1814-1887). Czeski tłumacz utworów polskich doby romantyzmu, polonofil, katecheta w Pradze od 1848 r. Utrzymywał rozległe kontakty z polskim duchowieństwem, m.in. w Wielkopolsce – należał do kręgu przyjaciół ks. Edmunda księcia Radziwiłła, który w latach 1881-1886 administrował parafią w Ostrowie Wielkopolskim.

391. PŁOCK, POZNAŃ. Portret w owalu ks. Kazimierza Dorszewskiego; fot. wykonana w zakładzie fot. Rivoli & Cie, Poznań, ok. 1889; w dole nazwa zakładu, ponadto na verso litograficzna winieta atelier: *Poznań Ulica Bismarcka N° 11 Rivoli & Cie Posen Bismarck-Strasse N° 11*; lit. F. Brunck Söhne, Norymberga; fot. sepia, podklejona sztywnym kartonem; st. bdb.; wymiary fot.: 100x138 mm, wymiary kartonu: 107x166; **Cena: 280 zł**

Kazimierz Dorszewski (1826-1915). Protonotariusz apostolski, prałat i infulat. Wykładowca Seminarium w Poznaniu. Po śmierci arcybiskupa Floriana Stablewskiego w 1906 r. wybrany administratorem archidiecezji gnieźnieńskiej. Krótko przed śmiercią mianowany protonotariuszem apostolskim.

392

393 ab

392. **POLSKA.** Zestaw 34 fot. przedstawiających reżysera Jana Rybkowskiego (1912-1987), m.in. z Andrzejem Wajdą; fot. z lat ok. 60.-80. XX w., wykonane w kraju i w Cannes; fot. cz.-b. (dwie kolor.), st. bdb. i db. (na kilku fot. nieznaczne rozdarcia i zagięcia); różne rozmiary: od 295x210 do 60x60 mm; **Cena: 500 zł**

393. **POLSKA.** Zestaw 2 fot. przedstawiających żołnierzy 1 Dywizjonu Samochodowego (1 dsam) – oddziału wojsk samochodowych Wojska Polskiego II RP, lata 30. XX w.; obie fot. w sepia, st. db., zabrudzenia, minimalne przetarcia krawędzi; wymiary fot.: 138x88 mm; **Cena: 140 zł**

394

395

394. **POZNAŃ, GNIEZNO.** Zdjęcie portretowe przedstawiające Floriana Okszę Stablewskiego; w dole nazwa zakładu fotograficznego: *Atelier Małke à Gnèsen*, Gniezno 1892 (data wytłoczona w prawym dolnym rogu zdjęcia) – w tym roku Stablewski przyjął sakrę biskupią; portret do kolan z efektem rozmycia na skrajach zdjęcia; postać Stablewskiego w stroju biskupim ustawiona profilem przy stoliku z krzyżem liturgicznym; fot. sepia, naklejona na ozdobny karton, st. bdb.; wymiary fot.: 100x142 mm, wymiary kartonu: 108x166 mm; **Cena: 300 zł**

Florian Oksza Stablewski (1841-1906). Arcybiskup poznański i gnieźnieński, prymas polski w latach 1891-1906. W 1891 r. został mianowany arcybiskupem gnieźnieńsko-poznańskim z tytułem prymasa Polski. W 1892 r. objął archidiecezję i przyjął sakrę biskupią. Założył pismo Przewodnik katolicki oraz Drukarnię i Księgarnię św. Wojciecha w Poznaniu.

395. **WILANÓW.** Uroczystość wręczenia sztandaru 12 Pułkowi Ułanów Podolskich; fot. datowana 7 V 1919 r., przedstawia przybycie Ministra Spraw Wojskowych, generała porucznika Józefa Krzysztofa Leśniewskiego herbu Gryf (1867-1921), od lewej: podporucznik Włodzimierz Kozakowski, podporucznik Jan Potocki, Poczet Sztandarowy: podporucznik Otton Węclawowicz, wachmistrz Władysław Jankowski, podporucznik Mateusz Iżycki de Notto (1898-1952, późniejszy generał brygady, pilot Polskich Sił Powietrznych), dowodził rotmistrz Antoni Szuszkiewicz; fot. cz.-b., st. bdb., na verso od ręczne napisy i ślady klejenia; wymiary: 167x106 mm; **Cena: 250 zł**

Oddział, który widzimy na zdjęciu w dniu 19 II 1919 r. otrzymał nazwę 12 pułk Odsieczy Lwowa. Sztandar dla tego oddziału ufundowali państwo Władysławowstwo Belina-Brzozowscy, ziemianie z Podola i dlatego Marię z Ostrowskich Władysławową Brzozowską nazywano matką chrzestną sztandaru. Innym dobroczyńcą oddziału była ks. Izabela Radziwiłłowa (zwana Matką Pułku), która ufundowała dla Pułku m.in. szable nazwane Radziwiłłówkami. Uroczystość przekazania sztandaru odbyła 7 V 1919 r. Oficjalnie oddział został nazwany Pułkiem Ułanów Podolskich 25 X 1919 r.

396 a-d

396. PAMIĄTKI PO RODZINIE TYCÓW I JAWORKÓW Z KRESÓW WSCHODNICH – BRZEŚĆ (biał. Брэст), GRÓDEK JAGIELLOŃSKI (ukr. Городок), JAREMCZE (ukr. Яремче), LWÓW (ukr. Львів), MIKULIŃCE (ukr. Микulinці), POZNAŃ, TARNOPOL (ukr. Тернопіль), TEHERAN, ZAKOPANE, ZBARAŻ (ukr. Збараж), ZŁOCZÓW (ukr. Золочів). Archiwum rodziny Tyców i Jaworków, zamieszkałych na Kresach Wschodnich – zbiór pamiątek obejmujący m.in. pozostałości bogatej korespondencji.

I. Album fot. związanych z rodziną Tyców – zawiera łącznie 54 fot. cz.-b. oraz w sepia, przedstawiających m.in. Jadwigę Jaworkową (z domu Tyc), jej męża (Kazimierz Jaworek), a także jej rodziców, rodzeństwo (brat – Tadeusz Tyc, najmłodsza siostra), dziadków, ciotkę (Pani Bożemka), ponadto Zofia Kasprovicz (bratanica poety Jana Kasprovicza); fot. z lat ok. 1890-1930; większość fot. naklejona na firmowe kartoniki, opatrzone winietami; wśród atelier fotograficznych: Fotografia Cabinetowa A. Silkiewicz (Tarnopol), Fotograf Henner we Lwowie, Brunon Kaliszewski (Tarnopol), Zakład Arty-Fotograficzny Jakob Glassmann (Zbaraż), Bela Illles (Wiedeń), Teodozy Bahrynowicz i Bolesław Stetkiewicz (Lwów), Janina – Zakład Fotograficzny w Złoczowie, Władysław Wybranowski we Lwowie, Atelier Adela – Tadeusz Jaworski (Lwów), A. Szubert w Krakowie, J. Henner (Lwów), Edward Trzemeski (Lwów), Lipót Strelisky (Budapeszt), Atelier Adela – Robert Schaller (Lwów), Atelier Adela (Tarnopol), Wilhelm Laub (Tarnopol), Zakład Fotograficzny Piotra Mieczkowskiego we Lwowie, Leo Rosenbach w Stanisławowie, Zakład Fotograficzny Helios w Rzeszowie, Foto-Skład Pracownia Fotograficzna Marian Jędryk Morszyn-Zdrój, Atelier Adèle (Wiedeń); piękna, secesyjna oprawa: aksamitna, z rzeźbionym, secesyjnym motywem z brązu, zamykana na klamrę; st. bdb., brzegi kart srebrzone, nieznaczne zabrudzenia, miejscami drobne rdzawe zaplamienia, niektóre z ramek z niewielkimi rozdarciami; format 4°;

II. Zestaw fotografii: 1) Jadwiga Jaworkowa, fot. wykonana we lwowskim atelier fotograficznym, 1929; na verso odręczny opis: *Lwów 1929*; 2) fot. przedstawiająca najprawdopodobniej Jadwigę Jaworkową z mężem i towarzyszącą im niezidentyfikowaną kobietą, ok. 1935; 3) Jadwiga Jaworkowa, Atelier Adela, Tarnopol, ok. 1935, fot. podklejona firmowym kartonem, rama i szkło; 4) Jadwiga Jaworkowa ze swoimi uczennicami w zbarskiej szkole, 1930; 5) Maria z Tyców Kasproviczowa, na verso odręczny opis: *Ciocia! / Maria z Tyców / Kasproviczowa*; 6) członkowie rodziny Tyców i Jaworków, ok. 1930; 7) grupa niezidentyfikowanych mieszkańców Zbaraża, ok. 1930, fot. podklejona kartonem; wszystkie fot. cz.-b. lub w sepia, st. db. i bdb., niektóre w formie pocztówki, różne wymiary: od 58x93 do 123x175 mm;

III. Zestaw plakatów: 1) plakat informujący o akademii na na cześć Fryderyka Szopena w Zbarażu, z udziałem Jadwigi Tycówny (miała śpiewać 2 pieśni Szopena przy akompaniamencie fortepianu), zorganizowanego przez miejscowy Komitet Dni Szopenowskich w dniu 23 X 1932 r., druk: Drukarnia Dubinera w Zbarażu; świadectwo rozwoju życia kulturalnego na Kresach; st. db., złożenia, w środkowej części ślad taśmy klejącej, rozdarcia (niektóre podklejone taśmą); wymiary arkusza: 305x455 mm; *Staraniem miejscowego Komitetu Dni / Szopenowskich / odbędzie się dnia 23 października 1932 t. j. / w niedzielę o godz. 18.30. w sali Sokoła / w Zbarażu / UROCZYSTA / AKADEMJA / ku uczczeniu największego geniusza muzycznego Polski Fryderyka Szopena...;* 2) plakat informujący o Wiosennym Koncercie, organizowanym

przez Powiatowy Zarząd ZS w Zbarażu w niedzielę 27 III [bez roku – po 1934 r.], z udziałem Jadwigi Jaworkowej (miała wykonać utwór Z. Noskowskiego pt. *Skowronek śpiewa*, przy akompaniamencie fortepianu); świadectwo rozwoju życia kulturalnego na Kresach; st. db., wielokrotne złożenia, zabrudzenia, odbarwienia na złożeniach, nieznaczne przetarcia i rozdarcia; wymiary: 595x860 mm; POWIATOWY ZARZĄD Z. S. / W ZBARAŻU / URZĄDZA / w niedzielę dnia 27 marca b. r. w sali Sokoła / WIOSENNY / KONCERT...;

IV. Świadectwa szkolne: 1) świadectwo drugiego stopnia cesarsko-królewskiej szkoły realnej w Tarnopolu, wystawione Antoniemu Danielowi Tycowi, uczniowi drugiej klasy w drugim półroczu roku szkolnego 1890; znaczek z epoki, na odwrocie ówczesna skala oceniania; st. db., krawędzie przycięte, w górnej części złożenia rozdarcie, delikatne rdzawe plamki; wymiary: 185x110 mm; 2) świadectwo pierwszego stopnia cesarsko-królewskiej szkoły realnej w Tarnopolu, wystawione Antoniemu Danielowi Tycowi, uczniowi czwartej klasy w drugim półroczu roku szkolnego 1892; znaczek z epoki, na odwrocie ówczesna skala oceniania; st. db., krawędzie przycięte, rozdarcia na złożeniu, delikatne rdzawe plamki; wymiary: 180x116 mm;

V. Karty pocztowe, adresowane do Antoniego Tyca lub/i Jadwigi Tycówny: 1) Poznań – pręgierz na Starym Rynku, wyd. Polskie Towarzystwo Księgarni Kolejowych *Ruch* S.A., 1932; 2) Wiedeń – katedra św. Szczepana, 1933; 3) Sopot – dzisiejszy Grand Hotel, wyd. Hermann Gonschorowski, ok. 1930; 4) Sopot – molo, 1924; 5) Sopot – Łazienki Północne, wyd. Julius Simonsen, ok. 1925; 6) Wällischhof k. Wiednia, ok. 1920; heliografiury cz.-b. i tonowane (jedna karta – druk kolor.) wszystkie karty z obiegami, st. bdb. i db., drobne zabrudzenia, na większości kart (poza jedną) brakuje znaczka; wymiary: ok. 90x140 mm;

VI. Korespondencja adresowana do radcy Antoniego Tyca, ojca Jadwigi: 1) nagłówek listu z Cesarsko-Królewskiej krajowej Dyrekcji Skarbowej we Lwowie, 12 IX 1908, napis odręczny: *C. k. krajowa Dyrekcja skarbu / we Lwowie / L 63624 / Lwów, dnia 12 września 1908 / Do / Pana c. k. asystenta podatkowego / Antoniego Tyca*, wymiary: 182x100 mm; 2) koperta po liście, przed 1918, na kopercie nieczytelny stempel, naklejka pocztowa i odręcznie adres: *Wielmożny Pan / Antoni Tyc / c.k. radca pod. / Złoczów / Oddział pod. przy c. k. Starostwie / Galizien*, na odwrocie odręcznie nadawca, wymiary: 117x92 mm; 3) koperta po liście, 1943; pieczęć: *POCZTA POŁOWA / 123 / 23.VIII.43*; odręcznie adres: *Delegatura M. P. / Obóz N 1 / Ształas / Tyc Antoni / Teheran*, wymiary: 120x88 mm; w okresie II wojny światowej wielu Polaków (wśród nich również Antoni Tyc) znalazło się na terenie Iranu w związku z ewakuacją żołnierzy Armii Polskiej z ZSRR; 4) bilecik (w kopercie) z życzeniami dla państwa młodych, na verso napis: *STANISŁAW KRYSOWSKI [dalej odręcznie]: z Żoną / dn. J. 2. XI.934.*; znaczek pocztowy z epoki, pieczęć z Gródka Jagiellońskiego; adres odręcznie: *Wielmożny Pan / Radca Antoni Tyc / Zbaraż / Wojew. Tarnopolskie*; wymiary: 112x56 mm; 5) nagłówek listu z Prezydium C.K. Krajowej Dyrekcji Skarbu (w lewym górnym rogu tłoczony znak), 31 X 1910, napis maszynowo: *Do / Pana c. k. oficjaly podatkowego / Antoniego Tyca*, wymiary: 192x94 mm; 6) nagłówek listu z Prezydium C.K. Krajowej Dyrekcji Skarbu (w lewym górnym rogu tłoczony znak), 3 VI 1914, napis maszynowo: *Do / Pana c. k. oficjaly podatkowego / Antoniego Tyca*, wymiary: 190x84 mm; wszystko w st. bdb. i db., miejscami zabrudzenia i rozdarcia;

VII. Korespondencja adresowana do Jadwigi Tycówny: 1) koperta po liście, 1928; znaczek z epoki i pieczęć z Zakopanego; odręcznie adres: *Wielmożna / Jadwiga Tycówna / u W. Pani Pagaczowej / Lwów / ul. św. Józefa / Polecony*; 2) koperta po liście, 1931; pieczęć: *ZAPISZ SIĘ NA CZŁONKA / L.O.P.P. [Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej] oraz Redakcja i Wydawnictwo / „ŚWIT” / Warszawa, ul. Nowowiejska 32 m. 6*; adresat maszynowo: *Jadwiga Tycówna / Zbaraż / ul. Trzeciego Maja Nr. 6*; znaczek z epoki; 3) koperta po liście, 1931; trzy znaczki z epoki i ślady pieczęci pocztowych, ponadto dwie pieczęcie lakowe (jedna częściowo wykruszona), adres odręcznie: *Wielmożna Pani / Jadwiga Tycówna / Zbaraż / ul. 3 Maja l: 6.*; 4) koperta po liście, 1931; znaczek z epoki, pieczęć z Tarnopola; adres odręcznie: *Wielmożna Pani / Jadwiga Tycówna / Szkoła Żeńska / w Zbarażu*; 5) koperta po liście, 1932; pieczęć z miejscowości Mikulińce; adres odręcznie: *Wielmożna Pani / Jadwiga Tycówna / Jaremcze / willa Schatnera / ul. Piłsudskiego*; 6) koperta po liście, 1934; pieczęć ze Zbaraża; odręczny adres: *J. Wielmożna Pani / Jadzia Tycówna / profesorka / Lwów, ul. Rzeźbiarska 4 / z listami [napis nieczytelny]*; 7) koperta po liście, 1927; znaczki z epoki, odręcznie adres: *Wielmożna Pani – / Jadwiga Tycówna – / Lwów – ul. Gliniańska № 10 parter – / z listami p. Słoneckicha (?)*; 8) koperta po liście, okres międzywojenny; znaczek z epoki, pieczęć nieczytelna; adres odręcznie: *Wielmożna Pani / Jadziunia Tycówna / [napis nieczytelny] z listami [nieczyt.] / Lwów, Rzeźbiarska 4*; 9) koperta po liście, okres międzywojenny, pieczęć ze Zbaraża; adres odręcznie: *Wielmożna Pani / Dziunia Tycówna / profesorka / ul. Wałowa 18 / u*

Pani Bratowej / Tarnopol; 10) koperta po liście, 1930, znaczek i pieczęć, adres odręcznie: *Wielmożna Pani / Jadwiga Tycówna nauczycielka / Zbaraż / Ul. Trzeciego-Maja*; na verso odręcznie nadawca: *wieś Kłyżów / 3 km od Niska / Janek Kwieciński*; 11) list w kopercie, Lwów 14 X 1930, 4 str., na kopercie znaczek i pieczęć ze Lwowa, adresat odręcznie: *Wielmożna Pani / Jadwiga Tycówna / nauczycielka / w / Zbarażu*; wszystko w st. db. i sł., zagniecenia, zabrudzenia, rozdarcia i inne uszkodzenia; różne wymiary: od 136x76 mm do 157x116 mm;

VIII. 3 egzemplarze drukowanego powiadomienia o ślubie Jadwigi Mari z Tyców i Kazimierza Jaworków, który odbył się w X 1934 r. w kościele parafialnym w Tarnopolu; st. db., nieznaczne zagniecenia, minimalne zabrudzenia, jeden egzemplarz z oddartym fragmentem; wymiary po rozłożeniu: 139x240 mm;

IX. Zestaw bilecików z życzeniami dla państwa młodych – Jadwigi Tycówny i Kazimierza Jaworka, wszystkie w kopertach, 1934: 1) Władysław Kamiński, 15 XI 1934, znaczek z epoki, pieczęć z miejscowości Mikulińce, adres odręcznie: *Wielmożni Państwo / Jaworkowie / w Zbarażu*; 2) Bronisława Landesberg i odręcznie data: *W Zbarażu, 29 / X / 1934*; znaczek z epoki, pieczęć ze Zbaraża, adres odręcznie: *Wielmożni Państwo / M. i R. Jaworkowie / w Miejscu*; 3) Franciszkowie Kanasowie i odręcznie data: *25/X 1934.*, adres odręcznie: *Wielmożni Państwo / J. K. Jaworkowie / w miejscu*; 4) 2 bileciki we wspólnej kopercie: życzenia od Rózi Fischówny i od Mikołaja Hawrytyszyna; na kopercie nieczytelne pieczęcie, odręcznie adres: *J. Wielmożni Państwo / Jadwiga i Kazimierz / Jaworkowie / w Zbarażu / Rynek*; 5) Michał Turczaniewicz z dopiskiem odręcznym: *z Rodziną*, 8 XI 1934, na kopercie znaczki i pieczęć, adres odręcznie: *Wielmożni / Kaz. i Jadw. Jaworkowie / Zbaraż*; 6) nadawca nieczyt., 31 X 1934, na kopercie znaczek i pieczęć, adres odręcznie: *J. Wielmożni Państwo / Jaworkowie / w Zbarażu*; st. wszystkich bilecików bdb. i db., niektóre koperty z rozdarciami; różne wymiary: od 107x42 mm do 96x60 mm;

X. Korespondencja adresowana do państwa Jadwigi i Kazimierza Jaworków: 1) koperta po liście, 1934, w górze dwie pieczęćki z reklamą identycznej treści: *POCZTOWE ZLECENIA / INKASOWE DO 50 ZŁ / SA TANIM i SKUTE CZNYM / ŚRODKIEM INKASA*, stempel ze Lwowa, odręcznie adres: *Wielmożni Państwo / Kazimierzowie Jaworkowie / Zbaraż / z listami [nieczyt.] Tyców*; na odwrocie odręcznie nadawca: *[nieczyt.] / Lwów / ul. Bernardyńska 1.3 / klasztor*; 2) koperta po liście, 1934; znaczek z epoki, pieczęć ze Zbaraża; adresat odręcznie: *Wielmożni Państwo / Jaworkowie / z listami Władysławostwa / Tyców / w Zbarażu*; 3) koperta po liście, 1943; pieczęć ze Zbaraża; odręcznie adresat: *W.P. / K. Jaworkowie / Reichshof* [nazwa Rzeszowa, wprowadzona przez Niemców w 1941 r.] / *ul. Dąbrowskiego 27*; 4) koperta po liście, 1943; naklejki pocztowe, pieczęć z Warszawy; adresat odręcznie: *Wielmożni Państwo / K. Jaworkowie / Reichshof* [nazwa Rzeszowa, wprowadzona przez Niemców w 1941 r.] / *ul. Dąbrowskiego 7 / Distrikt Krakau*; 5) koperta po liście, 1934; znaczki pocztowe, pieczęć z Tarnopola; adresat odręcznie: *Wielmożni Państwo / Jadwiga Marja z Tyców / i / Kazimierz Jaworkowie / Zbaraż*; st. wszystkich kopert db., nieznaczne zabrudzenia, zagięcia i inne uszkodzenia; różne wymiary: ok. 170x80 mm i 155x110 mm;

XI. Korespondencja adresowana do Jadwigi z Tyców Jaworkowej: 1) koperta po liście, 1937; pieczęć z Brześcia n. Bugiem, odręcznie adres: *Wielmożna Pani / Jadwiga Jaworkowa / Zbaraż / p. loco*; na verso odręcznie nadawca: *Nad. G. [nieczyt.] / Brześć n./B. / ul. Jana Sobieskiego N: 126*; 2) koperta po liście, okres II wojny światowej; znaczek pocztowy z epoki, odręcznie adres: *Wielmożna Pani / J. Jaworkowa / Reichshof* [nazwa Rzeszowa, wprowadzona przez Niemców w 1941 r.] / *ul. Langiewicza / N° 20*; na verso odręcznie nadawca: *Zofia Kasprowicz / Złoczów / ul. Legjonów 25 a*; 3) koperta po liście, okres II wojny światowej; znaczek z epoki i pieczęć ze Złoczowa; adresat odręcznie: *Wielmożna Pani / Jadwiga Jaworkowa / Reichshof* [nazwa Rzeszowa, wprowadzona przez Niemców w 1941 r.] / *Jabłońskiego / N° 3*; na verso odręcznie nadawca: *Zofia Kasprowicz / Złoczów / Legjonów 25 a*; 4) koperta po liście, okres II wojny światowej; znaczek pocztowy z epoki, pieczęć ze Złoczowa; odręcznie adresat: *Wielmożna Pani / Jadwiga Jaworkowa / Reichshof* [nazwa Rzeszowa, wprowadzona przez Niemców w 1941 r.] / *ul. Staszica N° 9a / m. Państwa Farfałów*; na verso odręcznie nadawca: *Zofia Kasprowicz / Złoczów / ul. Legjonów 25 a*; 5) koperta po liście, 1945; pieczęćki, w tym stempel cenzury na verso; odręcznie adres: *Wielmożna Pani / Jadwiga Jaworkowa / Rzeszów / ul. Sokoła 4. I p. m 7*; na odwrocie odręcznie nadawca: *Zofia Jaworkówna / Kraków*; 6) telegram do Jadwigi Jaworkowej, dostarczony przez Deutsche Post Osten, 1940; odręczne dopiski ołówkiem, pieczęćka częściowo nieczytelna; tekst: *JADWIGA JAWORKOWA / DOBROWSKIEGO 27 REICHSHOF / JADZIU CZY OTRZYMAŁAS LIST W TEJ SPRAWIE CZY MOŻEMY DO WAS / PRZYJECHAC PRZYSLIJ TELEGRAM ODPOWIEDZ – ZOCHA (...)*; 7) koperta po liście, 1943; stempel z Krakowa; odręcznie adresat: *Wielmożna Pani / Jadzia Jaworkowa / Reichshof* [nazwa Rzeszowa, wprowadzona przez Niemców w 1941 r.] / *ul. Dąbrowskiego 27 / Dystr „Galicja”*; wszystko w st. bdb. i db., zabrudzenia, zagniecenia; różne wymiary: od 143x95 mm do 205x145 mm;

XII. Korespondencja adresowana do Kazimierza Jaworka w okresie okupacji Kresów przez Sowietów: 1) koperta po liście, 1940; adres odręcznie w jęz. rosyjskim, stempel z czytelną datą: 12.8.40, po lewej str. sierp i młot, po prawej odwzorowanie znaczka pocztowego z epoki, na odwrocie stempel z napisem: ЗБАРАЖ СССР ЗБАРАЖ ТАРН ОБЛ; 2) kartka pocztowa, 1941; po lewej str. sierp i młot, po prawej odwzorowanie znaczka pocztowego z epoki, stemple nieczytelne, w górze wydrukowany napis: ПОЧТОВАЯ КАРТОЧКА / CARTE POSTALE; na verso odręcznie treść; 3) kartka pocztowa, 1940; po lewej str. sierp i młot, po prawej odwzorowanie znaczka pocztowego z epoki, stemple pocztowe, w górze wydrukowany napis: ПОЧТОВАЯ КАРТОЧКА (...) / CARTE POSTALE / réponse; na verso odręcznie treść; 4) kartka pocztowa, 1941; po lewej str. sierp i młot, po prawej odwzorowanie znaczka pocztowego z epoki, stemple nieczytelne, w górze wydrukowany napis: ПОЧТОВАЯ КАРТОЧКА / CARTE POSTALE; na verso odręcznie treść; st. wszystkiego bdb. i db., drobne zagniecenia; wymiary koperty: 157x115 mm, wymiary kart: ok. 145x100 mm;

Cena: 1950 zł

ZE SCHEDY PO EDWARDZIE RACZYŃSKIM

W 1814 r. Edward Raczyński zainspirowany *Wędrowkami Childe Harolda* Lorda Byrona wyruszył w podróż swojego życia. Uległ rodzącej się właśnie romantycznej modzie na hellenizm i wytyczył sobie cel w postaci Konstantynopola i Troady. Nie miała to być zwykła wycieczka krajoznawcza. Przyświecała mu myśl stworzenia ilustrowanego dziennika z podróży, urozmaiconego licznymi ekskursami historycznymi.

Stworzenie części ilustracyjnej zaproponował Ludwikowi Fuhrmannowi, znakomitemu śląskiemu artyście rodem z Wrocławia, którego doprosił do wycieczki. 17 lipca wyruszyli z Warszawy. Celem była Odessa, gdzie zamierzali wsiąść na statek i udać się do Azji Mniejszej. W linii prostej między Warszawą a Odessą jest 951 kilometrów. Jechali przez kresy I Rzeczypospolitej, które trudno było podejrzewać o dobry stan dróg. Mimo tego osiągnęli Odessę w zawrotnym tempie – pojawili się w niej po dwóch tygodniach, 2 sierpnia. Oznaczało to tempo prawie 70 kilometrów dziennie po nieutwardzonych drogach. A po drodze należało się przecież jeszcze zatrzymać m.in. w Łucku, Ostrogu, Krzywiniu oraz Sofiówce, Raczyński chciał bowiem udokumentować dawną świetność kresów wschodnich. Ile czasu dawało to Fuhrmannowi na sporządzenie szkiców, biorąc pod uwagę, że należało jeszcze wypelnic towarzyskie obowiązki u Jabłonowskich w Krzywiniu?

Fuhrmann musiał wykazać się znakomitym kunsztem dokumentalisty. Na szkice z natury miał dosłownie godziny, bo trzeba było szybko jechać dalej. Zazwyczaj w danym miejscu robił ich kilka, mając pełną świadomość, że będą one podstawą do sporządzenia już po powrocie z podróży dojrzałych od strony artystycznej prac, które sztycharze przełożą następnie na ryciny w książce.

Ostatecznie w publikacji Raczyńskiego znalazło się blisko 90 miedziorytów, nie wiemy jednak, jaką część szkiców wykorzystano, a z których w trakcie prac redakcyjnych zrezygnowano. Fuhrmann wykonał na pewno kilkaset szkiców. Jego szkicowniki były najpilniej strzeżonym bagażem podczas jazdy. Z byłych kresów I RP opublikowano 5 sztychów: *Widok Zamku w Łucku na Wołyniu*, *Rozwaliny zamku w Ostrogu*, *Widok Krzewina*, *Kaskada w Sofiówce* oraz *Świątynia Kanopa w Sofiówce*. Dalej była już Odessa, Konstantynopol i Troada.

Te pięć miedziorytów stanowi komplet dokumentujący polską część wyprawy Raczyńskiego. Z właściwą sobie energią przystąpił po powrocie do prac redakcyjnych. Chciał jak najszybciej mieć gotowe wydawnictwo, a pracy – zwłaszcza przy dopracowaniu szkiców z natury – był ogrom. To było zadanie dla wielu artystów, którzy mieli na podstawie szkiców Fuhrmanna sporządzić ostateczne wersje. Z tych prac swoje wykonywali grafiki sztycharze, obrabiając miedziane płyty.

Artyści, sporządzający ostateczną wersję, czasami wzbogacali szkice Fuhrmanna o sztafaż figuralny, modny w europejskiej ikonografii od czasów renesansu. Rytownicy z kolei nie zawsze przynosili jeden do jednego otrzymane prace. Nanosili pewne zmiany i uproszczenia, zawężając perspektywę, upraszczając sztafaż, czy rezygnując z pewnych efektów artystycznych, jak np. podmuch wiatru poruszający roślinnością i kostiumami, które widać na oryginałach. Tę część prac zlecano artystom, co do których inicjator przedsięwzięcia miał pełne zaufanie. Byli to m.in. nauczyciele Fuhrmanna z Drezna i Wiednia, znany osobiście Raczyńskiemu prof. Zygmunt Vogel z Warszawy, czy uzdolniona malarsko Anna Potocka, która z kolei była uczennicą I. Duviviera.

Edward Raczyński (1786-1845). Działacz społeczny, pisarz, kolekcjoner, fundator biblioteki Raczyńskich. W 1806 wstąpił do wojska polskiego i należał do gwardii honorowej Napoleona. Walczył na Pomorzu i w Prusach. W 1809 brał udział w bitwach pod Raszynem i Sandomierzem. Odznaczony krzyżem *Virtuti Militari* w 1810, wystąpił w randze kapitana z wojska i osiadł w Rogalinie. W 1811 został posłem na sejm z powiatu poznańskiego. W 1814 odbył podróż do Turcji i Grecji, której uwieńczeniem był wydany w 1821 *Dziennik podróży do Turcji*. Po drodze odwiedził włości i rezydencje magnackie na Ukrainie: Humań wraz z parkiem Zofiówką Potockich oraz Krzewin Jabłonowskich, a także opuszczone zamki w Łucku i Ostrogu. Sporządzone przez towarzyszącego mu Ludwika Fuhrmanna szkice stały się podstawą dla poniższych akwarel, a te z kolei – dla rycin, które znalazły się w *Dzienniku*. Były to początki działalności wydawniczej, która rozwinęła się intensywnie od chwili, gdy w 1827 został członkiem warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Wydawał źródła i prace historyczne, traktaty polityczne, pamiętniki, przekłady z literatury antycznej. Do szczególnie cenionych prac należą Gabinet medalów polskich oraz Wspomnienia Wielkopolski. Źródło: Wielkopolski Słownik Biograficzny.

Ludwik Fuhrmann (1783-1829). Malarz, ur. 12 III we Wrocławiu, studiował malarstwo w Pradze u J. Berglera oraz w Dreźnie i Wiedniu. W 1814 towarzyszył Edwardowi Raczyńskiemu w jego naukowej podróży do Turcji i Grecji i wykonał liczne szkice do *Dziennika podróży do Turcji*. Jego szkice parku w Zofiówce, pałacu Jabłonowskich w Krzewinie oraz ruin zamków w Łucku i Ostrogu były wzorem dla poniższych akwarel, te zaś – dla rycin zawartych w *Dzienniku*. Od tego czasu związał się na stałe z rodziną Raczyńskich, zwłaszcza z Edwardem i Atanazym. Prawie do końca życia mieszkał w Rogalinie. W 1815 Raczyńscy wysłali go dla uzupełnienia studiów malarskich do Rzymu. Gdy w 1816 powrócił do Wielkopolski, prowadził z nim rozmowy w imieniu kapituły kanonik L. Przyłuski w sprawie bliżej nie określonych prac do projektowanego w katedrze poznańskiej mauzoleum Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Pod koniec życia Fuhrmann uzyskał poparcie namiestnika Wielkiego Księstwa Poznańskiego Antoniego Radziwiłła. Udzielał w jego domu lekcji rysunków i malarstwa. Został wówczas w Poznaniu dyrektorem szkoły rzemieślniczej, w której prowadził atelier rysunkowe. Zmarł 13 I 1829 w Poznaniu. Fuhrmann był płodnym malarzem, lecz obecnie jego dorobek znany jest jedynie fragmentarycznie. Pracował przede wszystkim dla Raczyńskich, malując liczne portrety (m.in. abpa I. Raczyńskiego i portret zbiorowy). Kilka z nich wystawiał w Warszawie w 1821. Malował także obrazy religijne (św. Stanisław Kostka zakupiony do katedry poznańskiej, św. Marceli, Matka Boska), nieobce były mu również tematy mitologiczne (Apollo belwederski na tle ruin rzymskich). Źródło: Wielkopolski Słownik Biograficzny.

Ignace Duvivier (1758 Rians – 1832 Paryż). Francuski malarz, rysownik i grafik oraz ceniony do dziś akwarelista, czego dowodem są wyniki jego prac na współczesnych aukcjach; od końca XVIII w. profesor na akademiach sztuki w Dreźnie i Wiedniu, nauczyciel m.in. Ludwika Fuhrmanna i Anny Potockiej. Pozycja, jaką miał w środowisku artystycznym Duvivier, spowodowała, że jego wkład został zaznaczony w powstawaniu ostatecznego kształtu Tablicy nr. 4 w *Dziennikach*, gdzie podpisano rycinę jego nazwiskiem obok L. Fuhrmanna i rytownika Veitha.

397. SOFIÓWKA (ZOFIÓWKA). Widok na wodospad w parku Zofiówka (dziś Human); akwarela, piórko; wymiary: 330x450 mm. Praca naklejona na papier z epoki, poniżej napisy w języku francuskim: *Le Jardin de Sofiowka près de Human en Ukraine appartenant à la famille Potocki* oraz *dessiné par Duvivier à Vienne* (pol. rysował Duvivier w Wiedniu). **Cena: 14 900 zł**

W tablicy nr 4. *Kaskada w Sofiówce* (szkic. L. Fuhrmann, rys. Duvivier w Wiedniu, ryt. Veith w Dreźnie) zawartej w *Dzienniku podróży do Turcji odbytej w roku MDCCCXIV E. Raczyńskiego* pominięto sztafaż figuralny w lewym dolnym rogu i na mostku oraz zrezygnowano z efektów podmuchu wiatru na roślinności oraz postaciach. *Dnia 31. Lipca przybyłem do Humania [...] Obszerny ogród hrabiny Szczesney Potockiej uprzyjemnia dziś te okolice. Ogród ten Sofiówką zwany, leży o ćwierć mili od miasta w dolinie między dwoma skalistymi wzgórkami, po których się kręte wiią ścieżki; celniejszą jego ozdobą jest wodospad strumienia, który z posród ogromnych kamieni i urwisk skał granitowych wypływa, i z wysokości dwódziesiętu czterech łokci wylewa się w staw do kilkuset sążni długości maiący. W przezroczystey jego wodzie odbiiaią się iak w zwierciadle tysiączne nad brzegiem zasadzone kwiaty i zwiste z wierzb płaczących gątezie* (*Dziennik...*, s. 5-6).

Christian Gottlob Hammer (1779 Drezno – 1864 tamże). Pejzażysta i rytownik z kręgu Caspara Davida Friedricha, od 1816 członek akademii drezdeńskiej, od 1829 profesor tamże. Znajomy Ludwika Fuhrmanna z czasów jego pobytu w Dreźnie. Wykonał płytę miedzianą do Tablicy nr 2. *Rozwaliny zamku w Ostrogu z Dzienników Raczyńskiego*. Jego prace są chętnie kupowane na współczesnych aukcjach.

398. SOFIÓWKA (Zofiówka). Widok na świątynię Kanopa; akwarela, tusz, ołówek; wymiary: 445x315 mm. Praca naklejona na papier z epoki, poniżej napisy w języku francuskim: *Le temple de Canope à Sofiowka dessinè par Hammer à Dresde* (pol. *Świątynia Kanopa w Sofiówce narysowana przez Hammera w Dreźnie*). **Cena: 14 900 zł**

W tablicy nr 5. *Świątynia Kanopa Sofiówce* (szkic. L. Fuhrmann, ryt. Günther w Dreźnie) zawartej w *Dzienniku podróży do Turcyi odbytey w roku MDCCCXIV E. Raczyńskiego* bardzo wiernie odwzorowano pracę Hammera (z zauważalnych zmian widać właściwie tylko rozbudowanie sztafażu figuralnego na pierwszym planie o jedną postać). *Powwyżey kaskady wznosi się budynek z granitu z przepychem wystawiony świątynią Kanopa zwany. Zaprowadzono strumień po nad iego kopułę, z której nagle spada i wystawę (portique) tego gmachu przezroczystą okrywa zastoną* (*Dziennik...*, s. 6).

399. KRZEWIN. Widok na pałac Jabłonowskich; piórko, pędzel; wymiary: 195x315 mm. Po lewej na dole sygnatura artysty: *C.G. Hammer del Dresden*. Praca naklejona na papier z epoki, poniżej napisy w języku francuskim: *Krzywin Maison de Campagne du Prince Maximilien Jablonowski* oraz *dessiné par Hammer à Dresde* (pol. *rysował Hammer w Dreźnie*). **Cena: 10 900 zł**

Tablica nr 3. *Widok Krzewina* (szkic. L. Fuhrmann, ryt. Berger w Wiedniu) zawarta w *Dzienniku podróży do Turcyi odbytey w roku MDCCCXIV E. Raczyńskiego* posiada bardzo nieznaczne różnice (np. w sztafażu roślinnym). *Z Ostroga przybyłem do Krzewina, wsi dziedziczeny gościnnych Xięstwa Maxymilianów Jabłonowskich. Okolice ta jest piaszczysta i nie tyle mi się obfitą być zdała, iak kray między Włodzimierzem i Ostrogiem od prawego brzegu Bugu do lewego brzegu Horynia. Pałac w Krzewinie okrąża kanał przez niewolników tureckich kopany za Hetmana Jabłonowskiego ku końcowi siedemnastego wieku* (*Dziennik...*, s. 5).

Le temple de Cécrops à Athènes

Après son retour à Paris

Anna Potocka (1779 Warszawa – 1867 Paryż). Polska malarka i pamiętnikarka, uczennica I. Duviviera; rysowała przeważnie widoki miejskie, projekty architektoniczne oraz pejzaże i ilustracje książkowe, autorka m.in. ilustracji do poczytnej wtenczas powieści Ann Radcliffe *Tajemnice zamku Udolfo* czy akwafort *Widok fontanny w Łazienkach* i *Widok placu Zygmunta w Warszawie* oraz *Ruiny kościoła w Grodnie*, które znalazły się w dedykowanym jej przez I. Duviviera albumie *Vues de Pologne*. Źródło: H. Widacka, *Twórczość plastyczna Anetki Potockiej*.

400. ŁUCK. Widok na zamek; akwarela, piórko, ołówek; wymiary: 250x395 mm. Praca naklejona na papier z epoki, poniżej napisy w języku francuskim: *Vue de Luck anciennement Capitale du palatinat de Volhynie* oraz *dessiné par la Comtesse Alexandra Potocka née Tyszkiewicz* (pol. rysowała hrabina Anna z Tyszkiewiczów Potocka). **Cena: 9900 zł**

W porównaniu do tej pracy tablica nr 1. *Widok Zamku w Łucku na Wołyniu* (szkic. L. Fuhrmann, ryt. J.J. Wagner, Lipsk 1819) zawarta w *Dzienniku podróży do Turcji odbytej w roku MDCCCXIV E. Raczyńskiego* ma zawężoną perspektywę. *Starożytny zamek Łucki dziś zaniedbany poważnie się wznosi nad brzegami rzeki Styru. Nie wiadomo kto go zbudował, nie sędzę atoli, aby był dziełem Włodzimierza Xiążęcia Ruskiego, który miasto Łuck założył. Zamki w owym wieku, iak świadczy Naruszewicz, pospolicie z gliny i drzewa stawiano* (*Dziennik...*, s. 2).

François Alexandre Pernot (1793 Wassy – 1865 tamże). Francuski rysownik, pejzażysta, malarz architektury i scen historycznych. Notowany na współczesnych aukcjach.

401. **OSTRÓG**. Widok na ruiny zamku; akwarela, piórko, ołówek; wymiary: 200x310 mm. Po prawej na dole sygnatura artysty *F. A. Pernot 1824*. Praca naklejona na papier z epoki, poniżej napisy w języku francuskim: *Ruines du Chateau d'Ostrog en Wolhynie* oraz *dessiné par Pernot à Paris* (pol. rysował Pernot w Paryżu). **Cena: 8900 zł**

Tablica nr 2. *Rozwaliny zamku w Ostrogu* (rys. prof. Z. Vogel, ryt. C.G. Hammer w Dreźnie) zawarta w *Dzienniku podróży do Turcyi odbytey w roku MDCCCXIV E. Raczyńskiego* pokazuje zamek z innej perspektywy. Pierwotny rysunek na podstawie szkiców Fuhrmanna wykonał prof. Zygmunt Vogel z Warszawy i to jego praca została w formie grafiki umieszczona w *Dzienniku*. Pernot wykonał swoją akwarelę w 1824, czyli już po wydaniu polskim *Dziennika*, ale przed niemieckim z 1825. Z faktu istnienia tej pracy można wnioskować o tym, że istniały szkice Fuhrmanna niewykorzystane wcześniej i że być może Raczyński planował rozbudować kolejne wydania swojej pracy o niewykorzystane szkice. *Dnia 22. Lipca przybyłem do Ostroga. Miasteczko to nikczemnie zabudowane, szaniami niegdyś opasane było. Zamek Ostrogski w dawniejszych wiekach obronny i z wspaniałości słynący, dziś zupełnie jest zniszczonym, tak dalece że prócz kilku basztów i kościoła, który zawaleniem się grozi, ledwie śladu jego dostrzedz można* (*Dziennik...*, s. 4).

PIŁSUDCZANA

402 a-g

- 402. JÓZEF PIŁSUDSKI.** Zegarek kieszonkowy marki *Polonia Watch*, limitowana edycja z wyciśniętym na dekle zegarka portretem Piłsudskiego. Zegarek nieużywany, przeleżał w skrytce od czasów przedwojennych, z zachowaną przedwojenną metką. Średnica: 50 mm; **Cena: 2450 zł**

MEDALE I ODZNACZENIA

403 ab

404 ab

- 403. AUSTRIA (AUSTRO-WĘGRY).** Złoty Krzyż Zasługi Cywilnej (niem. *Goldenes Verdienstkreuz*). Krzyż Zasługi Cywilnej to odznaczenie ustanowione 16 lutego 1850 przez cesarza Franciszka Józefa, ze srebra, pozłacany, wymiary ok. 35x35 mm, wstążka, napis na awersie: *FJ*, na rewersie napis: *1849*.
Cena: 300 zł

- 404. AUSTRIA (AUSTRO-WĘGRY).** Złoty Krzyż Zasługi Cywilnej z Koroną (niem. *Goldenes Verdienstkreuz mit der Krone*). Krzyż Zasługi Cywilnej to odznaczenie ustanowione 16 lutego 1850 przez cesarza Franciszka Józefa, ze srebra, pozłacany, wymiary: ok. 30x50 mm, wstążka, na awersie napis: *FJ/ Viribus Unitis*, na rewersie napis: *1849*. **Cena: 1200 zł**

405 a-c

- 405. AUSTRIA (AUSTRO-WĘGRY).** Złoty Krzyż Zasługi Cywilnej z Koroną (niem. *Goldenes Verdienstkreuz mit der Krone*). Krzyż Zasługi Cywilnej to odznaczenie ustanowione 16 lutego 1850 przez cesarza Franciszka Józefa, ze srebra, pozłacany, wymiary: ok. 35x50 mm, wstążka, na awersie napis: *FJ/ Viribus Unitis*, na rewersie napis: *1849*. **Cena: 400 zł**

- 406. AUSTRIA (AUSTRO-WĘGRY).** Srebrny Krzyż Zasługi Cywilnej z Koroną (*Silbernes Verdienstkreuz mit der Krone*). Krzyż Zasługi Cywilnej to odznaczenie ustanowione 16 lutego 1850 przez cesarza Franciszka Józefa, wymiary ok. 35x35 mm, wstążka, napis na awersie: *FJ/ Viribus Unitis*, na rewersie napis: *1849*. **Cena: 300 zł**

406 a-c

407 a-d

407. FRANCJA. Legia Honorowa: Order Narodowy Legii Honorowej (fr. *L'Ordre national de la Légion d'honneur*). Najwyższe odznaczenie we Francji, ustanowione przez Napoleona Bonapartego-Pierwszego Konsula Republiki Francuskiej 19 maja 1802 roku, egzemplarz z okresu Drugiego Cesarstwo 1852-1870, klasa I bądź II (?), złota, szerokość ok. 40 mm, wstążka, na awersie; głowa Napoleona, na rewersie: orzeł napoleoński, zawieszka: złota korona cesarska, na awersie napis: *Napoleon Empereur des Français*, na rewersie napis: *Honneur et Patrie*. **Cena: 400 zł.**

408 a-d

408. FRANCJA. Legia Honorowa: Order Narodowy Legii Honorowej (fr. *L'Ordre national de la Légion d'honneur*). Najwyższe odznaczenie we Francji, ustanowione przez Napoleona Bonapartego-Pierwszego Konsula Republiki Francuskiej 19 maja 1802 roku, egzemplarz z okresu Drugiego Cesarstwo 1852-1870, klasa I bądź II (?), złota, szerokość ok. 35 mm, wstążka, na awersie; głowa Napoleona, na rewersie: orzeł napoleoński, zawieszka: złota korona cesarska, na awersie napis: *Napoléon Emp. des Français*, na rewersie napis: *Honneur et Patrie*. **Cena: 400 zł.**

409 a-d

409. FRANCJA. Legia Honorowa: Order Narodowy Legii Honorowej (fr. *L'Ordre national de la Légion d'honneur*). Najwyższe odznaczenie we Francji, ustanowione przez Napoleona Bonapartego-Pierwszego Konsula Republiki Francuskiej 19 maja 1802 roku, egzemplarz z okresu: III Republiki Francuskiej (1870 -1940), klasa III (?), srebrna, szerokość: 40 mm, wstążka, na awersie: głowa kobieca (tzw. *Marianne*), na rewersie: dwie skrzyżowane

flagi francuskie, zawieszka: wieniec z liści dębowych i laurowych, na awersie napis: *Republique Française 1870*, na rewersie napis: *Honneur et Patrie*. **Cena: 200 zł.**

410 a-d

410. HOLANDIA. Order Oranje-Nassau (hol.: *De Orde van Oranje-Nassau*), wersja wojskowa- Krzyż Kawalerski z Mieczami IV klasa. Order ustanowiony 4 kwietnia 1892, odznaczenie państwowe Królestwa Niderlandów, wymiary: ok. 40x60 mm, wstążka, na awersie lew, na rewersie: ukoronowany monogram *W*, na awersie napis: *Je maintiendrai*, na rewersie napis: *God zij met ons*. **Cena: 400 zł**

411 a-c

411. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI.

Krzyż Zasługi Wojskowego Orderu Świętego Jerzego (ros. *Знак Отличия Военного ордена святого Георгия*), od 1913 Krzyż św. Jerzego (ros. *Георгиевский крест*). Ustanowiony w 1807 dla szeregowych żołnierzy i podoficerów, srebrny 3 lub 4 stopnia, wymiary: ok. 35x35 mm, wstążka, na awersie: święty Jerzy zabija smoka, na rewersie: inicjał panującego cesarza i numer: 858/ 695/ 4. **Cena: 400 zł**

412 a-c

412. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI.

Krzyż Zasługi Wojskowego Orderu Świętego Jerzego (ros. *Знак Отличия Военного ордена святого Георгия*), od 1913 Krzyż św. Jerzego (ros. *Георгиевский крест*). Ustanowiony w 1807 dla szeregowych żołnierzy i podoficerów, srebrny 3 lub 4 stopnia, wymiary: ok. 35x35 mm, baretka, na awersie: święty Jerzy zabija smoka, na rewersie: inicjał panującego cesarza.

Cena: 400 zł

413. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI. Medal Nachimowa (ros. *Медаль Нахимова*). Medal ustanowiony dekretem Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z 3 marca 1944 marynarzy i żołnierzy Floty Wojennej, z brązu, o średnicy 36 mm, wstążka, na awersie: wizerunek admirała Pawła Nachimowa, na rewersie: wizerunek okrętu żaglowego, na awersie napis: *АДМИРАЛ НАХИМОВ*. **Cena: 2000 zł**

413 ab

414 a-c

- 414. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI.** Medal Uszakowa (ros. Медаль Ушакова). Medal ustanowiony dekretem Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z 3 marca 1944, ze srebra, o średnicy 36 mm, baretką, na awersie: wizerunek Uszakowa, na rewersie: kotwica, na awersie napis: АДМИРАЛ УШАКОВ. **Cena: 2000 zł**

415

- 415. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI.** Order Czerwonego Sztandaru (ros. Орден Красного Знамени). Order ustanowiony dekretem w Rosyjskiej Federacyjnej Republice Rad 16 września 1918, przyznawany za odwagę na polu walki, skrzyżowane: pochodnia, karabin, młot i pług, na tle czerwonej gwiazdy z sierpem i młotem, napis: Пролетарии всех стран, соединяйтесь/ СССР. **Cena: 600 zł**

- 416. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI.** Order Czerwonego Sztandaru (ros. Орден Красного Знамени). Order ustanowiony dekretem w Rosyjskiej Federacyjnej Republice Rad 16 września 1918, przyznawany za odwagę na polu walki, wstążka, skrzyżowane: pochodnia, karabin, młot i pług, na tle czerwonej gwiazdy z sierpem i młotem, napis: Пролетарии всех стран, соединяйтесь/ СССР na odwrocie wyryty numer: 26062. **Cena: 700 zł**

416 a-c

- 417. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI.** Order Czerwonego Sztandaru (ros. Орден Красного Знамени). Order ustanowiony dekretem w Rosyjskiej Federacyjnej Republice Rad 16 września 1918, przyznawany za odwagę na polu walki, wstążka, skrzyżowane: pochodnia, karabin, młot i pług, na tle czerwonej gwiazdy z sierpem i młotem, napis: Пролетарии всех стран, соединяйтесь/ СССР na odwrocie wyryty numer: 515 238. **Cena: 700 zł**

417 a-c

418 a-c

418. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI.

Order Sławy/Order Chwały (ros. *Орден Славы*). Order ustanowiony dekretem prezydium Rady Najwyższej ZSRR z 8 listopada 1943, egzemplarz: III kl., ze srebra, średnica: ok. 40 mm, wstążka, na awersie: Baszta Spasska Kremla, na awersie napis: СЛАВА, na rewersie napis: СССР i wyryty numer: 764 397. **Cena: 400 zł**

419. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI. Order Aleksandra Newskiego (ros. *Орден Александра Невского*). Order ustanowiony dekretem Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z 29 lipca 1942, dla korpusu oficerskiego Armii Czerwonej, ze srebra, średnica: 50 mm, bez wstążki, na awersie: popiersie Aleksandra Newskiego, na awersie napis: АЛЕКСАНДР НЕВСКИЙ.

Cena: 4000 zł

419

420 ab

420. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI.

Złoty Medal „Sierp i Młot” (ros. *Золотая Медаль «Серп и Молот»*). Medal ustanowiony dekretem Rady Najwyższej ZSRR w dniu 22 maja 1940 roku, odznaka Bohatera Pracy Socjalistycznej, złota, średnica: 33 mm, wstążka, na awersie: sierp i młot, na rewersie napis: ГЕРОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОГО ТРУДА.

Cena: 5000 zł

421. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI.

Medal Złota Gwiazda (ros. *Медаль Золотая Звезда*). Medal ustanowiony dekretem prezydium Rady Najwyższej ZSRR z dnia 1 sierpnia 1939, przyznawany nagrodzonym tytułem honorowym – Bohatera Związku Radzieckiego, wymiary: ok. 30 mm, baretka, na rewersie napis: Герой СССР. **Cena: 1500 zł**

421 ab

422 a-c

422. ROSJA I ZWIĄZEK SOWIECKI. Order Sławy/Order Chwały (ros. *Орден Славы*). Order ustanowiony dekretem prezydium Rady Najwyższej ZSRR z 8 listopada 1943, egzemplarz: II kl., ze srebra (tarcza złocona), średnica: ok. 40 mm, wstążka, na awersie: Baszta Spasska Kremla, na awersie napis: *СЛАВА*, na rewersie napis: *СССР* i wyryty numer: 7492. **Cena: 400 zł**

423 ab

423. WIELKA BRYTANIA. Order Zaszczytnej Służby (ang. *Distinguished Service Order*). Order ustanowiony 6 września 1886 przez królową Wiktorię, za służbę podczas działań wojennych, krzyż równoramienny, srebrny złocony, pokryty białą emalią, szerokości: 28,5 mm, wstążka, na awersie: złota korona Imperium Brytyjskiego, na rewersie: złoty monogram królewski. **Cena: 9000 zł**

INDEKS WAŻNIEJSZYCH MIEJSCOWOŚCI

WEDŁUG NUMERÓW KATALOGOWYCH

- Augustów 326;
 Austria (Austro-Węgry) 403-406;
 Babimost 228, 309;
 Baranowo 228;
 Barcin 228;
 Bartoszyce 1;
 Berlin 175, 306, 307, 360, 361;
 Białogard 54;
 Białoruś 87-90;
 Białystok 202;
 Bielsko-Biała 75;
 Bierutów 234;
 Bieszczady 280;
 Bledzew 228;
 Bnin 228;
 Bojanowo 228;
 Bolesławice 2;
 Borek Wielkopolski 228;
 Brandenburgia 221, 225, 226;
 Braniewo 354;
 Brójce 228;
 Brzeg 3, 116, 119, 313;
 Brześć nad Bugiem 204, 396;
 Budzisz 314;
 Budzyń 228;
 Budy 384;
 Buk 228;
 Bydgoszcz 76, 175, 202, 228, 279, 309, 356;
 Bystrzyca Oławska 315;
 Bytów 142, 143;
 Cieplice 327;
 Cieszyn 77, 83, 116, 119;
 Ciężkowice 140;
 Chełm 154;
 Chicago 191, 203;
 Chodzież 228, 309;
 Choszczno 54;
 Cyców 184;
 Czarnków 228, 309;
 Czarnomorze 251;
 Czemiń 228;
 Czernichów 237;
 Czerniejewo 228;
 Częstochowa 254, 355, 363;
 Darłowo 54, 85;
 Dłużyna 176;
 Dobiegniew 202;
 Dobrzyca 228;
 Dolsk 228;
 Drawno 54;
 Dubin 228;
 Elbląg 4, 239, 356;
 Europa 177;
 Francja 407-409;
 Frombork 295;
 Galicja (w tym tzw. Zachodnia) 78, 79, 80, 83;
 Gąsawa 228;
 Gdańsk 5-25, 95, 107, 114, 126-128, 131, 149, 177-180, 244, 274, 278, 318-324, 341, 352, 364-367, 385, 386;
 Gdynia 181, 245, 246, 275, 338;
 Gębice 228;
 Gietrzwałd 26;
 Glasgow 205, 209;
 Głogów 81, 116, 119, 133, 278, 358;
 Gniewkowo 228;
 Gniezno 124, 228, 279, 309, 388, 389, 391, 394;
 Gołańcz 228;
 Grenada 214;
 Goleniów 54;
 Gorzów Wielkopolski 54, 342;
 Gostyń 228, 309;
 Góry Izerskie 325;
 Górzno 389, 390;
 Grabowo nad Prosną 228;
 Grodków 116, 134;
 Grodzisk Wielkopolski 228, 309;
 Gródek Jagielloński 250, 396;
 Grudziądz 27, 202, 275, 278, 356;
 Grunwald 150;
 Gryfice 54;
 Gryfino 54;
 Hel 28, 181, 338;
 Henryków 252;
 Holandia 410;
 Hrubieszów 387;
 Inowrocław 124, 202, 228, 279, 309;
 Jaraczewo 228;
 Jaremcze 396;
 Jarocin 228, 309;
 Jasna Góra 254;
 Jawor 29, 84, 116, 119;
 Jelenia Góra 30, 84, 327-328;
 Jerozolima 203;
 Jełgawa 31;
 Jutrosin 228;
 Kair 208;
 Kalisz 125, 204, 344;
 Kamieniec Podolski 154;
 Kamień Pomorski 54, 85-86;
 Karkonosze 32, 325, 328-331, 340, 368-369;
 Karniów 116, 119, 348, 379;
 Kaszuby 85, 86, 145, 356;
 Katowice 199, 268;
 Kargowa 228;
 Karlino 54;
 Katyń 370;
 Kąсна Dolna 140;
 Kcynia 228;
 Kębłowo 228;
 Kępno 228, 309;
 Kiszko 228;
 KłECKO 228;
 Kłodzko 116, 135, 256, 295, 331;
 Kobylin 228;
 Kołbacz 54;
 Kołobrzeg 54, 85-86;
 Kopanica 228;
 Koronowo 228;
 Kostrzyn 228, 332;
 Koszalin 54, 85-86, 183, 228;
 Kościan 228, 309;
 Kowary 327;
 Koźmin Wielkopolski 228, 309;
 Kórnik 228;
 Kraków 33, 95, 126, 141, 144, 177, 199, 233, 238, 243, 255, 343, 349;
 Krobia 228;
 Krotoszyn 228, 309;
 Królestwo Kongresowe 126, 247, 248, 287, 290;
 Krosno Odrzańskie 54, 110;
 Królewiec 34-35, 322, 347, 371;
 Królewo 86;
 Kruszwica 228;

- Krzemieniec 308;
 Krzeszów 36;
 Krzewin 399;
 Krzywiń 228;
 Księstwo Warszawskie 107, 114, 115;
 Książ 37;
 Książ Wielkopolski 228, 310, 228;
 Kwidzyn 38, 356;
 Legnica 39, 116, 119, 136, 151, 177, 228, 260, 278, 314, 380;
 Leszno 228, 309;
 Lębork 40, 54;
 Liban 211;
 Lidzbark Warmiński 354;
 Litwa 87-90, 99-107, 152;
 Londyn 184, 203, 206, 209, 212-216, 220, 262;
 Lubań 345;
 Lubichowo 185;
 Lublin 373;
 Lwów 41-42, 153, 186, 190, 263-264, 271, 316, 357, 374, 396;
 Lwówek 228;
 Łabiszyn 228;
 Łazy 183;
 Łeba 85-86;
 Łęknio 228;
 Łobżenica 160-171, 228;
 Łopienno 228;
 Łowicz 64;
 Łuck 400;
 Malaga 214;
 Malbork 43, 333-334;
 Margonin 228;
 Miedzianka 327;
 Miejska Górka 228;
 Mielżyn 228;
 Mieszkowice 54;
 Mieszków 228;
 Mieścisko 228;
 Międzychód 228, 309;
 Międzyrzecz 228, 267, 309;
 Międzyzdroje 44;
 Mikulińce 396;
 Mikstat 228;
 Miłosław 228;
 Mińsk Mazowiecki 215;
 Mokry Dwór k. Gdańska 45;
 Mogilno 228, 309;
 Monte Cassino 217, 301;
 Morze Bałtyckie 85, 86, 91, 92, 93;
 Mosina 228;
 Mrągowo 46;
 Mrocza 228;
 Murnau 204, 218;
 Murowana Goślina 228;
 Myślenice 141;
 Myślibórz 54;
 Nakło nad Notecią 228;
 Niedarzyno 142;
 Niepogłędzie 143;
 Nowy Port 21-22, 321;
 Nowy Sącz 381;
 Nowy Tomyśl 228, 309;
 Nysa 47, 119, 134, 335;
 Oborniki 228, 309;
 Obrzycko 228;
 Odolanów 228, 309;
 Oleśnica 81, 116, 119, 382;
 Oliwa 23-24, 244, 322, 336-337;
 Olsztyn 389;
 Oława 3, 48;
 Opalenica 228;
 Opawa 116, 119;
 Opole 116, 119, 228, 288;
 Osieczna 200, 228;
 Ostrzeszów 228, 309;
 Ostroróg 228;
 Ostróg 401;
 Ostrów Wielkopolski 228, 309, 388, 389, 390;
 Ostrzeszów 228;
 Oświęcim 83, 94;
 Pakość 228;
 Piaski 228;
 Piła 169-171, 228;
 Piotrków Trybunalski 187;
 Pleszew 176, 228, 309, 310, 358;
 Płock 391;
 Pniewy 228;
 Pobiedziska 228;
 Podhale 294;
 Podole 284;
 Pogorzela 228;
 Polesie 272;
 Polesie Wołyńskie 242;
 Poniec 228;
 Pomorze 85, 86, 91-93, 228, 275, 307, 338, 375;
 Polska 95-109, 188-190, 222-224, 227, 236, 240, 241, 258, 259, 265, 266, 268, 269, 274, 282, 285, 289, 291, 392, 393, 402;
 Powidz 228;
 Poznań 110, 119, 123, 146, 148, 157, 177, 193, 204, 228, 231, 233, 248, 277-279, 281, 307, 309-311, 317, 358, 372, 383, 388, 389, 391, 394, 396, 397-401;
 Praga 390;
 Prusy 111-115, 126, 221, 225, 226, 348, 356;
 Przemyśl 154, 280;
 Puławy 231;
 Pyrzyce 54;
 Racibórz 116, 119, 348, 379;
 Radom 281;
 Rakoniewice 228;
 Raków 346;
 Raszków 228;
 Rawicz 228, 283, 309;
 Reszel 49;
 Rogowo 228;
 Rogoźno 228;
 Rosja i Związek Sowiecki 296, 411-422;
 Rostarzewo 228;
 Ryczywół 228;
 Rydzyna 228;
 Ryga 50, 181;
 Rynarzewo 228;
 Rzym 203, 208, 220, 301, 388;
 Sanok 280;
 Saragossa 276;
 Sarnowa 228;
 Sieraków 228;
 Skierniewice 51;
 Skoki 228;
 Skwierzyna 228, 309;
 Słubice 54;
 Słupsk 54, 85-86, 322;
 Sofiówka 397, 398;
 Solec Kujawski 228;
 Sopot 52, 319, 322, 396;
 Stargard 54, 110;
 Stęszew 228;
 Stralsund 228;
 Strzelno 228, 309;

- Sulechów 359;
Sulmierzyce 228;
Swarzędz 228;
Syberia 261;
Szamocin 228;
Szamotuły 228, 309;
Szlichtyngowa 228;
Szczecin 53-54, 177, 186, 192,
228, 251, 278, 350;
Sztokholm 370;
Szubin 228, 309;
Śląsk 95, 109, 116-119, 132-139,
224, 228, 252, 283, 292, 295,
307, 314, 315, 328;
Śląsk Cieszyński 83;
Śląsk Dolny 116, 132, 283, 314,
315, 328, 358;
Śląsk Górny 82, 83, 116, 314,
315;
Śmigiel 201, 228, 309, 351;
Śrem 228, 309;
Środa Wielkopolska 228, 293,
309;
Święciechowa 228;
Świdnica 55, 116, 119, 278;
Świecie 54, 56, 172-173, 275;
Tarnopol 396;
Tarnów 140, 297;
Tatry 120, 294;
Teheran 396;
Tczew 57, 275, 356;
Tel-Awiv 203, 219;
Toruń 193, 202, 278, 295;
Trembowla 121;
Trzebiatów 54, 86;
Trzebnica 298;
Trzemeszno 228, 232;
Trzcianka 228;
Trzciel 228;
Ujście 228;
Ukraina 98, 397-401;
Ustka 86;
Uznam 54, 85-86;
Wałbrzych 37, 122, 300;
Warszawa 58-64, 107, 114-115,
126, 147, 155-156, 192, 194-
199, 203, 220, 273, 286, 299,
302-308, 376, 388;
Wągrowiec 228, 309;
Wieleń 228, 309;
Wielichowo 228;
Wielka Brytania 423;
Wielkopolska 107, 124-126, 148,
200, 201, 228, 232, 233, 279,
281, 309, 310, 311, 353, 358,
377;
Wielkie Księstwo Poznańskie
123, 157, 160-173, 309;
Wilanów 158, 312, 395, 400;
Wilno 65, 159, 313, 339, 362;
Witkowo 228, 309;
Wolin 54, 85-86;
Wolsztyn 174, 228, 360, 361;
Wołów 81, 116, 137;
Wrocław 66-73, 95, 116, 118-
119, 138, 153, 177, 228, 314-
316, 340, 344, 378, 389, 397-
401;
Wronki 228;
Września 228, 309;
Wschowa 228, 309, 317;
Wyrzysk 228, 309;
Wysoka 228;
Zagłębie Dąbrowskie 83;
Zakopane 396;
Zaniemyśl 228;
Zator 94,
Zbaraż 396;
Zbąszyn 228;
Zduny 228;
Zgorzelec 74, 177;
Zielona Góra 129;
Ziębice 116, 119, 130;
Złoczów 396;
Złotów 384;
Żagań 81, 116, 119, 201, 348,
379;
Żarnowiec 85-86;
Żerków 228;
Żnin 228, 309;

410 stron, 315 grafik, format A4, wysokiej jakości druk, twarda oprawa

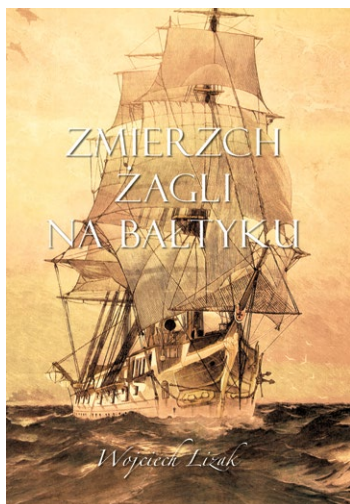
POWSTANIE STYCZNIOWE - NIEZNANE OBRAZY, ZAPOMNIANE WIERSZE

Absolutnie wyjątkowy album o Powstaniu Styczniowym

Piotr Lisiewicz *Gazeta Polska*

Znakomity graficznie, świetnie skonstruowany, z bardzo dobrym tekstem towarzyszącym, ale przede wszystkim - to chyba największa zasługa dra Lizaka - oryginalny. Zdecydowana większość kolorowych map, rycin, grafik, pocztówek, dokumentów i portretów, których reprodukcje zostały umieszczone w albumie, to absolutne unikaty. Za ich pomocą autor, a właściwie autorzy (bo nad publikacją pracował też syn Wojciecha Lizaka, Karol) zaprezentowali spójną, fascynującą opowieść o powstaniu.

Piotr Zychowicz *Do Rzeczy*

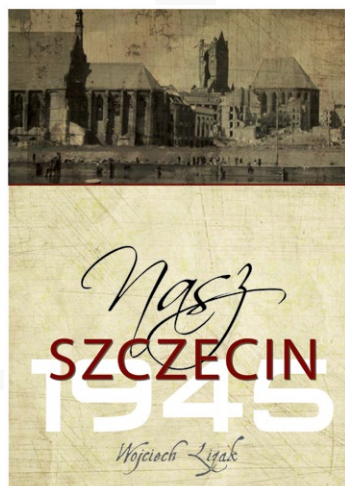
208 stron, 190 grafik, format A4, wysokiej jakości druk, miękka oprawa

ZMIERZCH ŻAGLI NA BAŁTYKU

Prawdziwą wartością tego unikalnego albumu są obrazy ukazujące statki, sytuacje, zakłady produkcyjne, ciekawostki z życia ówczesnych portów, gry wojenne i rywalizację państw w budowie największych i najsilniejszych jednostek.

Marek Rudnicki *Głos Szczeciński*

WKRÓTCE

NASZ SZCZECIN. 1945.